

JAARSTUKKEN 2022

Olst Wijhe

DEFINITIEF Concept
d.d. 19 juni 2023
T.b.v. Raad 10 juli 2023

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Inleiding en samenvatting	11
Inleiding	11
Resultaat	12
Algemene toelichting op het resultaat	12
Samenvatting	13
Resultaatbestemming	16
Weerstandsvermogen	20
Rapport accountant	20
Programma's	21
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	22
Wat wilden wij bereiken?	22
Bestuur, participatie en communicatie	22
Dienstverlening	22
Openbare orde & veiligheid	23
Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?	23
Bestuur, participatie en communicatie	23
Participatie	23
Communicatie	24
Klachten (intern en extern)	24
Bezwaarschriften	24
Dienstverlening	24
Uitvoering visie dienstverlening	24
Online dienstverlening	25
Openbare orde & veiligheid	25
Beleidsplan Integrale Veiligheid	25
High Impact Crimes	25

Aanpak georganiseerde criminaliteit (Ondermijning)	25
Zorg en Veiligheid	25
Toezicht en handhaving.....	26
Verbonden partijen	26
Veiligheidsregio	26
Totaalbeeld interbestuurlijk toezicht Olst-Wijhe	26
Wat heeft het gekost?	27
Bestuur, participatie en communicatie	28
Dienstverlening	28
Openbare orde & veiligheid	29
Reserves	29
Leefomgeving	30
Wat wilden wij bereiken?	30
Openbare ruimte	30
Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving	31
Wonen, grondexploitatie & handhaving	32
Economische zaken en grondexploitatie.....	33
Vrijtijdseconomie	33
Duurzaamheid	33
Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?	35
Openbare ruimte	35
IBOR	35
Meerjarenonderhoudsprogrammering (MJIP).....	35
Wegbeheer Olst-Wijhe	35
Onderhoud openbare verlichting.....	35
Riolering.....	36
Rivus	36
Groen, bomen en onkruid op verharding.....	37
Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving	37
Uitvoering Structuurvisie Olst-Wijhe.....	37
Gebiedsontwikkeling Noordmanshoek	37

Projecten in het kader van grondexploitaties	38
Olst, mooier aan de IJssel	38
Gebiedsgericht werken met Boskamp als pilot	38
Actualisatie van bestemmingsplannen en anticiperen op de Omgevingswet	39
Vorbereiding op de invoering van de Omgevingswet	39
Hoogwaterbeschermingsprogramma en integrale aanpak IJselfront	39
Cultuurhistorische Waardenkaart	39
Wonen, grondexploitatie & handhaving	43
Woonvisie 2022-2025 en Uitvoeringsagenda	43
Woningbouw	43
Herontwikkeling locatie Tellegen	43
Prestatieafspraken met SallandWonen	43
Wabo – vergunningverlening	43
Economische zaken en grondexploitatie	44
Bestuursopdracht economie: bestuursopdracht 'Ontwikkelprogramma: naar een toekomstbestendig en vitaal economisch profiel voor Olst-Wijhe'	44
Regio Zwolle	45
Regionale integrale meerjarige aanpak	45
HCA	45
Detailhandelsvisie	46
Bedrijventerreinen	47
Vrijetijdseconomie	47
Vrijetijdseconomie en cultuur (VTE)	47
VTE: samenwerkingen rondom de IJssel	48
VTE: IJssellinie	48
VTE & cultuur: Basjkieren	48
VTE-inventarisatie: uiterwaarden IJssel Olst-Wijhe	49
Duurzaamheid	49
Uitvoering programma Samen duurzaam 2022	49
Asbestdaken	50
Afvalbeleidsplan	50

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).....	51
Verbonden partijen	51
Omgevingsdienst IJsselland (OD)	51
ROVA.....	52
Wat heeft het gekost?	52
Openbare ruimte	53
Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving	54
Wonen, grondexploitatie & handhaving	54
Economische zaken en grondexploitatie.....	54
Vrijetijdseconomie	55
Duurzaamheid	55
Reserves	55
Samenleving	57
Wat wilden wij bereiken?	57
Onderwijs	57
Sport	57
Kunst en Cultuur.....	57
Welzijn.....	58
Werk en Inkomensondersteuning.....	59
Maatschappelijke ondersteuning.....	59
Jeugd.....	60
Volksgezondheid	60
Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?	60
Onderwijs	61
(Taal)onderwijs nieuwkomers Salland	61
Laaggeletterdheid	61
Onderwijshuisvesting	61
Sport	62
Sportstimulering.....	62
Kunst en Cultuur.....	62
Openbaar bibliotheekwerk.....	62

Cultuur: culturele foto.....	62
Cultuur: cultuureducatie Olst-Wijhe	63
Cultuur: Rijkscoronamiddelen Cultuur.....	63
Cultuur: afronding Manifestgroep	63
Welzijn.....	64
Maatschappelijk herstel en nazorg na corona	64
Maatschappelijk vastgoed.....	64
Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang.....	65
Wet Inburgering nieuwkomers	65
Werk en Inkomensondersteuning.....	66
Participatiewet	66
Maatschappelijke ondersteuning.....	66
Programma Transformatie sociaal domein.....	66
Inclusieve gemeente.....	67
Inkoop en algemene voorzieningen	68
Communicatie	68
Ondersteuning (onafhankelijke Cliëntondersteuning, mantelzorg- /vrijwilligersondersteuning)	68
Evaluatie Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen	68
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	69
Adviesraad Samenleving	69
Jeugd.....	69
Lokaal: uitvoering beleidsplan jeugd.....	69
Regionaal: Doorontwikkeling resultaatbekostiging en regionale visie jeugdhulp vastgesteld	70
Veilig Thuis-Huiselijk Geweld	70
Voor- en vroegschoolse educatie (VVE).....	71
Peuterwerk.....	71
Speelvoorzieningen	71
Volksgezondheid	72
Volksgezondheidsbeleid.....	72

Verbonden partijen	72
Het Regionaal Service Team Jeugd IJsselland (RSJ)	72
GGD IJsselland Zwolle	72
Konnected (voorheen Sallcon)	72
Wat heeft het gekost?	72
Onderwijs	74
Sport	74
Kunst en Cultuur	75
Welzijn	75
Werk en Inkomensondersteuning	76
Maatschappelijke ondersteuning	78
Jeugd	79
Volksgezondheid	79
Reserves	79
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	80
Wat wilden wij bereiken?	80
Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?	80
Wat heeft het gekost?	81
Overhead	82
Treasury	83
Lokale heffingen	83
Algemene uitkeringen	83
Overige baten en lasten en onvoorzien	83
Vennootschapsbelasting	83
Reserves	83
Paragrafen	84
Lokale Heffingen	85
Inleiding	85
Inkomsten uit belastingen, tarieven en leges	85
Tarievenbeleid en overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen	86
Overige retributies en leges	88

Bezwaar en beroep.....	91
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	92
Inleiding	92
Risico's	92
Top 10 risico's	92
Risico's Corona.....	95
Risico's grondexploitatie	95
Overige risico's	95
Weerstandscapaciteit.....	96
Ratio weerstandsvermogen	96
Financiële kengetallen.....	97
Continuïteit.....	99
Onderhoud Kapitaalgoederen	100
Inleiding	100
Beleidskader, uitvoering en uitgaven.....	101
Financiering	104
Inleiding	104
Doelstellingen treasuryfunctie	104
Risicobeheer financiering	104
Financieringsbeleid.....	106
Bedrijfsvoering	108
Inleiding	108
Beleid en strategie.....	108
Management	109
Financiën	109
Medewerkers	109
Informatie.....	110
Processen	110
Resultaatgebieden.....	110
Verbonden Partijen.....	112
Inleiding	112

Verbonden partijen	112
Sturingsarrangement.....	112
Risico's	112
Overzicht verbonden partijen	113
Grondbeleid	114
Inleiding	114
Actuele trends en ontwikkelingen.....	115
Tussentijdse winstneming	117
Resultaten grondexploitaties	118
Resultaten ná winstneming en toelichting per grondexploitatieproject	119
Risicoanalyse grondexploitaties	124
Wet open overheid (WOO)	127
Inleiding	127
Jaarrekening	128
Balans en toelichting	129
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	151
Overzicht baten en lasten programma's	151
Overzicht baten en lasten thema's en taakvelden	151
Toelichting van de verschillen per programma.....	154
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	154
Leefomgeving	156
Samenleving	160
Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en onvoorzien.....	167
Toelichting begrotingsrechtmatigheid	170
Overzicht aanwending onvoorziene uitgaven.....	173
Overzicht incidentele baten en lasten.....	174
Single Information Single Audit (SISA).....	176
EMU-Saldo	180
Gebeurtenissen na balansdatum	181
Bijlagen	182
Bijlage 1 - Overzicht reserves en voorzieningen	183

Bijlage 2 - Overzicht langlopende schulden	184
Bijlage 3 - Overzicht gewaarborgde geldleningen.....	185
Bijlage 4 - Kerngegevens.....	187
Bijlage 5 - Wettelijke indicatoren	190

INLEIDING EN SAMENVATTING

INLEIDING

Geachte raad,

Voor u liggen de jaarstukken 2022, bestaande uit het jaarverslag 2022 en de jaarrekening 2022.

In het jaarverslag en de jaarrekening leggen wij verantwoording af over de realisatie van het voorgenomen beleid uit de Beleids- en financiële begroting 2022.

Net als andere gemeenten houdt ook de gemeente Olst-Wijhe over 2022 geld over: € 1,7 miljoen. Ondanks dat hebben we in 2022 een groot deel van beleidsdoelen gehaald. Zo zijn er bijvoorbeeld veel mooie woningbouwprojecten zoals bijvoorbeeld de Olstergaard in Olst gestart wat een plus op de leges opleverde. Verder zijn er verschillende initiatieven op het platteland gerealiseerd door Europese Leadergelden, heeft de gemeenteraad een klap gegeven voor de bouw van de kindcentrums in Olst en Wijhe en is de gemeentelijke organisatie klaar voor de invoering van de Omgevingswet.

Met het aanzienlijke overschot geeft de jaarrekening eigenlijk een vertekend beeld: het positieve resultaat kunnen we niet gebruiken voor langere termijn oplossingen en voorzieningen die eigenlijk nodig zijn.

Dit is een beeld wat bij veel gemeenten voorkomt. Want voor het uitvoeren van onze normale jaarlijkse taken krijgen we als gemeenten steeds minder geld van het Rijk. Tegelijk krijgen we vaker eenmalig geld van het Rijk voor activiteiten die op korte termijn moeten worden uitgevoerd. Die activiteiten worden in de maanden na Prinsjesdag bekend gemaakt, waardoor de tijd vaak te kort is om die activiteiten vóór het einde van het boekjaar af te ronden.

De jaarrekening is een momentopname op het eind van het jaar. Wanneer we het boekjaar op 31 december afsluiten houden we geld over wat we in de jaren daarna uiteraard uitgeven voor de mensen voor wie het bestemd is. Maar het beeld dat ontstaat is dat het lijkt alsof we aan eind jaar veel geld overhouden. Terwijl we bij de begroting niet alles kunnen doen wat we zouden willen voor onze inwoners omdat er geen geld voor is.

Helaas verwachten we niet dat het Rijk hier in de toekomst anders mee om zal gaan. In tegendeel. Het Rijk lijkt steeds vaker op deze manier te werken. Met als gevolg dat het geld en onze aandacht en tijd gaat naar sympathieke maar eigenlijk tegelijkertijd hap snap activiteiten. Hierdoor kunnen we geen structureel beleid voeren en voorzieningen opzetten die lang meegaan. Dit leidt tot onzekerheid voor inwoners terwijl we hen als gemeente juist stabiliteit en een goed toekomstperspectief willen bieden.

Hieronder lichten we de ontwikkelingen verder toe die we in 2022 hebben uitgevoerd. Deels gericht op onvoorziene ontwikkelingen en gelukkig toch ook nog veel op basis van ons eigen beleid.

De opzet van het jaarverslag is gebaseerd op de indeling van de Beleidsbegroting 2022. De beleidsbegroting bevat drie programma's. Dit geldt dus ook voor deze jaarstukken.

In het jaarverslag is de verantwoording opgenomen met betrekking tot de drie programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de zeven paragrafen uit de beleidsbegroting 2021. Kenmerkend voor de programmabegroting is het drieluik: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten? Het jaarverslag geeft antwoord op de vragen wat wilden wij bereiken, wat hebben wij bereikt, wat hebben wij hiervoor gedaan en wat heeft het gekost?

Bij de vraag Wat wilden we bereiken zijn de doelstellingen vermeld die in de begroting 2022 zijn opgenomen.

Om de doelstellingen zo concreet mogelijk te maken zijn voor diverse beleidsvelden indicatoren opgenomen. Deze indicatoren zijn voorzien van waarden/cijfers om een beeld te geven van de situatie

voor onze gemeente ("Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe"). Ook is een kolom "Landelijk vergelijkend cijfer" weergegeven. Daarmee kan een vergelijking gemaakt worden hoe onze gemeente er voor staat ten opzichte van soortgelijke gemeenten in Nederland.

De cijfers zijn ontleend aan waarstaatjegemeente.nl (onder andere de recente burgerpeiling van 2021), eigen data en onderzoeken en gegevens van derden. Soms zijn deze cijfers van oudere datum. In 2022 is geen burgerpeiling gehouden.

Wij hebben de wettelijke indicatoren opgenomen in een bijlage en niet meer per programma, omdat op een aantal indicatoren niet direct gestuurd kan worden.

Bij de vraag Wat we hiervoor gedaan hebben zijn als gebruikelijk per onderwerp de activiteiten aangegeven. Het financiële overzicht bij de derde W-vraag (Wat heeft het gekost) is conform de door uw raad vastgestelde Financiële verordening op programmaniveau weergegeven. Ook bevat het financiële overzicht een beeld per taakveld.

In 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Dit heeft geleid tot een nieuwe samenstelling van de raad. Partij van en voor de Sport is als nieuwe fractie in de raad verwelkomd. Twee zittende wethouders zijn herbenoemd en er is een nieuwe wethouder aangetreden.

Uw raad heeft in 2022 gewerkt aan een raadsbrede agenda en er is door de fracties van Gemeentebelangen, CDA en VVD een bestuursakkoord opgesteld, dat in juli aan uw raad is aangeboden.

Per 1 september heeft de voormalige burgemeester afscheid genomen van de gemeente en is er door de Commissaris van de Koning in Overijssel een tijdelijke burgemeester benoemd.

Het nieuwe college is aan de slag gegaan met het opstellen van een Uitvoeringsagenda van het bestuursakkoord.

RESULTAAT

Het financiële resultaat ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022 is afgerond € 3.037.000 voordelig. In dit voordelige resultaat zijn de voorgenomen en door de raad goedgekeurde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves verwerkt. Het resultaat voor alle mutaties in reserves is het feitelijke verschil tussen wat we als inkomsten hebben gehad en de kosten die daar tegenover staan. Dat saldo voor reserves bedraagt € 1,695 miljoen, afgerond € 1,7 miljoen. Het volgende overzicht geeft weer hoe het resultaat per saldo over de programma's is verdeeld.

Bedragen x € 1.000

Jaarrekening 2022	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Resultaat
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	-3.366	-3.443	-3.393	50
Leefomgeving	-3.763	-6.255	-4.903	1.352
Samenleving	-20.180	-22.695	-20.498	2.197
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	27.036	29.674	30.489	815
Saldo voor reservemutaties	272	2.719	1.695	4.414
Mutatie reserves	272	2.719	1.342	-1.377
Saldo baten en lasten	0	0	3.037	3.037

Algemene toelichting op het resultaat

Het per saldo een positief resultaat dat voor een groot deel wordt veroorzaakt door incidentele gebeurtenissen, zowel voor- als nadelig. Het gaat om het resultaat ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging. De begroting 2022 is, inclusief een aangenomen amendement, vastgesteld met een voordelig begrotingsresultaat. De bestuursrapportages zijn ook afgesloten met per saldo een voordelige uitkomst. Deze voordelen zijn totaal voor ongeveer € 0,5 miljoen geraamd als storting in de

reserve Nader te bestemmen middelen. Deze storting is conform de raming, resultaatneutraal, ook in de realisatie verwerkt.

Het resultaat van € 3.037.000 positief ten opzichte van de begroting is per saldo voor bijna € 1,45 miljoen gerealiseerd door het niet uitgeven van (project)budgetten en ontvangen rijksbijdragen. Wij stellen voor deze niet uitgegeven budgetten via resultaatbestemming naar 2023 over te hevelen.

Daarnaast is bijna € 1,16 miljoen nog niet uitgegeven van de voor de opvang Oekraïners verkregen rijksbijdrage. Wij stellen voor dit bedrag voor opvang ontheemden in een nieuw in te stellen reserve ontheemden te storten, met de mogelijkheid om dit bedrag de komende jaren breed in te zetten voor de opvang van ontheemden.

Tot slot is er gesaldeerd een positief resultaat in 2022 op de lopende begroting van € 0,425 miljoen, onder andere door voordelen op de bouwleges, werk- en inkomensondersteuning, welzijn en de algemene uitkering en nadelen op de budgetten voor openbare ruimte, ruimtelijke ordening en de ontwikkeling van zonnevelden, en overhead. Binnen het sociaal domein wordt het nadeel op de jeugdzorg gecompenseerd door voordelen binnen de Wmo.

Bij de programma's, en algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien worden de resultaten uitgebreid toegelicht.

In het volgende overzicht zijn de totale lasten en baten per programma opgenomen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het voordelig rekeningresultaat ten opzichte van de begroting in de toevoeging aan reserves is verwerkt, waardoor het saldo baten en lasten op nul uitkomt.

Bedragen x € 1.000

Jaarrekening 2022	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Resultaat
Baten				
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	276	271	393	122
Leefomgeving	7.615	8.021	9.819	1.797
Samenleving	3.740	6.601	6.832	232
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	35.925	39.509	40.087	578
Totale Baten	47.556	54.402	57.131	2.729
Lasten				
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	-3.641	-3.713	-3.786	-73
Leefomgeving	-11.378	-14.276	-14.722	-445
Samenleving	-23.920	-29.295	-27.330	1.965
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	-8.889	-9.836	-9.598	238
Totale Lasten	47.828	57.120	55.436	1.685
Saldo voor reservemutaties	272	2.719	1.695	4.414
Onttrekking reserves	569	7.515	6.342	-1.173
Toevoeging reserves	-296	-4.796	-5.001	-204
Saldo reserves	272	2.719	1.342	1.377
Saldo baten en lasten	0	0	3.037	3.037

SAMENVATTING

In onderstaande samenvatting stippen wij een paar zaken aan die in 2022 beleidsinhoudelijk in het oog springen. Verder geven we beknopt weer, waardoor het resultaat grotendeels is bepaald. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de toelichting per programma/paragraaf en de jaarrekening.

Programma 1	Beleidsinhoudelijk ✓ het participatietraject Noordmanshoek en het proces rond het Voorzieningshart Wesepe is geëvalueerd. ✓ bewustwording van ondermijning heeft plaatsgevonden Resultaat Door het vervallen van de coronamaatregelen zijn er meer reisdocumenten aangevraagd en huwelijken geweest dan verwacht met als gevolg een hogere legesopbrengst. De herontwikkeling van voormalige schoollocaties laat een nadeel zien, door dat exploitatiekosten doorlopen. Een deel wordt gedekt via een voordeel op programma 3. De uitvoering van brandweezorg, crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid is binnen het budget uitgevoerd. Specifieke uitvoering als gevolg van de coronacrisis zijn gedekt door compensatiebudgetten corona van het rijk.
Programma 2	Beleidsinhoudelijk ✓ De planning meerjarenonderhoudsinvesteringsplan openbare ruimte is geactualiseerd en in uitvoering genomen. ✓ De woonvisie is vastgesteld. ✓ Het Gebiedsgericht werken op de Boskamp heeft een vervolg gekregen. ✓ gronduitgifte in de Olstergaard. ✓ Nader onderzoek naar meer woningbouwmogelijkheden Noordmanshoek ✓ Verdere voorbereiding invoering Omgevingswet Resultaat De ontvangen bijdrage van ProRail wordt toegevoegd aan het budget wegonderhoud 2023. Het in 2022 beschikbaar gestelde budget voor de Raalterweg in Wesepe is grotendeels besteed. Het restant budget wordt overgeheveld naar 2023. De niet bestede budgetten voor de invoering van de Omgevingswet, Leader en vrijkomende schoollocaties Wijhe worden overgeheveld naar 2023. Op de beschikbaar gestelde budgetten voor de Noordmanshoek, haalbaarheid woonwageng locaties en dashboard woningbouw resteren budgetten. Deze budgetten worden doorgezet naar 2023. De aanvragen voor omgevingsvergunningen zijn in 2022 hoger dan verwacht waardoor de legesopbrengsten hoger uitvallen. Het meerjarenprogramma “Samen Duurzaam” en het koersdocument duurzame energie beslaat meerdere jaren. Niet bestede bedragen worden via resultaatbestemming doorgeschoven naar 2023. Op de in 2019 en 2022 via de algemene uitkering ontvangen middelen voor de uitvoering van het Klimaatakkoord resteren middelen. Deze restant budgetten worden met resultaatbestemming 2022 overgeheveld naar 2023. Het rijk heeft voor de aanpak energie armoede middelen beschikbaar gesteld. Hiervoor is een plan van aanpak “Warm voor elkaar” vastgesteld. Dit traject loopt door naar 2023 en 2024.

	Bij de vaststelling van de tarieven afval en riolering wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid. Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorziening voor het complex de Meente-Noord is een onttrekking gedaan aan de Reserve grondexploitatie. De gevormde verliesvoorziening voor complex Wesepe (bedrijfsterrein) kon worden verlaagd waardoor een extra bedrag is toegevoegd aan deze reserve. Er zijn toevoegingen/onttrekkingen gedaan aan deze reserve in verband met mutaties in de winstneming voor de complexen Noorder Koeslag, Zonnekamp-Oost, Olstergaard en Meente-Zuid.
Programma 3	Samenleving ✓ De benodigde middelen voor het Kindcentrum Wijhe zijn in de begroting gereserveerd. ✓ In het kader van de Heroverweging is in 2022 uitvoering gegeven aan de Bestuursopdracht heroriëntatie voorliggend veld. ✓ Inzet op opvang Oekraïners Resultaat De uitvoering binnen het programma samenleving is voor een groot deel binnen de begroting uitgevoerd. Voordelen zijn ontstaan door het doorschuivende van restant corona- en onderhoudsbudgetten voor besteding in 2023. Door de oorlog in Oekraïne en de noodzakelijke (nood)opvang van ontheemden uit dit land is veel inzet gepleegd. De kosten worden door het rijk (genormeerd) vergoed. Voor het niet ingezette budget wordt voorgesteld dit te storten in een nieuwe reserve ontheemden voor brede inzet op dit gebied komende jaren. De uitkeringen overschrijden het beschikbare rijksbudget, maar dat was in de begroting reeds voorzien. De uitvoering voormalige Wsw laat een voordeel zien door afname van de doelgroep. Binnen het sociaal domein laten de zorg- en overige kosten voor Wmo en Jeugd per saldo een geringe overschrijding zien op zichte van de begroting zien. Het nadeel op de zorgkosten voor jeugd wordt grotendeels gecompenseerd door een voordeel op de Wmo-budgetten. Op het onderhoud van welzijnsaccommodaties is budget overgebleven. Dit komt deels doordat een deel van het onderhoud als investering is aangemerkt en deels omdat onderhoud doorschuift doordat het geplande onderhoud technisch nog niet noodzakelijk was. Ook schuift het opstellen van de culturele waardenkaart en de kerkenvisie door naar 2023.
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	✓ Er is een structureel sluitende begroting opgesteld Resultaat Bij de tweede bestuursrapportage werd een tekort op de loonsom verwacht. Dit is door een hoge doorbelasting van uren naar projecten echter omgeslagen in een voordeel. Daartegenover staat dat er een voorziening is gevormd voor het opgespaarde verlof van werknemers. Ook werd er wachtgeld betaald aan de vertrokken ambtsdragers en er werd een voorziening gevormd voor het te betalen wachtgeld in de toekomst. Voor een geschil met de belastingdienst over de fiscale uitruil woon-werkverkeer is ook een bedrag gereserveerd.

	Een aantal middelen zijn onderbenut gebleven waarvan een deel doorschuift. Het betreft de inzet van coronamiddelen, privacymiddelen, middelen voor de i-uitvoeringsplannen en de invoering van de vijf wetten waaronder de wet open overheid. Op het gebied van treasury is er een voordeel ontstaan op de verwachte kasgeldleningen, omdat er door onderbesteding weinig geleend hoefde te worden om te voldoen aan onze betalingsverplichtingen. Ook was de rente in 2022 nog lager dan verwacht. Hierdoor hoefden we minder rente te betalen. Via de decembercirculaire zijn ten slotte door het rijk meer middelen ter beschikking gesteld aan de gemeente, waardoor een groot voordeel is ontstaan. Dit komt onder andere door middelen voor de energietoeslag en een bijstelling in verband met landelijk andere WOZ-waarden dan het rijk dacht.
--	---

RESULTAATBESTEMMING

Uw raad wordt voorgesteld om ten laste van het voordelige rekeningresultaat van € 3.037.000 diverse budgetten over te hevelen naar 2022 om lopende projecten en activiteiten af te ronden, nieuwe projecten alsnog te starten, uitgestelde werkzaamheden te kunnen realiseren in 2022 en corona hersteltrajecten af te ronden. Via resultaatbestemming wordt ook voorgesteld om de niet bestede middelen voor opvang Oekraïners te storten in een nieuw in te stellen reserve ontheemden en voor de grondexploitaties uit te gaan van een vrijval van de risicoreserve grondexploitaties van € 155.000. Voor de grondexploitaties worden in de exploitatie zelf de winsten en mutaties in de verliesvoorzieningen verrekend met de reserve grondexploitaties. Ook wordt een nieuwe berekening gemaakt voor de risico's in de grondexploitaties. Het verschil tussen het saldo van de reserve en de benodigde reserve voor de risico's wordt via resultaatbestemming verwerkt, omdat de raad daarover gaat.

In principe worden alleen incidentele budgetten overgeheveld naar een volgend jaar. Gedachte hierbij is dat structurele budgetten die niet (volledig) uitgegeven zijn, in het volgend jaar weer beschikbaar zijn voor de reguliere activiteiten. De raad heeft het college gevraagd om bij het opstellen van de jaarrekening kritisch te beoordelen of budgetten overgeheveld moeten worden naar 2023.

In het volgende overzicht is een samenvatting gegeven van de over te hevelen budgetten en resultaatbestemming 2022. Per saldo wordt een bedrag van € 2.456.272 overgeheveld of bestemd. Voor een groot deel komen de over te hevelen budgetten uit 2022. Vanuit 2021 is exclusief de corona-budgetten € 2,4 miljoen overgeheveld naar 2022. Hiervan is bijna € 700.000 nog niet besteed in 2022 en dit bedrag wordt nu overgeheveld naar 2023.

Uiteindelijk is het resultaat van de jaarrekening na resultaatbestemming € 580.493 voordelig. De verschillende onderdelen worden kort toegelicht en daarna is een detailoverzicht opgenomen.

Over te hevelen budgetten en resultaatbestemming 2022		spec €	subtotaal €	totaal €	N/V
Resultaat 2022					
Totaal saldo baten en lasten 2022				4.413.780	V
Mutaties reserves 2022				-1.377.015	N
Gerealiseerd resultaat 2022				3.036.765	V
Voorstel aanvullende resultaatbestemming					
I	Overheveling budgetten voorgaande jaren incl toevoeging 2022	673.294			
	Met dekking uit:				
	- reserve nader te bestemmen middelen	-440.238			
	- onderhoudsreserve	-95.000			
	- inkomsten	-47.304			
			90.752		
II	Overheveling incidentele budgetten 2022	1.821.153			
	Met dekking uit:				
	- reserve nader te bestemmen middelen	-99.217			
	- investeringsreserve	-25.000			
	- inkomsten	-385.169			
			1.311.767		
III	Overheveling incidentele budgetten Corona tm 2022	155.458			
	Met dekking uit:				
	- reserve nader te bestemmen middelen	-109.389			
			46.069		
IV	Storting in reserve ontheemden		1.162.684		
V	Vrijval reserve grondexploitatie op basis van risicobepaling		-155.000		
				2.456.272	N
Resultaat na bestemming				580.493	V

Algemene toelichting op de voorstellen voor over te hevelen budgetten en resultaatbestemming:

I. Overheveling budgetten voorgaande jaren inclusief aanvulling uit budgetten 2022
Het betreft incidentele budgetten die in 2021 zijn overgeheveld naar 2022 en soms aangevuld met restantbudgetten uit 2022, waarvoor de werkzaamheden nog niet zijn afgerond. De budgetten zijn in principe afgedekt door onttrekking aan reserves. De budgetten blijven beschikbaar voor de resterende looptijd. De budgetten hebben onder andere betrekking op programma duurzaamheid, transitievisie warmte, wijkaanpak en energieloketten, cultuur historische waardenkaart en kerkenvisie, onderhoud zalencentrum Wesepe, brede aanpak dak- en thuislozen, I-uitvoeringsplannen, invoering LIAS en organisatie ontwikkeling.

II. Overheveling incidentele budgetten 2022
In 2022 zijn incidentele budgetten beschikbaar gesteld voor incidentele werkzaamheden, al dan niet met dekking uit een reserve of inkomsten van het rijk of derden. De uitvoering van de werkzaamheden loopt door in 2023 of start in 2023. De budgetten zijn onder andere beschikbaar gesteld of ontvangen voor aanpassingen openbare ruimte, uitvoering klimaatakkoord, aanpak energiearmoede, voorbereiding invoering Omgevingswet, energietoeslag 2023 voor minima, versterking dienstverlening gemeenten, samenwerking DOWR en privacy.

III. Overheveling incidentele budgetten Corona tm 2022
Vanuit 2021 is € 691.000 aan corona-budgetten overgeheveld naar 2022 en volgende jaren. In 2022 is aanvullend van het rijk € 97.000 ontvangen. Van het totaal beschikbare bedrag van € 788.000 is € 577.000 conform eerdere besluitvorming besteed. Voorgesteld wordt om € 155.000 over te hevelen naar 2023. De over te hevelen budgetten hebben vooral te maken met nog lopende trajecten Herstart

cultuursector, opstarten dorps- en buurthuizen en de afwikkeling meerkosten voor vervoer en zorg. Daarnaast wordt voorgesteld om in 2023 € 30.000 in te zetten voor de voortzetting van de voormalige Dag!enDoen!-activiteiten. In de coronaperiode is eenzaamheid toegenomen en zijn sociale contacten van inwoners verminderd. Het voortzetten van de genoemde activiteiten is bedoeld om eenzaamheid te voorkomen of te verminderen en te zorgen voor een groter sociaal netwerk en past binnen het doel van de Corona-herstelmiddelen.

IV. Storting reserve ontheemden

In 2022 is als gevolg van de oorlog in Oekraïne in maart/april de noodopvang voor ontheemden uit Oekraïne op de Summercamp georganiseerd. Daarna is er in 2022 meer langdurige opvang gerealiseerd in zgn GOO's (Gemeentelijke Opvang Oekraïners) op bestaande locaties en is de voormalige Rabobank hiervoor getransformeerd. Daarnaast worden Oekraïners opgevangen in POO's (particuliere Opvang Oekraïners). Alle Oekraïners in onze gemeente ondersteunen we met een uitkering eet- en leefgeld. Het rijk compenseert gemeenten voor deze opvang voornamelijk via normbedragen. Door de acute opvang begin van het jaar maar ook in de aanloop naar meer structurele opvang, is veel werk verzet binnen de bestaande capaciteit. Als gevolg hiervan zijn de normbedragen meer dan toereikend gebleken en is het bij de start van de opvang afgegeven mandaat van € 100.000 niet nodig gebleken. Uit het verwachte voordeel is in 2022 een bedrag beschikbaar gesteld voor de realisatie van flexwoningen voor spoedzoekers, statushouders en Oekraïners. In 2022 is een bedrag van ruim € 1.160.000 nog niet ingezet. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in een nieuw in te stellen reserve ontheemden met de mogelijkheid om dit bedrag de komende jaren breed in te zetten voor de opvang van ontheemden. Naast mogelijk extra kosten voor het inrichten van nieuwe locaties voor opvang, het realiseren van flexwoningen, moet ook gedacht worden aan de extra kosten voor medische zorg, Wmo, minimabeleid, jeugdhulp, onderwijs, etc waarvan we nu nog geen zicht hebben op de impact. Ieder jaar kan bij de jaarrekening aangegeven worden of de reserve nog noodzakelijk is of vrij kan vallen.

V. De grondexploitaties zijn op basis van voorlopige cijfers verwerkt in de concept jaarrekening. De controle door de accountant is nog niet afgerond. Op basis van de concept winstneming en risico inschatting is een vrijval van de risicoreserve mogelijk van € 155.000 ten gunste van het rekeningresultaat 2022.

Hierna staat het detailoverzicht over te hevelen budgetten en resultaatbestemming 2022

pr.	Budget	Lasten €	Baten €
I	Overhevelen budgetten voorgaande jaren		
1			
2	Programma Duurzaamheid	23.788	-23.788
2	Transitievisie warmte, wijkaanpak en energieloketten	159.845	-159.845
2	TOP verplaatsing Welsum	35.000	-35.000
3	Cultuur historische waardenkaart	59.700	-59.700
3	Monumentenbeleid: kerkenvisie	25.000	-25.000
3	BO heroverweging voorliggend veld	7.367	-7.367
3	Brede aanpak dak- en thuislozen	49.628	-49.628
3	Pilot positieve gezondheid	9.891	-9.891
3	Post onvoorzien zwembad	10.000	-10.000
3	Laaggeletterdheid volwassenen	5.979	-2.413
3	Zalencentrum Wesepe dakonderhoud	95.000	-95.000
4	Overheidsparticipatie	6.500	-6.500
4	Implementatie LIAS	45.304	-45.304
4	I-uitvoeringsplannen	126.936	-39.750
4	Budget uitvoering HO voor organisatie-ontwikkeling BA	13.356	-13.356
	Subtotaal	673.294	-582.542
II	Overhevelen incidentele budgetten 2022		
1	Aanpassing BS en toegankelijkheid verkiezingen	2.637	
2	Openbare ruimte: verkeer algemeen	50.015	
2	Openbare ruimte: Raalterweg Wesepe	9.760	-9.760
2	Uitvoering klimaat akkoord	175.771	
2	Aanpak Energiearmoede	345.448	-345.488
2	Vitaal platteland (Pump-track en skatebaan Wijhe)	25.000	-25.000
2	Vorbereiding invoering Omgevingswet	398.978	
2	Schoollocaties Wijhe: Matzer, Jozef, Peperhof	55.843	
2	Noordmanshoek gebiedsontwikkeling	33.050	
2	Woningbouw: woonwagenstandplaatsen	25.334	
2	Woningbouw: dashboard woningbouw	7.500	
2	Centrumarrangementen	66.380	-39.681
3	Statushouders, inc.budgetten voor o.a. extra taakstelling	32.197	-2.333
3	Bijdrage vroegsignalering schulden en bijzondere bijstand	20.000	
3	Bijdrage energietoelage 2023 decembercirculaire 2022	290.988	
3	Versterking dienstverlening gemeenten	145.251	-82.124
3	Gezond in de stad	14.759	-5.000
4	Reservering voordelen DOWR samenwerking 2022	59.450	
4	Privacy - gegevensbeschermingseffectbeoordeling	62.792	
	Subtotaal	1.821.153	-509.386
III	Overhevelen corona-budgetten		
1	coronabudget verkiezingen	30.000	
2	Crisis stadsarrangementen	6.069	
3	Coronabudget inzet voor activiteiten tegen eenzaamheid	30.000	-30.000
3	Herstart cultuursector: meerkosten Coronasubsidie	18.000	-18.000
3	Herstart cultuursector: Ondersteuning in coronatijd	15.000	-15.000
3	Herstart cultuursector: Culturele jongerensubsidie	7.223	-7.223
3	Herstart cultuursector: Stimuleringsregeling cultuur	4.730	-4.730
3	Herstart cultuursector: Welkom Terug	2.070	-2.070
3	Coronabudget meerkosten leerlingenvervoer	13.266	-13.266
3	Corona compensatie budget opstarten dorps- en buurthuizen	16.000	-16.000
3	Coronabudget meerkosten Wmo	10.000	
4	Coronabudget overuren	3.100	-3.100
	Subtotaal	155.458	-109.389
IV	Storting reserve ontheemden	1.162.684	
V	Vrijval reserve grondexploitatie *)		-155.000
	Totaal lasten en baten	3.812.589	-1.356.317
	Saldo	2.456.272	

WEERSTANDSVERMOGEN

De ratio van het weerstandsvermogen op basis van de jaarrekening wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit}}{\text{Financiële impact risico's bij 90\% zekerheid}}$$

Op grond van de huidige gegevens bedraagt de ratio voor resultaatbestemming € 10.069.420 / € 1.093.163 = afgerond 9,21. In aansluiting op de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement betekent een ratio van 9,21 dat het weerstandsvermogen uitstekend is. In de nota is daarover het volgende bepaald: wij streven naar een weerstandsvermogen waarvan de ratio ligt tussen 1,0 en 1,4.

Na resultaatbestemming is de weerstandscapaciteit (de algemene reserve en reserve nader te bestemmen middelen ná resultaatbestemming) een omvang van € 10.001.069. Op grond van deze reserve-omvang bedraagt de ratio € 10.001.069 / € 1.093.163 = afgerond 9,15. Deze ratio is volgens de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement ook uitstekend.

RAPPORT ACCOUNTANT

De accountant geeft voor de vaststelling van de jaarstukken een controleverklaring af voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid.

De controleverklaring en het verslag van bevindingen van de controle van de jaarrekening 2022 van de accountant bieden wij u afzonderlijk aan.

Voorstel:

Het jaarverslag 2022 en de jaarrekening 2022 vast te stellen, waarmee ons college decharge wordt verleend voor de uitvoering van het beleid in 2022.

Olst-Wijhe, 30 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis	mr. Y.P. (Yvonne) van Mastrigt

PROGRAMMA'S

BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Wat wilden wij bereiken?

BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor bestuur, participatie en communicatie

- Een democratisch bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.
- Beleid wordt zoveel mogelijk in samenspraak met inwoners, instellingen en bedrijven opgesteld en uitgevoerd.
- Communicatie wordt ingezet om kennis, houding en/of gedrag van doelgroepen te beïnvloeden, met als beoogd resultaat een betere wisselwerking tussen het politiek bestuur, de ambtelijke organisatie en de inwoner, alsmede een duidelijker beeldvorming over de gemeente Olst-Wijhe bij andere relevante doelgroepen.

Indicatoren en streefwaarden voor bestuur, participatie en communicatie

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer ¹
Transparante en toegankelijke overheid	Waardering inwoners van alle inspanningen van de gemeente voor haar burgers	2021: 6,6 2018: 6,7 2016: 6,6 2014: 6,5	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 6,8
Relatie burger - gemeente	Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (% (heel) veel)	2021: 26% 2018: 37% 2016: 36% 2014: 29%	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 34%
	Waardering wijze waarop gemeente burgers en organisaties betreft bij het beleid en de samenwerking zoekt	2021: 6,1 2018: 6,2 2016: 6,2 2014: 6,1	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 6,2
Communicatie	Waardering communicatie en voorlichting vanuit de gemeente	2021: 6,6 2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,5	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 6,7

DIENSTVERLENING

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor dienstverlening

- De gemeente draagt zorg voor een efficiënte dienstverlening van haar producten waarbij de vraag van de inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners centraal staat.
- Goede dienstverlening is dienstverlening die aansluit bij de vraag van de inwoner c.a. Wij kennen onze gemeente en wij zijn persoonlijk en dichtbij in onze dienstverlening.
- De gemeente beschikt over kwaliteitshandvesten en servicenormen met betrekking tot haar dienstverlening.

Indicatoren en streefwaarden voor dienstverlening

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
De organisatie van onze dienstverlening sluit aan op de wensen van onze klanten	Waardering inwoner van directe dienstverlening van de gemeente	2021: 6,7 2018: 6,8 2016: 6,7	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 6,9

¹ Het landelijke cijfer is vermeld (voor zover bekend) als vergelijking met het gemeentelijk cijfer.

Het niveau van dienstverlening in onze gemeente blijft op peil	(streefcijfer dat hiervoor bepaald is in visie dienstverlening luidt: 7)	2014: 6,7	
	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de dienstverlening via de digitale faciliteiten van de gemeente (streefcijfer dat hiervoor bepaald is in visie dienstverlening luidt: 7)	2021: 6,8 2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,6	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 7,0

OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor integrale veiligheid

Problemen in de woon- leefomgeving worden in principe zelf opgelost. Olst-Wijhe heeft een sterke sociale cohesie, inwoners helpen elkaar hierbij. Indien nodig faciliteren gemeente en overige partijen. Om onze inwoners in staat te stellen om 'gewoon' te kunnen leven is het van belang dat wij als gemeente, maar ook onze partners, ook onze verantwoordelijkheid nemen. Dat betekent dat wij ons inspannen om datgene aan te pakken wat inwoners zelf niet op kunnen lossen. Hierbij is het belangrijk dat we zicht hebben op wat er speelt en leeft in de wijk. In de nota Integraal Veiligheidsbeleid 2016-2019 is prioriteit toegekend aan een veilige woon- en leefomgeving en het terugdringen van de georganiseerde criminaliteit.

Indicatoren en streefwaarden voor integrale veiligheid

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Aandacht voor leefbaarheid in 'kwetsbare buurten/straten'	Percentage inwoners dat zich meestal of altijd veilig voelt in de buurt blijft minimaal gelijk aan 2014	2021: 92% van de inwoners voelt zich meestal/altijd veilig in de buurt 2018: 92% 2016: 91% 2014: 86%	Landelijk 2021 <25.000 inw: 90%
Ervaren overlast buurtbewoners	Overlastcijfer ten opzichte van 2014 (2014=100)	2021: 98 2020: geen cijfers 2016: 98 2014: 100	2021: 98 2020: geen cijfers 2016: 96 2014: 100

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Participatie

In 2022 is samen met de werkgroep participatie vanuit de toenmalige raad gekeken naar rollen, houding en gedrag aan de hand van de casus Noordmanshoek. Onder begeleiding van Studio Vers Bestuur is een zogenaamde lerende evaluatie gehouden. De resultaten hiervan zijn door de 'oude' raad overgedragen aan de nieuwe raad.

Ook is in 2022 een evaluatie gehouden van het proces rondom Voorzieningshart Wesepe. Participatie had hierin een belangrijke rol. Samen met onder meer de lerende evaluatie Noordmanshoek heeft dit belangrijke aanknopingspunten opgeleverd om participatie verder te verbeteren en te professionaliseren.

In de tweede helft van 2022 is het platform [Gemeente Olst-Wijhe | Mijn kijk op Olst-Wijhe](#) operationeel geworden. Deze website gebruiken we voor projecten of processen waarbij participatie een rol speelt. Dit is een extra instrument in de participatiegereedheidskoffer. Met deze site is voor inwoners en organisaties het verloop van een project goed te volgen en tevens de manier waarop ze kunnen participeren en welk effect dat dan heeft.

Ook is in de tweede helft van 2022 aan de hand van het bestuursakkoord en strategische raadsagenda, waarin participatie geregeld benoemd wordt, besloten dat er een kwartiermaker participatie komt die samen met de programmaleider participatie het vervolg uitvoeringsprogramma participatie maakt. De uitwerking hiervan wordt ingebracht bij de besluitvorming bij de Kadernota 2024 – 2027.

In het kader van de invoering van de nieuwe Omgevingswet is in 2022 verder verkend wat de acties zijn die betrekking hebben op het onderdeel participatie.

Communicatie

Communicatie en participatie spelen een steeds prominentere rol bij projectcommunicatie. Een paar voorbeelden die er uitspringen zijn de communicatie/participatie-ondersteuning bij Flexwonen, gebiedsgerichte aanpak Boskamp, Kerkplein Olst, vrijkomende schoollocaties, Olstergaard, Noordmanshoek, 'scholen voor morgen', verkeer Olst, Ruimtelijke Visie Duurzame Energie en Olst mooier aan de IJssel. De focus op wonen en de projecten die daaruit voortkomen vragen ook extra communicatieve inzet.

In 2022 is veel geïnvesteerd in de communicatie m.b.t. de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne, de vluchtelingen die hierdoor opgevangen moesten worden. Daarnaast kregen we ook te maken met opvang van andere vluchtelingen, hetgeen vooral ook communicatie met de omwonenden en partners met zich meebracht.

De arbeidsmarkt is krap en daardoor was het nodig om extra in te zetten op arbeidsmarktcommunicatie.

Offline en online communicatie gaan steeds meer hand in hand en versterken elkaar. In dat kader vroeg de digitale toegankelijkheid veel inzet en zal dit het komende jaar ook vragen. Digitale toegankelijkheid heeft in 2022 veel aandacht en inzet gevraagd.

Klachten (intern en extern)

Uw raad wordt in een afzonderlijke Klachtenrapportage geïnformeerd over de afdoening en resultaten van de klachten.

Bezwaarschriften

Ook wordt uw raad in een afzonderlijk jaarverslag van de Bezwarenadviescommissie algemene aangelegenheden geïnformeerd over de afdoening en resultaten van de bezwaarschriften.

DIENSTVERLENING

Uitvoering visie dienstverlening

Het uitvoeringsprogramma dienstverlening is in 2022 nog niet in uitvoering genomen. Dit vanwege prioriteit die moest worden gegeven aan het borgen van de continuïteit van de primaire dienstverlening.

Er was geen ruimte en geen capaciteit om de uitvoering in 2022 ter hand te nemen. Voor 2023 volgt een geactualiseerd plan van aanpak.

Online dienstverlening

Wij hebben in 2022 een (deel)visie Online dienstverlening vastgesteld. Met onze online dienstverlening willen we: 'Altijd dicht(er)bij en persoonlijk' zijn. Online dienstverlening is namelijk altijd en overal beschikbaar voor onze inwoners. We gebruiken vijf richtinggevende uitgangspunten om ons doel te bereiken:

1. Wij weten wie onze inwoners zijn en wat zij van ons verwachten.
2. Wij bieden onze inwoners online dienstverlening op maat.
3. Met trends en ontwikkelingen die bij onze gemeente passen, verbeteren wij onze dienstverlening.
4. Onze online dienstverlening is toegankelijk voor onze samenleving.
5. Wij laten zien wat wij doen en bieden gemeentelijke informatie online beschikbaar aan.

OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

Beleidsplan Integrale Veiligheid

Het jaar 2022 was een bijzonder jaar door het vertrek van de beleidsmedewerker OOV en de tijdelijke invulling van deze rol in de tweede helft van het jaar. Daarnaast heeft regionale afstemming via reguliere lijnen onder de vlag van de Veiligheidsregio IJsselland plaatsgevonden. Het beleidsplan en de actualisatie van het Bibob-beleid hebben in 2022 nog geen plaats gevonden, dit staat op de planning voor 2023, waarbij het jaarplan opgepakt zal worden met de nieuwe burgemeester.

High Impact Crimes

In de afgelopen jaren was sprake van een dalende trend t.a.v. misdadcijfers. In 2018 waren de cijfers historisch laag en in 2019, 2020 en 2022 was een lichte stijging zichtbaar. In 2022 zijn de misdadcijfers licht gedaald. Speerpunt in de lokale driehoek is de aanpak van digitale criminaliteit. De gemeente richt zich hierbij voornamelijk op informatievoorziening aan en bewustwording van de inwoners.

Aanpak georganiseerde criminaliteit (Ondermijning)

In 2021 is vanuit de aanpak ondermijning gewerkt aan het versterken van de samenwerkingsstructuur en de inhoudelijk aanpak van enkele cases. Allereerst is de interne samenwerking versterkt door het instellen van het multidisciplinair team adresonderzoeken. Daarnaast is een lokale casustafel ondermijning opgericht. Hier wordt het "eigen huiswerk" gemaakt voordat een casus wordt opgeschaald naar het regionaal ondermijningscentrum. In 2022 is het beleid verder in de praktijk gebracht en zien we een toename in de interne bewustwording op het gebied van ondermijning. De vondst van het drugslab binnen onze gemeente heeft veel inzet van onze collega's geëist. Anderzijds heeft de vondst bijgedragen aan de bewustwording van ondermijning en specifiek drugsgerelateerde criminaliteit, zowel binnen onze gemeente als in de regio.

Zorg en Veiligheid

Door de ontwikkelingen van de afgelopen jaren in de zorgsector zien we landelijk, maar ook binnen onze gemeente een toename van het aantal problemen met verward gedrag en zien we steeds meer complexe casuïstiek. In 2022 zijn de functies 'procesregisseur complexe casuïstiek' en 'beleidsmedewerker zorg en veiligheid' in het leven geroepen om in te kunnen spelen op deze ontwikkelingen. Met oog op goede ondersteuning en zorg, én in het belang van veiligheid en leefbaarheid is het belangrijk dat zorgprofessionals goed samenwerken met hun veiligheidspartners.

In het jaarplan noemen wij dit het versterken van de persoonsgebonden en systeemgerichte aanpak. In 2023 zal focus gelegd worden op onder anderen het proces voorkomen van escalatie.

Toezicht en handhaving

BOA's worden ingehuurd bij de gemeente Deventer. In 2022 zijn er 316 inzeturen geweest. In 2022 was er vanuit de DU-uitkering extra capaciteit voor Boa's in de openbare ruimte. Er is geld overgebleven omdat er in 2022 geen aanleiding is gezien voor extra inzeturen. Prioriteiten lagen in 2022 op de zichtbaarheid in het centrum, de aanpak van APV gerelateerde feiten, zoals parkeeroverlast en het houden van controles en toezicht op evenementen. Daarnaast zijn er geluidsmetingen uitgevoerd en is toezicht gehouden op hangplekken binnen onze gemeente. De toezichthouders hebben hun handhavende taak op de drank- en horecawet steekproefsgewijs opgepakt.

VERBODEN PARTIJEN

Veiligheidsregio

In oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Op basis hiervan zijn in Nederland 25 veiligheidsregio's ingesteld waaronder Veiligheidsregio IJsselland. Veiligheidsregio IJsselland werkt als brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening met gemeenten en andere partners samen in het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crisis. Dit doen ze samen met en voor de regio IJsselland, een gebied met circa 500.000 inwoners. Met als motto: Veiligheid, voor elkaar! In 2019 is het beleidsplan van de Veiligheidsregio IJsselland herzien. Het beleidsplan heeft een looptijd tot en met 2023.

TOTAALBEELD INTERBESTUURLIJK TOEZICHT OLSST-WIJHE

Totaalbeeld Olst-Wijhe: groen					
Financiën	Wabo	Wro	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
groen	groen	groen	groen	groen	groen

Motivering totaalbeeld 2023 door de provincie:

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT (2022). Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Beoordelingskader IBT

Basis voor de beoordeling is het IBT beoordelingskader zoals dat in 2022 is gehanteerd.

Kanttekening hierbij is dat in het huidige beoordelingskader nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet, omdat deze nog niet in werking is getreden. De komende maanden zal de provincie in overleg met gemeenten bezien wat de mogelijke doorwerking van deze wet zal zijn op het IBT beoordelingskader voor 2024.

Totaalbeeld van de gemeente: groen

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen.

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2021 en 2022 was het beeld eveneens groen.

De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dit dat de provincie risico's ziet waarop actie nodig is. Zoals afgesproken in de Bestuursovereenkomst IBT en het bijbehorende IBT-beoordelingskader gaat de provincie daarover in gesprek met de gemeente.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

De gemeente kleurt op alle zes domeinen groen. Dat betekent dat de gemeente voor alle domeinen voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

Voor de domeinen Wabo en Informatie- en archiefbeheer geldt dat er verbeter- respectievelijk aandachtspunten worden genoemd, waar de gemeente het komende jaar aan kan werken. Deze zullen aan de orde komen tijdens de reguliere ambtelijke gesprekken tussen de provinciale en gemeentelijke domeintrekkers.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Saldo 2022
Baten	276	271	393	122
Lasten	-3.641	-3.713	-3.786	-73
Saldo van baten en lasten	3.366	3.443	3.393	50
Onttrekking reserves	0	35	7	-28
Toevoeging reserves	0	0	-11	-11
Resultaat	3.366	3.408	3.397	11

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeel over de taakvelden.

Bedragen x € 1.000

Thema s en taakvelden	Primaire Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Saldo 2022
Bestuur, participatie en communicatie				
Bestuur	-1.197	-1.276	-1.298	-22
Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	-99	-99
Dienstverlening				
Burgerzaken	-295	-358	-255	103
Openbare orde & veiligheid				
Crisisbeheersing en Brandweer	-1.607	-1.496	-1.466	30
Openbare orde en Veiligheid	-267	-313	-275	38
Reserves	0	35	-4	-39
Resultaat	3.366	3.408	3.397	11

BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Bestuur

Het nadeel op dit taakveld komt vooral door de hogere accountantskosten. Dit komt door meerwerk in verband met nieuwe SiSa-regelingen waarop de accountant moest controleren, Covid en door extra controles op processen.

Beheer overige gebouwen

De budgetten voor de exploitatiekosten van de voormalige schoollocaties zijn in 2022 nog geraamd onder Programma 3 Samenleving, Onderwijshuisvesting, de werkelijke kosten zijn onder Beheer overige gebouwen verantwoord. Het nadelig resultaat hier wordt voor een groot deel gecompenseerd door een voordelig resultaat op onderwijshuisvesting. Het resterende nadeel komt door niet geraamde doorlopende energiekosten, advieskosten op de doorontwikkeling van locaties en de kapitaallasten van de voormalige schoollocatie in Welsum.

DIENSTVERLENING

Burgerzaken

Vanwege het vervallen van de coronamaatregelen zijn er meer reisdocumenten aangevraagd en huwelijksvoltrekkingen uitgevoerd dan begroot. Hierdoor is er een voordeel van respectievelijk €28.000 ontstaan op de leges van de reisdocumenten en €8.500 op de huwelijksvoltrekkingen.

Het overschot binnen burgerzaken is voornamelijk veroorzaakt doordat er vanwege corona compensatie is ontvangen voor de meerkosten voor de verkiezing, waarvan een deel niet nodig was. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 42.000, waarvan € 25.000 via de voorgestelde resultaatbestemming doorschuift naar 2022 voor de verwachte meerkosten tijdens de gemeenteraadsverkiezingen boven op de compensatie in 2022 vanuit het rijk.

OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

Regionale brandweer en rampenbestrijding

De brandweertaken zijn conform begroting uitgevoerd in 2022. Met de verrekening van het voordelig rekeningresultaat 2020 van de Veiligheidsregio Overijssel was in de begroting al rekening gehouden. Het onderhoud van de brandweerkazernes wordt jaarlijks door de Veiligheidsregio IJsselland vergoed. In 2022 is de vergoeding hoger dan het noodzakelijk onderhoud. Het voordeel is gestort in de reserve onderhoud. In 2022 is het budget voor oefeningen crisisbeheersing niet volledig benut. Daarnaast kleine voordelen op de overige kosten voor gebouwen, piketdienst en leges.

Openbare orde en veiligheid

Door de start van de procesregisseur complexe casuïstiek in de loop van 2022 is een deel van het beschikbare budget voor de Wet voor verplichte geestelijke gezondheid niet ingezet. De extra inzet op toezicht en handhaving openbare ruimte door BOA's is in 2022 nog niet gerealiseerd waardoor budget van gemeente en rijk hiervoor maar deels is ingezet. De kosten voor lijkschouwing, woningontzuiming en ontmanteling drugsclub zijn flink hoger uitgevallen. Daarnaast kleine afwijkingen voor- en nadelig. De overgehevelde budgetten uit 2021 voor aanpak hondenpoep, veilig buiten gebied, veilige omgeving en inzet BOA's zijn niet volledig ingezet door wisseling van de wacht op openbare orde en veiligheid. De restantbudgetten komen te vervallen.

RESERVES

Met de jaarrekening 2021 is corona compensatie voor verkiezingen overgeheveld naar 2022 ter dekking van meerkosten € 15.000. Doordat de middelen voor verkiezingen in 2022 toereikend waren, is het bedrag niet onttrokken uit de reserve nader te bestemmen middelen.

Het noodzakelijke onderhoud brandweerkazernes is in 2022 lager dan de ontvangen vergoeding. Het voordeel is aan de reserve onderhoud toegevoegd voor uitvoering van het MJOP in komende jaren. De overgehevelde budgetten uit 2021 voor aanpak hondenpoep, veilig buiten gebied, veilige omgeving en inzet BOA's zijn niet volledig ingezet, waardoor de onttrekking aan de reserve Nader te bestemmen middelen lager uitvalt. De restantbudgetten komen te vervallen.

LEEFOMGEVING

<i>Wat wilden wij bereiken?</i>
--

OPENBARE RUIMTE

Hoofddoelstelling/bedoeld maatschappelijk effect Leefomgeving

- Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen².
- Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
- Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
- Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
- Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
- Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
- Inrichten van een vraaggericht fijnmazig openbaar vervoersysteem in samenwerking met de provincie.
- De kwaliteit van de openbare ruimte is volgens het scenario voldoende. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is dit verder uitgewerkt.
- In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.

² De eerste 7 doelstellingen zijn ontleend aan de structuurvisie Olst-Wijhe.

Indicatoren en streefwaarden leefomgeving

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Goede bereikbaarheid	Straten, paden en trottoirs in de buurt zijn goed begaanbaar	2021: 57% vindt deze goed begaanbaar 2018: 66% 2016: 61% 2014: 59%	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 64%
Verkeersveiligheid	Onveilige verkeerssituaties in de buurt (% zelden/nooit)	2021: 44% vindt deze zelden of nooit verkeersonveilig 2018: 43% 2016: 38%	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 46%
Onderhouden perken, plantsoenen en parken in de buurt	Oordeel burger of deze goed onderhouden zijn	2021: 51% vindt deze in de buurt goed onderhouden 2018: 50% 2016: 45% 2014: 41%	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 64%
Schoonhouden buurt	Oordeel inwoner over de buurt is schoon	2021: 68% vindt de buurt schoon 2018: 71% 2016: 66% 2014: 63%	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 70%
Tevredenheid openbaar vervoer	Oordeel burger over tevredenheid openbaar vervoer	2021: 76% is tevreden over openbaar vervoer 2018: 72% 2016: 73 % 2014: 65 %	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 58%

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect Leefomgeving

- Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen³.
- Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
- Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
- Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
- Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
- Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
- Inrichten van een vraaggericht fijnmazig openbaar vervoersysteem in samenwerking met de provincie.
- De kwaliteit van de openbare ruimte is volgens het scenario voldoende. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is dit verder uitgewerkt.
- In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.

³ De eerste 7 doelstellingen zijn ontleend aan de structuurvisie Olst-Wijhe.

Indicatoren en streefwaarden leefomgeving

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Woon- en leefomgeving	Waardering door inwoners van buurt als leef- en woonomgeving.	2021: 91% 2018: 93% voelt zich thuis in de buurt 2016: 90%	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 90%
	Waardering door inwoners van buurt als leef- en woonomgeving	2021: 8,1 2018: 8,0 2016: 7,9 2014: 7,7	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 8,2
	Waardering door inwoners van de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving	2021: 6,6 2018: 6,6 2016: 6,5 2014: 6,5	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 6,9

WONEN, GRONDEXPLOITATIE & HANDHAVING

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect Leefomgeving

- Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen⁴.
- Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
- Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
- Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
- Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst-Wijhe.

Indicatoren en streefwaarden leefomgeving

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Woon- en leefomgeving	Waardering door inwoners van buurt als leef- en woonomgeving.	2021: 91% 2018: 93% voelt zich thuis in de buurt 2016: 90%	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 90%
	Waardering door inwoners van buurt als leef- en woonomgeving	2021: 8,1 2018: 8,0 2016: 7,9 2014: 7,7	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 8,2
	Waardering door inwoners van de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving	2021: 6,6 2018: 6,6 2016: 6,5 2014: 6,5	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 6,9
Wonen	Realisatie woningen in de periode 2020-2025 (te bepalen in de Woonvisie)	2021: 72 2020: 104 2019: 61	Zie hieronder.
Duurzaamheid	Energie-index sociale huurwoningen (gemiddeld een energie-index van 1,4 eind 2020 bij sociale huurwoningen waarvan 95% max. 1,8)	2020: 1,2	--

⁴ De eerste 7 doelstellingen zijn ontleend aan de structuurvisie Olst-Wijhe.

ECONOMISCHE ZAKEN EN GRONDEXPLOITATIE

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor Economische zaken

- Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen.
- Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
- Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJsselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
- Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
- Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
- Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
- Samenwerken aan circulaire economie, aan vestigingsmogelijkheden voor lokale ondernemers en daar waar mogelijk innovatie bevorderen.

(ontleend aan de Structuurvisie Olst-Wijhe Ruime voor initiatief en innovatie 2018-2025)

Indicatoren en streefwaarden voor Economische zaken

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Nabijheid winkels voor dagelijkse boodschappen	Oordeel inwoners over voldoende nabij zijn van winkels voor dagelijkse boodschappen	2021: 78% van de inwoners vinden winkels voldoende nabij 2018: 77% 2016: 77%	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 82%

VRIJETIJDSECONOMIE

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor Vrijetijdseconomie

- Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
- Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJsselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
- Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
- Een gezond, duurzaam en vitaal ondernemersklimaat in Olst-Wijhe. Vrijetijdseconomie is een onderdeel van het taakveld economie.

Geen indicatoren in de begroting 2022 aangewezen.

DUURZAAMHEID

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor Duurzaamheid

- Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen.
- Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
- Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
- Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
- Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.

- In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.
- Een schone, hygiënische, veilige en duurzame leefomgeving voor de burgers en het verminderen van de belasting van het milieu.

Indicatoren en streefwaarden voor Duurzaamheid

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer ⁵
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Reductie CO2 (30% vermindering in 2020 t.o.v. 1990)	2021: 19% 2020: 20 % 2019: 14 %	Landelijke percentage niet bekend.
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Duurzame energieopwekking in 2020 (20%)	2021: nog niet bekend 2020: 8,5 % 2019: 7,6% 2018: 6,8%	7,6%
	aantal installaties zonnestroom (CBS)	2021:19,5% toename tov 2020 2020 25,4 toename tov 2019	Landelijk: 24,5%
Afvalinzameling	Afvalinzameling voldoet aan de VANG ⁶ doelstellingen (>75% hergebruik)	2022: 86% 2021: 91% 2020: 92%	Landelijke doelstelling 2025: 90%

⁵ Het landelijke cijfer vermeld (voor zover bekend) als vergelijking.

⁶ De oude LAP-doelstellingen (Landelijk Afval Plan) per grondstofstroom worden vervangen voor de nieuwe VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) van het Rijk.

<i>Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?</i>

OPENBARE RUIMTE

IBOR

In 2016 is het IBOR-plan door uw raad goedgekeurd en zijn extra middelen beschikbaar gesteld om de openbare ruimte op orde te brengen en te houden. Dit betreft alleen onderhoud en geen reconstructies. Door het IBOR-plan voeren we het onderhoud conform de afgesproken kwaliteitsniveaus uit. In 2022 is hard gewerkt aan de evaluatie en actualisatie van het in 2016 opgestelde IBOR-plan. In 2023 volgt afronding hiervan. Naar aanleiding van deze evaluatie en de keuzes die gemaakt zijn in het project heroverweging 2021 vindt bijstelling plaats van het IBOR-plan. Dit bijgestelde plan geeft de komende jaren richting aan het onderhouden van de openbare ruimten.

In 2022 hebben we voor het groenonderhoud ingezet op het verbeteren van de samenwerking met KonnekteD. Dit na een uitgebreide heroriëntatie op mogelijke andere samenwerkingspartners in 2021. De andere partner die betrokken is bij deze heroriëntatie is ROVA geweest. Over het algemeen is de vastgestelde kwaliteit gehaald waarbij de samenwerking goed is verlopen.

Meerjarenonderhoudsprogrammering (MJIP)

Begin 2022 is de planning van het MJIP bijgesteld naar aanleiding van de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne. Conform planning is een start gemaakt met de volgende projecten:

- Onderzoek en uitvoering fase 1 wortelopdruk en groeiplaatsverbetering verhardingen
- Uitvoering reconstructie fietspad Wolbroekenpad (afgerond in 2022)
- Reconstructie Burgemeester Bentinckstraat en Koningin Julianalaan te Olst. De uitvoering loopt door tot eind 2023
- Reconstructie omgeving duplexwoningen aan de Kortricklaan te Olst. Voorbereiding heeft plaatsgevonden, uitvoering vindt plaats in 2023
- Vervanging van de laanbomen aan de Brabantse Wagen. Voor dit project is het ons niet gelukt intern, maar ook extern capaciteit te vinden.

Wegbeheer Olst-Wijhe

Aan de hand van de nota "Beheer wegen 2021-2025" is het noodzakelijk onderhoud aan onze wegen bepaald en uitgevoerd.

Ieder even jaar worden onze wegen geïnspecteerd volgens de systematiek van het rationeel wegbeheer. Deze gegevens wordt verwerkt in het beheerprogramma Obsurv. Met behulp van dit programma wordt de nota beheer wegen Olst-Wijhe opgesteld voor een periode van 5 jaar. In deze nota staat ons areaal, de kwaliteit van het areaal en de te nemen onderhoudsmaatregelen om de wegen op het vastgesteld niveau te onderhouden. In 2022 heeft er een nieuwe weginspectie plaats gevonden, naar aanleiding waarvan de nota "Beheer wegen 2023-2027" wordt opgesteld.

Wegen welke aan het einde van hun levensduur zijn of om andere redenen aan vervanging toe zijn, worden opgenomen in het MJIP. Aan wegen welke zijn opgenomen in het MJIP wordt tot het moment van vervanging alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud gepleegd.

Onderhoud openbare verlichting

Het onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd binnen een vierjaren onderhoudscontract 2020-2023. Het onderhoud bestaat uit het herstel van lampen en schade masten.

De afgelopen vier jaar zijn ca. 1.000 verouderde armaturen en 400 oude masten vervangen voor nieuwe masten en armaturen met ledverlichting. Ons areaal bestaat nu voor 50% uit ledverlichting. In 2022 is er een vervolgplan opgesteld voor de armaturen welke tussen 2023 en 2027 vervangen dienen te worden op basis van leeftijd en technische kwaliteit.

Onderhoud civieltechnische kunstwerken

Het onderhoud aan civieltechnische kunstwerken wordt uitgevoerd binnen het vierjarige onderhoudscontract 2020-2023. Het in 2022 uitgevoerde onderhoud bestond voornamelijk uit het herstel van betonschade, schade aan brugleuningen, schilderen van brugleuningen en onderhoud aan houten bruggen.

Riolering

Activiteiten i.v.m. uitvoering Gemeentelijk RioleringsPlan

- De geplande uitvoering van de vervanging van de riolering en het afkoppelen van het hemelwater van het Kerkplein in Olst is als gevolg van de intensieve participatie doorgeschoven naar 2023.
- In 2022 is de Koningin Julianalaan in het kader van een reconstructie voorzien van een apart hemelwaterriool. De Burgemeester Bentinckstraat volgt in 2023.
- Er zijn in 2022 geen maatregelen uitgevoerd in het kader van het Masterplan Hemelwater Olst. Effectieve maatregelen vergen de samenwerking en inzet van het waterschap en vergen een lange en intensieve voorbereidingstijd.
- Het vervangen en verleggen van het aanvoerriool van het gemaal Averbergen in samenhang met het bouwrijp maken van het Aberson terrein heeft als gevolg van de ingediende bezwaren niet in 2022 plaats kunnen vinden.

Beheersactiviteiten riolering

- In 2022 is een nieuw bestek voor het reinigen in inspecteren van de riolering opgesteld in DOWR-verband. In 2023 wordt gestart met de uitvoering van dit bestek.
- In 2022 is de subsidieverordening afkoppelen dakoppervlak intensiever onder de aandacht van onze inwoners gebracht. Dit heeft helaas nog niet tot een echt grote toename van het aantal aanvragen geleid.
- Voor het onderhoud van de drukriolering in het buitengebied is in 2022 in DOWR-verband hard gewerkt aan een nieuw onderhoudsbestek. Begin 2023 vindt de aanbesteding van het nieuwe bestek plaats.

Rivus

Binnen het samenwerkingsverband in de afvalwaterketen Rivus lag in 2022 de aandacht voornamelijk op de regionale opgave in het kader van de klimaatadaptatie. Daarnaast is een nieuw regionaal bestuursakkoord water opgesteld en getekend. Verder is er een nieuw uitvoeringsprogramma voor het platform water opgesteld.

Verkeer(sveiligheid)

Om ervoor te zorgen dat onze inwoners zich veilig in het verkeer kunnen bewegen ontvingen wij van de Provincie subsidie om projecten en activiteiten te organiseren die het gedrag van verkeersdeelnemers beïnvloeden. De Provincie subsidieerde 75% van deze projecten, de gemeente 25%. De subsidie hebben we ingezet voor verkeersprojecten op het basis- en voortgezet onderwijs. Maar onze focus ging ook uit naar de oudere verkeersdeelnemer. Voorbeelden van projecten zijn geweest "het nieuwe fietsen", "rijden (z)onder invloed" en "rijbewijs op herhaling".

In 2022 hebben wij een uitvoeringsprogramma opgesteld in kader van de Rijksopgave voor uitwerking van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. De hierbij behorende investeringen voor de risico

gestuurde aanpak en de uitvoering dienen financieel verder in 2023 afgewogen te worden bij Kadernota 2024-2027 en krijgt een financiële vertaling in het MJIP. Het verkeersmodel, Categoriseringsplan en Bewegwijzeringsplan zijn in 2022 geactualiseerd en voldoen weer aan de huidige normeringen.

Groen, bomen en onkruid op verharding

Door de bezuinigingsmaatregelen is het hoge onderhoudsniveau in de centra teruggebracht naar het basisniveau. Concreet zichtbaar in de openbare ruimte is dat er rondom obstakels meer onkruidgroei zichtbaar is geweest, de gazons minder vaak zijn gemaaid en op bepaalde locaties zijn omgevormd naar een extensief beheer. Hoewel geen effect van de heroverweging levert dit een meerwaarde voor de biodiversiteit op. Daarnaast zijn de gemeentelijke hagen in 2022 eenmaal geknipt (op verkeer onveilige situaties na). In 2023 zullen we hiervan de gevolgen gaan zien.

In 2022 is gewerkt aan het bomenbeheerplan. Het is noodzakelijk in beeld te krijgen hoe wij alle bomen, meer dan 28.000 stuks, moeten beheren, zodat we voldoen aan de zorgplicht en welke middelen daarvoor benodigd zijn. Hiervoor is opdracht verstrekt aan een extern bureau. Door problemen met het digitale beheersysteem kon hier eerst niet aan gewerkt worden. De problemen met het beheersysteem zijn uiteindelijk opgelost en is de benodigde data voor het beheerplan verzameld. Naar verwachting is het beheerplan medio 2023 gereed.

De plaagdruk van de eikenprocessierups is in 2022 gestabiliseerd en was vergelijkbaar met 2021. Wel nemen de uitgaven aan gespecialiseerde bedrijven toe. We blijven jaarlijks onze werkwijze hierin evalueren en volgen nauwlettend innovaties in de markt en de resultaten van pilots elders in het land. Ook is een samenwerking aangegaan met de Provincie en gemeenten in de regio om kennis en krachten te bundelen.

In 2022 is de laatste achterstand in met name de sloten weggewerkt en zijn de bermen en sloten weer op de gebruikelijke wijze onderhouden.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

Uitvoering Structuurvisie Olst-Wijhe

In december 2017 is de Structuurvisie Olst-Wijhe 'ruimte voor initiatief en innovatie' vastgesteld. Uitgangspunt is dat samen met bewoners, organisaties en ondernemers wordt gewerkt aan de leefkwaliteit met zorg voor elkaar en goede bereikbare voorzieningen en ontmoetingsplekken in de dorpen, buurtschappen en op het platteland. Daarbij wordt ingezet op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen en het bieden van ruimte voor initiatief en innovatie. Aan de realisatie van de Structuurvisie is een Uitvoeringsprogramma gekoppeld. Relevant in dit kader is de politiek-bestuurlijke focus die in 2021 is vastgesteld en die prioritering aanbrengt in de doelen van de Structuurvisie. Op verschillende plekken in deze jaarstukken worden onderdelen uit de Structuurvisie en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma toegelicht. Het gaat onder andere om initiatieven rondom wonen, ruimtelijke duurzaamheidsinitiatieven, ontwikkelingen langs de IJssel en ontwikkelingen in het kader van Vitaal platteland.

De Structuurvisie wordt op termijn vervangen door de omgevingsvisie, die nu in voorbereiding is. In november 2022 stelde uw gemeenteraad het plan van aanpak vast, waarin de uitgangspunten en het stappenplan voor de omgevingsvisie staan.

Gebiedsontwikkeling Noordmanshoek

Stichting De Noordmanshoek heeft begin 2021 haar businessplan ingediend voor een duurzame invulling van het gebied Noordmanshoek. Vanwege de door uw raad vastgestelde focus op wonen zijn wij in gesprek gegaan met de Stichting over het dilemma behoefte woningbouw enerzijds en plannen

van de Stichting anderzijds. De Stichting heeft zich bereid verklaard om onder haar regie en binnen de visie en gedachtegoed van de Stichting nader te onderzoeken of er meer woningbouw mogelijk is op de Noordmanshoek. Uw raad heeft hiermee eind 2021 ingestemd. Begin 2022 is de Stichting gestart met dit nadere onderzoek naar meer woningbouw binnen de visie en gedachtegoed van de Stichting op het gebied Noordmanshoek. Medio 2022 heeft de Stichting haar onderzoek opgeleverd. En eind 2022 heeft u in meerdere raadsbijeenkomsten met elkaar hierover gesproken. Begin 2023 heeft uw raad daarover een definitief besluit genomen.

Projecten in het kader van grondexploitaties

Voor de projecten in het kader van grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid. Hieronder is een aantal specifieke projecten uitgelicht.

Olstergaard

Het project Olstergaard kenmerkt zich door natuurinclusief ontwerp, circulair bouwen en tal van duurzaamheidsmaatregelen. In het project Olstergaard worden in totaal 72 woningen gerealiseerd, verdeeld over 51 kavels. Eind 2021 stond de eerste woning er. Ondertussen is ongeveer de helft van de kavels bebouwd en zijn 44 van de 51 kavels afgenomen. Olstergaard wordt samen met de toekomstige bewoners ontwikkeld. Meer informatie over Olstergaard is te vinden in de paragraaf Grondbeleid.

Olst, mooier aan de IJssel

Het project “Olst mooier aan de IJssel, fase 2” is afgerond.

Uw raad heeft ingestemd met het verder uitwerken van het ontwerp voor de versterking van de verbinding tussen de IJssel en het centrum van Olst en het versterken van het IJsselfront door de aanleg van verharde voetpaden. Uw raad heeft daarvoor budget beschikbaar gesteld. Ook de provincie heeft een subsidie beschikbaar gesteld voor de versterking van de IJsseluiterwaarden. Het jaar 2022 heeft in het teken gestaan van de ontwikkeling van de plannen voor de Veerweg, de fietsoversteek bij de kruising met de N337. Hierna worden de plannen verder uitgewerkt en aanbesteed. Daarbij wordt de rotonde bij De Meente meegenomen.

Gebiedsgericht werken met Boskamp als pilot

Het pilotprogramma gebiedsgericht werken met de gebiedsaanpak op de Boskamp, dat in 2021 startte, bestaat uit drie onderdelen: de integrale gebiedsaanpak op de Boskamp, een opleidingsprogramma voor de gemeentelijke organisatie en een advies over of en hoe we gebiedsgericht werken als organisatiebrede aanpak kunnen toepassen.

De integrale gebiedsaanpak op de Boskamp is bedoeld om aan een nieuw dorpshart te bouwen en een impuls te geven aan de leefbaarheid, levendigheid en het toekomstperspectief. Vanuit de samenwerking tussen de Belangengroep Beter Boskamp (BBB), de werkgroep Jong en Oud Olst-Wijhe, de kerk, Carinova, SallandWonen en de gemeente Olst-Wijhe is met de input van inwoners eind juni 2022 een gebiedsagenda gepresenteerd. De gebiedsagenda is de leidraad om te werken aan het nieuwe dorpshart. Begin 2023 is de definitieve gebiedsagenda gemaakt, vastgesteld door college en ondertekend door zeven partners. De partners hebben afspraken gemaakt over wie welke deelopgave op de Boskamp trekt, in samenhang met elkaar én in afstemming met het dorp. Eind 2022 is gestart met de voorbereidingen van de eerste deelopgave, namelijk de herontwikkeling van de Klimboom. Hier is de gemeente trekker van, in samenwerking met de nog op te richten CPO-groep van jongeren. Het college heeft aangegeven de pilot op de Boskamp vooralsnog tot en met september 2023 te willen faciliteren en financieren.

Het opleidingsprogramma gebiedsgericht (samen)werken is afgerond. Een groep van 14 gemeentelijke medewerkers, uit verschillende teams, leerden aan de hand van theorie en casuïstiek over elementen van gebiedsgericht werken, zoals speelveld, participatie, politiek-bestuurlijke arena en hoe om te gaan met dilemma's.

Het advies over of en hoe we gebiedsgericht werken verder toepassen in de gemeentelijke organisatie zal in het najaar van 2023 opgesteld worden. Als input voor het advies wordt een evaluatie uitgevoerd.

Actualisatie van bestemmingsplannen en anticiperen op de Omgevingswet

De verplichting om iedere tien jaar bestemmingsplannen te actualiseren komt te vervallen. In plaats daarvan wordt de komende jaren toegewerkt naar een Omgevingsplan dat aan alle nieuwe wettelijke eisen voldoet. Een Omgevingsplan, waarin alleen geregeld wordt wat echt nodig is en dat toegankelijk en begrijpelijk is voor inwoners, ontwikkelaars en plantoetsers. In de afgelopen jaren zijn hierin verschillende stappen gezet. In 2022 is gewerkt aan een standaard-structuur (een casco) voor het nieuwe Omgevingsplan, aan de eerste sets met standaardregels en aan een Handboek Omgevingsplan. In 2023 worden deze onderdelen afgerond en verder aangevuld. We bereiden ons daarmee voor op de invoering van de Omgevingswet en bouwen zo ook stapsgewijs aan het nieuwe Omgevingsplan.

Vorbereiding op de invoering van de Omgevingswet

In 2017 is gestart met de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Inmiddels heeft het kabinet de invoeringsdatum meerdere keren verschoven, met als meest recente invoeringsdatum 1 januari 2024. Door het verschuiven van deze invoeringsdatum is op een aantal onderdelen ook de besluitvorming uitgesteld, waardoor betere voorbereiding en meer oefenen mogelijk was. Er wordt gewerkt aan de herinrichting van werkprocessen, aan de benodigde aanpassingen in de informatiearchitectuur en is er aandacht voor opleiding en ontwikkeling van medewerkers. Dit is al voor een groot deel in 2021 en 2022 opgepakt, maar zal in 2023 vervolgd worden. Met het oog op de beschikbare financiële ruimte geldt als uitgangspunt dat alleen de minimaal (voor een tijdige implementatie) noodzakelijke werkzaamheden worden uitgevoerd. Er is besluitvorming geweest over de Startnotitie en een Plan van Aanpak voor de omgevingsvisie. Ook is door uw raad een besluit genomen over de delegatie van het wijzigen van onderdelen van het Omgevingsplan en over het aanwijzen van categorieën omgevingsvergunningen die verplicht ter advisering aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Hoogwaterbeschermingsprogramma en integrale aanpak IJsselfront

In 2022 zijn de voorlopige ontwerpen voor de dijkmodules opgesteld en afgestemd met de gemeente, de bewoners en eigenaren. Deze fase is nu vrijwel afgerond en zal in 2023 omgezet worden naar definitieve ontwerpen op basis waarvan de bestuurlijke besluitvorming kan plaatsvinden. In dit proces zijn de door onze gemeente ingebrachte meekoppelkansen ook uitgewerkt. Aandachtspunt is nu de ecologische inpassing van de dijkversterking en onze meekoppelkansen. De processen voor de KRW (Kader Richtlijn Water) in Olster- en Hengfjordenwaard en ten noorden van Wijhe zijn nog niet gestart. Het trekkerschap daarvan berust bij Rijkswaterstaat. In 2023 zal de planontwikkeling voor Wijhe en Olst starten. Dit zal in 2023 leiden tot plannen voor deze KRW-opgaven. In Fortmond wordt samen met alle overheden, PB-Den Nul, de bewoners en eigenaren in het gebied gewerkt aan een goede Natura-2000 invulling, die recht doet aan de ruimtelijke kwaliteiten van Fortmond.

Cultuurhistorische Waardenkaart

Als gemeente streven we naar behoud van onze cultuurhistorische waarden. Via onze bestemmingsplannen en gemeentelijke monumentenlijst geven we daaraan invulling. In het licht van de nieuwe Omgevingswet willen we scherper benoemen welke cultuurhistorische waarden we willen behouden en op welke manier we dat willen bevorderen. We willen ontwikkelen vanuit ons DNA. Het vaststellen van een cultuurhistorische waardenkaart is daarvoor een belangrijk middel. In 2019 is daarvoor een startnotitie vastgesteld. We hebben aangegeven dat we in 2020 concreet aan de slag gaan met het opzetten van een projectorganisatie en het inschakelen van een extern bureau om de

waardenkaart te ontwikkelen. Door de Corona-crisis en vanwege capaciteitsproblemen hebben we prioriteiten moeten stellen en is het opstellen van de cultuurhistorische waardenkaart naar 2023 verschoven. De Provincie Overijssel heeft een Cultuurhistorische Waardenkaart vastgesteld (januari 2023), een eerste toets of deze ook voor Olst-Wijhe voldoende is als onderlegger voor de Omgevingsvisie wordt in 2023 duidelijk. Is aanvulling noodzakelijk dan wordt voor de omgevingsvisie Olst-Wijhe een aanvullende Cultuurhistorische Waardenkaart opgesteld door middel van inschakeling van een extern bureau.

Bij het opstellen van de cultuurhistorische waardenkaart zullen we zeker de samenleving betrekken. De wijze waarop, wordt weergegeven in het Plan van Aanpak. Voor dit project is eenmalig uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld (noodzakelijk nieuw beleid).

VITAAL PLATTELAND

De Kracht van Salland

De Kracht van Salland is een hecht en succesvol netwerk van inwoners, organisaties en overheden. In het netwerk worden kennis, informatie en ideeën ingebracht en gedeeld. In Salland en daarmee ook in Olst-Wijhe zijn de afgelopen jaren met behulp van het netwerk De Kracht van Salland vele initiatieven vanuit de samenleving ondersteund en tot uitvoering gekomen. De Kracht van Salland heeft in 2022 een nieuwe toekomstvisie Salland 2023-2030 gerealiseerd. De belangrijkste opgaven voor het komende

jaar 2023 zijn een nieuw Leaderprogramma en Salland Loont. Belangrijke pijlers zijn LEADER, Salland Deal, 4D en de Salland Cafés. De Kracht van Salland wordt waarschijnlijk belangrijker in het kader van communicatie over de opgaven vanuit het PPLG in het kader van transitie van het landelijk gebied (stikstofopgaven). De beoogde vier Salland Cafés kunnen weer georganiseerd worden. Ook zal er veelvuldig digitaal gecommuniceerd worden door middel van nieuwsbrieven.

Salland Deal

Salland Deal - Salland Loont

Salland Loont zet zich in voor een florerend buitengebied, waarin boeren financieel beloond worden voor de maatschappelijke diensten die zij verlenen. Het gaat onder andere om diensten die bijdragen aan biodiversiteit en landschap, schoon water en klimaat. Salland Loont koppelt de vraag vanuit de maatschappij aan het aanbod van de boeren. Salland Loont wil een loketfunctie inrichten voor de maatschappelijke diensten die vanuit het PPLG op ons grondgebied landen. Stichting Kostbaar Salland zou dan onder deze loketfunctie de werkzaamheden kunnen voortzetten.

Het eerste doel van het project is om te werken aan de invulling van maatschappelijke opgaven én bij te dragen aan een florerende landbouw in Salland. Het tweede doel van het project is om te weten te komen wat agrariërs en beloners motiveert en belemmert bij het invulling geven aan maatschappelijke opgaven én wat de gebiedsorganisatie hieraan kan bijdragen. Het derde doel is dat agrariërs en burgers in Salland bekend zijn met maatschappelijke diensten in Salland. De eerste stappen voor de organisatie van Salland Loont zijn gezet door een 'motorblok' van 4 partijen, bestaande uit 3 partijen van de Salland Deal (Stichting IJssellandschap, Collectieven Midden-Overijssel, Landschap Overijssel) en Land van Waarde. In het najaar van 2021 heeft het motorblok met succes een GLB-pilot Toekomstbestendige Landbouw toegekend gekregen. Belangrijke opgave en grootste uitdaging voor dit jaar is om de organisatie met een loketfunctie van Salland Loont goed neer te zetten en te bestendigen. Salland loont heeft via een Leaderaanvraag in 2022 een verzoek ingediend voor een bijdrage in de opstartfase.

In navolging van haar krachtige samenwerkingsverband heeft Salland Deal een (integraal) adviserende rol te vervullen bij de uitwerking van de gebiedsgerichte aanpak stikstof. Zo kan de gebiedsgerichte aanpak aan de stikstofafel integraal meegenomen worden in de visie, verwoord in de

New Deal. Onze gemeente zal ook de New Deal raadplegen bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie.

Binnen Salland Deal werken meerdere organisaties aan een vitale landbouwstructuur, een natuurlijk cultuurlandschap en een gezond watersysteem. Een voorbeeld van zo'n organisatie is LandvanWaarde. LandvanWaarde is de naam van het sturingsmodel voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer in Nederland. Kern van LandvanWaarde is dat het verschillende, voor boeren relevante en interessante, beloningen organiseert, bundelt en als maatwerk aan boeren aanbiedt. Deze set van belonende prikkels moet boeren zodanig stimuleren dat natuurbeheer een volwaardige pijler onder hun bedrijfsvoering wordt. Een andere organisatie is Salland Boert en Eet Bewust (SBeEB). Het is een succesvol voormalige leader project, waarin zij verbinding maakt tussen de boer en de burger, voor meer begrip in de wederzijdse situatie en denkwijze. In Olst-Wijhe zijn 13 boeren aangesloten bij SBeEB.

Erfoaches zijn steeds meer divers geworden. Het behoeft geen nadere toelichting dat de opgaven in het buitengebied eerder meer dan minder en complexer dan eenvoudiger worden. De afgelopen jaren heeft de provincie hoofdzakelijk de kosten voor het project gedragen. Gemeenten dragen m.i.v. 2023 een deel (€ 7500,-) bij aan het project d.m.v. middelen per jaar en ambtelijke capaciteit en communicatie. Voor 2023 kan het project op hetzelfde niveau blijven draaien. Voor 2024 en daarna zijn de financiële middelen onzeker. Wij sturen op inzet op de opgaven uit het PPLG en de middelen die vanuit het Rijk bij de provincie worden ondergebracht (in 2024) voor de transitie van de landbouw. Bestuurlijk is men zowel op provinciaal als lokaal niveau overwegend positief over het project. De ambitie is om het project ook na 2023 op het huidige niveau te behouden.

Leader

Leader is onderdeel van het Europees programma voor plattelandsontwikkeling (POP3). Dit programma is uitgevoerd van 2015 tot en met 2020, met een uitloop tot en met 2022. Leader richt zich op de versterking van het platteland op het gebied van leefbaarheid, duurzaamheid en economie. Projecten krijgen een maximale bijdrage van de gezamenlijke overheden van 50% in hun project. Deze overheidsbijdrage bestaat uit 50% EU-middelen, 25% provinciale middelen en 25% middelen van gemeenten en eventueel waterschap.

De gemeente Olst-Wijhe draagt samen met de gemeente Raalte en de gemeente Deventer bij aan de beheer en uitvoeringskosten van de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS). In 2022 zijn 9 aanvragen gehonoreerd, waarvan 3 een bijdrage van de gemeente Olst-Wijhe kregen toegewezen.

Leegstand agrarische gebouwen

De verwachting is dat tot 2030 in Olst-Wijhe ongeveer 80 boeren zullen stoppen met hun bedrijf. Dit blijkt uit prognoses van vrijkomende agrarische bebouwing, waar de Universiteit van Wageningen in maart 2020 onderzoek naar deed. Hierdoor zal de leegstand van voormalige agrarische bebouwing toenemen tot ca. 97.000 vierkante meter. Die prognose betreft de periode 2018-2030, dus een aantal van deze vierkante meters zijn hoogstwaarschijnlijk al ingezet voor KGO of worden hergebruikt voor andere functies. Sloop (of duurzame functieverandering) van deze gebouwen vormen een cruciale bijdrage aan vele (provinciale) opgaven:

- Bestrijden leegstand
- Kwaliteitgestuurde woonopgave
- Aanpak asbestdaken
- Preventie en aanpak ondermijning
- Landbouwtransitie en emissiebeperking
- Aanpak sociale problematiek
- Energietransitie

Vanuit deze opgaven bestaan verschillende instrumenten om sloop en functieverandering te stimuleren. Eén van die instrumenten is de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO). In 2020 hebben we naar aanleiding van raadvragen onze KGO-projecten van de afgelopen 10 jaar in beeld gebracht en gekeken naar wat het Olst-Wijhe heeft opgeleverd. Uit deze evaluatie blijkt dat initiatiefnemers in onze gemeente vooral inzetten op sloop van landschap ontsierende bebouwing. Door het gebruik van het KGO-beleid verandert het buitengebied. Agrarische erven transformeren vooral in woonerven. Dit roept de vraag op: wat betekenen deze ontwikkelingen voor het buitengebied? Gezien de opgaven vanuit het PPLG zullen er veel stoppers in gebieden de bedrijfsbebouwing willen slopen als er voldoende middelen vrijkomen door realisatie van woningen. Het KGO beleid biedt teveel ruimte voor woningbouw op het bestaande erf, waardoor we aan ons eigen succes ten onder gaan. Het KGO beleid wordt in 2023 tegen het licht gehouden, dit doen we samen met de provincie die ons daarom heeft gevraagd. Het laat zien dat met de uitvoering van het KGO-beleid leegstand en verrommeling voorkomen wordt, waarmee een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit wordt behaald.

De beantwoording van de vraag hoe we vorm en invulling geven aan de ontwikkelingen in het buitengebied en de impact van het KGO-beleid hierop wordt verder uitgewerkt in de Omgevingsvisie. We moeten daarbij kijken hoe alle ontwikkelingen zich verhouden tot andere claims in het buitengebied (grootschalige energieopwekking, recreatie en toerisme, landbouw, natuur enz.). De oplossingsrichtingen zullen uiteindelijk de bouwstenen worden voor de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en andere beleidskaders. Op dit moment is er op verzoek van de provincie aanleiding om ons KGO-beleid te herzien. In 2023 zullen we ook in DOWR verband bespreken waar we gezamenlijk op kunnen trekken in een visie op het landelijk gebied en het KGO beleid.

Op provinciaal niveau is nagedacht over actualisering van het bestaande KGO-beleid. De provincie heeft het hoofdlijnenkader voor de omgevingsvisie vastgesteld, waardoor de uitgangspunten helder zijn: kort uiteengezet betreft dit: water en bodem sturend, landbouw leidend-herontwikkeling volgend, bijdrage ruimtelijke kwaliteit, passend bij kenmerken gebied, passend in woonagenda, goede ontsluiting en passend bij lokale kwaliteit en leefbaarheid. Het huidige beleid heeft als effect dat er veel verspreide woonbebouwing in het buitengebied plaatsvindt. De provincie verkent samen met ons mogelijkheden voor sloopstimulering en om de om de woningbouw op de planologisch meest gewenste plek plaats te laten vinden (bv. door Cluster-rood-voor-rood). Cluster-RvR is een toepassing van de KGO-regels, waarbij het sloopvolume van meerdere locaties wordt verzameld en gebruikt om elders (bij voorkeur in kernrandzones) geclusterd woningen te bouwen. Zo kan tevens worden toegesneden op de lokale woningbehoefte en wordt dus niet eenzijdig in het duurste segment gebouwd. Het doel van de experimenten is om ervaring met deze werkwijze op te doen, en (bij gebleken succes) te kunnen bepalen en onderbouwen welke spelregels daarbij nodig zijn. Als gemeente staan we in beginsel positief tegenover deze gedachtlijn en daarin denken wij actief mee. Tegelijkertijd willen we voorkomen dat het huidige beleid stagneert zonder dat er goede haalbare alternatieven ontwikkeld zijn. Dan wordt de kans groot dat leegstaande stallen verpauperen en daarmee een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van ons buitengebied en dat we woningbouw in gebieden toestaan waar IV bedrijven kans hebben om te blijven, een gebiedsgerichte aanpak, landbouw leidend en herontwikkeling volgend.

Samengevat kiezen we nu voor het voortzetten van het KGO-beleid, maar onderzoeken we tegelijkertijd andere alternatieven, zoals die nu door de provincie met ons worden onderzocht. Het blijkt echter in de praktijk lastig om daar concreet handen en voeten aan te geven. Ons huidige KGO-beleid is succesvol gebleken en dat willen we niet terzijde schuiven zonder een goed en haalbaar alternatief.

Glasvezel Buitengebied

Een aansluiting op glasvezel vergroot de economische kansen voor ons bedrijfsleven en de gebruiksmogelijkheden van datadiensten voor onze inwoners. In 2016 is er een convenant gesloten

met CIF, waarin is afgesproken onder welke voorwaarden de gemeente meewerkt aan de realisatie van glasvezel in het buitengebied. In 2017 en 2018 is CIF gestart met de realisatie van glasvezel in het buitengebied. In 2019 is het gebied Salland Zuid afgerond. In 2019 is gestart met de aanleg in deelgebied Noordoost Veluwe. In 2022 is dit project afgesloten.

WONEN, GRONDEXPLOITATIE & HANDHAVING

Woonvisie 2022-2025 en Uitvoeringsagenda

In de eerste helft van 2022 is de Woonvisie 2022-2025 definitief vastgesteld. In het voorjaar van 2023 hebben wij het uitvoeringsprogramma van de Woonvisie vastgesteld. De behandeling van Het Masterplan woningbouw vindt in het vierde kwartaal 2023 plaats.

Woningbouw

In 2022 zijn in totaal 77 woningen opgeleverd.

Herontwikkeling locatie Tellegen

Locatie Tellegenschool in Wijhe wordt herontwikkeld als woningbouwlocatie. De locatie inclusief het gebouw, met over de erfgronden heen ook een deel van het naastgelegen grasveld, is in 2022 via een openbare biedprocedure op de markt gezet. De locatie is tegen een marktconforme prijs voorlopig gegund aan combinatie Nikkels/Bemog.

Vanwege de doorlooptijden van onder andere de bibobscreening en gesprekken over de koopovereenkomst is de verkoop niet eind 2022 gerealiseerd. De verwachting is dat de verkoop in het 1e kwartaal 2023 gerealiseerd wordt. De kosten worden verrekend met de verkoopopbrengst.

Prestatieafspraken met SallandWonen

In december 2022 zijn er aanvullende prestatieafspraken met SallandWonen voor 2023-2024 gemaakt. Door het vervallen van de verhuurderheffing (een belasting voor woningcorporaties) is het mogelijk meer woonopgaven in Olst-Wijhe op te pakken en extra in te zetten op duurzaamheid en betaalbaarheid. Om de grootste druk op de woningmarkt aan te pakken komen er 76 flexwoningen in Olst-Wijhe. In 2023-2024 zetten we ons samen met SallandWonen in voor leefbare buurten en dorpen en het betaalbaar houden van de huurwoningen. De huurverhoging wordt losgekoppeld van de inflatie. Hiernaast geven we in samenwerking met de woningbouwcorporatie voorlichting (energiecoaches) en bieden we onze inwoners maatregelen voor energiebesparing aan.

Wabo – vergunningverlening

Privatisering Bouw- en woningtoezicht

Tegelijk met de Omgevingswet treedt de nieuwe wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: de Wkb) in werking. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particuliere en professionele opdrachtgevers uitgebreid. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten (gevolgklasse 1), daarna volgen eventueel de meer complexe. Het proces voor de vergunningverlening wordt in tweeën opgeknipt:

- De ruimtelijke component (toets aan omgevingsplan en veiligheid) loopt via de gemeente.
- De bouwtechnische component. De vergunninghouder wordt verplicht een onafhankelijke kwaliteitsborger in te schakelen die tijdens de bouw op conformiteit met de bouwtechnische voorschriften uit het Bouwbesluit toetst en verklaart of de getoetste onderdelen aan de voorschriften voldoen. Dit wordt bij private partijen belegd. Een verklaring van de kwaliteitsborger zal bij oplevering voorwaarde zijn voor ingebruikname.

Olst-Wijhe heeft een impactanalyse uitgevoerd, waarmee inzicht is verkregen in de organisatorische consequenties van de wet. De komende periode blijven we ons voorbereiden op de invoering per 1 januari 2024.

Voor het doorlopen van een proefproject moet er deels dubbel werk geleverd worden. Omdat de Wkb en Omgevingswet nog niet ingegaan zijn, is er ook bij de pilotprojecten alsnog een Wabo-omgevingsvergunning nodig.

Er heeft één proefproject gelopen. Daaruit valt op te maken dat wij onze administratie voor de vergunningen iets moeten aanpassen op de nieuwe meldingen en dossiers die met de Wkb naar ons toekomen. Ook het zaakstelsel zal hier op worden ingericht. Dit wordt op regioniveau opgepakt. We zijn voornemens om, waar mogelijk deel te nemen in proefprojecten om het proces beter in de vingers te krijgen. Dit kan alleen in nauwe samenwerking met initiatiefnemers van bouwprojecten in de gemeente. Tot dusver is het animo daartoe bij bouwbedrijven gering.

Daarnaast zal met de ketenpartners in de regio worden getest in hoeverre de organisatie en de systemen klaar zijn voor de Wkb.

Wabo – toezicht en handhaving

Op 13 december 2022 is voor 2023 een Uitvoeringsprogramma opgesteld ook wel Uitvoeringsprogramma VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) genoemd, waarin zoals de naam al aangeeft ook het onderdeel toezicht en handhaving is opgenomen. De inhoud van het Uitvoeringsprogramma is, waar het gaat om taken die zijn opgedragen aan de Omgevingsdienst IJsselland (OD), met de OD afgestemd.

In 2023 is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma door ons als gemeente en de Omgevingsdienst IJsselland. Hierover ontvangt u in het voorjaar van 2024 een verslag. Dit verslag wordt als bijlage meegenomen bij de Jaarstukken. In het kader van het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie zal het Uitvoeringsprogramma moeten voldoen aan de aandachtspuntenlijst voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag VTH dat gezamenlijk met gemeenten en provincie is opgesteld. Zie voor het kleurenbeeld: programma 1.

ECONOMISCHE ZAKEN EN GRONDEXPLOITATIE

Bestuursopdracht economie: bestuursopdracht 'Ontwikkelprogramma: naar een toekomstbestendig en vitaal economisch profiel voor Olst-Wijhe'

De bestuursopdracht economie is eind 2021 aangenomen door de raad. Als gevolg daarvan werd het team Economie per 1 oktober 2022 uitgebreid met een beleidsmedewerker vrije tijd, cultuur, platteland en economie en een accountmanager bedrijven. Het inmiddels gestarte ondernemersloket, kan hierdoor beter ingericht en uitgedragen worden. Ondernemers hebben op herhaald aandringen van team Economie vorderingen gemaakt met de organisatiegraad; in december 2022 is de ondernemerskring Olst-Wijhe opgericht. Meer dan honderd ondernemers hebben zich inmiddels aangemeld als lid. De ondernemerskring focust zich nu op het inrichten van de vereniging met daaronder diverse subgroepen die sectoren vertegenwoordigen. Doordat ondernemers nu verenigd zijn is het voor team Economie makkelijk om (samen) onderwerpen te agenderen, voor te bereiden en samen te werken. Voorbeelden hiervan zijn het samen organiseren van bedrijvendagen en het opzetten van een bedrijvenregister. De verwachting is dat door de toegenomen organisatiegraad er ook een duidelijkere spin-off + rendement van de Regio Zwolle kan worden behaald. In 2022 vond de aftrap van de Techniekdagen Salland plaats in Olst-Wijhe. Maar liefst vijf bedrijven uit onze gemeente deden hieraan mee. Dankzij de versterking van team Economie kan in 2023 gewerkt worden aan: nieuwe bedrijventerreinvisie, organiseren bijeenkomst/congres voor ondernemers inclusief zorgaanbieders, aantrekken nieuwe bedrijven Meente-noord, in werkingstelling van bedrijvenregister en (meer algemeen) ondernemersvriendelijke gemeente.

Regio Zwolle

Regio Zwolle (RZ) bestaat uit 22 gemeenten in de provincies Overijssel, Gelderland, Flevoland en Drenthe. Ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheden werken in deze regio samen aan verschillende actuele vraagstukken om zo de regio beter op de kaart te zetten en het potentieel van de regio beter te benutten. De vraagstukken hebben in grote lijnen betrekking op het 'bloemblad' (zie afbeelding hieronder) van RZ. Het hart wordt gevormd door economie, maar ook menselijk kapitaal (HCA), leefomgeving, bereikbaarheid en (duurzame) energie spelen een rol als regionale opgave. Het doel van RZ is om in 2030 de vierde economische regio van ons land te zijn.

De RZ is een aantal jaren geleden gestart met een focus die met name op economie gericht was. In 2022 is een proces in gang gezet om te komen tot nieuwe samenwerkingsafspraken binnen de Regio Zwolle. Een van die afspraken richt zich op de ruimtelijke ordening (RO) omdat ons land, en meer specifiek RZ, de komende jaren staat voor de uitdagende ruimtelijke opgave om aantrekkelijke landschappen te realiseren. RO dus met goede natuur- en waterkwaliteit, voldoende en betaalbare woningen, duurzame energie- en voedselvoorziening en een veilige leefomgeving voor mens en milieu. Om dit te bekrachtigen hebben de RZ-partners (22 gemeenten, 4 provincies, 4 waterschappen, ondernemers en onderwijs) in november 2022 een samenwerkings-intentieverklaring overhandigd aan minister Hanke Bruins Slot (Binnenlandse Zaken) tijdens de Regio Zwolle Dag in Nunspeet. Met deze intentieverklaring 'Samen verder met ruimtelijke ontwikkeling Regio Zwolle' wordt de intentie uitgesproken om te komen tot een 'robuuste regionale agenda', waarin ruimtelijke puzzels met elkaar verbonden worden, waarin iedereen vanuit zijn taak of rol kan mee doen en waarin we elkaar respecteren in de ruimte.

Regionale integrale meerjarige aanpak

Regio Zwolle is, met de status van NOVI-gebied en een Verstedelijkingsstrategie een van de 16 landelijke NOVEX-gebieden. De ambitie het NOVEX-gebied in RZ centreert zich op klimaatadaptief groeien, het realiseren van de woon- en werkopgave van bijna 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen en de mobiliteitstransitie. In de eerste helft van 2023 krijgt deze samenwerkingsagenda verder zijn beslag.

HCA

Een belangrijk instrument om werknemers in RZ van werk naar werk te begeleiden (inclusief opleiding- en ontwikkelkansen) is de Human Capital Agenda (HCA). Ook inwoners en bedrijven uit Olst-Wijhe maken gretig gebruik van de HCA. In cijfers:

Groei Vooruit / inwoners: totaal 58 inwoners (6 in 2020, 20 in 2021 en 32 in 2022).

Upgrade jezelf / werkgevers: totaal 28 bedrijven hebben hier gebruik van gemaakt (4 in 2019, 4 in 2020, 16 in 2021 en 4 in 2022). Samen gaat het om scholing voor 114 medewerkers.

Regio Zwolle Brigade: Vanuit de brigade biedt de Regio Zwolle ook ondersteuning aan werkgevers. De gedachte van de brigade is voor ondernemers en door ondernemers. Een luisterend oor, ondersteuning bij het vinden van de juiste hulp of begeleiding bij vraagstukken rond personeel. In 2021 zijn ruim 1.000 ondernemers gebeld en op basis van de ervaringen toen, in 2022 zijn lokale brigades opgericht. Ondernemers worden namelijk graag benaderd door iemand vanuit de eigen gemeente. Een van de lokale brigades is actief is Olst-Wijhe.

Sectortafels: Binnen de Human Capital zijn negen sectortafels opgericht. Samenwerkingen tussen onderwijs en ondernemers, die gezamenlijk bepalen wat nodig is aan arbeidsmarkt activiteiten binnen de betreffende sector. De negen sectoren zijn Bouw, Creatieve industrie, Techniek en Energietransitie, Agri & Food, Transport & Logistiek, Vrijtijdseconomie, E-commerce & ICT, Zorg & Welzijn, Kind & Educatie. De actieagenda's voor 2022 hebben zich gericht op beschikbaarheid, wendbaarheid en eerste stappen op gebied van sociale innovatie.

Raadswerkgroep Regio Zwolle

De wens van de vorige gemeenteraad was om tijdig betrokken te worden bij regionale vraagstukken die spelen of gaan spelen, zodat de raad beter in staat is om lokale en regionale belangen af te stemmen, de urgentie kunnen bepalen en de scope helder krijgen. Ook wenste de raad concreet geïnformeerd te worden over ontwikkelingen en kansen die zich voor doen/deden binnen de RZ en die een spin off kunnen hebben voor Olst-Wijhe. Naar aanleiding van die vraag is er de RZ-raadswerkgroep ingesteld die het college bevraagt en adviseert over ontwikkelingen en kansen binnen RZ. De huidige raad heeft in het najaar van 2022 besloten dat het wenselijk is om de raadswerkgroep voort te zetten gedurende deze bestuursperiode. De werkgroep komt bijeen als er relevante thema's of keuzes voorliggen. In 2022 heeft er daarnaast een informatiebijeenkomst plaatsgevonden waarbij de directie (a.i.) van Regio Zwolle de raad van Olst-Wijhe heeft geïnformeerd over de samenwerking op RZ-schaal alsmede toekomstige ontwikkelingen heeft toegelicht.

Detailhandelsvisie

In overleg met de beide betrokken ondernemersverenigingen en de beide centrummanagers is naar aanleiding van de Detailhandelsvisie een speerpuntenlijst opgesteld. Naast deze speerpunten is sinds eind 2019 door de provincie geld vrijgemaakt voor drie opeenvolgende centrumarrangementen. In samenspraak met de ondernemersverenigingen Natuurlijk Olst en Gastvrij Wijhe is besloten om hierop de nadruk te leggen sinds eind 2019 en dus de detailhandelsvisie vooralsnog niet te actualiseren. De centrumarrangementen zijn bedoeld om de winkelgebieden van Olst en Wijhe te versterken. De arrangementen dragen zodoende bij aan de vitaliteit, leefbaarheid en kwaliteit van de winkelcentra. Door Ondernemersverenigingen Natuurlijk Olst en Gastvrij Wijhe, de provincie Overijssel en de gemeente hechten grote waarde aan het gezamenlijk optrekken met het oog op het vitaliseren van de kernwinkelgebieden van Olst en Wijhe. Voor beide dorpen was het van belang om met een integraal plan de attractiviteit van de kernen te verhogen wat de toeloop naar de kernwinkelgebieden zou doen vergroten. Een impuls hierop helpt tevens de leegstand in het winkelbestand te verkleinen en de levensvatbaarheid van de bestaande winkels te vergroten, wat de attractiviteit op haar beurt weer verhoogt.

De gemeente heeft, in samenwerking met de ondernemersverenigingen Natuurlijk Olst en Gastvrij Wijhe, een provinciale subsidie verkregen van € 56.000 voor centrumarrangement fase 1 (eind 2019) en € 154.000 voor het centrumarrangement fase 2 (eind 2020). Begin 2022 is Centrumarrangement 3 een feit geworden. Er is een provinciale subsidie verkregen van € 70.000,-. Nu de basis in de winkelcentra steeds meer op orde was, mede door centrumarrangement 1 + 2, kon meer toekomst

gericht gefocust worden op de kracht van de verbinding met andere sectoren/ partijen/ verenigingen. Centrumarrangement 3 richt zich daarom met name op de toekomst van de winkelstraat. Daarbij horen thema's bij als: goed en toekomstbestendig ondernemerschap, ontwikkelingen in de ruimte en het verkennen van een nieuwe manier van financieel samenwerken tussen gemeente en ondernemers, bijvoorbeeld door het in werking stellen van een ondernemersfonds. In deze drie thema's zien wij verenigd dat er toekomstgericht wordt gewerkt aan de winkelstraat en de verbinding/verbondenheid van ondernemers.

Bedrijventerreinen

Provincie Overijssel en West-Overijsselse gemeenten concludeerden enkele jaren geleden dat er met betrekking tot bedrijventerreinen in Overijssel sprake is van een overprogrammering en een kwalitatieve mismatch. Daarom is besloten om deze onbalans aan te pakken. Uitgangspunt hierbij is een afgestemde regionale programmering. De afspraken zijn opgenomen in de Bestuursovereenkomst Programmeren Bedrijventerreinen West-Overijssel 2019-2022. In 2022 is daarbij ook gewerkt aan nieuwe samenwerkingsafspraken die hun beslag moeten krijgen in 2023. Samen met de gemeenten in West-Overijssel wordt gewerkt aan nieuwe programmeringsafspraken tot en met 2026. Deze programmeringsafspraken gaan over de ontwikkeling en herontwikkeling van bedrijventerreinen en dragen de komende jaren bij aan enerzijds het realiseren van de regionale economische ambities en anderzijds het zorgvuldig en duurzaam gebruik van de beschikbare ruimte in de regio. De programmeringsafspraken worden ondertekend door zowel de gemeenten als de provincie en zijn bindend voor deze partijen. Met de programmeringsafspraken wordt, naast het bijdragen aan regionale ambities, ook gewaarborgd dat aan verschillende relevante juridische kaders wordt voldaan. De programmeringsafspraken waarborgen onder meer dat nieuwe ontwikkelingen voldoen aan de Ladder voor duurzame verstedelijking en zijn een fundament om als regio op een uniforme wijze invulling te geven aan het Didam-arrest. Daarnaast sluiten de programmeringsafspraken aan op de huidige stand van zaken van het traject 'Grip op grootschalige bedrijfsvestigingen' van het Rijk, waarin interprovinciale afspraken worden gemaakt over de wijze waarop grootschalige ruimtevraag de komende jaren wordt gefaciliteerd in Nederland. Tot slot geven de programmeringsafspraken invulling aan enkele relevante beleidsprincipes uit het Fundament van de Provinciale Omgevingsvisie. De programmeringsafspraken vormen ook een onderdeel van de nieuwe op te stellen bedrijventerreinvisie voor Olst-Wijhe.

Verkoop bedrijfskavels

In 2021 was er een toenemende vraag naar bedrijfskavels in onze gemeente. Dit heeft in 2022 geleid tot daadwerkelijke verkoop van bedrijfskavels. Dit met als resultaat dat het terrein Meente Zuid volledig is verkocht en er nog enkele kavels beschikbaar zijn op het bedrijventerrein Wesepe. Daarnaast hebben in 2022 volop voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden op de Meente Noord om in 2023 tot uitgifte over te gaan.

VRIJETIJDSECONOMIE

Vrijetijdseconomie en cultuur (VTE)

De vrijetijdssector in Overijssel behoort tot een van de snelst groeiende sectoren. De vrijetijdssector is ook een belangrijke drager en aanjager van de lokale economie en kan beschouwd worden als de verbinder tussen verschillende sectoren. Niet voor niets is de vrijetijdssector een belangrijk speerpunt binnen de provincie Overijssel, binnen Salland en binnen de gemeente Olst-Wijhe. In de beleidsvisie toerisme, recreatie en cultuur (2015-2020) van Olst-Wijhe staan drie hoofdthema's centraal: 1) Beleef de IJssel, 2) Geniet van het pure landleven, 3) Cultuurparels. De beleidsvisie mag gedateerd zijn, de hoofdthema's hebben aan actualiteit niets verloren! Reden dat de beleidsvisie niet geactualiseerd is, heeft te maken met ondercapaciteit wat personele bezetting betreft en de

prioritering op het economiegebied. In 2023 wordt de Kansenkaart op het gebied van VTE gepresenteerd.

Ook in het bestuursakkoord 2022-2026 wordt het belang van de vrijetijdseconomie aangehaald. Olst-Wijhe is niet voor niets die groene, eigenzinnige woongemeente aan de IJssel is, tussen de Hanzesteden Zwolle en Deventer en twee Nationale Parken de Hoge Veluwe en de Sallandse Heuvelrug. Kenmerkend voor Olst-Wijhe zijn: groen, ruimte, rust en sociale cohesie (naoberschap). De IJssel is een icoon die onze gemeente veel kansen biedt, die op dit moment nauwelijks benut worden. In het bestuursakkoord is tevens opgenomen dat we de kansen in de vrijetijdseconomie die passen bij het DNA van onze gemeente nader willen onderzoeken.

VTE: samenwerkingen rondom de IJssel

Rondom het thema IJssel zijn enkele jaren geleden diverse samenwerkingen ontstaan en gecontinueerd. Daarbij is de reikwijdte soms de gehele IJssel en in andere gevallen het stuk IJssel tussen Zwolle en Deventer. Samen met diverse partners en andere overheidspartijen als bijvoorbeeld gemeente Heerde, Waterschap, Rijkswaterstaat, Salland Marketing/ Marketing Oost en SBB, wordt getracht om concrete processen en activiteiten te arrangeren. De coronacrisis heeft er wel voor gezorgd dat diverse processen zijn vertraagd, omdat in beperkte mate samengekomen kon worden. Dat maakt dat 2022 is benut om de plannen/gedachten weer verder te brengen. Een aanzet om tot een position paper te komen is gemaakt in samenwerking met Marketing Oost, met als titel: 'Beleving IJssel en IJsselvallei - perspectief van en voor het derde waterverhaal van Nederland'. Deze wordt meegenomen naar overheidspartijen die in 2023 verkiezingen hebben maar ook naar bestuurlijke vrijetijdseconomie op regio en provincie schaal.

VTE: IJssellinie

Samen met Stichting IJssellinie en Stichting IJssellandschap heeft Olst-Wijhe in 2022 het programma 'IJssel: linie van oorlog en vrede' opgeleverd. Het programma rust op vier programmalijnen: Restauratie, Recreatie, Educatie en Inspiratie. De drie samenwerkingspartners leverden behalve expertise ook cofinanciering voor dit programma. Provincie Overijssel was de grootste geldschieter. Samen met Salland Marketing ontwikkelden ondernemers en de ondernemersverenigingen speciale arrangementen en informatiemateriaal. De looptijd van het programma is een paar maal uitgesteld als gevolg van de coronamaatregelen. In 2022 werd het project feestelijk afgerond.

VTE & cultuur: Basjkieren

Kozakken aan de IJssel' is een van de grote verhalen van Olst-Wijhe. Centraal staat daarbij de IJssel die als natuurlijke barrière bescherming bood, maar ook overwonnen moest worden. Dit gegeven vinden we terug in talloze verhalen, maar in het bijzonder als het gaat over de Napoleontische oorlog (Basjkieren) en de Koude Oorlog en de daarna ontstane IJssellinie.

Rondom het thema Basjkieren was dus al het één en ander tot stand gebracht in 2017. De 'opmaat' in 2017 smaakte naar meer. Daarom was de wens om meer ruimte te geven aan dit onderwerp en is er een projectplan 'Kozakken aan de IJssel' opgesteld. Met de regeling 'Verhaal van Overijssel' wil de provincie zorgen dat het culturele erfgoed bewaard blijft voor de toekomst en dat het culturele erfgoed zichtbaar en beleefbaar wordt voor verschillende doelgroepen. Voor het projectplan 'Kozakken aan de IJssel' kreeg Olst-Wijhe in 2021 subsidie voor drie programmalijnen: Kunst en Cultuur, Onderwijs en Wetenschap + Recreatie en Toerisme. Het project werd samen met Museum Geelhoed, primair onderwijs en de Historische Vereniging Wijhe uitgevoerd. Tijdens het project, dat een abrupt einde kreeg als gevolg van de vijandige aanval van Rusland op Oekraïne, werden lesbrieven ontwikkeld voor het basisonderwijs, werd archeologieonderzoek uitgevoerd, een internationaal webinar gehouden, toeristische producten ontwikkeld (wandeltocht: 'De Basjkieren wandeltocht Wijhe en Veessen', fietsroute 'Het geheim van de IJssel in Oorlog en Vrede'), een website, artikelen in Salland

Magazine, ANWB Kampioen en Forten Magazine. Hoogtepunt was het plaatsen van het beeld van generaal Von Benckendorff in zijn bivaktent in het Weijtendaal park in Wijhe met een informatiebord.

VTE-inventarisatie: uiterwaarden IJssel Olst-Wijhe

Er is gewerkt aan een programma van eisen en wensen voor de IJsseluitwaarden Olst-Wijhe. Dit is in gezamenlijkheid gedaan met adviesbureau Eelerwoude. Dit project was mogelijk doordat er middelen over waren uit het project 'Recreatieve versterking IJsseluitwaarden Olst en omgeving'.

Uitgangspunt van het Programma van Eisen is dat het gebied in Olst tussen Fortmond en afslag Dekkerlaan en in Wijhe tussen Veerweg (pontveer) en de rotonde Wengelerafweg veel potentie in zich heeft voor recreatie en duurzame gebiedsontwikkeling. Dit komt terug in de structuurvisie van Olst-Wijhe en de omgevingsvisie van de provincie Overijssel. In de structuurvisie wordt benoemd dat de gemeente zowel in Olst als in Wijhe 'balkons' dient in te richten waardoor de IJssel beter ontsloten wordt voor recreatie. Samen met inwoners en bedrijven wil de gemeente een duurzaam en aantrekkelijk waterfront aan de IJssel creëren. In Olst wordt momenteel gewerkt aan deel II van het plan 'Olst, mooier aan de IJssel'.

De gemeente heeft de wens om belangrijke recreatieve partners aan zich te binden, om daarmee de potentiële recreatieve waarden van de IJssel en de uiterwaarden meer te benutten. Daarvoor is het echter noodzakelijk om meer, beter en concreter inzicht te krijgen wat die potentiële waarden zijn en waar mogelijkheden en kansen liggen. Kortom, in kaart is gebracht hoe het stuk tussen Olst en in Wijhe in recreatieve zin benut kan worden met inachtneming van (mogelijke) gebruikers en beleidskaders.

DUURZAAMHEID

Uitvoering programma Samen duurzaam 2022

Speerpunt van het duurzaamheidsbeleid is het verduurzamen en besparen van energie. Ook in 2022 lag hier de nadruk op. De energiecrisis heeft hier nog meer urgentie aan gegeven. De kaders, richting en manier van werken hebben hun basis onder andere in het Koersdocument (juni 2017) en de Routekaart energieneutrale en autonome kernen (juli 2017), waarin het gebiedsgericht realiseren van energiebesparing en kansen pakken voor energieproductie is weergegeven. Daar komt een doelgroep gerichte aanpak bij vanuit het Rijk. Met Rijksbudget is ingezet op maatregelen bij de groep, waar sprake is van 'energiearmoede'. Het digitale energieloket wordt hierbij als middel steeds meer ingezet en gevonden door onze inwoners.

Daarnaast is RES 1.0 van kracht. In 2021 is dit vastgesteld, waarbij voor onze gemeente met name de uitvoering van de Ruimtelijke visie Duurzame Energie van belang is. Verder is in 2022 gewerkt aan lopende zaken. Het zwaartepunt lag op:

- Het verder ontwikkelen en realiseren van duurzame energiebronnen, waarmee we vooral inzetten op grootschalige energieproductie met zon.
- Zon op daken heeft in 2022 een flinke stijging doorgemaakt, mede door de energiecrisis. In de RES 1.0 heeft zon op dak ook een flink aandeel in het bod. Er is nog meer ingezet op zonnepanelen op grote bedrijfsdaken.
- Dit hebben we niet alleen gedaan op lokaal niveau, maar ook op regionaal niveau met de partners binnen de RES (Regionale Energie Strategie), omdat we daar ook het gesprek voeren over netcapaciteit en -congestie. Er zijn in 2022 minder uren besteed aan de RES (door het besluit heroverwegingen). Na vaststelling in juli 2021 is minder deelgenomen aan overleggen en werkgroepen. Vanaf september 2022 is gestart met het proces voor de RES 2.0.
- In 2022 zijn de energiecontroles bij bedrijven doorgezet. Het gaat om ongeveer 4% van de bedrijven die zijn gecontroleerd op basis van een themacontrole of binnen het reguliere toezicht. De keuze van de bedrijven is gemaakt op basis van het besparingspotentieel. Ook hier zorgt de energiecrisis voor meer urgentie op het besparen van energie. De

Omgevingsdienst levert precieze gegevens in april met het jaarverslag. Hierin staan het aantal controles dat is uitgevoerd en wat de energiebesparing is van deze controles als die leiden tot maatregelen.

- De verkenning van de warmtevisie heeft in 2022 ertoe geleid dat er een onderzoek is uitgevoerd naar warmte uit IJssel en RWZI. Dit onderzoek levert veel informatie en ook belemmeringen op. De verkenning is de opmaat naar meer inzet op duurzame warmte in de RES 2.0 (2023).

Daarnaast zijn de volgende zaken in gang gezet:

- Vanuit het Rijk is een Nationaal IsolatieProgramma (NIP) opgesteld, waarvan de uitvoering bij de gemeenten ligt.
- Er is gestart met het opleiden van energiecoaches.
- Een doorontwikkeling van het Energieloket, waarmee we ook doelgroepgerichte acties kunnen uitvoeren.
- Verduurzaming van de sociale huurvoorraad blijft onderdeel van de prestatieafspraken met Salland Wonen.
- Samen met de werkgroepen energie zijn er daken met zonnepanelen gelegd.
- Een faciliterende rol vervuld voor de kernen die in de uitvoeringsfase zitten
- Er is een onderzoek uitgevoerd naar de potentie van zonnepanelen op dak. Resultaten zijn begin 2022 opgeleverd. Daarna is in een ontbijtsessie met het bedrijfsleven gesproken over de samenwerking om te komen tot meer zonnepanelen op dak.

Asbestdaken

De provincie Overijssel heeft het project “Versnelling sanering van asbestdaken” stopgezet. In een laatste bijeenkomst van de provincie is met elkaar nagedacht welke inzet nodig is om asbestsanering te stimuleren. In 2022 is door ons verder geen inzet geweest op het project “Versnelling sanering van asbestdaken”. Onze gemeente blijft bij het saneren van asbest daken op aanvraag wel voorlichting en advies geven aan dak eigenaren. We zetten geen acties meer in om het proces te versnellen, maar vinden het wel belangrijk dat zo veel mogelijk daken met asbest gesaneerd worden.

Afvalbeleidsplan

Omgekeerd inzamelen is helemaal ingevoerd, en de doelstellingen op scheiden van afval en verminderen van restafval worden gehaald. De Grondstoffenmonitor laat zien dat er wel vervuiling zit in de grondstofstromen. PMD en GFT met name. In 2022 is met de campagne Terugwinnaars ingezet op betere kwaliteit van de grondstoffen (minder vervuiling). Daarmee willen we onder de afkeurregels komen (minder afkeur=betere recycling=minder kosten). In 2022 is ingezet op de PMD stroom.

Het nieuwe Landelijk Afval Plan (LAP) voor 2025 richt zich meer op kwaliteit van de grondstoffen naast de aandacht voor de scheiding van afval. Die focus vraagt op een aantal stromen om een optimalisatie. Ook omdat de ontwikkelingen niet stilstaan. Ook het verhogen van verbrandingsbelasting van restafval vraagt om scherp te blijven op de balans tussen kosten, service en het toepassen van het principe ‘de vervuiler betaalt’.

In 2022 is een verwerkingstarief grof tuinafval ingevoerd. In de monitor zien we dat er minder tuinafval wordt gebracht en dat dit wordt afgevoerd naar de commerciële inzamelaars. Hiermee is de afgesproken besparing op deze kosten in het vaste tarief gerealiseerd.

Mooi Schoon

2022 was het laatste jaar van het Mooi Schoon programma via ROVA. Doordat we geen last meer hadden van coronamaatregelen konden scholenactie weer doorgaan en ook zijn er weer opruimacties gehouden in het voor- en najaar met vrijwilligers. Er is extra ingezet op het uitgeven van opruimsets.

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

De Raad van State heeft op 29 mei 2019 uitgesproken dat de systematiek, zoals die in de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) werd aangehouden, niet voldoet aan Europese afspraken en om die reden niet meer mocht worden toegepast. Het PAS bood ruimte aan activiteiten die stikstof veroorzaken. Het PAS liep daarbij vooruit op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor onder andere Natura 2000-gebieden en gaf daarbij 'vooraf' toestemming aan nieuwe activiteiten. In onze gemeente is de IJssel, als zijtak van de Rijn, inclusief de aanliggende oeverwallen en de uiterwaarden aangewezen als Natura 2000-gebied.

Het wegvallen van de PAS heeft ingrijpende consequenties voor ruimtelijke ontwikkelingen in heel Nederland en dus ook in Olst-Wijhe.

In 2020 zijn rijk en provincie vanuit hun verantwoordelijkheid van de uitvoering van de Wet natuurbescherming gestart met initiatieven om enerzijds de voor stikstof kwetsbare natuur te versterken en anderzijds de economische gevolgen van deze ontwikkeling zoveel mogelijk te beperken. Concrete maatregelen zijn het invoeren van een vrijwillige opkoopregeling voor agrarische bedrijven in de directe omgeving van kwetsbare gebieden en de invoering van intern en extern salderen van stikstofruimte.

Daarnaast is de provincie gestart met een project om te komen tot gebiedsgerichte aanpak (GGA) van de stikstofproblematiek. Olst-Wijhe participeert in de GGA Salland. Samen met de gemeenten Raalte en Deventer, de provincie en terrein beheersorganisaties, en vertegenwoordigers van agrariërs. Doel is te komen tot voor Salland werkbare oplossingen.

Naast de bouw en de ruimtelijke ontwikkelingen heeft de stikstofproblematiek in 2022 ook de evenementen bereikt. Evenementenorganisaties hebben van de provincie te horen gekregen dat zij bij het organiseren rekening moeten houden met de neerslag van stikstof als gevolg van hun evenement op kwetsbare gebieden. De provincie houdt hier toezicht op. De organisatoren van paasvuren gelegen binnen 4 kilometer van de IJsseloeveren hebben hier concreet mee te maken.

VERBONDEN PARTIJEN

Omgevingsdienst IJsselland (OD)

Op 1 januari 2018 is de Omgevingsdienst IJsselland van start gegaan. De Omgevingsdienst wordt gevormd door elf gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Naast deze gemeenten is de provincie Overijssel deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJsselland. De Omgevingsdienst is daarmee een verbonden partij.

Het werkgebied van de Omgevingsdienst IJsselland valt samen met dat van de Veiligheidsregio en de GGD IJsselland. Op grond van het basistakenpakket Milieu heeft iedere individuele partner haar werkvoorraad (vergunningverlening en toezicht en handhaving) overgedragen aan de Omgevingsdienst.

Het werkveld van de Omgevingsdienst (OD) kent nieuwe ontwikkelingen, zoals de komst van de Omgevingswet met het bijbehorende Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) en de opgaven op het gebied van energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Ook de sanering van asbest, waaronder ook asbestdaken blijft, ondanks het vervallen van de einddatum van 31-12-2024 in Overijssel een dossier dat de aandacht vraagt van de OD. De primaire meerwaarde van de Omgevingsdienst is gelegen in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van de milieutaken en het gevraagd en ongevraagd adviseren van de partners op gebied van specifieke milieuonderwerpen als bodem, geluid, externe veiligheid, zonering, geur en lucht.

Op basis van de begrotingswijzigingen over 2021 en 2022 en in de aanloop naar de vernieuwde begroting 2023 heeft de Omgevingsdienst 2022 gebruikt om de bedrijfsvoering te professionaliseren.

Dit op basis van de afspraken als verwoord in het project “samen toekomstbestendig” en de besluiten die hierover begin 2022 zijn genomen. Met deze vernieuwde begroting is afgesproken dat er geen disbalans meer mag ontstaan tussen ingebrachte middelen en ontvangen inzet. Aan het eind van het jaar zal er met ingang van het boekjaar 2022 bij de jaarstukken een vereffening plaatsvinden van eventueel te veel of te weinig ingebrachte middelen.

ROVA

ROVA zet zich in voor een schone samenleving; voor nu en in de toekomst. Zij vervullen daarmee een taak van publiek belang en voeren deze uit in opdracht van de aandeelhoudende gemeenten, waaronder Olst-Wijhe.

De missie van ROVA is om zorg te dragen voor een schone en duurzame leefomgeving. In die leefomgeving is het niet meer vanzelfsprekend dat waardevolle grondstoffen worden verspild door ze eenmalig te gebruiken en op een laagwaardige manier te verwijderen.

Als uitvoeringsorganisatie van en voor onze gemeenten hebben zij een maximale focus op de dienstverlening aan de inwoners van onze gemeente. Er is daarom geïnvesteerd in voorlichting en educatie om inwoners bewust te maken van het effect van hun handelen op het milieu.

Het gezamenlijk afvalbeleid wordt voorbereid door ROVA. Hierbij ligt de focus op grondstoffen in plaats van op afval. Gezamenlijk is het Omgekeerd Inzamelen geïntroduceerd en is gewerkt aan bewustzijn bij inwoners over hun aankoop- en afdankgedrag. Het doel om minimaal de landelijke afvaldoelstellingen voor 2020 te bereiken is gehaald (een teruggang van 250 kilo naar gemiddeld 100 kilo restafval per inwoner per jaar). Daarnaast ligt de focus bij verdere optimalisaties in de inzameling waaronder het vinden van oplossingen voor hoogbouw en het vinden van recycling oplossingen voor overblijvende reststromen waaronder luiers.

Optimalisatie van de inzameling van deelstromen is een continu proces en heeft ook in 2021 aandacht gekregen. In 2022 zullen we een plan van aanpak opstellen om hier meer structuur aan te geven.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Leefomgeving	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Saldo 2022
Baten	7.615	8.021	9.819	1.797
Lasten	-11.378	-14.276	-14.722	-445
Saldo van baten en lasten	3.763	6.255	4.903	1.352
Onttrekking reserves	32	1.724	1.282	-442
Toevoeging reserves	-13	-303	-488	-185
Resultaat	3.744	4.834	4.109	725

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden.

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Primaire Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Saldo 2022
Openbare ruimte				
Verkeer en vervoer	-1.766	-2.074	-1.967	107
Openbaar vervoer	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.052	-1.074	-1.069	5
Riolering	525	525	525	0
Begraafplaatsen en crematoria	-45	-45	-29	16

Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving				
Ruimtelijke ordening	-608	-1.249	-989	260
Wonen, grondexploitatie & handhaving				
Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-16	-16	64	81
Wonen en bouwen	-126	-833	-527	306
Economische zaken en grondexploitatie				
Economische ontwikkeling	-133	-213	-173	41
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-26	-26	50	76
Economische promotie	-36	-36	-36	0
Recreatie en toerisme				
Recreatieve Havens	4	4	7	3
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-225	-243	-179	64
Duurzaamheid				
Afval	385	385	385	0
Milieubeheer	-644	-1.359	-955	404
Mediabeleid	0	0	-10	-10
Reserves	19	1.421	794	-627
Resultaat	3.744	4.834	4.109	725

OPENBARE RUIMTE

Verkeer en vervoer

Als gevolg van de sluiting van een spoorwegovergang heeft ProRail een bijdrage toegekend voor de aanleg van gras betonstenen langs een deel van de Scherpenzeelse weg. Deze werkzaamheden zullen in 2023 plaats vinden gelijktijdig met het wegonderhoud.

Op de verstrekte budgetten voor snelheidsbeperkende voorzieningen aan de Raalterweg Wesepe resteren budgetten. Omdat de uitvoer van genoemde voorzieningen (groenaanleg etc.) nog doorlopen naar 2023 wordt voorgesteld het restantbudget over te hevelen naar 2023. Op de provinciale subsidie Verkeersveiligheid infrastructurele maatregelen is een voordeel gerealiseerd doordat bestaande budgetten onder de provinciale subsidie vallen. Door de hoger energieprijzen is een nadeel ontstaan op de het budget openbare verlichting.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Dit betreft voordelen op het beheer- en onderhoud van groen (verwerking groenafval, algemeen groenbeheer). Wegens de overgang naar de ROVA voor blad verwijderen en onkruid op verhardingen zijn efficiency voordelen gerealiseerd.

Riolering

Het gerealiseerde voordeel op de exploitatielasten riolering ten opzichte van de begroting is toegevoegd aan de voorziening riolering. Bij vaststelling van het tarief rioolheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

Begraafplaatsen

Aan de gemeentelijke gebouwen begraafplaatsen is minder onderhoud gepleegd dan in de meer jaren onderhoudsplanning was geraamd. Het gereserveerde budget 2022 blijft beschikbaar in de Reserve onderhoud gebouwen begraafplaatsen.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

Ruimtelijke ordening

Vanwege het meerjarig karakter van de Kracht van Salland Leader 2015-2022 zijn de resterende middelen overgeheveld naar 2023.

Voor de voorbereiding van de Omgevingswet zijn verschillende budgetten beschikbaar gesteld. De afronding/voorzetting van genoemde werkzaamheden vindt plaats in 2023 en volgende jaren. In het kader van resultaatbestemming 2022 wordt daarom voorgesteld het restant van de budgetten inclusief de ontvangen middelen voor de Wet kwaliteitsborging (Wkb) over te hevelen naar 2023.

Voor de ontwikkeling van de vrijkomende schoollocaties in Wijhe zijn budgetten beschikbaar gesteld. De werkzaamheden met betrekking tot deze locaties lopen door in 2023. Om deze reden wordt voorgesteld het restant van deze budgetten over te hevelen naar 2023.

WONEN, GRONDEXPLOITATIE & HANDHAVING

Grondexploitatie (woningbouw)

Er zijn toevoegingen gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstnemingen voor de complexen Noorder Koeslag en Zonnekamp Oost.

Er is een onttrekking gedaan aan deze reserve in verband een neerwaartse bijstelling van de winstneming voor het complex Olstergaard (zie ook paragraaf 2.7 Grondbeleid)

Wonen en bouwen

De aanvragen voor omgevingsvergunningen zijn in 2022 hoger dan verwacht waardoor de legesopbrengsten hoger uitvallen (76 flex-woningen, plan woningbouw Aberson, plan Olstergaard, uitvoering KGO-beleid). Op de in 2022 beschikbaar gestelde budgetten voor realisatie flex woningen is een overschrijding ontstaan. Door het versneld oppakken en het vervallen van een locatie zijn extra voorbereidingskosten gemaakt.

Op het verpachten van gronden zijn extra baten gerealiseerd. De niet bestede budgetten voor de Noordmanshoek, haalbaarheid woonwagenlocaties en dashboard woningbouw worden met resultaatbestemming 2022 overgeheveld naar 2023.

ECONOMISCHE ZAKEN EN GRONDEXPLOITATIE

Economische ontwikkelingen

De provinciale middelen gekomen om winkelkernen te ondersteunen in coronatijd en de oorspronkelijke provinciale subsidies voor de ontwikkeling van winkelkernen zijn deels onderbenut gebleven. Hierdoor valt de formele ontvangen subsidie in 2022 lager uit en schuift zowel het resterende uitgavenbudget als de resterende geraamde subsidie door naar 2023.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Voor complex Meente-Noord zijn aanvullende middelen nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken. Mede gelet op BBV-voorschriften is om deze reden een bedrag ten laste van de exploitatie 2022 gestort in een voorziening. Van complex Wesepe zijn middelen vrijgevallen vanuit de vorig jaar gevormde verliesvoorziening. Om deze reden zijn extra bedragen toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Er is een toevoeging gedaan aan deze reserve grondexploitatie in verband winstneming bij complex Meente-Zuid.

Het gerealiseerde nadeel op de grondexploitatie van bedrijfsterreinen, wordt geneutraliseerd via toevoeging en onttrekking aan reserves en verder gemuteerd op de boekwaarde van de gronden van de verschillende complexen (zie ook paragraaf 2.7. Grondbeleid).

Economische promotie

Hieronder wordt de subsidiebijdrage aan de historische vereniging 't Olster Erfgoed in het Infocentrum Den Nul geraamd.

VRIJETIJDSECONOMIE

Openbaar groen & (openlucht) recreatie

Er is een onderbesteding op speelvoorzieningen doordat enkele projecten doorschuiven naar komende jaren. Daarnaast waren er minder rente en afschrijvingskosten omdat het investeringsproject Mooier aan de IJssel nog doorloopt. Ook is er budget voor de subsidie aan de lokale omroep over, omdat deze nog niet was overgeheveld naar het taakveld mediabeleid, waar de subsidie geboekt is.

Recreatieve havens

Hieronder vallen de passantenhaven en de camperplaatsen bij de Loswal in Wijhe.

DUURZAAMHEID

Afval

Bij de vaststelling van het tarief afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op het totale product Afvalstoffenverwijdering en – verwerking wordt op rekeningbasis toegevoegd/onttrokken aan de egalisatievoorziening afvalstoffen.

Milieu

In 2017 is het koersdocument Grootchalige duurzame energie en de Routekaart energie neutrale kernen vastgesteld. Deze programma's beslaan meerdere jaren. Niet bestede bedragen worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2023.

Voor de uitvoering van het klimaatakkoord (transitievisie warmte, wijkaanpak en energieloketten) zijn in 2019 incidenteel middelen ontvangen uit het gemeentefonds. Deze middelen zijn beperkt ingezet in 2022. Wij stellen voor de restant bedragen met resultaatbestemming 2022 over te hevelen naar 2023. In 2022 zijn opnieuw middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het klimaatakkoord via het gemeentefonds. In 2023 wordt nadere invulling gegeven aan de klimaatopgave. Wij stellen daarom voor de ontvangen bijdrage 2022 met resultaatbestemming 2022 over te hevelen naar 2023.

Het rijk heeft voor de aanpak energie armoede middelen beschikbaar gesteld. Hiervoor is een plan van aanpak "Warm voor elkaar" vastgesteld. Traject loopt door naar 2023 en 2024. Bedragen dienen te worden besteed voor 31 december 2024.

In 2021 is gestart met 5 initiatieven voor zonnepanelen. Op het beschikbaar gestelde budget 2022 is een overschrijding ontstaan doordat genoemde initiatieven nog niet hebben geleid tot concrete intentieovereenkomsten

MEDIABELEID

De subsidie voor de lokale omroep is geboekt op het nieuwe correcte taakveld mediabeleid, maar het budget stond nog onder taakveld "openbaar groen en (openlucht)recreatie" waardoor hier een tekort is ontstaan van € 10.000.

RESERVES

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvan de uitvoering doorloopt naar 2023. Dit betreft programma duurzaamheid, klimaatakkoord, Raalterweg Wesepe en Leader. Met resultaatbestemming worden deze budgetten inclusief dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2023

Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorziening voor het complex de Meente-Noord is een onttrekking gedaan aan de Reserve grondexploitatie. De gevormde verliesvoorziening voor complex Wesepe (bedrijfsterrein) kon worden verlaagd waardoor een extra bedrag is toegevoegd aan deze reserve.

Er zijn toevoegingen/onttrekkingen gedaan aan deze reserve in verband met mutaties in de winstneming voor de complexen Noorder Koeslag, Zonnekamp-Oost, Olstergaard en Meente-Zuid.

SAMENLEVING

Wat wilden wij bereiken?

ONDERWIJS

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect onderwijs

1. De gemeente beschikt over een pluriform onderwijsaanbod dat aansluit op de behoeften van onze inwoners waarbij gestreefd wordt naar een zo breed mogelijk aanbod van voortgezet onderwijs en de verdere groei van de aanwezige school voor voortgezet onderwijs wordt gefaciliteerd;
2. Leerlingen uit onze gemeente volgen een compleet onderwijsprogramma zonder verzuim met als uiteindelijke resultaat een startkwalificatie;
3. De gemeente stimuleert inwoners op het gebied van taal en lezen om te voorkomen dat laaggeletterdheid een reden is om niet volwaardig deel te nemen aan onze maatschappij.

Indicatoren en streefwaarden onderwijs

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Basisonderwijs voldoende nabij	Basisonderwijs voldoende nabij	2021: 77% vindt dit voldoende nabij 2018: 86% 2016: 90% 2014: 87%	Landelijk <25.000 inw: 2021: 90%
Tevredenheid speelvoorziening	Tevredenheid speelvoorzieningen in de nabije omgeving	2021: 65% van de burgers is tevreden hierover 2018: 65% 2016: 61%	Landelijk <25.000 inw: 2021: 69%

SPORT

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect sport

We streven naar een vitale en gezonde gemeenschap.

De speerpunten van het lokaal sportakkoord zijn:

1. Vitale sport- en beweegaanbieders
2. Het SPOC (Sport-, Onderwijs- en Cultuurcluster) in Wijhe wil met haar partners een dienstverleningsconcept ontwikkelen waarbij sport, bewegen en gezonde leefstijl centraal staan.
3. Een inclusieve sportcultuur.

Er zijn geen indicatoren in de begroting 2022 bepaald.

KUNST EN CULTUUR

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect kunst en cultuur

- Ontdekken van de cultuurparels: Kunst en Cultuur(historie) zijn dragers van de vrijetijdssector in Olst-Wijhe. Met dit thema wordt zowel het materiële culturele erfgoed (cultuurlandschappen, de landgoederen, de musea, de IJssellinie, de kerkenpaden, het stenen kruis, de streekproducten etc), als het immateriële culturele erfgoed (de streektaal, de tradities, de streekverhalen, de oude ambachten, de streekgerechten et cetera) bedoeld.
- Het behouden en versterken van de fysieke kwaliteit.
- Kunstwerken in de openbare ruimte

- Openbare kunstwerken hebben een autonome, maatschappelijke en ruimtelijke (meer)waarde. Ze hebben onder andere als doel om de leefomgeving te verfraaien en de identiteit van een gebied uit te dragen. Om beeldende kunst toegankelijk te maken, heeft de gemeente een percentageregeling beeldende kunst in het leven geroepen. Doelstelling is dat 1% van de exploitatieopzet van een fysiek herinrichtingsplan wordt gereserveerd voor een openbaar kunstwerk. Per herinrichtingsproject wordt bekeken of deze regeling wordt toegepast. De Kunstwacht in Delft onderhoudt (in opdracht van de gemeente) de kunstwerken. De gemeente stelt hiervoor jaarlijks een onderhoudsbudget beschikbaar.
- Behoud en versterking cultureel erfgoed
- Er wordt een onderscheid gemaakt tussen materieel cultureel erfgoed (zoals gebouwen, landschappen, verzamelingen en kunstwerken) en immaterieel erfgoed (zoals dialecten, verhalen, liederen, feesten, recepten en tradities). Beiden vormen de bouwstenen van de vrijetijdssector. De gemeente heeft een (rand)voorwaardenscheppende en faciliterende rol voor wat betreft het behoud en de versterking ervan. Belangrijke archeologische en cultuurhistorische waarden worden in de bestemmingsplannen en de monumentenlijst beschermd.

Er zijn in de begroting 2022 geen indicatoren opgenomen.

WELZIJN

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect welzijn c.a.

- Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen, die in de dorpen en buurtschappen samen met de bewoners en ondernemers op peil worden gehouden.
- We gaan er vanuit dat onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit en vitaliteit van hun eigen leef- en woonomgeving.

Indicatoren en streefwaarden welzijn c.a.

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Prettig en veilig wonen	Waardering buurt als leef- en woonomgeving	2021: 8,1 2018: 7,99 2016: 7,88 2014: 7,7	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 8,2
Voorzieningenniveau	In iedere kern een ontmoetingsfunctie	Wordt in 2 kernen niet meer gehaald.	
Tevredenheid welzijnsvoorzieningen	Tevredenheid welzijnsvoorzieningen in de nabije omgeving	2021: 53% van de burgers is tevreden hierover 2018: 57% 2016: 55% 2014: 57%	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 59%
Tevredenheid gezondheidsvoorziening	Tevredenheid over gezondheidszorgvoorziening in de nabije omgeving	2021: 83% van de burgers is tevreden hierover 2018: 85% 2016: 85% 2014: 81%	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 83%

WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect werk- en inkomensondersteuning

De uitvoering van de Participatiewet moet een bijdrage leveren aan de ambitie om tot een inclusieve samenleving te komen.

Indicatoren en streefwaarden ondersteuning

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Werk en inkomensondersteuning	Alle klanten die een periodieke uitkering van de gemeente ontvangen, moeten een voor hen passend traject volgen	is het geval	

MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect ondersteuning

- Wij streven naar een samenleving waaraan iedere inwoner naar vermogen meedoet en waarbij mensen naar elkaar omkijken.
- Wij willen uitgaan van eigen kracht en "samenredzaamheid" in onze lokale samenleving, zorgen voor een zoveel mogelijk "inclusieve samenleving" met goede algemene voorzieningen en tenslotte maatwerk bieden aan degenen die aanvullend hierop maatschappelijke ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen doen in onze samenleving.

(Er is om verschillende redenen gekozen om in 2022 geen Wmo Cliëntervaringsonderzoek uit te voeren. Dit had met name te maken met de vele onderzoeken waar inwoners in 2022 mee te maken hebben gekregen. Overvragen is niet wenselijk. De meest recente data komt daardoor uit 2021.)

Indicatoren en streefwaarden ondersteuning

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Het bestaan van onafhankelijke cliënt-ondersteuning is bekend bij onze inwoners	De meeste Wmo-cliënten kennen het bestaan van onafhankelijke cliënt-ondersteuning >50% (in 2018)	2021: 44% 2020: 44% 2019: 44% 2016: 30%	Geen data
Maatschappelijke participatie	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de inspanningen van de gemeente om burgers volledig te laten deelnemen aan de maatschappij (streefwaarde 6,7)	2021: 6,62 2018: 6,8 2016: 6,6 2014: 6,5	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 6,8
Onze Wmo cliënten ervaren het contact met de gemeente als positief	Het aandeel Wmo cliënten dat het algemeen contact met de gemeente als positief heeft ervaren (2018: 65%)	2019: 66% 2016: 60%	Geen data
De toegang tot ondersteuning en zorg is gericht op de eigen regie van de cliënt en op het leveren van een maatwerkoplossing	De mate waarin Wmo cliënten van mening zijn dat tijdens het gesprek door de consultant en cliënt samen naar oplossingen is gezocht (2018: Eens > 65% 2018: Oneens < 18%)	2021: Eens 84% 2021: Oneens 7% 2020: Eens: 83% 2020: Oneens: 3% 2019: Eens: 82% 2019: Oneens: 5%	Geen data

JEUGD

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect jeugdhulp

We willen streven met elkaar dat: 1) ieder kind gezond opgroeit; 2) ieder kind veilig opgroeit; 3) ieder kind kansrijk opgroeit. Wij willen daarvoor samenwerken met alle partijen die daaraan een bijdrage willen leveren, zodat kinderen zich optimaal ontwikkelen en kunnen (blijven) meedoen in hun eigen omgeving. Leidende principes: in eigen omgeving; zo gewoon mogelijk en goede basis.

1. De rechten van de kinderen en jongeren in Olst-Wijhe zijn geborgd.
2. De Jeugd in Olst-Wijhe benut kansen en ontwikkelt talenten.
3. Ouders en opvoeders in Olst-Wijhe zijn veerkrachtig en doen mee.
4. Een Veilig en Gezond opvoedklimaat.
5. Een gezin, een plan, een regisseur.
6. De (specialistische) jeugdhulp transformeert.

Indicatoren en streefwaarden jeugdhulp

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Jeugd kan veilig, gezond en kansrijk opgroeien	De mate waarin cliënten zonder hulp verder kunnen.	nog geen data	geen data
Jeugd kan veilig, gezond en kansrijk opgroeien	De mate waarin er na beëindiging geen nieuwe start van jeugdhulp plaatsvindt.	nog geen data	geen data
Jeugd kan veilig, gezond en kansrijk opgroeien	Inzet van jeugdhulp: Zo licht mogelijk (2), Zo vroeg mogelijk (3) Zo dichtbij mogelijk (4).	nog geen data	geen data

VOLKSGEZONDHEID

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect volksgezondheid

We streven naar een gezonde gemeenschap.

De speerpunten van het lokaal gezondheidsbeleid zijn:

1. Verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen
2. Afname overgewicht, focus op jeugd
3. Een goede psychische gezondheid
4. Terugdringen van (problematisch) alcoholgebruik
5. Een gezonde fysieke leefomgeving.

Indicatoren en streefwaarden volksgezondheid

Doel	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Tevredenheid gezondheidsvoorziening	Tevredenheid over gezondheidszorgvoorziening in de nabije omgeving	2021: 83% van de burgers is tevreden hierover 2018: 85% 2016: 85% 2014: 81%	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 83%

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

ONDERWIJS

(Taal)onderwijs nieuwkomers Salland

In 2022 is de instroom van nieuwkomers in het onderwijs fors gestegen door de komst van Oekraïense vluchtelingen en de verhoging van en versnelling in taakstelling van de te huisvesten statushouders. De taalklas in Wijhe (de Wije) stroomde daardoor vol en nieuwe leerlingen konden daar niet meer geplaatst worden. De schoolbesturen hebben daarom besloten om het primair onderwijs aan deze kinderen te verplaatsen naar grotere locaties in Heino en Raalte. De leerlingen voortgezet werden in 2022 opgevangen op het Carmel College in Raalte (Oekraïense vluchtelingen) of de Internationale Schakelklassen (ISK) in Deventer en Zwolle (statushouders).

Laaggeletterdheid

Om laaggeletterdheid in Olst-Wijhe te verminderen is het Taalpunt Olst-Wijhe actief. Het Taalpunt is een herkenbare fysieke plek in de bibliotheek, waar een coördinator spreekuur houdt en een taalvrager koppelt aan een taalmaatje/vrijwilliger (geschoolde taalcoach), een groepsactiviteit (Taalcarroussel, Meeleesgroep, Taalcafé) of scholingsinstituut (formeel onderwijs via TopTaal). Eind 2022 zijn er 66 individuele deelnemers actief in diverse trajecten. Eind 2022 telt het Taalpunt 46 vrijwilligers. In 2022 hield het Taalpunt wekelijkse spreekuren in Olst en Wijhe voor potentiële deelnemers en vrijwilligers.

Onderwijshuisvesting

In onze gemeente is krimp geconstateerd door leerlingendaling in het onderzoek: Eindrapport Onderzoek "Antwoord op krimp" "Naar een toekomstbestendig en passend onderwijsaanbod voor Salland 2018". Het resultaat van het onderzoek is dat er twee clusters moeten worden gerealiseerd, één in Olst-Boskamp-Den Nul en één in Wijhe-Boerhaar. Voor het realiseren van het cluster vonden fusies plaats van de scholen van Stichting de Mare en Stichting Mijn Plein in het kader van 'Scholen voor Morgen' - levensvatbaarheid.

In het project 'Scholen voor Morgen' werken de schoolbesturen samen met de gemeente Olst-Wijhe aan de toekomst van het onderwijs, onder het motto 'samenwerken aan goed onderwijs'. In het project worden kindclusters ontworpen, waarin het basisonderwijs, kinderopvang, voortgezet onderwijs en andere lokale partners gaan samenwerken. Met de samenwerking wordt een toekomstbestendige, betaalbare voorziening voor onderwijs en opvang gerealiseerd voor kinderen van 0-14 jaar.

Op 30 juni 2020 heeft uw raad het besluit genomen om de locatie Averbergen Noord aan te wijzen als plek waar het nieuwe kindcentrum Olst-Boskamp-Den Nul gerealiseerd moet worden. Ook is een besluit genomen om middelen beschikbaar te stellen om het kindcentrum mogelijk te maken, bestaande uit een budget voor kapitaallasten voor huisvesting van het primair onderwijs, de nieuwbouw van een gymzaal in/naast het kindcentrum (ter vervanging van de verouderde gymzaal aan de Watertorenstraat), een nieuw sportveld en tot slot middelen voor het veiliger maken en landschappelijk zorgvuldig inrichten van de openbare ruimte. In het raadsbesluit is ook het voornemen geuit om bij de ontwikkeling van het kindcentrum gebruik te maken van het concept Huren als Eigenaar van SMV.

In 2021 heeft uw raad besloten de benodigde middelen voor het Kindcentrum Wijhe te reserveren. Bij de vaststelling van de meerjarenbegroting 2022-2025 in november 2021 is het benodigd budget in de begroting opgenomen.

Het bestemmingsplan voor Olst is vastgesteld, het bestemmingsplan voor Wijhe is in concept gereed en kan gepubliceerd worden als de stikstofberekening geactualiseerd is. De samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor Olst is door de betrokken partijen ondertekend. De SOK voor Wijhe is in een afrondende fase. Het kunstgrasveld op het SPOC is in de zomer van 2022 aangelegd.

Voor het kindcentrum Olst ligt er een ontwerp Aanbestedingsgereed en de aanbestedingsprocedure wordt naar verwachting in het 2e kwartaal van 2023 opgestart. Hiervoor is eerst een bijstelling van de financiële kaders nodig, als gevolg van de inflatie, oplopende bouwkosten en stijgende rente. Deze financiële kaders worden in het eerste kwartaal van 2023 met uw raad besproken.

SPORT

Sportstimulering

Sinds 2014 zetten we, via Ut Huus en het onderwijs, combinatiefunctarissen in via de Brede Regeling Combinatiefuncties ten behoeve van sport- en cultuurstimulering.

Regeling Lokale Sportakkoorden

In 2019 is met behulp van de inzet van een sportformateur en in samenwerking met verschillende partijen uit het onderwijs, sport en welzijn een lokaal sportakkoord opgesteld. Het lokaal sportakkoord bestaat uit drie proeftuinen; vitale sport en beweegaanbieders, Sport Onderwijs en Cultuur (SPOC) en inclusieve sportcultuur. De uitdagingen rondom de coronasituatie hebben tot vertraging in het proces geleid gezien de onmogelijkheid om fysiek bij elkaar te komen en de druk van de coronamaatregelen op de sportverenigingen. Ook na corona is er in 2022 door verschillende redenen nog beperkte inzet geweest op de doelen in het Sportakkoord.

Het Sportakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties hadden een looptijd tot en met 2022. Zowel het Sportakkoord als de brede regeling combinatiefuncties moeten in 2023 geactualiseerd worden. In het kader van deze actualisatie worden de accenten voor het toekomstig sportbeleid opnieuw bepaald. De inzet van de combinatiefuncties moet hierbij ondersteunend zijn aan de ambities.

Het Rijk is voornemens om meer verbinding aan te brengen tussen, sport, preventie en gezondheid door middel van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Het GALA bundelt meerdere regelingen op het gebied van sport en bewegen, gezondheid en sociale basis. Vanaf 2023 worden de middelen voor het Sportakkoord en de combinatiefuncties via de bijbehorende Brede SPUK-regeling beschikbaar gesteld.

Sportwaardering

Met de sportwaardering willen we de sporters van Olst-Wijhe jaarlijks op de kaart zetten. In verband met het coronavirus hebben er zeer weinig amateur sportwedstrijden plaatsgevonden en heeft de sportwaardering in 2022 wederom niet plaatsgevonden.

KUNST EN CULTUUR

Openbaar bibliotheekwerk

De afgelopen jaren heeft Stichting Bibliotheek Salland jaarlijks € 22.000 extra subsidie ontvangen voor het open houden van de vestiging in Wijhe. In 2020 is besloten om deze extra bijdrage ook voor 2021 en 2022 beschikbaar te stellen.

Cultuur: culturele foto

De culturele sector in Olst-Wijhe kampte met tal van uitdagingen. Corona heeft duidelijk impact gehad op de culturele sector. In de eerste plaats omdat geen of veel minder optredens en activiteiten georganiseerd konden worden. Dit heeft geleid tot minder inkomsten, minder vrijwilligers en minder bestuurskracht voor cultureel Olst-Wijhe. De culturele sector kampt vervolgens met vergrijzing van besturen en vrijwilligers. Vernieuwing (in de zin van nieuwe mensen in besturen en nieuwe vrijwilligers én nieuwe ideeën) komen moeizaam tot stand. Hoewel de meeste stichtingen/verenigingen niet direct

afhankelijk zijn van subsidies van de gemeente, kunnen zij wel hulp gebruiken om bovenstaande uitdagingen het hoofd te bieden. In 2022 heeft daarom een zogenoemde Culturele Foto bijeenkomst plaatsgevonden georganiseerd door de cultuurmakelaars. De beproefde methodiek van het 'WOW-Café' is hiervoor gebruikt. Gezamenlijk met culture organisaties en partijen is over de toekomst van de culturele sector in Olst-Wijhe gesproken en wat daarbij de wensen en uitdagingen zijn.

Cultuur: cultuureducatie Olst-Wijhe

Olst-Wijhe heeft in 2021 wederom een subsidie voor cultuureducatie aangevraagd. Deze subsidie bekrachtigt de samenwerking op het gebied van cultuureducatie binnen Scholen voor Morgen, de voorschoolse voorzieningen en de gemeente. Cultuureducatie is een verbindende factor om de brede ontwikkeling van kinderen in de kindcentra vorm te geven. Het ontwikkelen van een gezamenlijke visie, samenwerking en doorgaande leerlijnen tussen verschillende scholen, kinderopvangorganisaties en andere partijen op cultuureducatiegebied is de belangrijkste doelstelling voor de komende periode. Mede hierdoor kunnen kinderen in Olst-Wijhe hun eigen talenten ontdekken en samen met anderen die talenten verder ontwikkelen en kennismaken met cultuur. In 2022 is met inzet van externen gekomen tot een visie op cultuureducatie, die in 2023 vertaald wordt naar een plan van aanpak voor de scholen en de voorschoolse opvang.

Cultuur: Rijks coronamiddelen Cultuur

Olst-Wijhe heeft in 2020 en 2021 ruime coronacompensatiemiddelen ontvangen voor de lokale culturele infrastructuur. Van deze middelen is een deel gebruikt voor de gemeentelijke uitvoeringskosten ten tijde van corona. Een ander deel is gebruikt voor compenserende regelingen in de culturele sector, te weten:

- Financiële ondersteuning van de culturele sector
- Meerkosten corona subsidie
- Welkom Terug in de Kernen Subsidie
- Stimuleringsregeling cultuur
- Jongeren Stimuleringsregeling Cultuur.

Het resterend budget wordt in 2023 ingezet voor deze regelingen en/of culturele projecten met een duidelijke link naar herstel van culturele sector na Corona.

Cultuur: afronding Manifestgroep

In 2017 ontstond een beweging in de lokale gemeenschap onder de titel STROOM. Verenigingen, vrijwilligersorganisaties en inwoners van Olst-Wijhe signaleerden tijdens verschillende bijeenkomsten knelpunten waar zij bij gemeenschapsinitiatieven tegenaan lopen. Het motto van STROOM: "De oude vormen voldoen niet meer, we moeten op zoek naar nieuwe vormen van samenwerking". Dit leidde tot het manifest "Nood luidt onze klok" in 2019 aangeboden door de Manifestgroep. Het manifest was voor de gemeenteraad aanleiding om extra budget te vragen voor procesbegeleiding en uitvoering van zogenoemde proeftuinen. De Manifestgroep heeft de verschillende uitdagingen binnen de sociale infrastructuur van Olst-Wijhe benoemd, opgepakt en vervolgens vertaald naar proeftuinen. Die proeftuinen zijn ook deels gerealiseerd. Voor een deel zijn de proeftuinen niet gerealiseerd. Het bleek lastig voor een nieuwe entiteit (de Manifestgroep) om tot concrete afspraken te komen met bestaande verenigingen en stichtingen. De coronamaatregelen, waardoor fysieke bijeenkomsten bijna onmogelijk waren, hielpen in dit verband ook niet. Een van de geleerde lessen is dat een nieuwe groep als de Manifestgroep het mandaat moet hebben van de verenigingen, organisaties en (groepen) inwoners namens wie ze zeggen op te spreken. De gemeente onderschreef de aanbeveling van de Manifestgroep dat ut Huus een rol dient te vervullen in het versterken van de sociale infrastructuur en zelforganisatie van inwoners. Ut Huus zou zich daarbij meer moeten opwerpen als 'professionele backbone' voor de lokale samenleving en zou ook als zodanig gefaciliteerd moeten worden. Door verschillende oorzaken, waarbij ook de gemeente een rol speelt, is die functie als versterker van de sociale infrastructuur onder druk komen te staan. Met ut Huus heeft zowel de gemeente als (culturele)

organisaties, verenigingen en (groepen van) inwoners in de sociale infrastructuur in potentie een goede partner wiens legitimiteit niet ter discussie wordt gesteld.

WELZIJN

Maatschappelijk herstel en nazorg na corona

Het coronavirus had in 2020/2021 een grote impact op vrijwel alle inwoners in onze gemeente en op onze lokale samenleving als geheel. Alle inwoners werden in meerdere of mindere mate getroffen door deze crisis. De komende jaren zal de grote psychosociale en sociaaleconomische impact van de coronacrisis nog extra aandacht en inzet vragen. Door uw raad zijn voor 2022 en 2023 middelen beschikbaar gesteld om maatschappelijk herstel en nazorg te ondersteunen. In 2022 is met behulp van deze extra middelen extra inzet gepleegd ter ondersteuning van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers.

Maatschappelijk vastgoed

Bestuursopdracht maatschappelijk vastgoed

Rondom het maatschappelijk vastgoed in de gemeente Olst-Wijhe zijn verschillende ontwikkelingen waar te nemen. De vraag van de samenleving verandert, de verwachtingen over de kwaliteit van het vastgoed nemen toe en dat heeft gevolgen voor de manier waarop we beheer en exploitatie van ons maatschappelijk vastgoed organiseren. Ook hebben we geconstateerd dat de financiële druk door o.a. stijgende huurprijzen op de grotere multifunctionele accommodaties groot is en deze door de Coronacrisis alleen maar groter zijn geworden.

In oktober 2020 heeft u besloten om opdracht te verlenen om een bestuursopdracht op te stellen voor het formuleren/actualiseren van het beleid t.a.v. beheer en exploitatie van het maatschappelijk vastgoed op de langere termijn. Vanuit deze bestuursopdracht is er een onderzoek verricht door het adviesbureau Hemm, gericht om inzichten en oplossingen te bieden om het beheer en exploitatie van ons maatschappelijk vastgoed toekomstbestendig te houden.

De bestuursopdracht maatschappelijk vastgoed omvat een breed scala aan aanbevelingen die betrekking hebben op eigendom, beheer en exploitatie van maatschappelijk vastgoed en de rol van de gemeente hierin. Bij de uitvoering van de bestuursopdracht maatschappelijk vastgoed is in 2022 prioriteit gegeven aan het beheer en de exploitatie van drie (grotere) accommodaties: Het Holstohuis in Olst, sporthal de Lange Slag op het SPOC-terrein in Wijhe en het informatiecentrum de Duursche Waarden Den Nul. (uitvoering fase 1 van de bestuursopdracht maatschappelijk vastgoed).

De drie accommodaties waren in eigendom van Salland Wonen. Het facilitair beheer, de exploitatie en de programmering worden uitgevoerd door Ut Huus (SKOW). De gemeente heeft een grote rol in de financiering door het verlenen van subsidies en financiële garanties.

Door de drie partners is in 2022 een gezamenlijk proces doorlopen onder begeleiding van het bureau Procap. Er is een analyse gemaakt van de huidige situatie en de gezamenlijke opgave is gedefinieerd. Er is gekeken naar de inhoudelijke invulling waarbij is onderzocht waar kosten omlaag kunnen; de kwaliteit omhoog kan en er zijn oplossingsrichtingen ontwikkeld.

Op basis hiervan heeft uw raad in de rol van subsidieverlener en financierder ingestemd met het voorstel inzake verkoop van eigendom, beheer en exploitatie van Sporthal de Lange Slag in Wijhe en het Holstohuis in Olst van Salland Wonen naar Ut Huus (SKOW).

De tweede fase, waarin wordt gekeken naar multifunctionele ruimten (De Capellenborg), de sportvelden, sporthal De Hooiberg en de gymzalen De Watertorenstraat en De Nieuwe Coers wordt opgepakt in 2023.

Voorzieningenhart Wesepe

Plaatselijk Belang Wesepe heeft in september 2017 het initiatief genomen om met betrokken partijen te inventariseren welke belangen en behoeften er in Wesepe leven bij het clusteren van voorzieningen. Dit heeft in september 2019 geleid tot een concreet haalbaarheidsonderzoek met een rapportage met voorkeursscenario. Wij hebben eind 2019 naar aanleiding van het voorkeursscenario een lijn bepaald ten aanzien van het ambitieniveau en daarmee verdere uitwerking van het scenario. Deze lijn is, dat de gemeente bereid is te investeren in het voorzieningenhart als er aantoonbare voordelen zijn wat betreft synergie (multifunctioneel gebruik voorzieningen) en exploitatie, kortom als het beter en goedkoper wordt.

ICS adviseurs heeft begin 2021 gerapporteerd dat deze voordelen er op korte termijn niet zijn, omdat de school en gymnastiekzaal met kleine aanpassingen nog 5 tot 10 jaar in functie kunnen blijven. In overleg tussen de leden van de stuurgroep Voorzieningenhart Wesepe, de woordvoerders van de raad en de portefeuillehouders is door uw raad besloten dat het Voorzieningenhart Wesepe in 2025 weer op de raadsagenda wordt gezet voor besluitvorming en het benodigde geld bij de kadernota 2026-2029 beschikbaar wordt gesteld, zodat het voorzieningenhart in 2028-2029 is gerealiseerd. In april 2022 is het proces met de betrokken partijen geëvalueerd. Aandachtspunten uit de evaluatie worden meegenomen bij de start van het proces in 2025.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang

Binnen het samenwerkingsverband Deventer, Raalte, Zutphen, Lochem en Olst-Wijhe wordt uitvoering gegeven aan Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Deventer treedt daarbij op als centrumgemeente. Met de zorgaanbieders die zich inzetten op deze gebieden is een subsidierelatie. Door die vorm is ons samenwerkingsverband in staat om te sturen op de inzet van middelen. Eind 2022 is daarom een bedrag van ruim. € 476.000 als geoormerkt geld ontvangen om de komende jaren in te zetten voor de uitvoering van het Lokaal Actieplan Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. De bedoeling is om instroom tegen te gaan en uitstroom te bevorderen. Om die reden wordt de komende jaren een deel ingezet ten bate van Financiën de Baas om uithuiszetting, en daardoor beroep op maatschappelijke opvang, wegens financiële problemen te voorkomen. Ook een driejarige pilot, waarbij stichting Vriendendiensten een zelfregiecentrum voor mensen met een psychische kwetsbaarheid in Olst-Wijhe realiseert wordt uit deze geoormerkte gelden gefinancierd.

Wet Inburgering nieuwkomers

Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering ingegaan. Deze wet legt de regie op inburgering bij de gemeenten. Dit wil zeggen dat de gemeente de regie heeft over het gehele inburgeringstraject van de inburgeraar, vanaf de vestiging in de gemeente tot aan een geslaagde inburgering. Hiermee krijgt inburgering meer verbinding met de verschillende gebieden binnen het sociaal domein, zoals: participatie, gezondheid, financiën en het hebben van een sociaal netwerk. Ons doel is dat nieuwkomers, oudkomers en de zogenaamde ondertussengroep snel, goed en volwaardig meedoen in de gemeente Olst-Wijhe.

De nieuwe Wet inburgering zal worden uitgevoerd met de middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt. Gelet op alle verplichtingen in relatie tot het budget zijn de mogelijkheden tot extra ondersteuning en begeleiding redelijk beperkt. Daarnaast zijn we ons bewust van de heroverweging en de mogelijke gevolgen van de uitkomsten van de bestuursopdracht voorliggend veld.

Om op een goede manier uitvoering te geven aan de nieuwe wet is het wenselijk om een Consulent inburgering aan te stellen die verantwoordelijk is voor: de kennismaking op het AZC, de brede intake, opstellen persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP), begeleiding en regie bij participatie en regie bij het verdere inburgeringstraject. Ook kunnen we hiermee de huidige succesvolle ondersteuning aan oudkomers en de ondertussengroep voortzetten. Op deze manier: bieden we maatwerk, communiceren we in korte lijnen en borgen we dat we cultuursensitief werken. Daarnaast voert de Consulent inburgering regie op het hele netwerk van samenwerkende organisaties rond de

inburgeraar. Voorgaande staat verwoord en nader toegelicht in het door uw raad vastgestelde beleidskader Wet Inburgering nieuwkomers.

WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

Participatiewet

Ontwikkeling cliëntenbestand 2020-2022

Uitkering	Aantal per 01 01			Instroom			Uitstroom			Aantal per 31 12		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Participatiewet	183	189	177	79	60	63	73	72	60	189	177	180
IOAW	15	13	14	2	3	1	4	2	5	13	14	10
IOAZ	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	2
Totaal	199	203	192	81	63	65	77	74	65	203	192	192

Uit de tabel blijkt dat het aantal huishoudens dat van onze gemeente een bijstandsuitkering (of soortgelijke uitkering) ontvangt in 2022 op hetzelfde niveau als 2021 is gebleven en dus nog steeds veel lager is dan de aantallen in 2020.

Wat verder opvalt is dat er steeds meer mensen met meervoudige problematiek zich melden voor een uitkering. Naast het niet hebben van werk en daarmee voldoende inkomen is er vaak ook sprake van psychische en lichamelijke klachten in combinatie met schuldenproblematiek. Het blijft voor inwoners met een uitkering van de gemeente, gelet op hun vaak meervoudige problematiek en de ongunstige concurrentiepositie ten opzichte van andere werkzoekenden, lastig om een reguliere betaalde baan te vinden.

Daarentegen hebben we diverse instrumenten om onze inwoners met meervoudige problematiek te ondersteunen richting werk. We kunnen o.a. werkervaringsplekken en proefplaatsingen organiseren of jobcoaching inzetten. Zo helpen we steeds meer klanten aan een betaalde baan door een loonkostensubsidie aan werkgevers te verstrekken afhankelijk van de loonwaarde van de klant. Dit betreft zowel klanten die een bijstandsuitkering hebben van de gemeente, maar ook klanten uit het doelgroepenregister die geen uitkering van de gemeente hebben maar die wij wel moeten bemiddelen naar (betaalde) arbeid. Door deze klanten door middel van een loonkostensubsidie aan betaald werk te helpen, zorgen wij ervoor dat zij volwaardig kunnen meedoen in de samenleving en voorkomen we dat ze een gemeentelijke uitkering ontvangen. In 2022 hebben we 44 inwoners die met behulp van een loonkostensubsidie bij 31 verschillende ook lokale werkgevers aan het werk zijn.

MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Programma Transformatie sociaal domein

In onze gemeente hebben we veel direct contact met onze inwoners. En in het werkveld weten we elkaar snel te vinden en zijn we bereid om met andere partijen goed samen te werken. Maar het ontbreekt ons aan tijd en menskracht om zowel binnen de gemeente zelf als met anderen een veranderbeweging stevig in gang te zetten. Het programma Transformatie sociaal domein ondersteunde deze ontwikkeling daarom van 2017-2020. Enkele activiteiten zijn voortgezet na evaluatie van het programma. Concreet betrof dit in 2022:

- Project Welzorgsum
Plaatselijk Belang en werkgroep worden ondersteund bij hun wens tot het ontwikkelen van een dorps- of zorgcoöperatie in Welsum.
- De pilot positieve gezondheid met huisarts in Olst en het Breed Welzijnsverband

De pilot is geëvalueerd met positieve conclusies. Als gewenste doorontwikkeling werkt het Breed Welzijnsverband nu aan het opzetten van een eenduidig aanspreekpunt voor inwoners en (zorg)organisaties.

- Samenwerking met de zorgverzekeraar / zorgkantoor Eno
In 2022 is samen met onze regiogemeenten uitvoering gegeven aan het jaarplan Preventie, op basis van de vastgestelde Regiovisie. Ook ontwikkelen de gemeenten met Eno samenwerkingsafspraken.
- In 2022 zijn de Nieuwsbrieven Samen Voor Elkaar in een nieuwe stijl uitgebracht en gedeeld met onze partners.

In het kader van de Heroverweging is in 2022 uitvoering gegeven aan de Bestuursopdracht heroriëntatie voorliggend veld. De opdracht betrof zowel een inhoudelijke vervolgstap van de transformatie van het sociaal domein (een sterk en toekomstbestendig voorliggend veld) als invulling geven aan het realiseren van een financiële taakstelling, met een uitwerking van de maatschappelijke impact. Op 31 oktober 2022 heeft uw raad de eindrapportage vastgesteld, inclusief de hierin geformuleerde kompaslijnen voor de toekomst als input voor een in 2023 op te stellen sociale toekomstvisie 2.0.

Voor een duurzame aanpak van eenzaamheid zijn wij deel gaan nemen aan het landelijke actieprogramma Eén tegen eenzaamheid vanuit het ministerie van VWS.

Er is een werkplan gemaakt in 2022 om te werken aan deze vier punten.

- Versterking aanbod
- Bewustwording
- Signalering
- Coalitieverbreding

We zijn daarbij de uitdaging aangegaan om onze aanpak eenzaamheid zoveel mogelijk binnen de doelstellingen en opdrachten die er liggen bij partners in het sociaal domein, en in samenwerking met andere (nieuwe) partners, uit te voeren. Het gezamenlijk ervaren belang en het enthousiasme om de aanpak eenzaamheid te verstevigen vanuit het bestaande Platform WZW, vormt daarvoor de basis. Er is een werkdocument opgesteld samen met de verschillende maatschappelijke partners op het thema eenzaamheid. Het doel voor 2023 is om de uitvoering van dit werkplan te beleggen bij de voorliggende partners.

Inclusieve gemeente

Er was een werkgroep Inclusie geformeerd vanuit de Adviesraad Samenleving met als doel dat wij in toenemende mate gaan handelen volgens het VN-verdrag Handicap dat in 2006 is vastgesteld. Het VN-verdrag betekent een extra stimulans voor de beweging die met de nieuwe Wmo is ingezet: de samenleving toegankelijk maken voor een zo breed mogelijke groep inwoners, ook degenen met fysieke, mentale of sociale beperkingen. Deze werkgroep zette zich in voor alle inwoners van Olst-Wijhe en had specifiek aandacht voor inwoners die een belemmering ervaren om deel te nemen aan de samenleving. Ook is in 2021 een lokale Inclusie Agenda Olst-Wijhe opgesteld. In deze Inclusie Agenda is er aandacht voor de onderwerpen (levensdomeinen) Onderwijs en Ontwikkeling, Thuis, Werk en Inkomen, Vrije tijd, Vervoer en Welzijn, Gezondheid & Ondersteuning. Tevens is er een uitvoeringsagenda beschreven met concrete acties die zijn uitgevoerd of nog uitgevoerd zullen gaan worden op het gebied van inclusie. Door het stoppen van leden van de adviesraad en de werkgroep Inclusie is hierin 2022 minder aandacht voor geweest. Het doel is om in 2023 opnieuw een werkgroep inclusie vorm te geven voor de uitvoer van de Inclusieagenda.

Met het oog op een, zeker in de toekomst, toename van inwoners met dementie en verward gedrag is door Evenmens een training GOED-PLUS aan gemeentelijke medewerkers en inwoners aangeboden

om dit gedrag te herkennen en om er op een zo goed mogelijke manier mee om te gaan. Deze training zullen ook in 2023 plaatsvinden.

Inkoop en algemene voorzieningen

Per 1 januari 2021 is er sprake van nieuwe raamovereenkomsten met een beperkter aantal zorgaanbieders als het gaat om individuele ondersteuning, ondersteuning in groepsverband en respijtopvang. Door de gezamenlijke inkoop met de gemeente Raalte is een intensievere samenwerking tot stand gekomen. Daarnaast is ook de nieuwe aanbesteding Huishoudelijke Ondersteuning samen met de Gemeente Raalte uitgevoerd, waardoor we hierbij nu grotendeels dezelfde aanbieders hebben aanbesteed.

Binnen de algemene voorziening is in 2023 het zelfregiecentrum van Vriendendiensten geopend. Zij zullen zich ontfemen over de doelgroep met een psychische kwetsbaarheid die behoefte heeft aan zelfregie- en herstel. De wens is om de samenwerking tussen het maatwerk en het voorveld mede door middel van het zelfregiecentrum verder vorm te geven.

Communicatie

De ondersteuningswebsite is een steeds belangrijker communicatiemiddel geworden. Op deze website is veel informatie te vinden over het Sociaal Domein. Inwoners kunnen hier antwoorden vinden op hun vragen of recente nieuwsberichten lezen. De website wordt structureel bijgehouden om te zorgen dat deze altijd actueel is. De website wordt gemiddeld 600 keer per maand bezocht. Er is in 2022 geen Wmo cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd. De keuze hiervoor is gemaakt om inwoners niet te overbelasten met vragenlijsten omdat er meerdere burgerparticipatietrajecten hebben plaatsgevonden in 2022. In 2023 zal er wel weer een ervaringsonderzoek plaatsvinden, waarbij er op een andere manier onderzoek wordt gedaan dan voorgaande jaren.

Ondersteuning (onafhankelijke Cliëntondersteuning, mantelzorg-/vrijwilligersondersteuning)

De meeste hulp aan mensen wordt gegeven vanuit informele zorg, vooral door mantelzorgers. De bestaande vorm van mantelzorgondersteuning lijkt nog altijd aan te sluiten bij de behoefte. Ook kunnen volwassen en jonge mantelzorgers een blijk van waardering ontvangen. Gezien de belangstelling ervoor is deze vorm van mantelzorgwaardering ook in 2022 voortgezet.

Blijk van waardering	2022	2021	2020	2019
Volwassenen	371	368	362	388
Jongeren	66	62	51	37

Evaluatie Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen

In 2021 is het beleidsplan Wmo 2017-2020 geëvalueerd. Er is nog geen nieuw beleidsplan geformuleerd. Eind 2023 zal een Sociale Toekomstvisie 2.0 worden opgesteld. Hier zullen hoogstwaarschijnlijk uitvoeringsagenda's onder komen.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Aantal unieke klanten Individuele voorzieningen Wmo 2020-2022

	2020	2021	2022
Hulp bij het huishouden	450	461	475
Begeleiding	160	200	207
Dagbesteding	78	83	90
Vervoersdiensten	565	529	529
Rolstoelen	124	122	118
Vervoersvoorzieningen	199	221	225
Woonvoorzieningen	101	103	110

Uit de tabel blijkt met name dat de stijging in de laatste jaren van het aantal unieke cliënten op het gebied van huishoudelijke hulp en begeleiding en dagbesteding verder doorzet. Met name de stijging bij de huishoudelijke hulp valt niet los te zien van het door de landelijke overheid vanaf 2019 ingevoerde abonnementstarief binnen de Wmo, wat inhoudt dat ongeacht het inkomen en vermogen én ongeacht het aantal Wmo-voorzieningen iemand ontvangt, er een vast tarief in rekening wordt gebracht (dit was maximaal € 19 per maand in 2022). Door deze wijziging is het dus voor met name de midden- en hoge inkomens aantrekkelijker geworden om de huishoudelijke hulp niet meer zelf te regelen en te betalen maar in het kader van de Wmo verstrekt en dus grotendeels vergoed te krijgen.

Daarnaast valt de stijging bij begeleiding en dagbesteding op en dat past bij het beeld dat de complexiteit van de casussen binnen de Wmo gemiddeld gezien aan het toenemen is. Het duurt dan ook vaak wat langer, voordat er samen met de klant een duurzame oplossing is gevonden.

Bij de tabel wordt overigens nog opgemerkt dat niet alle meldingen die klanten hebben ingediend in het kader van de Wmo tot een aanvraag en dus een individuele voorziening hebben geleid. Klanten kunnen een melding doen dat zij een beperking ervaren en bij het huisbezoek zal dan de aard en omvang van de beperking worden vastgesteld. In het verlengde hiervan wordt dan bekeken in hoeverre iemand op eigen kracht (deels) een oplossing kan vinden door bijvoorbeeld gebruik te maken van zijn of haar netwerk of door gebruik te maken van voorliggende algemene voorzieningen. Pas als voorgaande niet of niet geheel tot een goede oplossing leidt, dan zal de melding worden omgezet in een aanvraag en dan zal er vaak een individuele voorziening door de gemeente worden ingezet.

Adviesraad Samenleving

Samen met de Adviesraad Samenleving hebben we veel extra inspanningen verricht om een nieuwe voorzitter en voldoende nieuwe leden voor de Adviesraad te vinden. Dit is gedaan door uitvoerige wervingscampagne inclusief wervingsfilmpje. Dit heeft een positief resultaat gehad.

JEUGD

Lokaal: uitvoering beleidsplan jeugd

Per 2022 is een Ambulant Jeugdhulpverlener ingezet in de gemeente Olst-Wijhe. Zij heeft 26 klanten zelf behandeld, die anders naar de Specialistische Jeugdhulp waren verwezen. Zowel kinderen als ouders hebben de inzet van de Ambulant Jeugdhulpverlener als positief ervaren, omdat de hulp dichtbij huis was en er geen sprake was van een wachtlijst. Daarnaast heeft de inzet van de Ambulant Jeugdhulpverlener de Gemeente Olst-Wijhe een totale besparing opgeleverd van 114.000 euro. Een gemiddeld traject binnen de (Specialistische) Jeugdzorg kost 4.384 euro per kind. De besparing

bedraagt 114.000 euro. De netto besparing (na aftrek van de salariskosten ad 75.000 euro) is 39.000 euro.

Er is een juridisch kwaliteitsmedewerker aangesteld in de functie van Accountmanager. Deze is tevens in 2022 gestart. De accountmanager heeft gesprekken gevoerd met zorgaanbieders, huisartsen en Gecertificeerde Instellingen (GI's) over de hoogte van het aantal uren en de duur van een beschikking. Door de inzet van de Accountmanager is het kostenbewustzijn verhoogd bij verwijzers.

De inzet van een monitor sociaal domein in 2022 heeft ervoor gezorgd dat data van de gemeente inzichtelijk zijn. Dit maakt dat er meer zicht is op de kosten van trajecten en deze beter te duiden zijn.

Per januari 2022 is de POH in dienst bij de gemeente Olst-Wijhe. Hierdoor was het mogelijk om de POH voor meer uren beschikbaar te stellen voor hetzelfde budget als voorgaande jaren. De POH heeft 72 klanten zelf behandeld. Een traject in de Jeugd GGZ-ambulant kost gemiddeld 3.000 euro x 72 klanten = 216.000 euro. Met aftrek van de salariskosten van de POH betreft dit een besparing van 165.000 euro.

Regionaal: Doorontwikkeling resultaatbekostiging en regionale visie jeugdhulp vastgesteld

De regionale visie jeugdhulp 2021-2025 is vastgesteld door de raad. Deze visie en ambitie; 'alle kinderen hebben een thuis' geven richting aan de samenwerking tussen de 11 gemeenten in de regio IJsselland voor de komende jaren.

In 2021 is akkoord gegeven op het doorontwikkeld inkoopmodel. Op 30 juni 2021 is besloten de inkoop van specialistische jeugdhulp in regio IJsselland op pauze te zetten vanwege een aantal zwaarwegende bezwaren van aanbieders en landelijke ontwikkelingen met betrekking tot inkoop van specialistische jeugdhulp.

Zoals verwacht is er in 2022 niet gewerkt met het nieuwe inkoopmodel. Het proces van inkoop is afgerond in 2022. Per januari 2023 wordt er gewerkt via het nieuwe inkoopmodel.

Veilig Thuis-Huiselijk Geweld

Voor de aanpak Huiselijk geweld - Veilig Thuis - werken wij - als gemeente - regionaal samen met 11 gemeenten uit de veiligheidsregio IJsselland met als centrumgemeente Zwolle.

In 2022 is de regiovisie Huiselijk Geweld - Veilig Thuis - opgeleverd.

Onderdeel van de regiovisie is dat we de aanpak van huiselijk geweld willen versterken en zo lokaal mogelijk willen organiseren. Daartoe zijn we in 2021 een traject gestart om Veilig Thuis en de lokale teams te versterken en de samenwerking te optimaliseren wat in 2022 heeft geresulteerd in een zelfscan en lokale samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de gemeente. Deze samenwerkingsafspraken waren weer input voor het op te stellen ontwikkelplan. In het ontwikkelplan wordt aandacht besteed aan organisatie, kennis en vaardigheden, samenwerking en werkprocessen. Het concept ontwikkelplan was in december 2022 gereed. De verwachting is dat het definitieve ontwikkelplan het eerste kwartaal van 2023 gereed is.

In de regiovisie 'Geweld hoort nergens thuis', is er ook aandacht voor mensenhandel. De intentie is om voor een samenhangende regionale aanpak van mensenhandel te gaan. Lokaal is het vraagstuk ook indringend aan de orde geweest. Het is een vraagstuk dat om een integrale benadering vraagt vanuit zowel veiligheid als vanuit de zorgkant. Dit vraagt extra inzet en ook extra middelen voor onder andere de inzet van een regionale zorg coördinator.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de opvang en hulpverlening van slachtoffers mensenhandel en met het oog hierop is op twee regio's na, waaronder IJsselland, in de afgelopen jaren een landelijk dekkend netwerk van zorgcoördinatoren gerealiseerd.

Door de bewezen meerwaarde van de inzet van een zorgcoördinator op regionaal niveau is de inzet van de zorgcoördinator in 2022 gecontinueerd om zo te komen tot een regionale casusaanpak met behulp van de inzet van de zorgcoördinator. Dit is een belangrijke stap om aan te sluiten bij het landelijk dekkend netwerk van regionale zorgcoördinatoren. Voor de bekostiging van de zorg coördinator mensenhandel is van iedere gemeente in de regio IJsselland een jaarlijkse bijdrage gevraagd. De verdeelsleutel van de bijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners van de gemeente.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

In 2022 hebben er totaal 49 peuters gebruik gemaakt van het VVE-aanbod. Al deze peuters zijn geplaatst op een locatie voor peuterwerk. Ruim meer dan de helft van de ouders heeft recht op kinderopvangtoeslag.

In maart 2020 hebben wij een besluit genomen over de inzet van de middelen voor onderwijsachterstandenbeleid en peuterwerk. De middelen zijn vooral bedoeld voor het plaatsen van alle peuters met een VVE-indicatie. Aanbieders zijn verplicht op 16 uur VVE per week aan te bieden. Hiertoe is een kostprijsonderzoek uitgevoerd en zijn nieuwe dienstverleningsovereenkomsten met de aanbieders van VVE afgesloten. Daarnaast worden de middelen ingezet voor de gezinsaanpak laaggeletterdheid, de inzet van een orthopedagoog op de voorscholen en kwaliteitsverbetering VVE-breed.

Peuterwerk

Het rijk streeft ernaar dat alle peuters naar de opvang gaan. Zij heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Wij zetten deze middelen in om ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag tegemoet te komen in de kosten. Deze ouders betalen alleen een inkomensafhankelijke bedrage. In 2022 hebben 15 peuters hiervan gebruik gemaakt.

Bij het kostprijsonderzoek VVE hebben we ook de kosten voor peuterwerk meegenomen. Dit heeft er toe geleid dat we aan de kinderopvangorganisaties een plusbedrag vergoeden ten opzichte van de het tarief voor peuterwerk dat door de VNG is vastgesteld. Door twee keer per jaar brieven te versturen over het belang van peuterwerk aan alle ouders van peuters in de leeftijd 1½ - 2½ jaar hopen we steeds meer ouders te bereiken. Daarnaast organiseren we (online) workshops over opvoeden. Op deze manier proberen we ook meer ouders te bereiken. Uit een landelijk rapport blijkt dat ouders die niet voor peuterwerk kiezen, vaak principiële bezwaren hebben. Voor onze gemeente monitort de JGZ de oorzaken van het non-bereik.

Speelvoorzieningen

Bij de uitvoering van ons speelruimtebeleidsplan ligt de nadruk op het veilig en aantrekkelijk maken van onze speelvoorzieningen en om er voor te zorgen dat er in elke nieuwe woonwijk een speelvoorziening wordt gerealiseerd.

In 2022 zijn alle speeltoestellen geïnspecteerd en onderhouden. Er is een start gemaakt met een nieuw plan voor de speelvoorziening aan De Pas in Olst. Dit is een pilot waarbij we speelvoorzieningen meer geschikt willen maken voor spelen, bewegen en ontmoeten. Dit thema zal voorop staan in een nieuw op te stellen beheer en beleidsplan Spelen in Olst-Wijhe dat in 2023 wordt opgesteld. Om die reden zijn geen andere vervangingsplannen uitgevoerd in 2022.

VOLKSGEZONDHEID

Volksgezondheidsbeleid

In februari 2019 is de nota Gezondheidsbeleid 2019-2022 door uw raad vastgesteld. In deze nota zijn vijf speerpunten geformuleerd. De speerpunten in het beleid zijn:

1. Sociaaleconomische gezondheidsverschillen
2. Afname overgewicht
3. Psychische gezondheid
4. Terugdringen problematisch alcoholgebruik
5. Gezonde fysieke leefomgeving

In 2021 is een voortgangsrapportage opgesteld. In deze voortgangsrapportage is er per speerpunt de voortgang gemeld. Met name op de eerste twee speerpunten werd geconstateerd dat er nog veel te winnen valt en de speerpunten in het beleid zijn dus ook nu nog relevant. We zien een bovendien een aantal negatieve effecten van Corona onder jeugd met name als het gaat om bewegen, gezonde voeding, beeldschermtijd en mentale gezondheid. Dit heeft zich ook doorgezet in 2021 en 2022. In 2022 heeft geen actualisatie van het beleid plaats gevonden. Het gezondheidsbeleid zal in 2023 als onderdeel van het proces rondom het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) worden geactualiseerd. Een gezond fysieke leefomgeving zal ook een plek krijgen in de omgevingsvisie.

VERBONDEN PARTIJEN

Het Regionaal Service Team Jeugd IJsselland (RSJ).

In de regio IJsselland is er middels een Gemeenschappelijke regeling (GR) voor gekozen regionale samenwerking voort te zetten. Sinds 2018 is er het Regionaal Service team Jeugd IJsselland (RSJ), een bedrijfsvoering organisatie. Het RSJ koopt jeugdhulp in, voert contractmanagement en voert de monitoring van de jeugdhulp uit. Daarnaast ondersteunen zij bij verschillende regionale thema's die beleidsvoorbereidend zijn. Naast deze taken van het RSJ hebben wij als regio de samenwerking op verschillende transformatiethema's.

GGD IJsselland Zwolle

Onze gemeente maakt deel uit van de GGD IJsselland. Volgens de Wet publieke gezondheid hebben gemeenten de taak een GGD in stand te houden voor de uitvoering van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Dit is o.m. gericht op het bevorderen van de algemene gezondheid en het voorkomen van ziekten bij risicogroepen. Een belangrijke rol van de GGD is daarnaast monitoring en signalering. De GGD heeft een belangrijke rol vervuld in verband met de bestrijding van het coronavirus en de jeugdgezondheidszorg aan ontheemden uit Oekraïne.

Konnected (voorheen Sallcon)

Wij zijn samen met de gemeente Deventer aandeelhouder van Konnected (voorheen Sallcon). Konnected is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken en verplichtingen, voortkomend uit de Wet sociale werkvoorziening. Daarnaast kopen wij leer- werktrajecten in bij Konnected en hebben wij enkele klanten door middel van het verstrekken van een loonkostensubsidie bij hen aan het werk.

<i>Wat heeft het gekost?</i>

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Samenleving	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Saldo 2022
Baten	3.740	6.601	6.832	232
Lasten	-23.920	-29.295	-27.330	1.965
Saldo van baten en lasten	20.180	22.695	20.498	2.197
Onttrekking reserves	227	1.247	541	-706
Toevoeging reserves	-183	-183	-181	2
Resultaat	20.135	21.631	20.138	1.493

Het resultaat van dit hoofdstuk is als volgt verdeeld over de taakvelden.

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Primaire Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Saldo 2022
Onderwijs				
Openbaar basisonderwijs	-100	-115	-98	16
Onderwijshuisvesting	-746	-746	-695	52
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-836	-946	-970	-24
Sport				
Sportbeleid en activering	-207	-214	-226	-12
Sportaccommodaties	-1.238	-1.298	-1.107	191
Kunst en Cultuur				
Cultuurpresentatie, -productie, -partici	-178	-314	-250	64
Musea	-115	-200	-52	148
Media	-405	-408	-400	8
Welzijn				
Samenkracht en burgerparticipatie	-1.926	-2.204	-632	1.572
Werk- en inkomensondersteuning				
Inkomensregelingen	-1.596	-2.787	-2.779	9
Begeleide participatie	-1.986	-2.108	-1.993	115
Arbeidsparticipatie	-561	-439	-429	11
Maatschappelijke ondersteuning				
Wijkteams	-151	-315	-111	204
Maatwerkvoorziening (WMO)	-741	-821	-688	133
Maatwerkdienstverlening 18+	-3.843	-3.912	-3.807	106
Geëscaleerde zorg 18+	0	-50	0	50
Jeugd				
Maatwerkdienstverlening 18-	-4.788	-5.055	-5.502	-448
Geëscaleerde zorg 18-	-85	-86	-84	3
Volksgezondheid				
Volksgezondheid	-676	-677	-678	-1
Reserves	44	1.064	360	-704
Resultaat	20.135	21.631	20.138	1.493

ONDERWIJS

Openbaar basisonderwijs

Onder openbaar basisonderwijs wordt het gymvervoer, bijdrage gymonderwijs en de exploitatie van de gymlokalen verantwoord. De exploitatie van de gymlokalen is ruim binnen het geraamde budget uitgevoerd. De onderhoudskosten waren lager dan begroot, doordat terughoudend wordt omgegaan met onderhoud in Olst vanwege het nieuw te bouwen kindcentrum.

Onderwijs huisvesting

Op onderwijshuisvesting is een voordeel ontstaan doordat de werkelijke exploitatiekosten voor de voormalige schoolgebouwen onder programma 1 gemeentelijk vastgoed zijn verantwoord maar nog onder onderwijshuisvesting staan geraamd. Op de overige schoollocaties is per saldo een klein nadeel ontstaan door hoge kosten voor asbestsanering, gecompenseerd door vrijval van budget voor huur noodlokalen.

De projectkosten voor Scholen voor Morgen (cluster Olst en cluster Wijhe) zijn iets hoger uitgevallen door onder andere aanvullende onderzoeken.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken Het betreft de verantwoording van het voortgezet onderwijs, onderwijsbegeleiding, leerplicht, leerlingenvervoer, voor- en vroegtijdse educatie en peuterwerk. Voor leerlingenvervoer is het budget in 2022 bijgesteld. De lasten zijn iets hoger uitgevallen met name door het opnemen van een verwachte nabetaling aan de vervoerder.

Het budget Onderwijs achterstandenbeleid wordt ingezet voor Voor- en vroegtijdse educatie. De extra ingezet in 2022 op dit gebied is gedekt uit de gereserveerde middelen uit voorgaande jaren.

De gemeente heeft van het rijk middelen ontvangen voor uitvoering van het Nationaal programma onderwijs om de ontstane leerachterstanden door corona weg te kunnen werken. In 2022 is een eerste aanzet gegeven in een plan van aanpak, in samenwerking met de schoolbesturen en andere partners in de samenleving. Het resterende budget wordt gereserveerd voor uitvoering in 2023 en volgende jaren.

Het gebruik van peuterwerk is de laatste twee jaar aanzienlijk gestegen. Sinds 2021 hebben ouders met recht op kinderopvangtoeslag ook recht op een kleine aanvullende gemeentelijke bijdrage. Het gebruik door deze doelgroep is groter dan verwacht waardoor in 2022 het beschikbare is overschreden. Bij de Kadernota 2024-2027 wordt dit meegenomen als autonome ontwikkeling. Voor 2023 zal dit verantwoord worden in een Bestuursrapportage.

SPORT

Sportbeleid en activering

In 2019, 2020 en 2021 is een toegezegde subsidie aan Ut Huus voor de inzet van combinatiefuncties niet uitgekeerd. Deze inhaalsubsidie is in 2022 alsnog uitgekeerd terwijl slechts rekening was gehouden met één nabetaling, wat het verschil op dit product verklaart.

Sportaccommodaties

Bij sporthal de Hooiberg is een groot voordeel ontstaan, vooral op het gebied van onderhoud van het gebouw en de inventaris. Dit komt deels doordat in coronatijd al onderhoudswerkzaamheden zijn verricht en deels doordat de vervanging van het ketelhuis niet als onderhoud maar als vervangingsinvestering is meegenomen (hierdoor volgen vanaf 2023 rente- en afschrijvingskosten).

Het voordeel op het onderhoud van het gebouw blijft achter in de onderhoudsreserve. Ook de inhuur van externe kon worden beperkt, doordat veel met eigen personeel kon worden opgevangen.

Het onderhoud van het zwembad liet ook een voordeel zien, omdat dit deels technisch nog niet noodzakelijk was. De stelpost voor onvoorziene uitgaven voor het zwembad was ook in 2022 niet nodig en schuift daardoor wederom een jaar door.

Bij de sportparken was er een voordeel op rente- en afschrijvingskosten, doordat de investering in het kunstgrasveld Overwetering nog niet was afgerond in 2021.

KUNST EN CULTUUR

Cultuur

Op dit taakveld is een voordeel ontstaan omdat de compensatiemiddelen voor corona onderbenut zijn gebleven. Ook zijn de middelen voor cultuureducatie onderbenut gebleven door corona. Het voorstel is om de middelen voor de subsidies meerkosten corona en ondersteuning cultuursector in coronatijd te herbestemmen voor een groot cultuur project genaamd VIJF.

Musea

Op dit taakveld is een fors overschot te zien doordat het onderhoud aan voornamelijk de uurwerken van de kerktorens doorschuift naar 2023. Het opstellen van de cultuurhistorische waardenkaart is verschoven naar 2023. Met resultaatbestemming 2022 wordt het budget overgeheveld naar 2023. Het budget voor het opstellen voor de kerkenvisie schuift door naar 2023. In 2023 wordt gestart met de uitvoeringsagenda kerkenvisie.

Media

het voordeel op dit taakveld is vooral ontstaan doordat ontvangen rijksmiddelen voor volwasseneneducatie op het gebied van basisvaardigheden nog niet zijn ingezet. Het voorstel is dan ook om de middelen over te hevelen naar 2023.

WELZIJN

Samenkracht en burgerparticipatie

Onder Samenkracht en burgerparticipatie zijn de budgetten voor maatschappelijk werk, Wmo vervoer, welzijnsaccommodaties, Kulturhusconcept, dorpsontwikkelpannen, sociaal cultureel werk, kinderopvang, opvang statushouders en ontheemden en budgetten sociaal domein voor mantelzorg, bijkomende activiteiten jeugd, uitvoering en toegang verantwoord.

Onder Samenkracht en burgerparticipatie zijn de budgetten voor maatschappelijk werk, Wmo vervoer, welzijnsaccommodaties, Kulturhusconcept, dorpsontwikkelpannen, sociaal cultureel werk, kinderopvang, opvang statushouders en ontheemden en budgetten sociaal domein voor mantelzorg, bijkomende activiteiten jeugd, uitvoering en toegang verantwoord.

De opvang ontheemden betreft de crisishulpopvang Oekraïners op de Summercamp in maart/april van 2022, de opvang Oekraïners in gemeentelijke en particuliere opvang locaties, de transitie van voormalige Rabobank naar een gemeentelijke opvang Oekraïne (GOO) en de crisishulpopvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV-ers) op de Summercamp eind van 2022.

Naast huisvestingskosten en uitkeringen aan de ontheemden gaat het ook om kosten voor begeleiding en interne kosten voor uitvoering. De vergoeding van de kosten vindt veelal plaats door middel van normvergoedingen en soms op basis van werkelijke kosten. Door de acute nood is de uitvoering voor een groot deel opgevangen binnen de bestaande capaciteit, met als gevolg dat er andere werkzaamheden zijn blijven liggen. Hierdoor is er een voordeel ontstaan, waardoor het bij de start van de opvang afgegeven mandaat niet nodig is gebleken. Uit het verwachte voordeel is in 2022 budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van flexwoningen voor spoedzoekers, statushouders en Oekraïners. Voorgesteld wordt om ook de hogere kosten hiervan uit het overschot te dekken.

Voorgesteld wordt om het resterende voordeel te storten in een nieuw in te stellen reserve ontheemden met de mogelijkheid om dit bedrag de komende jaren breed in te zetten voor de opvang van ontheemden. Naast mogelijk extra kosten voor het opzetten en inrichten van nieuwe opvanglocaties, moet ook gedacht worden aan extra kosten voor bijvoorbeeld medische zorg, Wmo, minimabeleid, jeugdhulp, onderwijs. Op dit moment is de financiële impact hiervan nog niet duidelijk.

Ieder jaar kan bij de jaarrekening aangegeven worden of de reserve gehandhaafd moet worden. Bij vaststellen van de jaarrekening 2022 zal een en ander in de besluitvorming worden opgenomen. Voor de opvang statushouders is de Wet inburgering 2021 met ingang van 2022 van kracht. De gemeente is gehouden aan een taakstelling op het aantal te huisvesten statushouders. Voor 2022 is een extra taakstelling opgelegd om de problemen bij de opvang van statushouders en asielzoekers landelijk op te kunnen lossen. De huisvesting, begeleiding en integratie is in 2022 binnen het beschikbare budget gerealiseerd. Mede door het uit 2021 overgehevelde budget zijn ook de kosten voor de inrichting van de Beatrixlaan voor statushouders gedekt. Het resterende budget uit 2021 valt vrij ten gunste van de reserve Nader te bestemmen middelen. Het niet benutte deel van de rijksbijdrage voor 2022 is gereserveerd voor komende jaren omdat de integratietrajecten een lange looptijd hebben. Daarnaast zijn in 2022 incidentele budgetten ontvangen van het rijk voor de extra taakstelling en beëindiging van verschillende regelingen. Deze bedragen worden voor de gevolgen in de uitvoering in komende jaren overgeheveld naar 2023.

Voor kinderopvang met sociaal medische indicatie is het gebruik in 2022 iets afgenomen. Op dit moment is nog niet te zeggen of het om een structurele daling van het gebruik gaat en of er een verband is met de stijging van het gebruik voor peuterwerk. Het budget van het rijk voor extra compensatie zorgpersoneel binnen het sociaal domein is hier verantwoord. De extra kosten zijn vooral onder 3.5 Maatschappelijke ondersteuning en 3.6 Jeugd verantwoord, waardoor hier een voordeel is ontstaan. De subsidie voor extra onafhankelijke cliëntondersteuning in 2022 wordt gedekt uit de reserve Sociaal domein. Voor de uitvoering van de Bestuursopdracht Voorliggend veld wordt voorgesteld om het restant budget over te hevelen naar 2023 als uitvoeringsbudget voor het opstellen van de Sociale Toekomstvisie.

Voor Wmo vervoer zijn de kosten binnen het geraamde budget gebleven. Het verbruik is ten opzichte van 2021 ongeveer gelijk gebleven.

Ut Huus krijgt minder subsidie naarmate er meer inkomsten vanuit Stichting Muziekonderwijs Olst-Wijhe worden ontvangen door Ut Huus. Die inkomsten waren in 2021 fors lager en in 2022 iets lager dan begroot, waardoor een nadeel is ontstaan.

Voor dorps huis De Bongerd in Welsum was er voornamelijk een overschrijding doordat belaste verhuur sinds 2020 is komen te vervallen bij de Bongerd. Hierdoor volgde nog een fiscale last vanaf 2020 op het onderhoud. Om de beschikbare onderhoudsmiddelen niet teveel te beperken komt dit nadeel van ten laste van de algemene middelen.

Bij het zalencentrum in Wesepe is de upgrade uitgevoerd, maar wordt een groot deel van het onderhoudsbudget van het zalencentrum in Wesepe doorgeschoven naar 2023 voor de aanpak van het dak. Het resterende overschot van blijft achter in de onderhoudsreserve om de overschrijding van de upgrade op te vangen.

Door de corona zijn in 2022 veel minder activiteiten op het gebied van welzijn, sport, cultuur en dergelijke georganiseerd. Daardoor is er ook minder een beroep gedaan op incidentele subsidie budgetten zoals het leefbaarheidsbudget dat onder het budget van dorpsontwikkelingsplannen valt. Het coronacompensatiebedrag voor opstarten dorps- en buurthuizen is nog niet benut in 2022 en wordt voor € 16.000 overgeheveld naar 2023 om eventuele problemen als gevolg van gestegen energieprijzen bovenop de gevolgen van de coronacrisis het hoofd te kunnen bieden.

WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

Inkomensregelingen

Voor de uitkeringen ontvangen we van het rijk het zogenaamde BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten). In 2022 is dit budget niet toereikend. De overschrijding blijft echter binnen het eigen risico van de gemeente zodat we geen beroep hoeven te doen op de

vangnetregeling. In de 2e Bestuursrapportage is al rekening gehouden met deze nadelige uitkomst waardoor nu geen grote afwijking ten opzichte van de begroting ontstaat.

Onder minimabeleid zijn naast de normale uitkeringen ook de uitkeringen voor de energietoeslag verantwoord. Voor deze regeling heeft de gemeente een compensatie ontvangen van het rijk die niet toereikend is. Op dit moment is nog onduidelijk op welke manier gemeenten worden gecompenseerd voor de hogere kosten. Uitgangspunt van het rijk is dat gemeenten er geen nadeel van mogen ondervinden. Voorlopig is geen rekening gehouden met een aanvullende bijdrage van het rijk hiervoor. Door hogere inkomsten terugvordering en verhaal en inzet van incidentele budgetten voor o.a. compensatie gevolgen corona is het nadelig resultaat op minimabeleid beperkt gebleven.

In de decembercirculaire heeft het rijk een incidentele bijdrage toegekend voor vroegsignalering van schulden en bijzondere bijstand. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen naar volgende jaren ter dekking van een jaarlijkse subsidie aan de Voedselbank Raalte e.o. voor de periode 2023-2026.

Begeleide participatie

Onder begeleide participatie wordt de uitvoering van de voormalige Wsw-regeling verantwoord. De kosten van deze uitvoering, zowel door KonnecteD (voormalige Sallcon) als door Tiem (voormalige Wezo), zijn binnen het geraamde budget gerealiseerd. Door een dalend aantal Wsw-ers is een voordeel ontstaan op de uitvoeringskosten.

Arbeidsparticipatie De uitvoering re-integratie is binnen het (deels gemeentelijk) budget uitgevoerd. Tevens is gebruik gemaakt van incidentele corona compensatiebudgetten. Het beperkte incidentele budget voor Breed offensief participatie, een wetsontworp om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen, uit 2021 is niet specifiek ingezet en gezien het eenmalige karakter valt dit budget nu vrij ten gunste van de reserve Nader te bestemmen middelen.

MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Wijkteams

Onder wijkteams wordt (een deel van) de toegang van het sociaal domein, maatwerk preventie jeugdgezondheidszorg, begeleiding gedupeerde kindertoeslagaffaire en de budgetten voor versterking dienstverlening gemeenten verantwoord.

Vanuit de heroverwegingsmaatregelen is de POH-er vanaf 1 januari 2022 in dienst van de gemeente, waardoor tegen gelijke kosten meer uren voor deze ondersteuning beschikbaar bleven.

De gemeente Olst-Wijhe heeft GIDS-gelden (Gezond In De Stad) ontvangen in 2021 en 2022. Dit budget dient ingezet te worden voor de eerste 1000 dagen van een kind. Een voorbeeld hiervan is het project Kansrijke Start. Dit is een project dat aansluit bij het Integrale Jeugdplan van de gemeente Olst-Wijhe. Door Corona en de nasleep hiervan, is het GIDS-budget nog niet benut. Vanuit het Integrale Jeugdplan 2021 is er expliciet aandacht voor het jonge kind. Doel is om het GIDS-budget hierop in te zetten in 2023.

Naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het vorige kabinet voorstellen gedaan om de publieke dienstverlening fundamenteel te verbeteren. Dit vraagt om een andere manier van werken en is een gezamenlijke opdracht voor gemeenten, uitvoeringsorganisaties en het rijk. Het rijk heeft hier vanaf eind 2021 tot en met 2027 middelen voor vrijgemaakt. De uitvoering heeft een langere looptijd en vindt vanaf 2023 plaats zoals het college eind vorig jaar heeft besloten. De middelen voor 2021 en 2022 worden hierbij ingezet. De raad is hierover via de nieuwsbrief geïnformeerd.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Onder de maatwerkvoorzieningen worden de woon- en leefvoorzieningen voor inwoners met een beperking (voormalige Wvg-voorzieningen) verantwoord. Voor woningaanpassingen is het budget altijd moeilijk in te schatten. In 2022 zijn meer aanpassingen aangevraagd en toegekend waardoor een nadeel ten opzichte van de begroting is ontstaan. De aanpassing van een woning als gevolg van covid-19 was voorzien en gedekt uit het restant corona middelen. Op het budget voor leefvoorzieningen (verstrekking rolstoelen, scootmobielen en andere hulpmiddelen) is een voordeel ontstaan. Dit voordeel ontstaat door meerdere factoren, zoals intensiever contractbeheer, kritisch toekennen middelen en het effect van de langere garantietermijn van 9 jaar. In afwachting van de uitkomsten van de lopende aanbesteding wordt het beschikbare budget nog niet aangepast.

Maatwerkdienstverlening 18+

De maatwerkdienstverlening 18+ betreft zowel de kosten voor de Wmo begeleiding als voor de Wmo huishoudelijke hulp, naast de uitvoeringskosten. Voor de Wmo huishoudelijke hulp zien we nog steeds een toename van de vraag en daardoor ook een nadelig resultaat in 2022 ten opzichte van de begroting. Door aanpassing van het normenkader is de gemiddelde indicatie wel lager en dit was ook de doelstelling van de ingezette heroverwegingsmaatregel, maar door de stijging van het aantal klanten heeft dit per saldo niet gezorgd voor een positief resultaat ten opzichte van de begroting. In 2022 heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden voor Huishoudelijke Ondersteuning op basis van reële tarieven, de tarieven per uur voor huishoudelijke ondersteuning stijgen daardoor met ingang van 2023. Voor Wmo begeleiding is de uitkomst binnen de begroting gebleven, wel zien we een stijging op de dagbesteding. Voor de meerkosten als gevolg van corona was voldoende compensatiebudget van het rijk beschikbaar. Het restant wordt overgeheveld naar 2023.

Geëscaleerde zorg 18+

De inzet op maatschappelijke opvang en beschermd wonen is voor de uitvoering lokaal gezondheidsbeleid budgettair neutraal. Hiervoor wordt van de regiogemeente Deventer budget ontvangen. Het incidenteel door het rijk beschikbaar gestelde bedrag voor brede aanpak dak- en thuislozen is in 2022 nog niet ingezet, wordt in 2023 opgepakt. Dit budget wordt daarom overgeheveld naar 2023.

JEUGD

Maatwerkdienstverlening 18-

Voor specialistische jeugdzorg zijn de kosten voor 2022 hoger dan het geraamde budget. Dit ondanks de goede resultaten door de inzet van de ambulant jeugdhulpverlener en de extra inzet van de POH-er met ingang van 2022. Uit analyses blijkt dat deze voordelen met name op de goedkopere jeugdhulp worden gerealiseerd. De overschrijding zit met name in de duurdere jeugdhulp waarbij vooral de uithuisplaatsingen en pleegzorgtrajecten een negatieve invloed hebben. In 2022 hebben we veel van deze trajecten in moeten zetten, waarbij wordt opgemerkt dat we juist in deze trajecten vaak minder beïnvloedingsruimte hebben. De invoering van het woonplaatsbeginsel valt daarnaast negatiever uit dan waar vooraf rekening mee is gehouden in het budget.

Geëscaleerd zorg 18-De totale kosten voor Stichting Veilig Thuis blijven in 2022 binnen het geraamde budget. In 2022 is door Stichting Veilig Thuis een coördinator mensenhandel aangesteld. De kosten hiervan zijn aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Hiervoor is budget overgeheveld van Programma 1 - Openbare orde en veiligheid.

VOLKSGEZONDHEID

Volksgezondheid

De reguliere volks- en overige gezondheidszorg is op basis van de begroting gerealiseerd. De GGD heeft de extra kosten voor gezondheidszorg als gevolg van de opvang Oekraïners in 2022 doorberekend aan gemeenten omdat het rijk deze kosten via de algemene uitkering heeft vergoed. Een nadeel op volksgezondheid met dekking binnen het voordeel op de algemene uitkering. Mede door corona en opvang van Oekraïners is inzet op het preventief alcoholbeleid, een speerpunt uit het gezondheidsbeleid, in 2022 grotendeels achterwege gebleven waardoor een voordeel op het budget is ontstaan. In 2023 wordt hier weer op ingezet. De pilot Positieve gezondheid heeft wel een vervolg gekregen, in 2022 zijn verschillende trainingen gegeven. Dit traject wordt in 2023 nog voortgezet, onder andere door het geven van trainingen en informatie, zowel in- als extern, zodat het restant budget wordt overgeheveld naar 2023.

RESERVES

Er is een lagere onttrekking geweest uit de reserves welzijnsaccommodaties vanwege per saldo lagere onderhoudskosten op diverse locaties. Uit de reserve onderhoud kerktorens is een deel van de raming niet onttrokken vanwege doorgeschoven onderhoud. Verder gaat het om gedeeltelijke of latere inzet van middelen via de reserve Nader te bestemmen middelen voor onder andere de cultuurhistorische waardenkaart, de POK-gelden, maatschappelijke begeleiding statushouders en middelen voor brede opvang dak- en thuislozen. Ook betreft het overgebleven coronamiddelen op diverse posten en overige kleinere afwijkingen. Voor de meeste budgetten uit de reserve Nader te bestemmen middelen geldt dat deze budgetten worden overgeheveld naar 2023.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD & ONVOORZIEN

Wat wilden wij bereiken?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

Het voeren van een doelmatig financieel beleid dat leidt tot structureel sluitende begrotingen.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Het hoofddoel was het voeren van een doelmatig financieel beleid dat leidt tot structureel sluitende begrotingen.

In het jaar 2022 is de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 structureel reëel en structureel sluitend opgesteld. Deels komt dit door de heroverwegingsoperatie, maar deels ook door hogere inkomsten vanuit het rijk vanwege een hoog accres via het gemeentefonds. Ook is er terughoudend omgegaan met nieuw beleid, om de tijd te nemen voor de uitwerking van het bestuursakkoord. Hierover volgt meer in de kadernota 2024-2027.

Vanwege de kabinetsformatie werden in 2021 enkele beleidskeuzes bij de rijksoverheid uitgesteld. Dit betrof keuzes met verstreckende gevolgen voor de gemeentefinanciën. Hoofdpunten hierin zijn de herijking van het gemeentefonds en de structurele compensatie voor landelijk hoge kosten in het sociaal domein. Het kabinet heeft compensatie inmiddels wel toegezegd in het sociaal domein, maar dit is nog niet definitief vastgesteld. Ook het effect van de herijking van het gemeentefonds is nog niet zeker, omdat er nog onderzoeken lopen naar enkele maatstaven. Door het kabinet zijn vooruitlopend op een nieuwe herijking die ingaat vanaf 2026 maatregelen ingeboekt zoals een accreskorting en het loslaten van het volume-accres, waarvan gemeenten vanaf 2026 in toenemende mate financieel nadeel hebben. Lopende 2023 wordt hierover meer verwacht. Het meerjarenperspectief blijft daarmee nog onzeker.

De financiële uitkomsten van algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien over het jaar 2022 zijn:

Bedragen x € 1.000 (exclusief reservemutaties)

Onderdeel	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	4.810	4.793	4.800
Algemene uitkeringen	29.630	33.140	33.913
Dividend	139	225	226
Saldo van de financieringsfunctie	-505	-543	-484
Overige algemene dekkingsmiddelen	848	639	630
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	34.922	38.254	39.085
Vennootschapsbelasting	0	0	-73
Overhead	-7.845	-8.588	-8.517
Onvoorzien	-38	8	-6
Totaal programma algemene dekkingsmiddelen overhead en onvoorzien	27.039	29.674	30.489

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan dit programma verbonden zijn.

Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Saldo 2022
Baten	35.925	39.509	40.087	578
Lasten	-8.889	-9.836	-9.598	238
Saldo van baten en lasten	27.036	29.674	30.489	815
Onttrekking reserves	310	4.509	4.512	3
Toevoeging reserves	-101	-4.310	-7.357	-3.047
Resultaat	27.245	29.873	27.644	2.228

Het resultaat van dit hoofdstuk is als volgt verdeeld over de taakvelden.

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Primaire Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Saldo 2022
Overhead				
Ondersteuning organisatie	-7.845	-8.588	-8.517	71
Treasury				
Treasury	273	321	372	50
Lokale heffingen				
OZB woningen	3.435	3.419	3.414	-5
OZB niet-woningen	1.231	1.231	1.239	8
Belastingen Overig	9	9	8	-1
Economische promotie	135	135	139	4
Algemene uitkeringen				
Algemene uitkering overige uitkeringen	29.630	33.140	33.913	773
Overige baten en lasten en onvoorzien				
Overige baten en lasten	169	8	-6	-13
Vennootschapsbelasting				
Vennootschapsbelasting (VPB)	0	0	-73	-73
Reserves	209	199	-2.845	-3.044
Resultaat	27.245	29.873	27.644	2.228

OVERHEAD

Overhead

Op het taakveld overhead zijn er diverse overschotten ontstaan. Het betreft onder andere middelen voor de heroverweging en compensatiemiddelen voor corona die onderbenut zijn in 2022. In het voorstel tot resultaatbestemming komen deze onderdelen deels terug. Dit geldt ook voor al eerder bestemde middelen vanuit de reserve nader te bestemmen middelen voor bijvoorbeeld LIAS, waarvan het restantbudget voor de implementatie doorloopt naar 2023. Hieronder worden de grotere posten toegelicht.

De reguliere loonkosten binnen de organisatie laten een voordeel zien ten opzichte van het gemelde nadeel in de tweede bestuursrapportage. Ondanks noodzakelijk inhuur vanwege ziektevervanging en het niet kunnen opvullen van sommige vacatures, zorgde vooral een hoge doorbelasting van loonkosten aan projecten voor een uiteindelijk voordeel.

Vanuit de belastingdienst valt mogelijk een claim te verwachten in verband met de fiscale uitruil woon-werkverkeer in 2021. Er loopt hierover nog een rechtszaak tussen Twentse gemeenten en de belastingdienst. Veiligheidshalve is financieel al rekening gehouden met een claim.

Door een aanscherping van wet en regelgeving is het sinds dit jaar verplicht om een voorziening op te bouwen voor opgebouwd spaarverlof van werknemers. Het gespaarde verlof van dit jaar en voorgaande jaren is op geld gezet en dit is verplicht in een voorziening gestort. De voorziening dient ter dekking van eventuele vervanging bij opname van het verlof. Dit zorgt voor een groot nadeel nu, maar dempt tekorten in de toekomst als er een beroep op de voorziening wordt gedaan.

Het vertrek van de een wethouder en burgemeester hebben ervoor gezorgd dat er verplicht een wachtgeldvoorziening gevormd moest worden voor de volledige periode. Deels is dit nadeel opgevangen met de vrijval van gereserveerde middelen hiervoor.

Op het gebied van ICT is er een voordeel ontstaan. Dit komt vooral door plannen die doorschuiven naar 2023 en door voordelen bij DOWR-i op het gebied van software en netwerkkosten. Vanwege de uitstel in uitvoering van gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (privacy) schuift ook op dat terrein budget door naar 2023.

Voor energie is inmiddels slechts de afrekening van Vattenfall en Gazprom binnen voor het gemeentehuis. Door energiebesparende maatregelen is hier uiteindelijk een voordeel ontstaan ten opzichte van de opgehoogde begroting in de 2e BERAP. De verhoging van de begroting kwam door de meerkosten van de overstap naar Vattenfall in het laatste kwartaal tegen crisistarieven terwijl de energiebesparing langer voordeel gaf.

Structurele middelen die vanuit het rijk zijn gekregen voor de implementatie en uitvoering van vijf wetten (wet open overheid, wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, wet elektronische publicaties, archiefwet en digitale toegankelijkheid) zijn in 2022 grotendeels overgebleven. De voorbereiding kon in 2022 nog met de beschikbare ambtelijke capaciteit gedaan worden.

Op het gebied van overheidsparticipatie is budget overgebleven. Het voorstel is om deze middelen door te schuiven naar 2023 ter aanvulling van de incidentele middelen die in het kader van het bestuursakkoord zijn toegekend voor 2023.

Ten slotte is er een voordeel ontstaan in dit taakveld op de doorbelasting van overheadkosten naar de producten afval en riolering als gevolg van de hogere doorbelasting van loonkosten. De doorbelaste overhead is een opslag op de loonkosten.

TREASURY

Op het gebied van financiering is er een per saldo een voordeel ontstaan ten opzichte van de begroting, wat met name veroorzaakt wordt doordat de rentelasten voor kortlopende financiering lager waren dan geraamd,

LOKALE HEFFINGEN

Zie voor aanvullende informatie ook de paragraaf lokale heffingen.

- OZB-woningen
Ondanks bijstelling bij de eerste bestuursrapportage 2022 is aan proceskostenvergoedingen meer uitbetaald dan geraamd.
- OZB niet woningen
De werkelijke opbrengst eigenarenbelasting 2022 valt iets hoger uit dan geraamd.
- Belastingen overig
Onder dit taakveld vallen de baatbelasting en de reclamebelasting. Er zijn geen significante afwijkingen.
- Economische promotie
In dit taakveld is de toeristenbelasting begroot. Er zijn geen significante afwijkingen.

ALGEMENE UITKERINGEN

Algemene uitkering en overig gemeentefonds

Ten opzichte van de van de 2e bestuursrapportage zijn er meer inkomsten ontvangen. Dit wordt met name veroorzaakt door bij de decembercirculaire 2022 toegekende middelen voor taakmutaties (o.a. energietoeslag voor mensen die leven van 120% van het sociaal minimum of minder). Deze bedragen maken onderdeel uit van het voorstel resultaatsbestemming 2022.

OVERIGE BATEN EN LASTEN EN ONVOORZIEN

Rekeningresultaat

In de financiële tabel van het resultaat per taakveld is het rekeningresultaat niet zichtbaar. Dit is wel zichtbaar gemaakt in het voorwoord en de samenvatting aan het begin van de jaarstukken.

Overige baten en lasten

Het nadeel op dit taakveld betreft per saldo de vrijval van een niet direct toegewezen stelpost voor onvoorziene uitgaven, een onjuiste verwerking van het nadeel dat is ontstaan door de uitbreiding van de griffie alsmede de afwikkeling van btw-vorderingen over voorgaande jaren.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting

In 2022 is de definitieve aanslag over 2020 ontvangen. Deze is lager uitgevallen dan het bedrag dat daarvoor in voorgaande jaren als verwachte last is verantwoord. Inmiddels is aangifte gedaan over 2021. De verschuldigde last is opgenomen als nog te betalen post in de jaarrekening 2022 evenals de verwachte heffing over 2022.

RESERVES

Het nadeel op de reserves is vooral ontstaan door een storting van het rekeningresultaat in de reserve nader te bestemmen middelen. Verder zijn het vooral nadelen vanwege lagere onttrekkingen doordat middelen doorschuiven naar 2023 of vrijvallen. Het betreft onder andere middelen voor corona, implementatie LIAS, ICT-plannen en het projectbudget heroverweging. Wel was er een bijdrage vanuit de reserve wachtgeldverplichting ter dekking van de ontstane wachtgeldverplichtingen.

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

INLEIDING

In de paragraaf lokale heffingen is conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) informatie opgenomen over de volgende zaken:

- een overzicht van de gerealiseerde belastinginkomsten 2022;
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk 2022;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- overzicht bezwaar en beroep.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de “eigen” inkomsten van de gemeente en zijn een integraal deel van het te voeren beleid. Zij dienen als instrument om tot afgewogen beslissingen rond de keuzen van (nieuwe) voorzieningen in relatie tot de belastingdruk voor de burgers te komen.

INKOMSTEN UIT BELASTINGEN, TARIEVEN EN LEGES

Bij de gemeentelijke heffingen is er een onderscheid in belastingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen) en de heffingen die gekoppeld zijn aan tarieven en waarbij er sprake is van een kostendekking. Bij de algemene belastingen is er geen toets aan de kostendekking, maar bij tarief gebonden heffingen (retributies) is dit wel het geval. Die mogen niet meer dan 100% kostendekkend zijn. Een lagere dekking is een beleidsvrijheid van de gemeente. Het totaaloverzicht van de heffingen is als volgt (begroting is gecorrigeerd met therapie):

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022 (na wijziging)	Realisatie 2022
Algemene dekkingsmiddelen			
OZB-eigenaar	4.363.240	4.415.400	4.428.722
OZB-gebruiker	497.964	507.500	503.870
Baatbelasting	22.795	15.599	14.943
Toeristenbelasting	111.345	140.790	144.995
Reclamebelasting	35.081	38.068	33.191
Subtotaal	5.030.425	5.117.357	5.125.720
Tariefgebonden belastingen			
Rioolheffing	1.859.195	1.789.325	1.819.940
Afvalstoffenheffing	1.703.034	1.764.630	1.768.959
Lijkbezorgingsrechten	83.351	58.000	59.821
Leges WABO	449.769	287.500	571.867
Secretarieleges burgerzaken	244.905	219.237	309.749
Leges APV etc.	8.386	13.500	8.735
Subtotaal	4.348.640	4.132.192	4.539.070
Totaal	9.379.065	9.249.549	9.664.790

TARIEVENBELEID EN OVERZICHT OP HOOFDLIJNEN VAN DE DIVERSE HEFFINGEN

Rijksbeleid

Macronorm OZB

De macronorm OZB is vervangen door de 'Benchmark gemeentelijke belastingen'. Deze benchmark geeft gemeenten meer informatie over de ontwikkeling van de lokale lasten in zowel eigen als andere gemeenten. Daarmee kunnen gemeenten nog bewuster keuzes maken over de lastenontwikkeling. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.

Gemeentelijk beleid

Voor de lokale heffingen zijn de volgende gemeentelijke uitgangspunten geformuleerd:

- De Beleids- en financiële begroting 2022-2025 was gebaseerd op de beleids- en financiële begroting 2021-2024 vastgesteld door de raad d.d. 9 november 2020, inclusief de begrotingswijzigingen 2021 tot en met 5 juli 2021. Aanvullend werd rekening gehouden met de d.d. 5 juli 2021 vastgestelde kadernota 2022-2025.
- De trendmatige verhoging van de opbrengst voor de onroerendezaakbelastingen was 1,4%.
- Voor de toeristenbelasting was het besluit betreffende vaststelling belastingverordeningen 2021 en het tarief toeristenbelasting 2022 van 14 december 2020 het uitgangspunt. Overeenkomstig dit besluit is het tarief voor 2022 € 1,00 per overnachting.
- De tarief gebonden retributies en leges werden trendmatig verhoogd met 1,4%. Voor tarief gebonden retributies en leges geldt in principe het uitgangspunt om (gefaseerd) te streven naar 100% kostendekking.

Vanuit het financieel beleid kiest de gemeente ervoor om de oninbare posten ten laste te brengen van de producten. Hierdoor wijkt het verschild in gerealiseerd belastingenbedragen soms af van de opgelegde belastingen. Per product is de post oninbaar vermeld bij de belastingsoort.

Onroerende Zaakbelastingen

De belangrijkste inkomstenbron van de gemeente waarover het gemeentebestuur zelf zeggenschap heeft zijn de onroerendezaakbelastingen (lees verder OZB). De werkelijke opbrengst 2022 van OZB-eigenaren woningen is hoger dan begroot (€ 2.5780), de opbrengst OZB-eigenaren niet woningen (13.070) is hoger dan begroot en het OZB gebruik niet woningen is lager dan begroot (-/-2.995).

In het jaar 2022 zijn tevens correcties doorgevoerd op oude belastingenjaren. Deze zijn verwerkt in de huidige belastingopbrengsten. De totale opbrengst heeft een marginale afwijking van 0,26% ten opzichte van de raming.

Ten tijde van de tariefberekening was de algehele hertaxatie nog niet geheel afgerond. Uiteindelijk bleek de totale WOZ-waarde van de woningen wat hoger dan de geschatte waarde.

Belasting	Raming 2022	Realisatie 2022	Verskil 2022
OZB – eigenaar woning	€ 3.572.300	€ 3.573.843	€ 1.543
OZB - eigenaar niet-woning	€ 843.100	€ 854.879	€ 11.779
OZB – gebruikers niet woning	€ 507.500	€ 503.870	./ € 3.630
Totaal	€ 4.922.900	€ 4.932.592	€ 9.692

De post oninbaar verklaarde vorderingen op de OZB bedraagt € 2.694,-

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt opgelegd na afloop van het kalenderjaar. In het jaar 2022 is de toeristenbelasting van 2021 opgelegd. Dit betroffen circa 111.000 overnachtingen. In het jaar 2022 zijn het aantal overnachtingen iets toegenomen.

Het jaar 2021 was het laatste jaar waarvan de ondernemers nog gebruik kunnen maken van het forfaitaire tarief.

Belasting	Raming 2022	Realisatie 2022	Verschil
Toeristenbelasting	€ 140.790	€ 144.995	€ 4.205

Er zijn geen oninbare geboekte vorderingen.

Rioolheffing

De grondslag voor deze belasting is het direct of indirect afvoeren van afvalwater en/of hemelwater op de gemeentelijke riolering. De belastingplichtige is de gebruiker van een eigendom aangesloten op de gemeentelijke riolering. De tarieven voor de rioolheffing zijn gebaseerd op het gemeentelijke rioleringsplan.

De rioolheffing bestaat uit meerdere onderdelen, de heffing voor percelen onder de 500 m³ (basistarief, meestal huishoudens), de heffing voor percelen boven de 500 m³ en de heffingsobjecten voor rioolheffing hemelwaterobjecten.

Het uitgangspunt is dat de heffing 100% kostendekkend is voor de totale kosten van de rioleringszorg. In het huidige GRP 2022-2028 (vastgesteld op 1 november 2021) is het tarief opgenomen voor 2022. Het basistarief (waterverbruik tot 500 m³ per jaar) is in 2021 € 225,00.

De werkelijke opbrengst voor de rioolheffing basis is € 29.222 (1,6%) hoger dan begroot. Dit betreft omgerekend 120 objecten meer dan begroot, deels komt dit doordat er wat meer nieuwbouwobjecten gereed gekomen zijn en ook was de leegstand wat lager dan begroot.

Belasting	Raming 2022	Realisatie 2022	Verschil
Rioolheffing basis	€ 1.765.125	€ 1.794.347	€ 29.222
Rioolheffing grootverbruik	€ 20.000	€ 20.656	€ 656
Rioolheffing hemelwaterobjecten	€ 4.200	€ 4.937	€ 737
Totaal	€ 1.789.325	€ 1.819.940	€ 30.615

De post oninbaar verklaarde vorderingen voor 2022 op rioolheffing bedraagt € 2.579.

Afvalstoffenheffing

Gemeente Olst-Wijhe maakt in hoge mate gebruik van een goede infrastructuur voor inzameling van herbruikbare afvalstoffen. De gemeente kent al diverse jaren Diftar. Deze gecombineerde aanpak heeft als effect een reductie van de totale hoeveelheid afval en een flinke verbetering van de gescheiden inzameling. Het afval wordt in toenemende mate gezien als waardevolle grondstof. Het gescheiden inzamelen van de verschillende afvalstromen voor hergebruik is vanuit duurzaamheid een

noodzaak. We zien steeds meer dat burgers heel bewust omgaan met hun afval. Per 1 januari 2020 is de gemeente Olst-Wijhe over op omgekeerd inzamelen. Het tarief voor de afvalstoffenheffing bestaat uit een basistarief wat elk huishouden betaald ongeacht het aantal ledigingen. Daarnaast is er een tarief per lediging.

Het basisbedrag is voor 2022 vastgesteld op € 198,24 per perceel.

Voor de ondergrondse systemen geldt voor 2022 een tarief van € 1,80 (huisvuilzak 40 liter).

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is, dat er sprake is van 100% dekking van de kosten. Meer of minder opbrengsten worden via de egalisatievoorziening afvalstoffen verrekend met de burger.

Rekening houdend met het aantal aanbiedingen is in totaal € 1.775.830, - ontvangen aan afvalstoffenheffing. De begrote opbrengst was € 1.764.630, -. De opbrengst is € 11.200, - meer dan begroot. De gerealiseerde opbrengsten zijn voor wat betreft het vaste tarief hoger dan de raming, omdat er meer aansluitingen zijn dan begroot. Ten aanzien van de ledigingen zijn er minder ledigingen dan begroot. Hierdoor vallen deze opbrengsten iets lager uit.

De opbrengsten en de verdeling is nader uitgewerkt in de onderstaande tabel:

	Raming 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022	Verschil in %
Basisbedrag	€ 1.540.373	€ 1.551.430	€ 11.057	0,7%
Rest-fractie	€ 224.257	€ 217.529	- € 6.728	-3,0%
Totaal	€ 1.764.630	€ 1.768.959	€ 4.329	0,2%

De post oninbaar verklaarde vorderingen voor 2022 bedraagt € 2.105, -

Baatbelasting riolering Buitengebied

De opbrengst baatbelasting riolering buitengebied sluit € 656 lager dan begroot. De Baatbelasting loopt door tot een contractperiode is verstreken. De laatste jaren worden er steeds minder baatbelastingen afgesloten. Wel vindt bij verkoop overdracht van de baatbelasting plaats.

Belasting	Raming 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Baatbelasting riolering	€ 15.599	€ 14.943	-/- € 656

Er zijn geen oninbare geboekte vorderingen.

OVERIGE RETRIBUTIES EN LEGES

Voor tariefsgebonden retributies en leges geldt in principe het uitgangspunt om te streven naar 100% kostendekking. Dit is niet in alle gevallen gerealiseerd. Er moet nog nader onderzoek plaats vinden naar de kostentoerekening van uren aan de diverse producten. Daarnaast dient onderzocht te worden in hoeverre het reëel is om in alle gevallen uit te gaan van 100% kostendekkendheid.

Voor 2022 zijn geen grote veranderingen doorgevoerd ten opzichte van 2021.

De invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging is (weer) uitgesteld, nu tot 1 januari 2024. De op grond hiervan verwachte grote wijzigingen in de legesverordening waren in 2022 nog niet doorgevoerd.

Grafrechten

Bij het bepalen van de tarieven kunnen de totale kosten van de grafrechten niet meer dan maximaal 100% worden verhaald. Het algemene beleid is de tarieven zo veel mogelijk kostendekkend te laten zijn. De werkelijke opbrengst van de grafrechten 2022 bedraagt in totaal € 59.821.

De opbrengst bedraagt € 1.821 meer dan begroot. Dit verschil is ontstaan door het verlengen van grafrechten en meer begravenissen.

Belasting	Raming 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lijkbezorgingsrechten	€ 58.000	€ 59.821	€ 1.821
Totaal	€ 58.000	€ 59.821	€ 1.821

Er zijn geen oninbare geboekte vorderingen.

Reclamebelasting

In Olst en Wijhe wordt reclamebelasting geheven voor de centrumgebieden. Ten aanzien van de heffing is gekozen voor een gedifferentieerd tarief op basis van waardeklassen, gekoppeld aan de WOZ-waarde. De reclamebelasting wordt geheven van de gebruiker van de vestiging waarop, waaraan, waarin of waarbij één of meer reclameobjecten zijn aangebracht dan wel zijn geplaatst. Een keer per jaar worden de reclame uitingen gecontroleerd.

In 2022 zijn de volgende bedragen ontvangen:

Belastingsoort	Begroot 2022	Realisatie 2022	Vershil	Vershil in %
Reclamebelasting Wijhe	€ 20.218	€ 19.527	€ -691	- 3,4%
Reclamebelasting Olst	€ 17.850	€ 13.664	€ -4.186	- 23,4%
Reclamebelasting Totaal	€ 38.068	€ 33.191	€ 4.877	12,8%

Er is iets meer leegstand dan begroot in het centrumgebied van Wijhe, hierdoor is er een fractie minder opbrengst reclamebelasting in Wijhe. In Olst is er meer leegstand dan aangenomen. Daarnaast zijn er enkele reclame-uitingen door ondernemers verwijderd. Hierdoor is de geraamde opbrengst lager.

Er zijn geen oninbare geboekte vorderingen.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is de verschuiving in belastingdruk van belastingjaar 2021 naar 2022 weergegeven. Uitgangspunt hierbij is een woning in eigendom en gebruik bij dezelfde persoon. Gehanteerd uitgangspunt is de gemiddelde vastgestelde waarde van een woning voor 2021 en 2022. Een huishouden die gemiddeld 17 huisvuil zakken (van 40 liter) aanbiedt aan een ondergrondse container. En een rioolaansluiting met een waterverbruik < 500 m3.

Omschrijving	2021	2022
OZB-tarief woning – eigenaar	0,1632%	0,1457%
WOZ-waarde (gemiddelde) woning	€ 280.000	€ 315.000
OZB-eigenaar	€ 456,96	€ 458,96
Rioolrecht	€ 231,72	€ 225,00
Afvalstoffenheffing (basistarief + 17 aanbiedingen in 2021 en 16 in 2022)	€ 222,60	€ 227,04
Afvalstoffenheffing, GFT	Gratis	Gratis
Totaal	€ 911,28	€ 911,00

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de inwoners van Olst-Wijhe met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid om voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en het rioolrecht in aanmerking te komen. Er vindt een toets plaats naar het inkomen en het vermogen. Het inkomen mag niet hoger liggen dan 100% van het bijstandsniveau. Voor de ledigingen wordt slechts beperkt kwijtschelding verleend, zodat er ook voor de minima een prikkel blijft bestaan om bewust met het aanbieden van huishoudelijk afval om te gaan. In 2022 zijn 228 kwijtscheldingsverzoeken toegewezen. Er is in 2022 € 92.025 (2021 € 93.559, 2020 € 103.693, 2019 € 93.653 en € 2018 € 93.190) aan kwijtschelding verleend.

Omschrijving	Aantallen				
Onderdeel	Totaal	Afgewezen	Toegewezen	Toegewezen gedeeltelijk	Nog onderhanden op 31 dec 2021
Totaal 2022	321	88	219	9	5
Totaal 2021	328	98	221	5	4
Totaal 2020	373	97	260	7	9
Totaal 2019	360	102	254	2	2
Totaal 2018	374	98	272	4	0

BEZWAAR EN BEROEP

Bezwaarschriften:

Als een burger het idee heeft dat de aanslag of hun WOZ-waarde niet klopt kan deze bezwaar maken. Inwoners schakelen bij het indienen van een WOZ-bezwaar of beroep steeds vaker de hulp in van een WOZ-adviseur. Deze adviseur vraagt geen vergoeding aan de inwoner, maar aan de gemeente - op basis van de in de AWB vastgestelde uitgangspunten. Deze kostenvergoeding komt ten laste van de gemeente.

WOZ woningen	287	76	211	0
WOZ CNW	30	4	26	0
(Totaal 2021)	(207)	(89)	(118)	0

Beroepschriften:

Beroep m.b.t.	Aantal	Gevolg		
		Toegewezen/ Fiscaal compromis	Afgewezen/ Ingetrokken	In behandeling
WOZ-beroep	3	0	1	2
WOZ hoger beroep	0	0	0	0
Kwijtschelding	0	0	0	0
Belastingen/leges	1	1	0	0
Totaal 2022	4	1	1	2
(Totaal 2021)	6	2	1	3

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

INLEIDING

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten dan wel risico’s te dekken waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het gaat bij weerstandsvermogen om die risico’s die niet via verzekeringen of gevormde voorzieningen kunnen worden ondervangen. De niet verzekerde risico’s hebben, als ze zich voordoen, (grote) financiële consequenties. Het is dus zaak voor een gemeente, dat ze zich bewust is van de risico’s die ze loopt, en ze beheerst. Het uitsluiten van risico’s is echter niet mogelijk. Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en de risicobebereiding is opgenomen in de door uw raad in 2013 vastgestelde Nota Weerstandsvermogen.

Begrip risico

Onder een risico wordt verstaan “het gevaar voor schade of verlies door interne en/of externe omstandigheden”. Het gaat hierbij om gevaar, schade en verlies van financiële aard.

Er wordt dus een omschrijving van alle redelijke voorzienbare risico’s gegeven waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd (niet volledig kwantificeerbare risico’s) of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Risico’s gemeente Olst-Wijhe

Voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de financiële positie is het nodig inzicht te krijgen in de risico’s die niet in de begroting zijn verwerkt.

Er is een drietal categorieën risico’s onderscheiden:

- A. Top 10 Budgettaire risico’s (in volgorde van mate van risico);
- B. Risico’s grondexploitatie;
- C. Overige risico’s, die niet in de top 10 staan.

Voor het continu beheersen van de risico’s hanteert de gemeente de cyclus van: identificeren, kwantificeren en risicoweging naar klassen. In deze paragraaf staan de top 10 risico’s, de weerstandscapaciteit en de actuele ratio van het weerstandsvermogen.

RISICO'S

Top 10 risico's

In totaal hebben wij ca. 50 risico’s in beeld, die elk half jaar worden gemonitord. Afhankelijk van de kans van voordoen en de impact wordt de top 10 bepaald. Dit gebeurt aan de hand van de beleidsregels die uw raad heeft vastgelegd in Nota Weerstandsvermogen 2013. Het risico voor de algemene uitkering is komen te vervallen, omdat de effecten van de herijking van het gemeentefonds via de eerste begrotingswijziging worden geregeld. De top 10 is ongewijzigd.

Rente

Het totaal aan jaarlijkse aflossingen op de aangegane langlopende geldleningen bedraagt in de jaren 2023 t/m 2026 jaarlijks gemiddeld ca. 2 miljoen. De gemiddelde rentevergoeding over de aangetrokken leningen bedraagt ruim 3%. Voor de korte financiering van het financieringstekort wordt structureel een rentepercentage van 0,5% aangehouden. Rekening houdend met een financieringstekort van € 3 miljoen bedraagt de (jaarlijkse) financieringsbehoefte € 5 miljoen. 1%

rentestijging leidt tot € 50.000 extra lasten. Gelet op de hoge inflatie heeft de ECB meerdere keren de rente verhoogd. De rentetarieven zijn daardoor in alle looptijden opgelopen. Het financieringstekort kan in eerste instantie tot de hoogte van de kasgeldlimiet (ruim € 4 miljoen) met voordeliger kort geld worden gefinancierd. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 100.000 met een grote kans (70%) van voordoen. Voor de begrotingsrichtlijnen 2024-2027 zullen de rente-uitgangspunten worden herijkt.

Sociaal domein

Ondanks de maatregelen die vanuit de Taskforce sociaal domein zijn voorgesteld, zien we de uitgaven licht stijgen. Dat heeft te maken met de inflatie (hogere indexering van de tarieven op jeugdhulp en Wmo). Vooral als het gaat om de jeugdhulp zien we de uitgaven fluctueren. Dit komt door het relatief forse aandeel van kostbare casussen die het budget positief dan wel negatief beïnvloeden. Om die reden moeten we blijven rekening houden met een mogelijke overschrijding van het totale Jeugd en Wmo budget van ongeveer € 8,6 miljoen wordt ingeschat op 5% en bedraagt dus € 430.000. Voorlopig houden we dit bedrag aan als risico met een gemiddelde kans (50%) van voordoen.

Participatiewet

Het aantal uitkeringen (onder andere Participatiewet) blijft de laatste jaren redelijk stabiel. En we komen de laatste jaren redelijk goed uit met het BUIG-budget. Vanaf 2022 hebben we het eigen risico van 7,5% niet meer in de begroting opgenomen (was een heroverwegingsmaatregel). Dit risico van ongeveer € 200.000 (7,5% van het BUIG-budget) moet dus hier worden meegenomen. Daarnaast moet het risico dat we eventueel niet in aanmerking komen voor de vangnetregeling hier ook worden meegenomen net als voorgaande jaren. Dit bedrag is ingeschat op € 50.000. In totaal betreft het dan een risicobedrag van € 250.000. Omdat we zelf weinig invloed hebben op de hoogte van het BUIG-budget dat we uiteindelijk ontvangen, wordt voor de risicobepaling gerekend met een redelijke/matige kans (50%) van voordoen, dat we niet uitkomen met het BUIG-budget en een eventuele vergoeding uit de vangnetregeling niet wordt toegekend.

Ondermijning

Leegstaande agrarische bebouwing zijn aantrekkelijke objecten voor drugscriminelen om illegale drugslabs te ontwikkelen. Dit doet zich in den lande voor en de overheden worden hiervoor gewaarschuwd. De kans daarbij is aanwezig dat de afvalstoffen van drugslabs worden gedumpt in mestkelders of over het land worden verspreid. Wanneer de kosten niet verhaald kunnen worden dan is de gemeente verantwoordelijk voor de kosten en deze kunnen hoog oplopen. De omvang van de kosten voor het verwijderen van drugsafval is afhankelijk van de hoeveelheden die worden aangetroffen. Op dit moment is de hiervoor beschreven situatie daadwerkelijk aan de orde binnen onze gemeente. De kosten zijn verhaald op de verantwoordelijke. Het is een risico dat de kosten niet (volledig) betaald worden. Voor de risicobepaling wordt rekening gehouden met de volgende inschatting: de kosten liggen tussen de € 150.000 en € 300.000 met een redelijke/matige kans (50%) van voordoen.

Organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's

Er zijn allerlei organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's, waardoor doelen van de organisatie niet gehaald kunnen worden. Ten opzichte van de vorige actualisatie worden deze risico's onder één noemer gebracht. Hierbij wordt gedacht aan:

1) Ziektevervangende en vervanging bij verlofsituaties (zoals zwangerschapsverlof). Daarvoor is een vervangingsbudget in de begroting beschikbaar van € 75.000 om vervangingsmaatregelen te nemen. Bij langdurige afwezigheid is het risico aanwezig dat het vervangingsbudget onvoldoende is om dit op te vangen. Ziektevervangende en vervanging bij uitval vindt per definitie plaats als het gaat om continuering van de dienstverlening. Als het gaat om beleidsmatige werkzaamheden wordt een

afzonderlijke afweging gemaakt of al dan niet tot vervanging wordt overgegaan. Het totale verzuimpercentage vertoont de laatste jaren een dalende tendens.

2) Werkgeverrisico's. Een kleine organisatie kent over het algemeen veel 'solo' functies, functies die door slechts één medewerker worden uitgeoefend. Uitval van een medewerker als gevolg van onvoldoende functioneren of andere individuele problematiek heeft tot gevolg dat taken onvoldoende worden uitgevoerd. De gemeente is eigen risicodragers voor dergelijke werkgeverrisico's. De kosten die voortvloeien uit onvoorziene situaties zijn beperkt begroot, omdat deze situaties een incidenteel karakter dragen, niet of nauwelijks voorspelbaar zijn en qua omvang een zeer verschillend karakter dragen. De risico's die hieruit voort kunnen vloeien worden beperkt via een goede strategische personeelsplanning, een adequaat stelsel van interne controle, het beschrijven en borgen van werkprocessen en het formuleren en bewaken van de HRM gesprekscyclus. Als zich een situatie voordoet als hierboven omschreven wordt hierover gerapporteerd in de jaarlijkse bestuursrapportages. Ervaringen uit het verleden maken het lastig een goede, objectieve berekening voor het financiële risico te maken.

3) Moeilijk personeel te werven. Dit leidt ertoe dat doelstellingen niet gehaald worden of dat hogere inhuurkosten betaald moeten worden.

Ook al is de afgelopen twee jaren meer uitgegeven aan vervanging, kiezen we niet voor opname van een hoger budget in de begroting, maar gaan we voor de berekening van het organisatierisico uit van € 150.000, voor 1) en 2) gezamenlijk met een matige kans (50%) van voordoen.

Meldplicht datalekken

Met de invoering van de meldplicht datalekken (vanaf mei 2018: Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)) zijn we verplicht elk ernstig datalek actief te melden. Hieraan zijn enorme boetes gekoppeld. Daarnaast kunnen bestuurders persoonlijk aansprakelijk worden gesteld. Er is een beleidsplan privacy door ons college vastgesteld. Er is een uitvoeringsplan in uitvoering genomen. Wij hebben een aantal jaren ervaring opgedaan met datalekken en meldingen bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Dit leidt tot een bijstelling van de risico-inschatting. Er wordt gerekend met een bedrag van € 100.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Participatie zonnevelden

Wanneer een initiatiefnemer geen aanvraag omgevingsvergunning voor zonnevelden doet en er geen anterieure overeenkomst wordt afgesloten, zijn de gemaakte kosten participatieproces niet te verhalen. Er zijn vijf projecten voor zonnevelden, waarbij het risico bij twee projecten zodanig is dat het rekening houden met een risicobedrag logisch is. De kans hierop is 50% (bij twee initiatieven), de kosten per project 80.000 (totaal 160.000,-).

Onderhoud bomen

Door de gemeenteraad is op 24 februari 2014 het bomenbeleidsplan vastgesteld. Bomen worden conform het nieuwe beleid eens per drie jaar geïnspecteerd, afhankelijk van de diameter. Deze inspectie kan schade, veroorzaakt door bomen beperken, maar niet geheel voorkomen. Voor het acuut ingrijpen, zoals voor omgewaaide bomen op wegen (vanwege storm en houtrot), wordt een financieel risico van € 20.000 aangehouden met een zeer grote kans (90%) van zich voordoen.

Leerlingenvervoer

De risico's bij deze post worden gevormd door het aantal leerlingen dat een beroep doet op deze regeling en de kosten van de vervoerder. De regeling kent een open einde karakter, leerlingen die aan de voorwaarden voldoen komen in aanmerking voor een vervoersvoorziening. Voor het daadwerkelijke vervoer is de gemeente afhankelijk van de markt voor vervoersbedrijven. Hiervan is op voorhand een redelijke inschatting te maken. Als risico is opgenomen dat in een jaar 10 leerlingen extra (boven op het gemiddelde aantal van 130) naar speciaal onderwijs vervoerd moeten worden. Kosten kunnen liggen in de orde van grootte van € 60.000 per jaar met een matige kans van voordoen (50%).

Stikstof

De uitspraak van de RvS over de PAS heeft geleid tot veel onduidelijkheid. In heel Nederland is sprake van onzekerheid op dit vlak. Iedere toename van stikstofdepositie op een nabijgelegen N2000-gebied is thans niet toegestaan. De gemeente Olst-Wijhe verkeert in de bijzondere situatie dat langs de gehele gemeente op korte afstand een N2000-gebied (de IJsseluitwaarden) is gelegen. Indien nog ruimtelijke/vergunningprocedures doorlopen moeten worden moet onderbouwd kunnen worden dat er geen sprake is van een significante toename van de stikstofdepositie. Dit geldt voor diverse projecten. Het feit dat de IJsseluitwaarden minder 'gevoelig' zijn voor stikstofdepositie biedt mogelijkheden in het ecologisch onderbouwen van een niet-significante toename. Voor alle projecten tezamen is er sprake van meerkosten voor extra onderzoek. Deze worden vooralsnog opgevangen binnen de kredieten/grezen. Indien extra maatregelen in de uitvoering moeten worden getroffen dan kan dit leiden tot significant hogere kosten, temeer omdat hier veel vraag naar is. De financiële omvang is lastig in te schatten en wordt voor alle projecten tezamen op 100.000 euro ingeschat met vooralsnog kleine kans van voordoen (30%).

Samengevat:

Risico's	Bedrag	(vorige keer)
Top 10:		
Rente	70.000	(25.000)
Sociaal domein	215.000	(212.500)
Participatiewet	125.000	(125.000)
Ondermijning	125.000	(125.000)
Organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's	75.000	(75.000)
Meldplicht datalekken	50.000	(50.000)
Participatie zonnevelden	80.000	nieuw
Onderhoud bomen	18.000	(18.000)
Leerlingenvervoer	30.000	nieuw
Stikstof	30.000	(30.000)
Subtotaal	818.000	660.500
Overige risico's buiten top 10	275.163	(258.410)
Uit top 10		(33.500)
Totaal	1.093.163	(952.410)

Risico's Corona

Op dit moment wordt geen risico meer voorzien.

Risico's grondexploitaties

Voor de risico's met betrekking tot grondexploitaties geldt een apart regime. De omvang van de risico's worden per exploitatie bepaald en voor voorziene verliezen wordt per exploitatie een verliesvoorziening getroffen. Het beleid is om het totaal van deze risico's als weerstandsvermogen in de Algemene Reserve Grondexploitaties (ARG) aan te houden. Het saldo is als mutatie in de Algemene Reserve verwerkt. Voor een risicoanalyse wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Overige risico's

Hieronder vallen de risico's die niet in de top 10 staan. Onder de overige risico's vallen ook risico's die geen financiële consequenties hebben of moeilijk financieel vertaald kunnen worden, maar wel impact kunnen hebben, zoals imagorisico's. Als de gemeente op een ongunstige manier in beeld komt, kan dit aanzienlijke risico's met zich meebrengen.

De overige risico's buiten de top 10 belopen een totaalbedrag van € 275.163.

Frauderisicoanalyse

Fraude is bij voorbaat niet uit te sluiten. Uit de frauderisicoanalyse 2023 kan geconcludeerd worden dat er in 2022 zowel op de harde als de zachte aspecten binnen de gemeente aandacht is geweest voor frauderisico en dat dit risico zich hiermee op een aanvaardbaar niveau bevindt.

Er zijn in de organisatie diverse maatregelen getroffen om fraude te zoveel mogelijk te beperken. De frauderisicoanalyse bestaat uit hard controls (processen) en uit soft controls (interviews).

Frauderisico's krijgen op verschillende wijzen aandacht. Door op een juiste wijze uitvoering te geven aan de (verbijzonderde) interne controle zijn in onze organisatie waarborgen gelegd voor een toereikende opzet van de interne beheersing.

Uit de frauderisicoanalyse blijkt dat bij een aantal (financiële) processen beheersingsmaatregelen in het proces zijn ingebed. Bij andere processen is de beheersing geborgd door achteraf gegevensgerichte controles uit te voeren. De resultaten van deze toetsing vormen onderdeel van de accountantscontrole.

De maatregel van het vier-ogen-principe behoeft verbetering. In 2022 is een voorstel aangekondigd om de bestaande Budgetregeling aan te passen, waarbij uitgangspunt is de regels over het vier-ogen-principe strakker te formuleren. Van belang daarbij is dan ook dat dit in het financiële systeem afdwingbaar is bij facturen boven een bepaalde grens. Beide punten zullen in 2023 opgepakt worden door de coördinator Financiën in samenwerking met de concerncontroller.

Wij hebben geen concrete aanwijzingen of vermoedens dat zich fraudes hebben voorgedaan in het afgelopen boekjaar.

WEERSTANDSCAPACITEIT

Onder weerstandscapaciteit wordt het geheel van middelen en mogelijkheden verstaan, waarmee niet begrote en onverwachte substantiële kosten kunnen worden opgevangen. Het is als het ware een buffer om er voor te zorgen dat het bestaande beleid en voorzieningen niet in gevaar komen, wanneer risico's werkelijkheid worden.

In de door uw raad vastgestelde nota Reserves en voorzieningen 2021 is voorgesteld om het aantal componenten dat wordt ingezet ten behoeve van de weerstandscapaciteit opnieuw te bezien. Tot op dit moment gold de reserve Nader te bestemmen middelen als enige factor in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Het voorstel in de genoemde nota is om een bredere grondslag te hanteren vanaf de meerjarenbegroting 2022-2025. De wijzigingen vallen binnen de kaders van de Nota weerstandsvermogen 2013. Dit zorgt ervoor dat het ratio weerstandsvermogen verbetert.

De volgende componenten maken derhalve onderdeel uit van de weerstandscapaciteit:

1. Algemene reserve
2. Reserve nader te bestemmen middelen

Het saldo van deze reserves bedraagt per 1 januari 2023 € 10.069.420.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit}}{\text{Financiële impact risico's bij 90\% zekerheid}}$$

De ratio van het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

Op grond van de huidige gegevens bedraagt de ratio voor resultaatbestemming

$\text{€ } 10.069.420 / \text{€ } 1.093.163 = \text{afgerond } 9,21$. In aansluiting op de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement betekent een ratio van 9,21 dat het weerstandsvermogen uitstekend is. In de nota is daarover het volgende bepaald: wij streven naar een weerstandsvermogen waarvan de ratio ligt tussen 1,0 en 1,4.

Na resultaatbestemming is de weerstandscapaciteit (de algemene reserve en reserve nader te bestemmen middelen ná resultaatbestemming) een omvang van $\text{€ } 10.001.069$. Op grond van deze reserve-omvang bedraagt de ratio $\text{€ } 10.001.069 / \text{€ } 1.093.163 = \text{afgerond } 9,15$. Deze ratio is volgens de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement ook uitstekend.

FINANCIËLE KENGETALLEN

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) schrijft sinds 2015 voor dat in deze paragraaf een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. Het gaat om een kengetal voor de:

1a. netto schuldquote, 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, 2. solvabiliteitsratio, 3. Grondexploitatie, 4. structurele exploitatieruimte en 5. belastingcapaciteit. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.

1a. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

2. De solvabiliteitsratio:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate, waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel moet conform het Bbv in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Op grond van het Bbv wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. Ook wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

Kengetallen voor gemeente Olst Wijhe	Rekening 2021	Primaire Begroting 2022	Rekening 2022
1a. netto schuldquote	55,58%	67,53%	47,49%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	41,04%	56,28%	30,99%
2. solvabiliteitsratio	26,21%	17,72%	26,66%
3. grondexploitatie	3,99%	4,69%	-1,50%
4. structurele exploitatieruimte	5,26%	0,60%	8,64%
5. belastingcapaciteit: woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde	117,43%	112,87%	112,33%

Toelichting kengetallen

De netto schuldquote en de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, zijn in 2022 lager dan in 2021. Dit komt doordat de totale baten 2022 ten opzichte van 2021 meer zijn gestegen dan de netto vlottende schulden.

De solvabiliteitsratio jaarrekening 2022 is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van de jaarrekening 2021. Zowel het eigen vermogen als het balanstotaal zijn toegenomen in 2022.

Het kengetal grondexploitatie is in 2022 negatief en dus gedaald ten opzichte van 2021. Een negatief kengetal op de grondexploitatie komt doordat de boekwaarde van de voorraden grondexploitaties in 2022 negatief zijn.

Uit het (positieve) kengetal structurele exploitatieruimte blijkt dat de gemeente in 2022 structureel meer baten dan lasten heeft. Door de nieuwe handreiking van de provincie worden de meeste baten en lasten gekenmerkt als structureel. Dit heeft een positieve invloed op de structurele exploitatieruimte van de gemeente Olst-Wijhe.

Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat onze gemeente boven het landelijke gemiddelde uitkomt. Het verschil is ten opzichte van de jaarrekening 2021 lager geworden. Dit komt door de lagere lastentoeename in 2022 ten opzichte van de mutatie van het landelijk gemiddelde.

CONTINUÏTEIT

Voor gemeenten geldt dat vanwege de vrijwel onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling.

De gemeentelijke jaarstukken zijn op basis van continuïteitsveronderstelling opgesteld. Zoals aangegeven in het jaarverslag onder programma bestuur, participatie en communicatie is het totaalbeeld van het provinciale toezicht groen gekleurd.

Aangezien de begroting en meerjarenraming (inclusief eerste begrotingswijziging) structureel en reëel in evenwicht zijn valt de gemeente onder regulier (repressief) provinciaal toezicht.

Dit betekent dat de begroting zonder provinciale goedkeuring is uitgevoerd en de gemeente zelfstandig en autonoom (financieel) beleid heeft gevoerd en kan voeren.

OUDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

INLEIDING

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) dient de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen tenminste de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen te bevatten. Van deze kapitaalgoederen moeten in deze paragraaf zowel het beleidskader als de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting worden aangeven. De paragraaf geeft daarmee een dwarsdoorsnede van de begroting.

Het onderhoud van de kapitaalgoederen is van groot belang voor het optimaal functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van veiligheid, vervoer, recreatie en welzijn en welbevinden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

De kapitaalgoederen van onze gemeente kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- infrastructuur (wegen, water, riolering, civieltechnische kunstwerken);
- voorzieningen (groen, verlichting, speel- en sportfaciliteiten);
- gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue budgettaire middelen vergt.

Voor het verwezenlijken van de meeste gemeentelijke programma's spelen de kapitaalgoederen een rol. Omdat het onderhouden van de kapitaalgoederen veel geld kost en het uitstellen van onderhoud aanvankelijk niet tot problemen leidt (maar later des te meer), is het van belang er voor te waken dat onderhoud van kapitaalgoederen niet zonder nadere besluitvorming van de raad de sluitpost van de begroting wordt.

Dit wil niet zeggen, dat er geen flexibiliteit is bij het onderhoud van kapitaalgoederen. De vereiste kwaliteit is daarbij een sterk bepalende factor.

Voor de verschillende categorieën kapitaalgoederen zijn door ons afzonderlijke onderhoudsnota's en onderhoudsplanningen opgesteld. De uitgangspunten voor beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen zijn in deze paragraaf opgenomen.

BELEIDSKADER, UITVOERING EN UITGAVEN

Het volgende beleidskader is voor het onderhoud van de kapitaalgoederen gehanteerd.

Openbare ruimte					
Beleidskader					
Vanaf 2021 is er in kader van heroverwegingsoperatie een bezuiniging doorgevoerd op beheer en onderhoud openbare ruimte. Kwaliteitsniveau in centra is daardoor van hoog naar basis gebracht.					
Het onderhoudsniveau vanaf 2021:					
Voor het onderhoud en reconstructie van de openbare ruimte is een MJIP (meerjareninvesteringsplan) vastgesteld. Dit plan behelst onder meer het onderhoud wegen, de vervanging van riolering, aanleg hemelwaterriolen en vervanging van bomen e.d. Het MJIP omvat de vervangingsinvesteringen van meerdere disciplines.					
Wegen					
Beleidskader	Beheer en onderhoud aan wegen heeft plaatsgevonden op basis van het door ons in verband met het IBOR-plan vastgestelde Beleidsplan Wegen. Dit gebeurt op basis van de landelijk gebruikte systematiek van rationeel wegbeheer van de CROW en een schouw van de beeldkwaliteit. Elk jaar wordt de toestand van de wegverharding gemonitord. Het ene jaar op basis van beeldkwaliteit (monitor/ kwaliteit schouw) en het andere jaar op basis van een uitgebreide weginspectie. Op basis daarvan stellen wij elke twee jaar een geactualiseerd beheerplan vast. In het beheerplan wordt aangegeven in hoeverre we voldoen aan de gestelde eisen en welk budget voor onderhoud nodig is voor de komende vijf jaar. Op basis van de weginspecties is een meerjarenplanning opgesteld en is het onderhoud conform rationeel wegbeheer uitgevoerd.				
	Reconstructies van wegen: In programma 2 staat vermeld welke activiteiten in het kader van reconstructies zijn uitgevoerd. Voor de reconstructies van wegen is in 2022 het meerjarig Investeringsplan (MJIP) opgesteld en vastgesteld door uw raad. Bij de behandeling van de Kadernota/begroting 2023-2026 heeft de raad besloten om vanaf 2023 middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het MJIP. Het MJIP kijkt telkens 5 jaar vooruit en wordt elke 2 jaar bijgesteld.				
Kerncijfers	Areaal	Aantal – eenheid			
	Aantal kilometers weg:				286 km
	waarvan buiten bebouwde kom				70 %
	w.v. binnen bebouwde kom				30 %
	Oppervlakte wegnnet:				1.623.502 m2
	w.v. asfalt				67 %
	w.v. klinkers				26 %
	w.v. overig				7 %
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.				
Openbare verlichting					
Beleidskader	Het beleidsplan, Licht In Openbare Ruimte, LIOR is in 2016 vastgesteld. Het is een beeldend beleidsplan, ontsloten via internet www.olst-wijhe.verlichtinginbeeld.nl/map . Het beleidsplan gaat verder dan alleen openbare verlichting. Het gaat in op alle kunstmatige verlichting in de buitenruimte van onze gemeente, inclusief de openbare verlichting				

	In 2017 is er een uitvoeringsplan gemaakt voor het vervangen 992 armaturen en 250 lichtmasten in drie jaar tijd. De vervanging is gestart in 2018. In 2020 zijn er 992 armaturen vervangen en bestaat ons areaal uit 50% ledverlichting. Uitgangspunten bij het beheer en onderhoud zijn: ➤ Periodieke controle van de lampen op hun goede werking. Defecte lampen worden vervangen. Uitgangspunt is dat minimaal 97% van onze openbare verlichting brandt. ➤ Verouderde verlichting, masten en armaturen worden vervangen op volgorde van prioriteit, tijdens reconstructies en projectmatig. ➤ Duurzaamheid. In het kader van duurzaamheid passen we armaturen toe met energiezuinige verlichting en een lange levensduur. Op basis van het beheerplan Openbare Verlichting zijn de afgelopen jaren volop lichtmasten vervangen. Voorbeeld in 2019 is de Krijtenberg.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal – eenheid
	Lichtpunten	3.400 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.	
Riolering en water		
Beleidskader	Naast de zorg voor het inzamelen van afvalwater heeft de gemeente de zorg voor hemelwater en grondwater. De daaruit voortvloeiende taken zijn geregeld in het nieuwe door de raad vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan Olst-Wijhe 2022-2028. In het plan staat aangegeven: ➤ welk beleid de gemeente voert voor de zorgplichten riolering; ➤ wat de gemeente aan rioleringsvoorzieningen heeft; ➤ hoe deze worden beheerd; ➤ welke voorzieningen aan vervanging of renovatie toe zijn; ➤ welke verbeteringen nog nodig zijn, onder meer voor het milieu; ➤ hoeveel dat alles kost; ➤ hoe deze kosten op de burgers en bedrijven worden verhaald.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal – eenheid
	Vrijvervalriolering	97 km
	(Riool)gemalen	20 stuks
	Persleidingen	2.500 m1
	Pompunits drukriolering	908 stuks
	Drukriolering	178 km
	Gemengde overstorten	16 stuks
	Regenwateruitlaten/-overstorten	34 stuks
	Randvoorzieningen (BergBezinkBassins)	4 stuks
	Inspectieputten	2.450 stuks
	Kolken	5.900 stuks
	Lijngoten	1.500 m1
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 7.2 Riolering.	
Kunstwerken		
Beleidskader	Onder kunstwerken worden verstaan: bruggen, duikers, loswal, steigers en beschoeiingen. Voor de uitvoering van het onderhoud op het niveau, zoals hierboven onder het kopje Onderhoud openbare ruimte is weergegeven, is een budget geraamd. Uitgangspunten bij dit niveau van beheer en onderhoud zijn: ➤ Er vindt periodiek inspectie plaats naar de kwaliteit van de kunstwerken. Schades worden gerepareerd. ➤ De brugdekken worden regelmatig gereinigd. ➤ Het dek van de houten bruggen en betonnen bruggen wordt stroef gehouden. Het totaalbeeld heeft een minimale beeldkwaliteit. Ten gevolge van de bezuinigingen in het verleden besteden we meer aandacht aan veiligheid dan aan het aanzien. (Een stroef brugdek is belangrijker dan mooi geschilderde leuningen). De nota is in 2018 geactualiseerd in verband met het IBOR-plan.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal – eenheid
	Verkeersbruggen	29
	Spoortunnel	1
	Fietstunnel	2
	Fietsbrug	13
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 7.1 Verkeer en vervoer.	

Openbaar groen/begraafplaatsen		
Beleidskader	Het Groenbeleidsplan Olst-Wijhe 2007-2017 is door uw raad in 2006 vastgesteld. Op basis van de besluitvorming over de IBOR in 2016 vindt het onderhoudsniveau plaats, zoals hierboven bij het kopje Onderhoud openbare ruimte is aangegeven. Bij de vaststelling van het Bomenbeleidsplan in 2014 is het groenbeleid geëvalueerd. De gemeentelijke bomen, groter dan 40 cm. diameter, worden eens per 3 jaar gecontroleerd op veiligheid en onderhoud. Hiermee voldoen we aan onze zorgplicht. Het onderhoudsniveau van de begraafplaatsen handhaven we op een hoog niveau. Met het oog op het kostendekkend maken van de begraafplaatsen is in 2014 een nieuw beleids- en beheersplan vastgesteld.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Stedelijk groen binnen de bebouwde kom: beplantingen gras (gazon, ruw gras, berm)	15 ha. 43 ha.
	Landschappelijk groen: gras, berm beplanting	80 ha. 2 ha.
	Begraafplaatsen	3 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie en taakveld 7.5 begraafplaatsen.	
Speelterreinen		
Beleidskader	Het beleidskader (Zo spelen wij in Olst-Wijhe) is in 2015 geëvalueerd. In de uitvoering heeft de nadruk gelegen op het aantrekkelijk en uitdagend maken van de bestaande speelvoorzieningen. Een aantal beleidsuitgangspunten: ➤ Alle speeltoestellen die in beheer van de gemeente zijn worden een keer per jaar geïnspecteerd. Schoolpleinen die openbaar toegankelijk zijn na schooltijd twee keer per jaar. Onderhoud vindt plaats volgens de eisen uit het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen. ➤ In nieuwe woonwijken wordt 3% van de beschikbare ruimte als speelruimte bestemd. ➤ Het budget voor onderhoud en vervanging van speeltoestellen is in het verleden gekort. Deze korting is opgevangen door een verruiming van de speelcirkels. Indien speeltoestellen aan vervanging toe zijn, wordt onderzocht of het betreffende speelterrein op grond van deze ruimere speelcirkels verwijderd kan worden. ➤ Onderhoud en beheer wordt uitgevoerd op een sober niveau.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Aantal speelplaatsen	78
	Aantal speeltoestellen	443
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn opgenomen onder programma 2, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie speelvoorzieningen.	
Gebouwen		
Beleidskader	Voor de in gemeentelijk beheer zijnde panden zijn in 2019 Meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) opgesteld. Uitgangspunt daarbij is dat de technische staat van de panden conform wettelijke richtlijnen moet zijn/blijven en dat de staat van onderhoud op redelijk/goed niveau moet zijn.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Welzijnsgebouwen	10
	Brandweerkazernes	4
	Gymnastieklokalen	3
	Kerktorens	3
	Aula's begraafplaatsen	2
	Gemeentehuis en -werf	2
Vertaling naar begroting	De lasten van de gebouwen zijn verwerkt binnen de verschillende programma's in de begroting. Sinds 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen voor het primair onderwijs verantwoordelijk voor de kosten van buitenonderhoud aan hun schoolgebouwen. De schoolbesturen hebben scenario's beschreven, die ervoor moeten zorgen dat op de lange termijn kwalitatief goede, kansrijke, toekomstbestendige en betaalbare voorzieningen voor onderwijs en kinderopvang in onze gemeente voorhanden zijn. Verwezen wordt naar programma 3.	

FINANCIERING

INLEIDING

De wet financiering decentrale overheden (fido) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. In het kader van deze wet is in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een paragraaf 'financiering' voorgeschreven, in zowel de begroting als in het jaarverslag.

In het Treasurystatuut 2019 zijn de uitgangspunten, doelstellingen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden vastgelegd. Deze is op 21 januari 2019 ter kennisname gebracht aan uw raad.

Bij de wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de invoering van Vennootschapsbelasting (VPB) voor de lagere overheden met ingang van 2016 is de toerekening van rente een belangrijk uitgangspunt.

Hoe met ingang van 1 januari 2026 met rente dient te worden omgegaan bij de grondexploitatie stond beschreven in de notitie grondexploitaties 2016 die de commissie BBV heeft uitgebracht. In 2019 heeft de commissie de notitie grondexploitaties 2016 opgenomen in de uitgebrachte notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken.

In de notitie rente 2017 wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. De bepalingen en richtlijnen van deze notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018.

DOELSTELLINGEN TREASURYFUNCTIE

De treasuryfunctie dient tot:

- verzekeren van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de gegeven kaders en richtlijnen.

RISICOBEBEER FINANCIERING

De Wet fido beoogt een solide financiering bij openbare lichamen. Doel hierbij is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. De wet kent een onderscheid tussen regels voor korte en lange termijn financiering.

In het kader van het renterisicobebear mag de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam de kasgeldlimiet niet overschrijden en mag het renterisico op het begrotingstotaal van een openbaar lichaam de renterisiconorm niet overschrijden.

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm bedragen beide een percentage (8,5% respectievelijk 20%) van het begrotingstotaal van de gemeente. Indien een openbaar lichaam voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder.

Hieronder treft u de ontwikkeling (van de ruimte onderschrijding c.q. overschrijding) van de kasgeldlimiet en renterisiconorm aan.

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen.

Berekening kasgeldlimiet	
De kasgeldlimiet moet berekend worden naar de situatie bij de aanvang van het kalenderjaar.	
Begrotingstotaal 2022	€ 48.125.000
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet voor 2022 (afgerond)	€ 4.091.000

Verloop stand kasgeldlimiet 2022 (bedragen x € 1.000,)	Kwartaal			
	1	2	3	4
Basisgegevens kasgeldlimiet				
1 Vlottende schuld	3.500	4.500	1.667	185
2 Vlottende middelen	479	1.914	2.642	689
3 taal netto vlottende schuld (1 2)	3.021	2.586	975	504
Kasgeldlimiet	4.091	4.091	4.091	4.091
Ruimte (+) c.q. overschrijding ()	1.070	1.505	5.066	4.595

De kasgeldlimiet is gedurende alle vier de kwartalen 2022 onderschreden.

De renterisiconorm heeft betrekking op schuld met een looptijd van meer dan een jaar. De norm is gericht op een evenwichtige opbouw van de vaste schuld door gemeenten. Beoogd wordt te voorkomen dat er te grote renterisico's ontstaan in enig jaar door renteherziening of (her-) financiering.

Verloop stand renterisiconorm 2022 (bedragen x € 1.000)		
Basisgegevens renterisiconorm		
1	Renteherzieningen op leningen o/g	0
2	Betaalde aflossingen	1.993
3	Renterisico (1 + 2)	1.993
4a	Begrotingstotaal jaar 2022	48.125
4b	Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20%
5	Renterisiconorm (4a x 4b /100)	9.625
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	7.632

De conclusie uit bovenstaand overzicht is dat in de beschouwde periode het renterisico ruim beneden de aangegeven normering is gebleven.

In 2022 heeft de gemeente een annuïtaire lening ad € 4,14 miljoen aangetrokken met een looptijd van 40 jaar. Dit op basis van het raadsbesluit d.d. 13 juni 2022 waarbij tevens leningen ad in totaliteit € 7,18 miljoen zijn verstrekt aan Ut Huus ter financiering van de aankoop van een tweetal panden.

Schatkistbankieren/Schatkistbeleggen

Eind 2013 heeft het parlement de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) gewijzigd in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Voor decentrale overheden (waaronder gemeenten) betekent dit dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is in 2017 overeengekomen dat saldi boven € 300.000 automatisch worden gestald op de schatkistrekening bij het Rijk.

Aangezien onze gemeente niet (structureel) beschikt over overtollige middelen is de impact van de wet, afgezien van extra administratieve handelingen, voor onze gemeente beperkt.

FINANCIERINGSBELEID

Wij hanteren in beginsel het principe van integrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het financieringsmiddel. De rentekosten voor investeringen worden toegerekend via een gemiddeld percentage, de zogenaamde omslagrente. Met ingang van 2011 bedroeg deze 4%.

Bij expliciete besluitvorming kan hier van worden afgeweken (projectfinanciering).

In Olst-Wijhe is dit van toepassing voor in het verleden aangetrokken woningbouwleningen ten behoeve van Salland Wonen welke onder dezelfde condities zijn doorverstrekt.

De aan de grondexploitatie toe te rekenen rente wordt jaarlijks bepaald op het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente (2022: 2,26%) naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen (0,76).

Met ingang van 2018 gelden voor de berekening van de (overige) omslagrente op basis van de notitie rente 2017 van de commissie BBV nieuwe voorschriften. In onderstaand overzicht is de berekening van deze omslagrente weergegeven. Conform de toegestane mogelijkheid is de berekende renteomslag naar boven afgerond op 1,5%

Renteresultaat

Overeenkomstig de in de raadsvergadering van 5 juli 2021 vastgestelde begrotingsrichtlijnen wordt voor zowel de berekening van de zogenaamde bespaarde rente alsmede voor de rentebijschrijving aan de reserves een percentage van 1,5% gehanteerd. Een uitzondering hierop vormt de bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis waaruit gedeeltelijk de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor worden gedekt (4%).

Onderstaand overzicht schetst het renteresultaat over 2022.

Boekwaarde vaste activa per 1 januari 2022		48.726.077
Financieringsmiddelen per 1 januari 2022:		
1) Leningschuld	22.222.673	
2) Reserves	13.736.163	
3) Voorzieningen	8.050.762	
		44.009.598
Tekort aan financieringsmiddelen		4.716.479
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	751.584	
De externe rentebaten (idem)	-/- 267.375	
Saldo rentelasten en baten		484.209
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend (1,72% van € 3.913.876)	-/- 67.319	
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (woningbouwleningen SallandWonen)	-/- 51.738	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	51.738	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		416.890
Toegevoegde rente over het eigen vermogen		30.638
Toegevoegde rente over de voorzieningen		46.268
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		493.796
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 1,50%)	-	564.233
Renteresultaat		70.437

Het renteresultaat is met € 70.437 iets voordeliger dan de oorspronkelijk begrote € 68.198. Dit komt door lagere rentekosten over kort lopende geldleningen, meer toegevoegde rente over het eigen vermogen en doordat vanwege lagere boekwaarden van de grondexploitaties minder rente intern kon worden doorberekend.

BEDRIJFSVOERING

INLEIDING

In de bedrijfsvoeringsparagraaf wordt ingegaan op de bedrijfsvoering van gemeentelijke organisatie. De bedrijfsvoering is ingericht volgens de principes van het zogenoemde "overheidsontwikkelmodel". Dit model gaat uit van een proces van permanent verbeteren: plan, do, check act.

In het onderdeel beleid en strategie wordt vanuit de bestuurlijke opgaven uit de Strategische Raadsagenda en het Bestuursakkoord teruggekeken naar de ontwikkelagenda van de organisatie (plan). De onderdelen management, medewerkers, informatie en processen geven aan hoe hier in 2022 op hoofdlijnen invulling aan is gegeven (do). Het onderdeel resultaatgebieden geeft aan wat we hebben bereikt.

Door middel van een periodieke externe audit (gemiddeld 1 keer per drie jaar) wordt de kwaliteit van de ontwikkeling van de bedrijfsvoering getoetst (check).

BELEID EN STRATEGIE

In 2022 is gewerkt aan een nieuwe Strategieplaat met als titel "Focus en Verbinding". Deze borduurt voort op de uitvoeringsstrategie "De organisatie van de gemeente Olst-Wijhe in de gemeenschap van de toekomst" van de afgelopen 4 jaar en geeft aanvullend invulling aan de bestuurlijke ambities zoals opgenomen in de nieuwe Strategische raadsagenda en het Bestuursakkoord. Voor de bedrijfsvoering streven we op de lange termijn naar een toekomstbestendige gemeente Olst-Wijhe. Op korte termijn geven we daarom invulling aan 5 Ontwikkelopgaven en intensiveren we onze samenwerking met de gemeente Raalte om elkaar waar nodig te helpen en versterken.

1. Focus

De urgentie is er om nu focus aan te brengen in onze ambities en werkzaamheden. Olst-Wijhe is een dijk van een gemeente en dat moet ook zo blijven in de toekomst. Medewerkers, bestuurders en raadsleden hebben de afgelopen jaren hard gewerkt aan alle opgaven en ambities. Dat lukt gezien de omvang van onze organisatie en de hoeveelheid en diversiteit van alle opgaven niet meer op dezelfde manier. In 2022 is ter voorbereiding op de kadernota een eerste aanzet gemaakt om te onderzoeken waar de focus op komt te liggen zodat we kwalitatief kunnen blijven presteren. De Focus op Wonen uit het proces rondom de heroverweging was daarbij een belangrijke leidraad. Dit uiteraard in de context van het strategisch raadsagenda en het bestuursakkoord.

2. Ambtelijk-bestuurlijke samenwerking

Het bereiken van doelen voortvloeiend uit ambities kan alleen bij een optimale ambtelijk-bestuurlijke samenwerking. Deze samenwerking vraagt continue aandacht maar in tijden van snelle veranderingen en crises des te meer. In 2022 heeft deze samenwerking gezien de nieuwe samenstelling van college en raad, inclusief het vertrek van de burgemeester, veel aandacht gevraagd.

3. Sturing

De organisatie vraagt om een koersvaste en pro-actieve sturing. Het management en de directie heeft te maken met veel taken op zowel strategisch, tactisch als operationeel vlak: de aansturing van grote teams, inhoudelijk aanspreekpunt, (strategisch)advies, organisatie ontwikkeling, werving- en selectievraagstukken en het dichtlopen van gaten in de organisatie. Dit heeft in 2022 tot het inzicht geleid dat een hernieuwde visie op sturing noodzakelijk is.

4. Strategielijnen

Voor een toekomstbestendige gemeente ligt het accent op het willen werken voor het algemeen belang en het bestaansrecht van de gemeente; nabije en goede dienstverlening leveren. Hiertoe zijn in de vorige raadsperiode 3 programma's opgestart: Participatie, Dienstverlening en Gebiedsgericht werken. Deze programma's zijn in 2022 verder doorontwikkeld.

5. Veerkracht herstellen

Onderzocht wordt hoe de veerkracht in de organisatie kan worden hersteld. Hiertoe is in 2022 een eerste aanzet voor een vitaliteitsprogramma opgezet als onderdeel van het strategisch HR programma Duurzame inzetbaarheid.

De reeds bestaande programma's Digitale Transformatie en de uitvoering van de overige onderdelen van het Strategisch HR waren ook in 2022 ondersteunend aan deze ontwikkelopgaven.

MANAGEMENT

In 2021 is het in 2019 ingezette managementontwikkelingstraject voor directie en teamleiders afgerond en bijbehorende begeleiding afgeschaald. Het team DT (Directie Teamleiders) is meer en meer een team geworden dat toegerust is voor de uitdagingen waarvoor de organisatie van onze gemeente staat. Leidinggeven aan de strategische veranderingsprocessen in een kleine organisatie en daarbij het verschil blijven maken, vragen om een permanente investering in de kwaliteit van het management. Ontwikkelingen staan echter nooit stil en personele ontwikkelingen en nieuw leiderschap vraagt om een continue bewaking van de juiste sturing.

Het management van de organisatie wordt gevormd door directie en teamleiders. In het zogenoemde directie-teamleidersoverleg (DTO) wordt inhoud gegeven aan de ontwikkeling van het management en de samenwerking tussen directie en teamleiders. Vertrekpunt hierbij is om hierbij zoveel mogelijk uit te gaan van "taakvolwassen medewerkers" en "taakvolwassen teams" om daarmee de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie te kunnen leggen. In 2022 is een belangrijke eerste stap gezet in het DTO voor een strategische koers in de toekomst voor de gemeentelijke organisatie in zijn geheel en voor het management met de ontwikkelopgave "Sturing" in het bijzonder.

FINANCIËN

Ter verbetering van het proces m.b.t. de planning & controlcyclus wordt fasegewijs Lias ingevoerd. In 2021 hiermee een start gemaakt en in 2022 is deze fasegewijs verder ingevoerd. Daarnaast is in 2022 invulling gegeven aan de taakstelling voor Bedrijfsvoering voortvloeiend uit de Heroverweging.

MEDEWERKERS

De afgelopen jaren, waaronder in 2022, is getracht om ondanks de doorgevoerde bezuinigingen te blijven anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en kwaliteit te blijven leveren aan de samenleving zonder de grenzen van ontoelaatbare werkdruk voor onze medewerkers te overschrijden. Door een aantal autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld de krapte op de arbeidsmarkt, corona en de vluchtelingencrisis), nieuwe wet- en regelgeving (bijvoorbeeld implementatie van de Omgevingswet), maar ook door politiek-bestuurlijke ambities én beleidsintensiveringen was deze uitdaging stevig. We constateerden in 2022 dat de veerkracht van de organisatie onder spanning staat en dat deze aandacht verdiend. Zie hiervoor ook in paragraaf Beleid en Strategie de ontwikkelopgave "Veerkracht herstellen".

In 2021 is het strategisch HR-beleid geactualiseerd. Dit beleid bestaat naast de Strategische Personeelsplanning uit de bouwstenen opleiden en ontwikkelen, werving en selectie en duurzame inzetbaarheid en is gebaseerd op onze bedrijfsvoeringsvisie en uitvoeringsstrategie. Dit beleid is van groot belang om medewerkers ook in de toekomst te blijven binden en boeien aan onze organisatie en draagt daarmee bij aan een toekomstbestendige organisatie. In 2022 is hier verder uitvoering aan gegeven, onder andere door in samenwerking met Deventer en Raalte een Learning Management System te ontwikkelen. Een belangrijk nieuw aandachtspunt in 2022 was de ontstane krapte op de arbeidsmarkt waarbij op sommige onderdelen in onze organisatie vacatures erg moeilijk waren in te vullen. Onze positie op de arbeidsmarkt hebben wij geprobeerd te verstevigen door met

gebruikmaking van de kracht van de kleine gemeente ons te richten op medewerkers die zich willen ontwikkelen en waarbij potentie zeker zo belangrijk is als kennis en ervaring. De gemeente Olst-Wijhe als ontwikkelgemeente.

INFORMATIE

Naast het organisatiegebied medewerkers speelt het organisatiegebied informatie een steeds belangrijkere rol in onze bedrijfsvoering. Hiervoor heeft de gemeenteraad in samenwerking met de gemeenten Raalte en Deventer een zogenoemde I-visie vastgesteld, waarin een meerjarenperspectief voor de Informatie en ICT ontwikkeling van de gemeenten wordt geschetst, inclusief een doorkijk van te verwachten kosten voor realisatie van het meerjarenperspectief. In de I-visie zijn de volgende onderdelen opgenomen: regie op ICT (de I-werkorganisatie DOWR); informatieveiligheid; domein sociaal; domein ruimte; domein dienstverlening en domein bedrijfsvoering. In 2022 is gewerkt aan de actualisatie van de I-Visie. De onderdelen regie op ICT en informatieveiligheid zijn in de meerjarenbegroting opgenomen. Voor de domeinen zijn ook in 2022 weer jaarlijkse uitvoeringsplannen opgesteld en van een financiële vertaling voorzien. Deze I-Uitvoeringsplannen zijn in samenwerking met de DOWR-partners opgesteld en door elke gemeente afzonderlijk vastgesteld.

Voor de gemeente Olst-Wijhe is binnen het programma Digitale transformatie ingezet op Online dienstverlening en Datagedreven Werken. Voor beide onderdelen is in 2022 een visie vastgesteld en budget gereserveerd.

Het belang van informatieveiligheid en privacybescherming neemt nog steeds toe. Investerings blijven nodig in de ICT-infrastructuur om informatieveiligheid op het vereiste niveau te krijgen c.q. te houden. Als Olst-Wijhe kunnen wij dit niet alleen en is daarom wederom intensief samengewerkt in DOWR-verband.

PROCESSEN

De bedrijfsprocessen vormen een belangrijke succesfactor voor de kwaliteit van de bedrijfsvoering en ook de dienstverlening van onze organisatie. Met permanent verbeteren van deze processen wordt structureel nagedacht of we de goede dingen doen en deze ook goed doen. De organisatie beschikt over aantal gecertificeerde leanbegeleiders die de belangrijkste bedrijfsprocessen samen met de betrokken medewerkers doorlichten. Dit met als doel om een cultuur van permanente verbetering van de bedrijfsvoering te bewerkstelligen. Als gevolg van eerder genoemde oorzaken (Corona, Vluchtelingencrisis e.d.) heeft dit in 2022 geen aandacht gekregen.

Door middel van een periodieke externe audit (gemiddeld 1 keer per drie jaar) wordt de kwaliteit van de ontwikkeling van de bedrijfsvoering getoetst. In dit verband moet worden opgemerkt dat de Corona-crisis, de heroverweging en de vluchtelingencrisis hebben geleid tot een vertraging van de uitvoering hiervan. In 2023 gaan we opnieuw bezien hoe hier invulling aan te geven.

RESULTAATGEBIEDEN

De kwaliteit van onze bedrijfsvoering wordt uiteindelijk afgemeten aan de behaalde resultaten. Resultaten die gerealiseerd moeten worden met beperkte financiële middelen en met een relatief kleine formatie.

Het optimaliseren (lees: minimaliseren) van het kostenniveau blijft een belangrijk speerpunt voor de bedrijfsvoering. Daarbij mag de kwaliteit van de dienstverlening in de richting van onze burgers, bedrijven en instellingen niet uit het oog worden verloren. Hiervoor is het ook belangrijk aandacht te hebben voor de tevredenheid, werklast en werkdruk van medewerkers. Door ons instrumentarium van klanttevredenheidsonderzoeken, medewerkerstevredenheidsonderzoeken en deelname aan de

burgerpeiling van www.waarstaatjegemeente.nl consequent toe te passen, monitoren wij periodiek en gestructureerd onze resultaten. Door middel van periodieke deelname aan bepaalde benchmarks plaatsen we dit ook in een perspectief. Er heeft in het najaar van 2021 een burgerpeiling plaatsgevonden. De uitkomsten zijn in 2022 gepubliceerd op de site van de VNG www.waarstaatjegemeente.nl. In 2022 is geanalyseerd wat te doen met de uitkomsten van de burgerpeiling.

Tenslotte wordt de kwaliteit van de organisatie, zoals reeds eerder in deze paragraaf aangegeven, in een cyclus van drie jaar permanent gemonitord volgens de principes van het Overheids-Ontwikkelmodel (INK-based). Dit vormt weer de input voor de organisatieontwikkeling en de teamontwikkelingsplannen. In de afgelopen jaren heeft dit vanwege diverse crises wat minder aandacht gekregen. Van belang is dat op basis van deze onderzoeken in 2023 een doorontwikkeling plaatsvindt van streefcijfers en prestatie-indicatoren waarmee een verbetering in de toetsing van de resultaten kan worden bereikt en daarmee de cirkel plan, do, check, act nog beter rond gemaakt kan worden.

VERBONDEN PARTIJEN

INLEIDING

Onze gemeente werkt met een aantal verbonden partijen samen om de gewenste beleidseffecten uit de begroting op een efficiënte - en doelmatige wijze te realiseren. Met deze externe partijen is de samenwerking op verschillende manieren georganiseerd.

VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen zijn partijen waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang (deelneming) heeft. We spreken van financieel belang als de gemeente aansprakelijk is bij niet nakoming van verplichtingen of als er geen verhaalmogelijkheden zijn bij een faillissement. We spreken van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft, bijvoorbeeld als een wethouder, raadslid of ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente stemt bij een algemene vergadering van aandeelhouders.

In de "Kadernota Verbonden Partijen" zijn de verschillende soorten verbonden partijen toegelicht en zijn er regels vermeld voor het aangaan of wijzigen van diverse samenwerkingen.

STURINGSARRANGEMENT

Uw raad is op 5 februari 2018 akkoord gegaan met de gekoppelde arrangementen per verbonden partij. Hoewel er begin 2023 een nieuwe nota verbonden partijen is vastgesteld, heeft dit P&C-document nog betrekking op boekjaar 2022 waardoor de oude arrangementen nog zijn gebruikt. Binnen elk arrangement heeft ons college van B&W een actieve informatieplicht richting uw gemeenteraad ten tijde van relevante gebeurtenissen rondom een verbonden partij. Daarnaast kan er per verbonden partij maatwerk worden geleverd. Onderstaande arrangementen zijn in de nota verbonden partijen vastgesteld, waarbij het niet meer toegepaste "extra"-arrangement niet meer is weergegeven:

Arrangement:	Welke taken:
BASIS	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een laag risicoprofiel. Er wordt enkel de wettelijk verplichte informatie verstrekt.
STANDAARD	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een gemiddeld risicoprofiel. Er wordt naast de wettelijk verplichte informatie ook extra informatie verstrekt in de programmabegroting en jaarstukken. Deze extra informatie komt terug bij de paragraaf verbonden partijen en bij de relevante beleidsonderwerpen.
MAATWERK	Voorbeelden zijn: werkbezoeken, workshops voor raad en college. Maar ook inhoudelijk, bijvoorbeeld het informeren/adviseren van ons college voor een bestuurlijk overleg, vooraf of achteraf (al naar gelang het onderwerp). Het presidium stelt de maatwerkafspraken in het jaarprogramma op.

RISICO'S

Afhankelijk van de mate van verbondenheid (bijv. geplaatst aandelenkapitaal) zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen. In de "Kadernota Verbonden Partijen" is besloten gebruik te maken van arrangementensystematiek op basis van een risicoanalyse. In april 2021 is met de fractievoorzitters afgestemd dat een nieuwe uitgebreide risicoanalyse niet nodig is. Waar hoge risico's verwacht worden, worden deze meegenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Uw raad van 5 februari 2018 heeft ingestemd met de gekoppelde arrangementen per verbonden partij. Voor de bijbehorende risicoanalyse wordt daarnaar verwezen. In april 2021 is met de fractievoorzitters afgesteld dat een nieuwe uitgebreide risicoanalyse niet nodig is en dat wordt volstaan met het volgende: voor gemeenschappelijke regelingen het standaardarrangement en voor overige verbonden partijen het basisarrangement. Eventueel gewenst maatwerk wordt in het jaarprogramma via het presidium afgesteld. Dit komt overeen met de vastgestelde werkwijze uit de nota verbonden partijen 2023.

Hieronder treft u een beknopt overzicht aan van de kengetallen per verbonden partijen. Groen gearceerd zijn de verbonden partijen met het basisarrangement en geel met het standaardarrangement. Als er een + achter de naam staat is er daarnaast sprake van maatwerk zoals besloten in het presidium voor kalenderjaar 2022.

Bedragen x €1.000

Verbonden partijen	Eigen vermogen*		Vreemd vermogen		Resultaat	Dividend
Gemeenschappelijke regelingen	01 01 2022	31 12 2022	01 01 2022	31 12 2022	2022	In 2022**
GGD IJsselland	2.546	nmb	18.302	nmb	nmb	
Konnect (Sallcon)	10.620	nmb	0	nmb	nmb	
RSJ Jeugdzorg +	0	nmb	2.065	nmb	nmb	
Veiligheidsregio IJsselland +	8.958	5.345	34.692	33.604	-34	
Omgevingsdienst IJsselland +	424	nmb	3.076	nmb	nmb	
Besloten vennootschappen						
CSV Amsterdam	312	210	23	13	-102	
Publiek belang Elektriciteitsproductie	1.532	1.480	7	10	-52	
Konnect	6.391	nmb	7.546	nmb	nmb	
Naamloze Vennootschappen						
Bank Nederlandse Gemeenten	5.062.000	4.615.000	143.995.000	194.459	300.000	46
Enexis	4.241.000	5.441.000	5.154.000	4.907.000	1.300.000	24
ROVA	40.320	40.866	58.840	63.473	4.369	nmb
Wadinko	74.147	82.569	6.923	8.542	12.923	nmb
Overige						
Dimpact	2.335	nmb	3.219	nmb	nmb	

* - dit is het eigen vermogen vóór resultaatbestemming

** - het betreft ontvangen dividend door de gemeente in boekjaar 2022

GRONDBELEID

INLEIDING

In de Nota Grondbeleid zijn de kaders voor het grondbeleid vastgesteld. Deze nota is eind 2022 geactualiseerd. In deze paragraaf grondbeleid wordt ingegaan op de relatie grondbeleid met gemeentelijke projecten en hoe wordt omgegaan met winst en verlies. Hiernaast wordt het verplicht nemen van vroegtijdig tussentijds winst beschreven en de uitgangspunten en resultaten van de geactualiseerde grondexploitatiebegrotingen (hierna GREXen) per 1-1-2023 weergegeven. Tot slot wordt in deze paragraaf ingegaan op risico's en kansen met betrekking tot grondexploitatiebegrotingen en het benodigde weerstandsvermogen dat op basis van de risicoanalyse wordt bepaald.

In de Nota Grondbeleid wordt uitgegaan van situationeel grondbeleid waarbij per initiatief/ontwikkeling wordt gekozen welke vorm van grondbeleid door de gemeente wordt gehanteerd: actief of faciliterend. Voor de ontwikkelingen waarbij de gemeente actief betrokken is en 100% regie heeft stelt de gemeente eigen (actieve) GREXen op. Hierbij wordt rekening gehouden met de voorgeschreven richtlijnen van de Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente (BBV). Het BBV definieert grondexploitaties als volgt:

“Grondexploitaties zijn gronden die zich in een transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.”

Winst of verlies

Een GREX wordt meestal voor een langere periode opgesteld, waardoor veel aannames moeten worden gedaan over renteontwikkelingen, kosten- en opbrengstenstijgingen en/of -dalingen. Afhankelijk van het te ontwikkelen plan, de actuele en de te verwachten toekomstige economische situatie is bij resultaatbepaling van de GREX sprake van winst of verlies. Omdat binnen de GREX de financiële risico's groot kunnen zijn, is een helder beeld en reële inschatting van de financiële risico's belangrijk.

Van de resultaten van de GREXen wordt verwacht dat deze positief zijn en/of een substantiële bijdrage leveren aan de (ruimtelijke en volkshuisvestelijke) gestelde doelstellingen. Het uitgangspunt is dat met betrekking tot positieve en negatieve resultaten de in exploitatie genomen complexen elkaar kunnen afdekken. Als blijkt dat het resultaat van een GREX negatief (verlieslatend) is wordt, in overeenstemming met de BBV, een verliesvoorziening ter afdekking van het tekort gevormd. Zoals opgenomen in de Nota Grondbeleid wordt deze verliesvoorziening, genaamd 'voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties', gedekt uit de 'Algemene reserve gemeentelijke GREXen'.

Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties (ARG)

De 'Algemene reserve gemeentelijke GREXen' (hierna ARG) vormt een buffer om te voorkomen dat de algemene dienst met nadelige effecten (één of meerdere tekorten) op GREXen wordt geconfronteerd. De ARG is alleen bestemd om negatieve resultaten van GREXen op te vangen. Deze reserve kan niet worden aangesproken voor uitgaven die geen relatie met GREXen hebben. Wel mag een eventueel surplus in deze ARG worden afgeroomd ten gunste van de algemene middelen. Aan de andere kant wordt vanuit de algemene middelen een toevoeging aan deze reserve gedaan als blijkt dat het benodigde bedrag van de ARG onvoldoende is om de ontstane tekorten af te dekken. Om dit te monitoren worden de GREXen twee keer per jaar geactualiseerd: per 1 januari bij jaarrekening en per 1 juli.

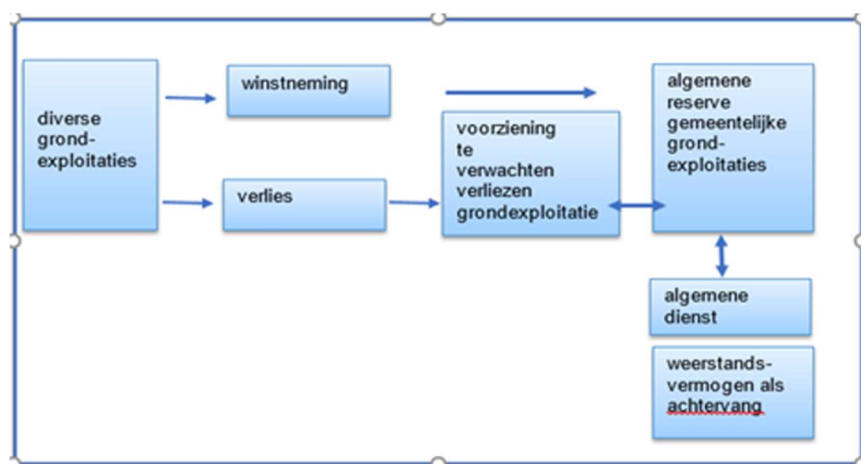
Vroegtijdige (tussentijdse) Winstneming

Volgens de richtlijnen van het BBV is de gemeente verplicht bij winstgevende GREXen vroegtijdig tussentijds winst (hierna winstneming) te nemen volgens het realisatiebeginsel via de “Percentage of completion” methode (POC-methode)”. De BBV zegt hierover het volgende:

“Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitaties winst te worden genomen”.

Bij bepaling van de tussentijdse winst over 2022 wordt rekening gehouden met de genomen winst tot en met 2021. Dit kan betekenen dat in voorgaande jaren te weinig is genomen. Het kan ook zijn dat meer winst is genomen dan per 31 december 2022 is toegestaan. In beide gevallen vindt een correctie plaats in de boekwaarde per 31 december 2022. Als sprake is van winstneming per 31 december 2022 wordt deze winst toegevoegd aan de ‘Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties’.

Voorname beschrijving over winst, verlies en tussentijdse winstneming is in onderstaand overzicht weergegeven.

ACTUELE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

In de Grondprijzenbrief 2023 en in Nota Rekentechnische uitgangspunten 2023 (RTU2023), die eind 2022 door het college zijn vastgesteld, zijn de actuele trends en ontwikkelingen nader gedetailleerd.

Opbrengsten grondverkoop

De opbrengst van de grondverkoop binnen GREX-projecten in 2022 (exclusief overige inkomsten en btw) bedraagt afgerond € 3.934.000 (zie onderstaande tabel).

Grondopbrengsten kavelsverkoop actuele grondexploitaties (bedragen x € 1.000)													
Project	BT/WB	2011 €	2012 €	2013 €	2014 €	2015 €	2016 €	2017 €	2018 €	2019 €	2020 €	2021 €	2022 €
Wesepe bedrijventerrein	BT												672
Meente Noord	BT												
Meente Zuid	BT									221			281
Noorder Koeslag	WB	1.303	688	240		88	585	1.870	2.560	1.839	1.964	1.463	0
Wesepe woningbouw	WB	547				145	179	820	371	481	605	315	0
Olstergaard	WB											1.248	2.715
Zonnekamp Oost	WB	284	880	938	647	655	815	302	748	2.893	1.227		266
Totaal grondverkoop		2.134	1.568	1.178	647	888	1.579	2.992	3.679	5.434	3.796	3.026	3.934
BT= Bedrijventerrein													
WB= Woningbouw													
*) excl. exploitatiebijdrage													

De ontvangen rente, inschrijfgelden, waarborgsommen, reserveringsvergoedingen, recht van opstal, subsidiegelden en huren die in de actuele GREXen geboekt zijn in 2022 bedragen in totaal afgerond € 70.000 waarmee de totale opbrengsten in 2022 afgerond € 4.004.000 bedragen.

Uitgangspunten actualisatie grondexploitaties

De GREXen zijn op prijspeil 1-1-2023 geactualiseerd waarbij rekening is gehouden met de huidige marktsituatie. Dit betekent dat voor alle GREXen is gekeken naar het uitgiftetempo en de grondprijzen van de nog uit te geven kavels. Hiernaast zijn de opgenomen plan- en civieltechnische kosten geanalyseerd. Waar nodig en zinvol is de gemeentelijke plankostenscan gebruikt. Hiervoor is een rekensystematiek gehanteerd die aansluit bij de ministeriële regeling voor plankosten.

De kostenramingen voor de civiele werken zijn opgemaakt en geactualiseerd (exclusief btw) met de Standaard Systematiek voor Kostenramingen (SSK), zodat op eenduidige wijze is gecalculeerd. Hierdoor zijn ramingen inzichtelijk, beter in de tijd te volgen en onderling vergelijkbaar.

Bij de opmaak van de GREXen is rekening gehouden met de volgende parameters:

Samenvatting prijsindex opbrengstenstijging per 1-1-2023

	Opbrengsten in GREXen	2022 in %	2023 in %	2024 in %	2025 in %	2026 in %	2027 e.v. in %
1	Woningbouw	5,50	11,50 *)	2,00	2,00	2,00	2,00
2	Bedrijven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

*) op basis van advies Van Ameyde Waarderingen

In de actualisatie van de GREXen op prijspeil 1-1-2022 was rekening gehouden met een kostenstijging van 3% vanaf 2022. Bij de tussentijdse GREX-actualisatie per 1-7-2022 is gebleken dat de GWW-prijsindex over het 1e halfjaar van 2022 significant was gestegen naar ongeveer 9% (onder andere vanwege hoge inflatie, stijging energiekosten en schaarste in producten).

De GREXen zijn bij tussentijdse actualisatie per 1-7-2022 doorgerekend met het nieuwe GWW-prijsindexcijfer, zodat bij de tweede Marap/Berap de actuele stand van zaken in beeld was.

Samenvatting prijsindex kostenstijging per 1-1-2023

	Totaaloverzicht parameters in de GREXen voor nog te realiseren kosten	2022	2023	Vanaf 2024
1	Verwervingskosten *)			
2	Bouw- en woonrijpmaken/groen en overige inrichtingskosten	9,00% **)	5,00%	5,00%
3	Plankosten (stijging) in- en externe uren t.b.v. planontwikkeling en voorbereiding, toezicht en uitvoering.	3,00%	3,00%	3,00%
4	Rente over de te verwachten kosten en opbrengsten (in overeenstemming met BBV-richtlijn)	2,41%	1,59%	1,59%
5	Discontovoet ten behoeve van het netto contant maken van de eindwaarde per 1-1-2023 volgens de BBV-regelgeving	2,00%	2,00%	2,00%

*) Is uitkomst onderhandelingen.

**) Bij actualisatie per 1-7-2022 is de parameter voor kostenindex met 6% verhoogd (naar totaal 9%) naar aanleiding van de gestegen index voor Grond-Weg en Waterbouw (GWW-index), deze was 3% per 1-1-2022. Ook is de verwachting voor de komende jaren bijgesteld overeenkomstig de prognose ontwikkeling GWW-index Stadskwadraat en Metafoor medio 2022). Een en ander is afgestemd met civiel techniek.

De hiervoor genoemde parameters/ indices zijn opgenomen in de eind 2022 door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde Nota Rekentechnische uitgangspunten 2023 (RTU2023).

TUSSENTIJDSE WINSTNEMING

Tussentijdse winstneming

Winst is genomen zoals de POC-methode voorschrijft, waarbij rekening is gehouden met de winstneming uit voorgaande jaren. De winstneming wordt verwerkt in de boekwaarde van de projecten per 31-12-2022. In de tabel 'Resultaten onderhanden werken', zijn de winstnemingen verwerkt in overeenstemming met de BBV-richtlijnen. De volgende projecten komen voor winstneming in aanmerking:

Tussentijdse winstneming tot en met 2022 in euro's								
Project	2017	2018	2019	2020	2021	Totaal t/m 2021	2022	Totaal t/m 2022
Noorder Koeslag	€ 648.767	€ 688.915	€ 238.493	€ 260.160	€ 340.937	€ 2.177.272	€ 117.277	€ 2.294.549
Zonnekamp Oost		€ 60.331	€ 9.863	€ -14.963	€ 163.816	€ 219.047	€ 16.452	€ 235.499
Meente Zuid			€ 146.657	€ 14.594	€ -26.999	€ 134.252	€ 34.336	€ 168.588
Olstergaard				€ 916	€ 107.078	€ 107.994	€ -52.838	€ 55.156
Totaal Winstneming	€ 648.767	€ 749.246	€ 395.013	€ 260.707	€ 584.832	€ 2.638.565	€ 115.227	€ 2.753.792

In 2022 wordt een bedrag van € 115.227 als winst genomen. Dit bedrag wordt toegevoegd aan ARG. Het totaalbedrag (t/m 2022) van de tussentijdse winstneming bedraagt € 2.753.792. In Olstergaard is er sprake van een negatieve winstneming. Dit wordt nader toegelicht bij de toelichting van het complex Olstergaard verderop in deze paragraaf.

RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

De GREXen zijn nauwkeurig doorgenomen. De tot en met 2022 gemaakte kosten en opbrengsten met betrekking tot de gemeentelijke actieve GREXen zijn opgenomen in de boekwaarden per 31-12-2022. Deze boekwaarden zijn verwerkt in de actualisatie van de GREXen per 1-1-2023.

In de tabel 'Resultaten onderhanden werken' worden de resultaten van de geactualiseerde GREXen ná winstneming weergegeven. Hierna wordt nader ingegaan op de geactualiseerde GREXen en de uitkomsten hiervan.

Resultaten onderhanden werken Olst-Wijhe							
Resultaten onderhanden werken	A	B	C	D	D-C		
Bestaande grondexploitaties	Resultaat* JR 2021 per 1-1-2022 incl. winstname	Toevoeging 2% rente	Resultaat* JR 2021 per 1-1-2023	Resultaat* JR 2022 per 1-1-2023 incl. winstname	Project-inhoudelijk verschil incl. winstname	Voordelig/Nadelig	
Wesepe bedrijventerrein	€ -322.688	€ -6.454	€ -329.142	€ -259.204	€ 69.938	Voordelig	
Wesepe woningbouw	€ -839.105	€ -16.782	€ -855.887	€ -856.338	€ -451	Nadelig	
Noorder Koeslag**	€ 21.698	€ 434	€ 22.132	€ 5.158	€ -16.974	Nadelig	
Zonnekamp Oost***	€ 5.075	€ 102	€ 5.177	€ -571	€ -5.748	Nadelig	
Meente Zuid****	€ 29.796	€ 596	€ 30.392	€ 3.467	€ -26.925	Nadelig	
Olstergaard*****	€ 728.883	€ 14.578	€ 743.461	€ 103.031	€ -640.430	Nadelig	
Meente Noord	€ -776.164	€ -15.523	€ -791.687	€ -824.173	€ -32.486	Nadelig	
Totaal	€ -1.152.505	€ -23.050	€ -1.175.555	€ -1.828.630	€ -653.075	Nadelig	
					D-C	D-A	
Totaal neg. Grexen (verlies)	€ -1.937.957	€ -38.759	€ -1.976.716	€ -1.940.286	€ 36.430	€ -2.329	Nadelig
Totaal positieve Grexen	€ 785.452	€ 15.709	€ 801.161	€ 111.656	€ -689.505	€ -673.796	Nadelig

* : netto contante waarde op prijspeil per 1 januari

Grondexploitatiebegroting	Winstneming		
	t/m 2021	2022	t/m 2022
Noorder Koeslag**	€ 2.177.272	€ 117.277	€ 2.294.549
Zonnekamp Oost***	€ 219.047	€ 16.452	€ 235.499
Meente Zuid****	€ 134.252	€ 34.336	€ 168.588
Olstergaard*****	€ 107.994	€ -52.838	€ 55.156
Totaal Winstneming	2.638.565	€ 115.227	€ 2.753.792

Toelichting op vorenstaande tabel:

- Bij de GREXen aangeduid met sterretjes is sprake van winstneming, wat (negatieve) invloed heeft op het GREX-resultaat omdat de winstname als kosten worden opgenomen in de boekwaarde. Als te veel winst is genomen wordt de boekwaarde verlaagd met het betreffende bedrag waarmee het resultaat verbetert van de betreffende GREX.
- Kolom (A) geeft het resultaat behorende bij jaarrekening van 2021 weer. Dit bedrag is de netto contante waarde per 1-1-2022 bij actualisatie van de GREXen op prijspeil 1-1-2022.
- In Kolom B staat de rente over 2022 ter grootte van € 23.050 weergegeven oftewel 2% over het saldo per 1-1-2022. Kolom C (= A + B) geeft het resultaat uit de jaarrekening van 2021 aan inclusief het effect van 1 jaar rente. Het met één jaar rente gecorrigeerd saldo (kolom C) is het verwacht resultaat per 1-1-2023 van € 1.175.555 nadelig. Het werkelijk saldo van het netto contante resultaat bedraagt conform de GREX-actualisatie per 1-1-2023 (kolom D) € 1.828.630 nadelig. Dit is een verslechtering is ten opzichte van de verwachting (kolom C

€1.175.555) met € 653.075. Rekening is gehouden met de rentecorrectie over 2022 van € 23.050. (Zonder rentecorrectie was dit verschil € 676.125 nadelig (€ -653.075 + € -23.050)).

Enkele conclusies

1. In 2022 wordt een bedrag van € 115.227 als winst genomen.
2. Het totaalresultaat van de onderhanden werken (GREXen) bedraagt in totaal € 1.828.630 nadelig per 1-1-2023. Dit bedrag is opgebouwd uit een
 - Nadelig resultaat van verlieslatende grondexploitaties ter grootte van € 1.940.286
 - Voordelig resultaat van winstgevende grondexploitaties ter grootte van € 111.656
 Totaalresultaat nadelig per 1-1-2023 € 1.828.630
3. De voorziening 'te verwachten verliezen grondexploitaties' was per 1 januari 2022 € 1.937.957 (kolom A). Per 1 januari 2023 is het bedrag 'te verwachten verliezen grondexploitaties' € 1.940.286 (kolom D). Per saldo moet de voorziening voor 'te verwachten verliezen grondexploitaties' met € 2.329 worden verhoogd.
4. De verslechtering van € 653.075 op contante waarde is vrijwel volledig toe te wijzen aan de ontwikkeling van de FLEX-woningen in het complex Olstergaard.

Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties (ARG)

De GREXen zijn per 1-1-2023 geactualiseerd en aangepast aan de huidige marktsituatie. Op basis hiervan is het totaal aan GREXen financieel niet sluitend. Ter afdekking van het tekort is de voorziening 'te verwachten verliezen grondexploitaties' gevormd. Deze voorziening wordt per 31-12-2022 verhoogd met € 2.329. De voorziening wordt gedekt door de ARG. Daarentegen wordt jaarlijks het saldo van de totale winstnemingen toegevoegd aan de ARG.

Het benodigd weerstandsvermogen in de ARG wordt berekend door het opstellen van een risicoanalyse op hoofdlijnen waarbij gekeken wordt naar kansen en risico's in de GREXen. Per 1-1-2023 bedraagt het gecalculeerde risico afgerond € 207.000 (zie tabel aan het eind van deze paragraaf onder 'Risicoanalyse op hoofdlijnen'). Uit de stand van de ARG per 31-12-2022 (waaraan de winstneming is toegevoegd en het bedrag van de verhoging van de verliesvoorziening is opgenomen) blijkt dat, nadat het bedrag dat uit de risicoanalyse komt ad € 207.000, is gereserveerd een bedrag van € 155.473 vrij valt naar de reserve algemene dienst. De onderbouwing is als volgt:

Tabel Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties			
			nieuw
Reserve GREX 1-1-2022 (incl. best. Resultaat 2021)			210.546
Toevoeging winstneming 2022	115.497		
Mutatie verliesvoorziening 2022 (incl. rentetoevoeging)	36.430		151.927
Reserve GREX 31-12-2022			362.473
Nieuwe stand risico-analyse			-207.000
Vrijval naar resultaatbestemming 2022			155.473

RESULTATEN NÁ WINSTNEMING EN TOELICHTING PER GRONDEXPLOITATIEPROJECT

Elke GREX is uniek en heeft eigen uitgangspunten. In de volgende tabellen zijn de financiële verschillen in beeld gebracht tussen de stand per 1-1-2023 ten opzichte van de stand van zaken per 1-1-2022. Daar waar nodig wordt kort ingegaan op de verschillen per project.

Algemene invloeden

- Vanwege hoge bouwkosten is een aantal kavels teruggegeven, deze worden aangeboden aan reservekandidaten of opnieuw in verkoop gebracht.

- De uurtarieven van 2022 zijn geïndexeerd met 3% per 1-1-2023.
- Bij de actualisatie per 1-1-2022 van de GREXen was rekening gehouden met 3% kostenstijging over 2022. Van de oorlog in Oekraïne was toen nog geen sprake. Ook was nog geen sprake van de ongekend hoge inflatie en de ontstane schaarste in de levering van producten zoals wij die heden kennen. Als gevolg hiervan is de GWW-kostenindex in het 1e halfjaar van 2022 gestegen naar gemiddeld 9%. De GREXen zijn bij tussentijdse actualisatie per 1-7-2022 doorgerekend met het nieuwe GWW-prijsindexcijfer. Ook is de verwachting voor de komende jaren bijgesteld.
- Door de kostenstijgingen stijgt ook de negatieve rente die in de GREX wordt gecalculeerd. Dit heeft een nadelig effect op het te behalen resultaat omdat hierdoor de totale kosten stijgen.

In de volgende tabellen is per actuele GREX voor bedrijventerreinen en woningbouwlocaties aangegeven of de boekwaarde, rente en het resultaat op eind- en contante waarde voordelig (V) of nadelig (N) is. Dit is ook bij de verschillen tussen 1-1-2023 en 1-1-2022 aangegeven.

Negatieve boekwaarde	minder negatief	=	voordelig (V)
Negatieve boekwaarde	meer negatief	=	nadelig (N)
Positieve boekwaarde	minder positief	=	nadelig (N)
Positieve boekwaarde	meer positief	=	voordelig (V)
Kosten	meer	=	nadelig (N)
Kosten	minder	=	voordelig (V)
Opbrengsten	meer	=	voordelig (V)
Opbrengsten	minder	=	nadelig (N)
Kostenstijging	meer	=	nadelig (N)
Kostenstijging	minder	=	voordelig (V)
Negatieve rente/NCW/eindwaarde	meer negatief	=	nadelig (N)
Negatieve rente/NCW/eindwaarde	minder negatief	=	voordelig (V)
Positieve rente/NCW/eindwaarde	minder positief	=	nadelig (N)
Positieve rente/NCW/eindwaarde	meer positief	=	voordelig (V)

Hiernaast zijn de volgende uitgangspunten aangehouden met betrekking tot het cijfermateriaal:

- De tabellen betreffen gemeentelijke actieve GREXen.
- De gehanteerde boekwaarde per 31-12-2022 is inclusief gerealiseerde inkomsten en uitgaven, gerealiseerde kapitaalslasten en tussentijds genomen winsten (indien van toepassing).
- Daar, waar sprake is van winstneming, is dit in de korte toelichting bij de projecten aangegeven.
- Bedragen zijn exclusief btw.
- Bij de verschillen in de Netto Contante Waarde (NCW) is geen rekening gehouden met de rentetoe rekening van 2%, zoals dat in de tabel Resultaten onderhanden werken wel is gebeurd. Daarom moet bij het NCW verschil in onderstaande tabellen het rentebedrag (uit kolom B Resultaten onderhanden werken) worden opgeteld om te komen tot het projectinhoudelijk verschil inclusief winstname (D-C).

Onderstaand het totale overzicht per complex inclusief een korte toelichting.

Meente Zuid

Op dit bedrijventerrein zijn alle gronden verkocht. Deze GREX wordt in 2023 afgesloten. De stijging van de civieltechnische kosten heeft een nadelig effect op het resultaat. Sprake is van winstneming in 2022 ter grootte van € 34.336. In totaal is in dit project per 31-12-2022 een tussentijdse winst genomen van € 168.588.

Dit bedrijventerrein heeft een winstgevende GREX na winstneming ter grootte van € 3.467 NCW per 1-1-2023.

Meente Zuid Bedrijventerrein		na winstneming				
Omschrijving	GREX per 1-1-2023		GREX per 1-1-2022		Vershil tov 1-1-2022	
Boekwaarde	€ 40.714	V	€ 185.669	N	€ 226.383	V
Kosten*	€ 1.481.252		€ 1.448.226		€ 33.026	N
Opbrengsten**	€ 1.644.991		€ 1.839.897		€ 5.094	V
Kostenstijging	€ 990		€ 690		€ 300	N
Opbrengstenstijging	€ -		€ -		€ -	
Rente	€ 159.212	N	€ 156.666	N	€ 2.546	N
Netto contante waarde	€ 3.467	V	€ 29.796	V	€ 26.329	N
Eindwaarde	€ 3.536	V	€ 30.997	V	€ 27.461	N
Eindwaarde per	31-12-2023		31-12-2023			
*) exclusief kostenstijging						
**) exclusief opbrengstenstijging						

Meente Noord

In 2020 is dit bedrijventerrein in exploitatie genomen. Gronduitgiften konden niet plaatsvinden vanwege de uitkomst van het ecologisch onderzoek dat voorafgaand aan het bouwrijp maken moet worden verricht. In de geactualiseerde GREX wordt uitgegaan van gefaseerde verkoop van de verschillende kavels met in totaal 18.606 m² uitteefbaar terrein in de periode 2023 tot en met 2029. Dit bedrijventerrein heeft een verlieslatende GREX ter grootte van € 824.173 NCW per 1-1-2023. Van winstneming is geen sprake.

Meente Noord Bedrijventerrein						
Omschrijving	GREX per 1-1-2023		GREX per 1-1-2022		Vershil tov 1-1-2022	
Boekwaarde	€ 1.515.241	N	€ 1.430.697	N	€ 84.544	N
Kosten*	€ 2.690.747		€ 2.565.194		€ 125.553	N
Opbrengsten**	€ 2.499.029		€ 2.499.029		€ -	
Kostenstijging	€ 73.894		€ 69.032		€ 4.862	N
Opbrengstenstijging	€ -		€ -		€ -	
Rente	€ 681.065	N	€ 496.995	N	€ 184.070	N
Netto contante waarde	€ 824.173	N	€ 776.164	N	€ 48.009	N
Eindwaarde	€ 946.677	N	€ 909.351	N	€ 37.326	N
Eindwaarde per	31-12-2029		31-12-2029		€ -	
*) exclusief kostenstijging						
**) exclusief opbrengstenstijging						

Wesepe bedrijventerrein

Op dit bedrijventerrein is nog 5.255 m² uitteefbaar (van totaal 18.183 m²), verdeeld over 2 kavels. De looptijd van dit project is met één jaar verkort, hetgeen een positieve invloed heeft op de plankosten. Hiernaast zijn de plankosten opnieuw afgezet tegen de nog te verrichten werkzaamheden en naar beneden bijgesteld. De stijging van de civieltechnische kosten heeft een nadelig effect op het resultaat. In 2022 zijn 4 kavels uitgegeven. De opbrengsten zijn hoger en eerder ontvangen dan gepland, hetgeen een positief effect heeft op het resultaat.

Dit bedrijventerrein heeft een verlieslatende GREX ter grootte van € 259.204 NCW per 1-1-2023. Van winstneming is geen sprake.

Wesepe Bedrijventerrein					
Omschrijving	GREX per 1-1-2023		GREX per 1-1-2022		Vershil tov 1-1-2022
Boekwaarde	€ 812.575	N	€ 1.421.987	N	€ 609.412 V
Kosten*	€ 2.416.718		€ 2.437.142		€ 20.424 V
Opbrengsten**	€ 2.727.713		€ 2.714.107		€ 13.606 V
Kostenstijging	€ 3.551		€ 3.513		€ 38 N
Opbrengstenstijging	€ -		€ -		€ -
Rente	€ 577.112	N	€ 527.925	N	€ 49.187 N
Netto contante waarde	€ 259.204	N	€ 322.688	N	€ 63.484 V
Eindwaarde	€ 269.668	N	€ 349.269	N	€ 79.601 V
Eindwaarde per	31-12-2024		31-12-2025		
*) exclusief kostenstijging					
**) exclusief opbrengstenstijging					

Wesepe woningbouw

De woningbouwlocatie in Wesepe bestaat uit twee delen. Alle kavels zijn verkocht. Het laatste deel van de terreinafwerking moet nog in 2023 worden uitgevoerd, waarna het project ultimo 2023 technisch en administratief wordt afgesloten. De civieltechnische kosten vallen circa € 17.000 lager uit dan in 2022 was gecalculleerd. De plankosten zijn kritisch beoordeeld en afgezet tegen de nog te verrichten werkzaamheden. Door indexering van het ambtelijk uurtarief en benodigde tijd voor begeleiding en afsluiting van dit project stijgen de plankosten. Dit woningbouwgebied heeft een verlieslatende GREX ter grootte van € 856.338 NCW per 1-1-2023. Van winstneming is geen sprake.

Wesepe Woningbouw					
Omschrijving	GREX per 1-1-2023		GREX per 1-1-2022		Vershil tov 1-1-2022
Boekwaarde	€ 812.304	N	€ 633.940	N	€ 178.364 N
Kosten*	€ 3.957.057		€ 3.945.980		€ 11.077 N
Opbrengsten**	€ 4.042.155		€ 4.042.155		€ -
Kostenstijging	€ 990		€ 3.031		€ 2.041 V
Opbrengstenstijging	€ -		€ -		€ -
Rente	€ 957.514	N	€ 933.694	N	€ 23.820 N
Netto contante waarde	€ 856.338	N	€ 839.105	N	€ 17.233 N
Eindwaarde	€ 873.406	N	€ 855.829	N	€ 17.577 N
Eindwaarde per	31-12-2023		31-12-2022		
*) exclusief kostenstijging					
**) exclusief opbrengstenstijging					

Noorder Koeslag

In de woonwijk Noorder Koeslag zijn kavels verkocht door de gemeente. Naast de door SallandWonen gerealiseerde huurwoningen zijn ook woningen projectmatig verkocht. De laatste kavel ter grootte van 341 m² (circa € 94.000) is in 2023 opnieuw in verkoop gebracht, waarna het project in 2023, na realisatie van de woningbouw en de terreinafwerking, technisch en administratief kan worden afgesloten.

De civieltechnische- en de plankosten zijn als gevolg van kritische beoordeling met circa € 76.000 naar beneden bijgesteld. Mede door het verwerken van de winstname ter grootte van € 117.277 over 2022 zijn de totale investeringen in dit project nominaal met circa € 41.000 toegenomen. In totaal is in dit project per 31-12-2022 een tussentijdse winst genomen van € 2.294.549. Dit woningbouwproject heeft een winstgevende GREX ter grootte van € 5.158 NCW (na winstnemingen) per 1-1-2023.

Noorder Koeslag Woningbouw	na winstneming					
Omschrijving	GREX per 1-1-2023		GREX per 1-1-2022		Vershil tov 1-1-2022	
Boekwaarde	€ 44.786	V	€ 452.837	V	€ 408.051	N
Kosten*	€ 17.723.645		€ 17.682.767		€ 40.878	N
Opbrengsten**	€ 20.260.384		€ 20.240.844		€ 19.540	V
Kostenstijging	€ 2.591		€ 17.463		€ 14.872	V
Opbrengstenstijging	€ -		€ -		€ -	
Rente	€ 2.528.897	N	€ 2.537.398	N	€ 8.501	V
Netto contante waarde	€ 5.158	V	€ 21.698	V	€ 16.540	N
Eindwaarde	€ 5.261	V	€ 22.573	V	€ 17.312	N
Eindwaarde per	31-12-2023		31-12-2023			
*) exclusief kostenstijging						
**) exclusief opbrengstenstijging						

Zonnekamp Oost

In Veld D van Zonnekamp Oost is de laatste kavel ter grootte van 1.240 m² in 2022 verkocht (House2Start). Dit project kan naar verwachting technisch en administratief in 2023 worden afgesloten.

De civieltechnische kosten zijn afgenomen met circa € 10.000 en de plankosten zijn als gevolg van toename van het ambtelijk uurtarief en extra benodigde tijd voor de afsluiting van dit project gestegen met circa € 13.000. Verder is rekening gehouden met de winstneming over 2022 ter grootte van € 16.452.

Tot en met 2022 is een winst genomen van € 235.499.

Dit woningbouwgebied heeft een verlieslatende GREX ter grootte van € 571 NCW (na winstnemingen) per 1-1-2023.

Zonnekamp Oost Woningbouw	na winstneming					
Omschrijving	GREX per 1-1-2023		GREX per 1-1-2022		Vershil tov 1-1-2022	
Boekwaarde	€ 65.222	V	€ 178.092	N	€ 243.314	V
Kosten*	€ 8.453.652		€ 8.434.288		€ 19.364	N
Opbrengsten**	€ 11.272.141		€ 11.261.461		€ 10.680	V
Kostenstijging	€ 1.366		€ 1.566		€ -200	V
Opbrengstenstijging	€ -		€ -		€ -	
Rente	€ 2.817.705	N	€ 2.815.682	N	€ 2.023	N
Netto contante waarde	€ 571	N	€ 5.075	V	€ 5.646	N
Eindwaarde	€ 583	N	€ 5.176	V	€ 5.759	N
Eindwaarde per	31-12-2023		31-12-2022			
*) exclusief kostenstijging						
**) exclusief opbrengstenstijging						

Olstergaard

Het project Olstergaard kenmerkt zich door natuurinclusief ontwerp, circulair bouwen en tal van duurzaamheidsmaatregelen. In Olstergaard worden in totaal 70 woningen gerealiseerd, verdeeld over 51 kavels:

- 46 particuliere kavels (voor 46 particuliere woningen);
- 3 kavels (voor 13 sociale huurwoningen) en

- 2 kavels (voor 11 woningen CPO Grijs en groen).

In 2021 zijn 16 kavels en in 2022 zijn 28 kavels verkocht. Ook zijn twee percelen grond verkocht voor aanleg nutsvoorziening en is rentevergoedingen ontvangen. Per ultimo december 2022 staan nog 7 kavels te koop met een totaaloppervlakte van 2.354 m². De verkoop van de laatste 7 kavels staan gepland in 2023 t/m 2025. Olstergaard wordt samen met de toekomstige bewoners ontwikkeld. Dit ingezette participatieproces vraagt ten opzichte van andere woningbouwontwikkelingen een grotere inzet van ambtelijke uren en dus een extra investering in plankosten.

Hiernaast worden op de locatie Vink 26 Flex-woningen ontwikkeld. Dit plangebied maakt onderdeel uit van de GREX Olstergaard. Vanwege de transparantie is deze ontwikkeling binnen de GREX apart in beeld gebracht. Gevolg van deze ontwikkeling voor de GREX is dat de kosten behoorlijk toenemen. Per saldo wordt een nominaal bedrag van circa € 730.000 geïnvesteerd in de ontwikkeling van de Flex-woningen. Hiernaast zijn de gerealiseerde plankosten van voorbereidende werkzaamheden voor deze ontwikkeling opgenomen in de gerealiseerde boekwaarde. Hiertegenover staan € 330.631 aan opbrengsten. Door de ontwikkeling van deze Flex-woninglocatie is het voordelig resultaat van de GREX Olstergaard aanzienlijk lager uitgevallen dan het gecalculeerde resultaat per 1-1-2022. Per saldo wordt nominaal circa € 967.000 extra geïnvesteerd ten opzichte van de calculatie per 1-1-2022. Dit heeft grotendeels te maken met de ontwikkeling van de locatie Flex-woningen. Ook zijn de civieltechnische kosten gestegen als gevolg van hogere eenheidsprijzen. Hiernaast is het intern tarief voor ambtelijke kosten geïndexeerd met 3%.

In Olstergaard is er sprake van een negatieve winstneming in 2022 ter grootte van € 52.838 als gevolg van het verwacht NCW-resultaat per 1-1-2023. Overeenkomstig de POC-methode (BBV) wordt jaarlijks het resultaat opnieuw beoordeeld. Vervolgens wordt de tussentijdse winstneming opnieuw bepaald. De in eerdere jaren berekende tussentijdse winstneming wordt op dit bedrag in mindering gebracht. Voor de Olstergaard betekent de toepassing van de POC-methode dat per 1-1-2023 blijkt dat tot en met 2021 te veel vroegtijdige winst is genomen. Oorzaak hiervan is voornamelijk de ontwikkeling van 26 flexwoningen in dit project. Het te veel berekende bedrag voor tussentijdse winstneming is per 1-1-2023 gecorrigeerd. Dit wordt negatieve winstneming genoemd. In totaal is in dit project tot en met 2022 een vroegtijdige tussentijdse winst genomen van € 55.156.

Dit woningbouw-gebied heeft een winstgevende GREX ter grootte van € 103.031 NCW (na winstnemingen) per 1-1-2023.

Olstergaard Woningbouw	na winstneming					
Omschrijving	GREX per 1-1-2023		GREX per 1-1-2022		Vershil tov 1-1-2022	
Boekwaarde	€ 1.908.704	V	€ 516.527	N	€ 2.425.231	V
Kosten*	€ 4.713.707		€ 3.747.022		€ 966.685	N
Opbrengsten**	€ 4.976.160		€ 4.521.822		€ 454.338	V
Kostenstijging	€ 191.770		€ 133.312		€ 58.458	N
Opbrengstenstijging	€ 13.123		€ 143.415		€ 130.292	N
Rente	€ 27.313	V	€ 31.643	N	€ 58.956	V
Netto contante waarde	€ 103.031	V	€ 728.883	V	€ 625.852	N
Eindwaarde	€ 111.518	V	€ 804.691	V	€ 693.173	N
Eindwaarde per	31-12-2026		31-12-2026			
*) exclusief kostenstijging						
**) exclusief opbrengstenstijging						

RISICOANALYSE GRONDEXPLOITATIES

Elke ruimtelijke ontwikkeling brengt financiële risico's (negatief) en kansen (positief) met zich mee. Risico's worden geboren door onzekerheden in bepaalde situaties. Bij het bepalen van het risico- dan wel kansbedrag wordt uitgegaan van het volgende:

- Indien de kans dat een risico zich voordoet groter is dan 50% wordt deze als te verwachten kosten opgenomen in de betreffende GREX. Deze risico's worden niet opgenomen in de risicotabel.
- De project-overstijgende risico's of generieke risico's en een aantal grote project specifieke risico's zijn opgenomen in de risicoanalyse. Dit geldt ook voor kansen die zich mogelijk kunnen voordoen.
- Elk mogelijk te verwachten risico en elke mogelijke kans wordt op geld gewaardeerd door het effect te berekenen op het totaal van GREXen als de kans of het risico zich daadwerkelijk voordoet. Dit effect wordt vermenigvuldigd met een ingeschatte kans dat een dergelijk voorval zal voordoen.
- Deze risicoanalyse heeft een subjectief karakter en houdt geen rekening met 'extreme weersituaties' die zich kunnen voordoen (bijvoorbeeld een volledig instortende huizenmarkt).
- Risico's en kansen zijn berekend op basis van de GREX ná winstneming.
- In de kansen en risicoberekening is gekozen om de effecten te berekenen ten aanzien van veranderende rentestijging of -daling, kostenstijging of -daling, verlaging grondprijs, vertraging uitgifte verkopen met 2 jaar en plankostenstijging.
- Het totaal berekende bedrag is onderdeel van het benodigd weerstandsvermogen in de 'Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties'.
- In het voorgaande jaar was het nadelig effect op circa € 194.916 berekend. Op basis van de opnieuw uitgevoerde risicoanalyse is het benodigde bedrag per 1-1-2023 € 206.935. Het benodigd weerstandsvermogen in de 'Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties' neemt toe met € 12.019.

In onderstaande tabel is de berekening met bovengenoemde uitgangspunten weergegeven.

<i>Risicoanalyse op hoofdlijnen</i>	<i>(berekend ná winstnemingen)</i>						
	Project overstijgende risico's			- = nadelig			
Project	Rente	Kosten-	Grondprijs	Vertraging	Plankosten	Sub-totaal	Totaal
Meente Noord	-46.870	-15.557	-169.756	-98.683	-33.815	-364.681	
Meente Zuid	198	-193	-3.437	-3.437	-238	-7.107	
Noorder Koeslag	220	-599	-9.244	-25.084	-993	-35.702	
Wesepe BT	-7.556	-816	-3.358	-43.850	-1.409	-56.989	
Wesepe WB	-3.982	-279	0	0	-258	-4.519	
Zonnekamp Oost	320	-380	0	0	-368	-428	
Olstergaard	20.564	-66.606	-61.278	-60.237	-22.199	-189.757	
Sub-totaal= IMPACT	-37.107	-84.430	-247.074	-231.292	-59.280	-659.183	
Kans op voordoen	10%	45%	30%	30%	45%		
Impact x kans	-3.711	-37.993	-74.122	-69.388	-26.676		-211.890
	Kansen						
Project	Rente	Kosten	Sub-totaal				
Meente Noord	45.304	-7.739	37.565				
Meente Zuid	-198	97	-101				
Noorder Koeslag	-220	302	82				
Wesepe BT	7.517	407	7.925				
Wesepe WB	-220	302	82				
Zonnekamp Oost	-320	191	-128				
Olstergaard	3.982	140	4.122				
Sub-totaal = IMPACT	55.846	-6.300	49.547				
Kans op voordoen	10%	10%					
Impact x kans	5.585	-630					4.955
Totaal Risico's en kansen							-206.935

WET OPEN OVERHEID (WOO)

INLEIDING

Vanaf 1 mei 2022 is de nieuwe Wet open overheid (hierna: Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Uit artikel 3.5 Woo volgt dat elk bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo, als ook verslag doet van de uitvoering hiervan in relatie tot die beleidsvoornemens. Om deze reden staat de openbaarheidsparagraaf voor het eerst in het jaarverslag.

In 2022 is er door inwoners en organisaties regelmatig gebruik gemaakt van het recht op passieve openbaarmaking (Woo-verzoeken). Het behandelen van deze verzoeken vraagt regelmatig veel van onze ambtelijke capaciteit. Verzoeken zijn soms behoorlijk omvangrijk en hierdoor tijdsintensief om af te handelen. Afgelopen jaar hebben wij gemerkt dat Woo-verzoeken vaak samengaan met gebruikmaking van andere juridische procedures, zoals klachten en bezwaar- of beroepszaken. Olst-Wijhe hecht er aan de menselijke maat hierbij te blijven inzetten. Wij nemen bijvoorbeeld contact op met indiener om het verzoek te specificeren en in gesprek te gaan over de achterliggende informatiebehoefte van het Woo-verzoek.

De Woo regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De wet beoogt overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker samen te stellen, en daarmee vertrouwen van onze inwoners meer terug te krijgen (de actieve openbaarmaking). De Woo eist dat bestuursorganen verplicht documenten in categorieën uit eigen beweging openbaar maken, dit gaat fasegewijs. Binnen Olst-Wijhe wordt nog bepaald welk ambitie niveau we hierbij gaan hanteren. Voorlopig volgen wij de wettelijke vereisten voor deze implementatie. De implementatie van de Woo wordt opgepakt met vijf informatiewetten (Archiefwet, de Wet elektronische publicaties, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid) gezien de samenhang.

De implementatie van de Woo wordt in DOWR verband opgepakt in het project 5-wetten. Hiervoor is een projectleider ingezet. Tevens is er een Woo-coördinator in DOWR verband aangewezen. De Woo-coördinator heeft in DOWR een aanjagende rol en is voor burgers met vragen over Woo-verzoeken aanspreekpunt. Het budget dat in 2022 hiervoor beschikbaar was bedroeg € 95.204. Een groot deel is onbenut omdat tot dusver de implementatie grotendeels met de beschikbare ambtelijke capaciteit is verricht.

JAARREKENING

BALANS EN TOELICHTING

BALANS GEMEENTE OLS-T-WIJHE per 31 december 2022			
ACTIVA	(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa			
<i>Immateriële vaste activa</i>		526	225
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	358		44
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	168		181
<i>Materiële vaste activa</i>		39.555	37.317
Investerings met een economisch nut:	21.985		21.744
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.305		5.621
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	12.236		9.923
Gronden uitgegeven in erfpacht	29		29
<i>Financiële vaste activa</i>		9.656	7.270
Kapitaalverstrekkings aan:			
- deelnemings	74		74
Leninge aan:			
- openbare lichamen	461		474
- woningbouwcorporaties	169		5.079
- deelnemings	196		196
- overige verbonden partijen	0		0
Overige langlopende lenings	8.756		1.447
Totaal vaste activa		49.737	44.812

Viottende activa		
<i>Vorraden</i>	-859	1.976
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-859	1.976
Gereed product en handelsgoederen	0	0
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	2.085	1.284
Vorderingen op openbare lichamen	1.154	396
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	81	43
Overige vorderingen	850	845
<i>Liquide middelen</i>	314	248
Kassaldi	6	6
Banksaldi	308	242
<i>Overlopende activa</i>	6.617	4.093
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	21	42
- Overige Nederlandse overheidslichamen	272	67
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.324	3.984
Totaal viottende activa	8.157	7.601
Totaal - generaal	57.894	52.413

BALANS GEMEENTE OLST-WIJHE per 31 december 2022

PASSIVA	(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vaste passiva			
<i>Eigen vermogen</i>		15.432	13.737
Algemene reserve	10.432		8.357
Bestemmingsreserves	1.963		2.968
Gerealiseerd resultaat	3.037		2.412
<i>Voorzieningen</i>		6.312	5.546
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.100		1.424
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.212		4.122
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		22.615	22.224
Onderhandse leningen van:			
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	22.614		22.223
- waarborgsommen	1		1
Totaal vaste passiva		44.359	41.507
Vlottende passiva			
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar</i>		5.836	4.933
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0		0
Overige kasgeldleningen	0		2.500
Banksaldi	0		0
Overige schulden	5.836		2.433
<i>Overlopende passiva</i>		7.699	5.973
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.031		2.878
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:			
- Europese overheidslichamen	0		0
- Het Rijk	1.981		918
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.577		2.014
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	110		163
Totaal vlottende passiva		13.535	10.906
Totaal - generaal		57.894	52.413

Gewaarborgde geldleningen

35.591

34.060

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zijn sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals de ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en de overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor de aan arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten: vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient er wel een verplichting te worden opgenomen.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen zijn in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (Artikel 62, lid 2 BBV).

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

De afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de resterende looptijd van de betreffende lening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het hieraan gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Materiële activa kleiner dan € 10.000 zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar.

Het startmoment van de afschrijving is vastgelegd in de vastgestelde nota Waardering en afschrijving vaste activa 2021 Olst-Wijhe. De afschrijvingen starten vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereedkomt/verworven wordt.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

- Gronden en terrein: geen afschrijving	n.v.t.
- Gebouwen: nieuwbouw	40
- Gebouwen: renovatie, verbouwing, restauratie, uitbreiding	variabel (afhankelijk van resterende afschrijvingsduur/levensduurverlenging)
- Gebouwen: nieuwbouw	40
- Gebouwen: technische installaties	15
- Gebouwen: meubels en inventaris	10
- Wegen: aanleg wegen, pleinen, fietspaden, voetpaden, reconstructie en renovatie	40
- Aanleg bruggen, hout	30
- Aanleg bruggen, beton/staal	40
- Viaducten en tunnels	30
- Openbare verlichting: masten	40
- Openbare verlichting: armaturen	15
- Plantsoenen en parken: aanleg en reconstructie	40
- Bomen	60
- Beschoeiing	40
- Begraafplaatsen: aanleg/reconstructie	40
- Sportvelden: aanleg kunstgras toplaag	10
- Sportvelden: aanleg kunstgras onderlaag	20
- Sportvelden: aanleg hybride kunstgras toplaag	15
- Sportvelden: aanleg hybride kunstgras toplaag	25
- Personenauto's en bestelauto's	7
- Tractoren, vrachtauto's, aanhangers en sneeuwpluigen	15

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsinvestering in mindering gebracht. Bij de waardering is, waar nodig, rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan in het kader van riolering, het inamelen van huishoudelijk afval of andere heffingen alsook voor echten die op grond van artikel 229, lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut, worden evenals investering met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. Deze verplichting geldt met ingang van begrotingsjaar 2017. Dit houdt in dat alle investeringen die vanaf begrotingsjaar 2017 zijn gedaan volgens de nieuwe methode moeten worden geactiveerd.

Door het invoeren van de nieuwe systematiek blijven er verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek, is in hetverloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn gewaardeerd tegen een registratiewaarde. Eventuele afkopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is hierop een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1, lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Plottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt er afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en in de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de "percentage of completion"-methode: de baten en lasten - en het daaruit voortvloeiende resultaat - worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat de (verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze, maar een verplichting, die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Indien er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2020)" van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de "percentage of completion"-methode leidt tot de conclusie dat er in eerdere jaren te veel winst is genomen, neemt de gemeente de eerder te veel genomen winst terug. Subsidiebatens en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen deel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. Het te verwachten verlies op eindwaarde wordt door middel van de disconteringsvoet contant gemaakt. De disconteringsvoet is in het BBV voorgeschreven en bedraagt 2%.

Gereed product en handelsgoederen

Gereed producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenningsprijs van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vooruitbetaling

Vooruit betaalde bedragen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar**Vorderingen**

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva**Voorzieningen**

Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	€ 358	€ 44
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 168	€ 181
Totaal	€ 526	€ 225

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2022

	Boekwaarde 31-12-2021	Herrubricering	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	€ 44		€ 330	€ -	€ -	€ 16	€ -	€ 358
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 181	€ -	€ -	€ -	€ 13	€ -	€ -	€ 168
Totaal	€ 225	€ -	€ 330	€ -	€ 13	€ 16	€ -	€ 526

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2022 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag dat tot en met 2022 ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Uitbreidingslocatie Wijhe-Zuid	€ 320	€ 330	€ 388
Totaal	€ 320	€ 330	€ 388

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Balanswaarde per 31-12-2022	Balanswaarde per 31-12-2021
Investerings met een economisch nut	€ 21.985	€ 21.744
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	€ 5.305	€ 5.621
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	€ 12.236	€ 9.923
In erfpacht uitgegeven gronden	€ 29	€ 29
Totaal	€ 39.555	€ 37.317

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Balanswaarde per 31-12-2022	Balanswaarde per 31-12-2021
Gronden en terreinen	€ 4.229	€ 4.234
Woonruimten	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 15.379	€ 15.640
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ 247	€ 276
Machines, apparaten en installaties	€ 102	€ 58
Overige materiële vaste activa	€ 2.028	€ 1.536
Totaal	€ 21.985	€ 21.744

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2021	Stand voorziening per 31-12-2021	Balanswaarde 31-12-2021	Herrubricering	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022	Stand voorziening per 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2022
Gronzen en terreinen	€ 4.234	€ -	€ 4.234		€ 5-	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.229	€ -	€ 4.229
Woonruimten	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 15.640	€ -	€ 15.640		€ 385	€ -	€ 642	€ 4	€ -	€ 15.379	€ -	€ 15.379
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ 276	€ -	€ 276		€ -	€ -	€ 29	€ -	€ -	€ 247	€ -	€ 247
Machines, apparaten en installaties	€ 58	€ -	€ 58		€ 63	€ -	€ 9	€ 10	€ -	€ 102	€ -	€ 102
Overige materiële vaste activa	€ 1.536	€ -	€ 1.536		€ 722	€ -	€ 164	€ 66	€ -	€ 2.028	€ -	€ 2.028
Totaal	€ 21.744	€ -	€ 21.744	€ -	€ 1.165	€ -	€ 844	€ 80	€ -	€ 21.985	€ -	€ 21.985

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Per investering staat: het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2022 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaal bedrag dat tot en met 2022 ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Aankoop grond Abbott	€ -	€ 5-	€ -
Zalencentrum Wesepe upgrade 2021	€ 116	€ 63	€ 149
Realisatie scholencluster Olst 2020 evj	€ 422	€ 279	€ 322
Realisatie scholencluster Wijhe	€ 430	€ 42	€ 42
Kunstgrasveld Overwetering	€ 465	€ 121	€ 478
Ketelhuis De Hooiberg	€ 73	€ 63	€ 63
Renovatie badwanden zwembad	€ 67	€ -	€ -
Vervanging zoutelectrolyse zwembad	€ 28	€ -	€ -
Wedstrijd veld 3 Overwetering	€ 42	€ -	€ -
Kunstgrasveld Wijhe '92 onderlaag	€ 248	€ 228	€ 228
Kunstgrasveld Wijhe '92 toplaag	€ 389	€ 373	€ 373
Totaal	€ 2.279	€ 1.164	€ 1.654

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderinge n	Boekwaarde 31-12-2022
Overige materiële vaste activa	€ 5.621	€ 124	€ 120	€ 320	€ -	€ -	€ 5.305

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Per investering staat: het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2020 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaal bedrag dat tot en met 2020 ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Riolering	€ 1.643	€ 123	€ 486
Totaal	€ 1.643	€ 123	€ 486

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
Gronzen en terreinen	€ 434	€ 191
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 9.600	€ 7.459
Overige materiële vaste activa	€ 2.202	€ 2.273

Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek wordt in het verloopoverzicht een scheiding aangebracht tussen welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderinge	Boekwaarde 31-12-2022
<i>Maatschappelijk nut vóór 2017</i>							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 5.165	€ -	€ -	€ 174	€ -	€ -	€ 4.991
Overige materiële vaste activa	€ 1.643	€ -	€ -	€ 108	€ -	€ -	€ 1.535
Subtotaal	€ 6.808	€ -	€ -	€ 282	€ -	€ -	€ 6.526
<i>Maatschappelijk nut vanaf 2017</i>							
Gronden en terreinen	€ 191	€ 243	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 434
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 2.294	€ 3.796	€ 6	€ 72	€ 1.403	€ -	€ 4.609
Overige materiële vaste activa	€ 630	€ 75	€ -	€ 30	€ 8	€ -	€ 667
Subtotaal	€ 3.115	€ 4.114	€ 6	€ 102	€ 1.411	€ -	€ 5.710
Totaal	€ 9.923	€ 4.114	€ 6	€ 384	€ 1.411	€ -	€ 12.236

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De volgende investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Grondverwerving Averbergen Kindcentrum	€ 578	€ 243	€ 434
Wegen c.a.	€ 8.183	€ 3.796	€ 5.446
Openbaar groen	€ 64	€ -	€ -
Locatieontwikkeling Averbergen Openbare	€ 72	€ 41	€ 158
Locatieontwikkeling Kindcentrum Wijhe	€ 91	€ -	€ -
Recreatie en Toerisme	€ 336	€ 34	€ 60
Totaal	€ 9.323	€ 4.114	€ 6.098

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in :

	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	€ 74	€ 74
- gemeenschappelijke regelingen	€ -	€ -
- overige verbonden partijen	€ -	€ -
Totaal kapitaalverstrekkingen	€ 74	€ 74
Langlopende leningen aan:		
- openbare lichamen	€ 461	€ 474
- woningbouwcorporaties	€ 169	€ 5.079
- deelnemingen	€ 196	€ 196
- overige verbonden partijen	€ -	€ -
Overige langlopende leningen	€ 9.056	€ 1.447
Totaal leningen	€ 9.882	€ 7.196
Totaal	€ 9.956	€ 7.270

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2022 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Stand voorziening per 31-12-2021	Balanswaarde 31-12-2021	Herrubricering	Investerings	Des-investerings	Afschrijvingen / aflossingen	Boekwaarde 31-12-2022	Stand voorziening per 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan:										
- deelnemingen	€ 74	€ -	€ 74		€ -	€ -	€ -	€ 74	€ -	€ 74
- gemeenschappelijke regelingen	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- overige verbonden partijen	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Langlopende leningen aan:										
- openbare lichamen	€ 474	€ -	€ 474		€ -	€ -	€ 13	€ 461	€ -	€ 461
- woningbouwcorporaties	€ 5.079	€ -	€ 5.079		€ -	€ -	€ 4.910	€ 169	€ -	€ 169
- deelnemingen	€ 196	€ -	€ 196		€ -	€ -	€ -	€ 196	€ -	€ 196
- overige verbonden partijen	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige langlopende leningen	€ 1.447	€ -	€ 1.447	€ 453	€ 7.186	€ -	€ 30	€ 9.056	€ 300	€ 8.756
Totaal	€ 7.270	€ -	€ 7.270	€ 453	€ 7.186	€ -	€ 4.953	€ 9.956	€ 300	€ 9.656

In 2022 zijn overeenkomstig het raadsbesluit d.d. 13 juni 2022 leningen ad in totaal € 7,186 miljoen verstrekt aan Ut Huus ter financiering van de aankoop van een tweetal panden van SallandWonen. SallandWonen heeft de restantschuld van de hen verstrekte lening voor de sporthal te Wijhe vervroegd afgelost. Daarnaast zijn 2 woningbouwleningen die de gemeente in het verleden heeft aangetrokken en onder dezelfde condities heeft doorverstrekkt aan SallandWonen afgelost in 2022. De herrubricering betreft krediethypotheek vanuit de Participatiewet die een langlopend karakter dragen. De gevormde voorziening voor oninbaarheid voor deze krediethypotheek ad € 299.933 is in mindering gebracht op de boekwaarde.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Onderhanden werk: waaronder gronden in exploitatie	€ 1.081	€ 3.914
Gereed product en handelgoederen	€ -	€ -
Totaal	€ 1.081	€ 3.914
Afgedekt door voorziening verwacht verlies		
- Onderhanden werk: gronden in exploitatie	€ 1.940	€ 1.938
- Gereed product en handelgoederen	€ -	€ -
Totaal verliesvoorziening	€ 1.940	€ 1.938
Totaal	€ 859	€ 1.976

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2022 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Stand voorziening per 31-12-2021	Balanswaarde 31-12-2021	Herrubricerin g	Investeringe n	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2022	Stand voorziening per 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale) waarde	Geraamd eindresultaat (contante) waarde
Zonnekamp Oost	€ 179	€ -	€ 179	€ -	€ 46	€ 305	€ 16	€ 64	€ 1	€ 65	€ 66		€ 2	€ 1
Noorder Koeslag	€ 453	€ -	€ 453	€ -	€ 297	€ 6	€ 117	€ 45	€ -	€ 45	€ 134	€ 94	€ 5	€ 5
Olstergaard	€ 517	€ -	€ 517	€ -	€ 363	€ 2.735	€ 53	€ 1.908	€ -	€ 1.908	€ 2.775	€ 978	€ 111	€ 103
Wesepe plandeel woningbouw	€ 633	€ 839	€ 206	€ -	€ 178	€ -	€ -	€ 811	€ 856	€ 45	€ 61		€ 872	€ 856
Subtotaal woningbouw	€ 876	€ 839	€ 37	€ -	€ 884	€ 3.046	€ 80	€ 1.206	€ 857	€ 2.063	€ 3.036	€ 1.072	€ 758	€ 749
Zuid. Uitbreiding De Meente	€ 186	€ -	€ 186	€ -	€ 26	€ 287	€ 35	€ 40	€ -	€ 40	€ 37		€ 3	€ 3
Wesepe plandeel bedrijventerrein	€ 1.421	€ 322	€ 1.099	€ -	€ 62	€ 671	€ -	€ 812	€ 258	€ 554	€ 132	€ 675	€ 269	€ 259
De Meente Noord	€ 1.431	€ 777	€ 654	€ -	€ 84	€ -	€ -	€ 1.515	€ 825	€ 690	€ 1.292	€ 1.861	€ 946	€ 824
Subtotaal bedrijventerreinen	€ 3.038	€ 1.099	€ 1.939	€ -	€ 172	€ 958	€ 35	€ 2.287	€ 1.083	€ 1.204	€ 1.461	€ 2.535	€ 1.213	€ 1.080
Totaal generaal	€ 3.914	€ 1.938	€ 1.976	€ -	€ 1.056	€ 4.004	€ 115	€ 1.081	€ 1.940	€ 859	€ 4.497	€ 3.608	€ 1.970	€ 1.829

Toelichting

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma/het jaarverslag en de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.154	€ -	€ 1.154	€ 396
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 81	€ -	€ 81	€ 43
Overige vorderingen	€ 946	€ 96	€ 850	€ 845
Totaal	€ 2.181	€ 96	€ 2.085	€ 1.284

Drempelbedrag Schatkistbankieren (SKB)

	1e kwartaal 2022	2e kwartaal 2022	3e kwartaal 2022	4e kwartaal 2022
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€ 208	€ 197	€ 246	€ 200
Drempelbedrag	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Ruimten binnen limiet (+), overschrijding (-)	€ 792	€ 803	€ 754	€ 800

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
Kassaldi	€ 6	€ 6
Banksaldi	€ 308	€ 242
Totaal	€ 314	€ 248

De kredietfaciliteit die contractueel is afgesproken met de BNG bedraagt € 500.000.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:

- Europese overheidslichamen
- Het Rijk
- Overige Nederlandse overheidslichamen

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

Totaal

	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
€ -	€ -	€ -
€ 21	€ 42	€ 42
€ 272	€ 67	€ 67
€ 6.324	€ 3.984	€ 3.984
€ 6.617	€ 4.093	€ 4.093

De in de balans opgenomen Rijksmiddelen als nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Rijksmiddelen SPUK's FIN BKZ SZW gedupeerden Kindertoeslag-affaire

Totaal

Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
€ 42	€ 7	€ 28	€ 21
€ 42	€ 7	€ 28	€ 21

De in de balans opgenomen van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Provincie Overijssel; Verkeersveiligheid
Provincie Overijssel; Ter Stege tunnel
Provincie Overijssel; gebiedsaanpak Boskamp
Provincie Overijssel; Flexpools versnelling woningbouw

Totaal

Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
€ 67	€ 12	€ 67	€ 12
€ -	€ 250	€ -	€ 250
€ -	€ 3	€ -	€ 3
€ -	€ 7	€ -	€ 7
€ 67	€ 272	€ 67	€ 272

De in de balans opgenomen overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Belastingdienst (met name BCF)
SPUK vergoeding opvang (Summercamp)
Bijdrage statushouders
Diverse planologische procedures
Vennootschapsbelasting
Rente, energie en subsidie muziekonderwijs SKOW
DOWR, diftar, toeristenbelasting
DOWR, doorbetaling belastingontvangsten
DOWR, afrekening dienstverlening
Rijksvergoeding OEK
SallandWonen, rente geldlening sporthal De Lange Slag
Nedvang, 4e kwartaal 2022/2023
Compensatie Corona
ROVA afrekening en rente geldlening
CAK eigen bijdrage WMO
Pro-rail afrekening
Vergoeding voor gebruik locatie zendmasten
Overige posten

Subtotaal nog te ontvangen bedragen

Subtotaal vooruitbetaalde bedragen

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
€ 3.528	€ 3.122
€ 1.638	€ 7
€ -	€ 21
€ 26	€ 20
€ 24	€ -
€ 117	€ 15
€ 355	€ 326
€ 8	€ 54
€ 127	€ 164
€ 204	€ -
€ -	€ 117
€ 45	€ 42
€ -	€ 17
€ 107	€ 18
€ 11	€ 13
€ 65	€ -
€ -	€ 18
€ 59	€ 23
€ 6.314	€ 3.977
€ 10	€ 7
€ 6.324	€ 3.984

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
Algemene reserves:	€ 10.432	€ 8.357
Bestemmingsreserves:	€ 1.963	€ 2.968
Gerealiseerd resultaat	€ 3.037	€ 2.412
Totaal	€ 15.432	€ 13.737

Het verloop in 2022 wordt in het hierna volgende overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021 voor resultaat bestemming	Toevoegingen vanuit exploitatie	Onttrekkingen ten gunste van exploitatie	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserves:						
Algemene reserve	€ 5.453	€ -	€ 2.453	€ -	€ -	€ 3.000
Nader te bestemmen middelen	€ 1.779	€ 4.500	€ 1.621	€ 2.412	€ -	€ 7.070
Reserve grondexploitatie	€ 1.125	€ 201	€ 964	€ -	€ -	€ 362
Totaal algemene reserves	€ 8.357	€ 4.701	€ 5.038	€ 2.412	€ -	€ 10.432
Bestemmingsreserves:						
Investeringsreserve	€ 542	€ -	€ 466	€ -	€ -	€ 76
Decentralisatie huisvesting onderwijs	€ 203	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 203
Bestemmingsreserve algemeen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve bovenwijkse voorzieningen	€ 103	€ -	€ 103	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsres.kap.lasten gemeentehuis	€ 323	€ 13	€ -	€ -	€ 72	€ 264
Bestemmingsreserve privatisering groen	€ 187	€ -	€ 187	€ -	€ -	€ -
Reclame sport	€ 23	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 23
Onderhoud gemeentehuis	€ 302	€ 70	€ 118	€ -	€ -	€ 254
Onderhoud huisvesting buitendienst	€ 32	€ 11	€ 22	€ -	€ -	€ 21
Onderhoud brandweergarages	€ 142	€ 11	€ 20	€ -	€ -	€ 133
Onderhoud welzijnsaccommodaties	€ 623	€ 155	€ 112	€ -	€ -	€ 666
Onderhoud kerktorens	€ 145	€ 28	€ 8	€ -	€ -	€ 165
Onderhoud gebouwen begraafplaats	€ 91	€ 8	€ 21	€ -	€ -	€ 78
Onderhoud passantenhaven	€ 9	€ 3	€ -	€ -	€ -	€ 12
Omgevingsvergunning	€ 10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10
Duurzaamheid	€ 1	€ -	€ 1	€ -	€ -	€ -
Laanbeplanting Raalterweg Wesepe	€ 20	€ -	€ 20	€ -	€ -	€ -
Wachtgeldverplichting huidige wethouders	€ 143	€ 2	€ 145	€ -	€ -	€ -
Reserve Sociaal Domein	€ 69	€ -	€ 11	€ -	€ -	€ 58
Totaal bestemmingsreserves	€ 2.968	€ 301	€ 1.234	€ -	€ 72	€ 1.963
Totaal reserves	€ 11.325	€ 5.002	€ 6.272	€ 2.412	€ 72	€ 12.395

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.

Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Toelichting reserves

Hieronder blijkt de reden van instelling van iedere reserve afzonderlijk. Tevens worden de belangrijkste mutaties in 2022 genoemd:

Algemene reserve

Doel: Het dienen als buffer voor het opvangen van risico's / verplichtingen waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en voor dekking van onverwachte tekorten op de jaarrekening.

In 2022 is een bedrag van € 76.347 aan bespaarde rente toegevoegd aan de exploitatierekening.

Bij het raadsbesluit tot vaststelling van de nota de reserves en voorzieningen 2021 is besloten de hoogte van de algemene reserve te bepalen op € 3 miljoen en het surplus ad € 2.453.343 te onttrekken ten gunste van de reserve nader te bestemmen middelen.

Reserve nader te bestemmen middelen

Doel: Dekking van toekomstige uitgaven die niet nader zijn gedefinieerd.

In 2022 is het resultaat van de jaarrekening 2021 ad € 2.411.813 aan deze reserve gedoteerd.

Overeenkomstig de besluitvorming bij de jaarrekening 2021 is € 930.000 aan vrijval van de reserve grondexploitatie gedoteerd aan de reserve.

Overeenkomstig de besluitvorming ten aanzien van de vastgestelde not reserves en voorzieningen 2021 is in totaliteit € 3.088.392 gedoteerd aan de reserve.

Daarnaast zijn het overschot van de begroting 2022 ad € 410.302 alsmede het overschot van de 2e BERAP ad € 71.173 toegevoegd aan de reserve.

In 2022 werd aan deze reserve voor in totaal € 1.620.690 onttrokken.

De majeure mutaties zijn:

- Heroverweging voorliggend veld	77.542
- Invoering omgevingswet	186.008
- Zonprojecten	147.495
- Project Noordmanshoek	290.644
- Snelheidsbeperkende voorzieningen Wesepe	73.040
- Transitievisie warmte	42.000
- Amendement Ontwikkelprogramma taakveld economie	82.172
- Koersdocument grootschalige duurzame energie	20.959
- diverse leaderprojecten	25.462
- Meubilair gemeentehuis	31.568
- Corona	493.327
- Overige Kosten	150.473
	1.620.690

Reserve grondexploitatie

Doel: Egalisatie van de batige en nadelige saldi van de afzonderlijke complexen. De reserve is bedoeld als weerstandsvermogen om mogelijke financiële marktrisico's voortvloeiende uit de grondexploitaties op te kunnen vangen.

De benodigde omvang van de reserve is eind 2021 bepaald op € 195.000. Aangezien het saldo van de reserve ultimo 2021 € 1.124.799

bedroeg is in het kader van de resultaatbestemming 2021 in 2022 € 930.000 onttrokken aan deze reserve.

In 2022 is een bedrag van € 15.747 toegevoegd aan bespaarde rente

Daarnaast hebben dotaties ad € 117.277, € 16.452, € 34.606 en -€ 52.838 plaatsgevonden vanwege de (tussentijdse) winstuitname uit de complexen

Noorder Koeslag, Zonnekamp Oost, Meente-Zuid en Olstergaard.

Vanwege de mutatie van de verliesvoorziening voor de diverse grondexploitaties is per saldo € 36.430 toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Investeringsreserve

Doel: Het sneller kunnen inspelen op investeringsbehoefte.

In 2022 werd aan deze reserve voor in totaal € 465.707 onttrokken.

De majeure mutaties zijn:

- Woonvisie	20.056
- Achterstallig onderhoud bermen	89.306
- Afroten reserve naar reserve nader te bestemmen middelen	344.614

Reserve Decentralisatie huisvesting onderwijs

Doel: Opvang jaarlijkse fluctuaties in de uitgaven wegens de gemeentelijke taak te voorzien in de huisvesting van het onderwijs (Basis- en Voortgezet onderwijs)

In 2022 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Algemeen

Bij het raadsbesluit tot vaststelling van de nota de reserves en voorzieningen 2021 is besloten de reserve op te heffen en het resterend saldo toe te voegen aan de reserve nader te bestemmen middelen.

Reserve recreatieve functies nabij IJssel Olst

Bij het raadsbesluit tot vaststelling van de nota de reserves en voorzieningen 2021 is besloten de reserve op te heffen en het resterend saldo toe te voegen aan de reserve nader te bestemmen middelen.

Bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis

Doel: Vanuit de gerealiseerde boekwinst ad € 2,1 miljoen door verkoop van de gemeentekantoren van de voormalige gemeenten Olst en Wijhe is een bestemmingsreserve gevormd ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor.

In 2022 is een bedrag van € 12.885 aan bespaarde rente toegevoegd.

In 2022 is € 72.330 onttrokken voor dit doel.

Bestemmingsreserve privatisering groen

Bij het raadsbesluit tot vaststelling van de nota de reserves en voorzieningen 2021 is besloten de reserve op te heffen en het resterend saldo toe te voegen aan de reserve nader te bestemmen middelen.

Reclame sport

Doel: Ondersteuning vaste gebruikers sporthal de Hooiberg bij het organiseren van activiteiten in deze sporthal.

In 2022 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Onderhoud gemeentehuis

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van het gemeentehuis.

In 2022 hebben naast een dotatie ad € 69.550 onttrekkingen ad € 102.516 aan gemaakte onderhouds- en beheerkosten plaatsgevonden.

Daarnaast heeft een afroting plaatsgevonden ad € 15.000 in het kader van de heroverweging.

Reserve Onderhoud huisvesting buitendienst

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de werf te Wijhe.

In 2022 is naast een dotatie ad € 10.598 een bedrag van € 21.508 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.

Reserve Onderhoud brandweergarages

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de brandweergarages in Olst, Wesepe, Welsum en Wijhe.

In 2022 is € 10.950 toegevoegd aan de reserve.

Daarnaast heeft een afroting plaatsgevonden ad € 20.000 in het kader van de heroverweging.

Reserve Onderhoud welzijnsaccommodaties

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de verschillende welzijnsaccommodaties.
In 2022 is naast de dotatie ad € 155.274 een bedrag van € 72.083 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.
Dit betreft voornamelijk onderhoud aan zwembad De Welters, De Nieuwe Coers en sporthal De Hooiberg.
Ten behoeve van de bestuursopdracht Maatschappelijk Vastgoed heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 9.484.
Daarnaast heeft een afroning plaatsgevonden ad € 40.000 in het kader van de heroverweging.

Reserve Onderhoud kerktorens

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de kerktorens in Olst, Welsum en Wijhe.
In 2022 is naast de dotatie ad € 27.874 een bedrag van € 3.058 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.
Daarnaast heeft een afroning plaatsgevonden ad € 5.000 in het kader van de heroverweging.

Reserve Onderhoud gebouwen begraafplaats

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud gebouwen begraafplaatsen in Olst en Wijhe.
In 2021 is naast de dotatie ad € 7.417 een bedrag van € 684 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.
Daarnaast heeft een afroning plaatsgevonden ad € 20.000 in het kader van de heroverweging.

Reserve Onderhoud passantenhaven

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor de periodiek noodzakelijke baggerwerkzaamheden.
Conform raadsbesluit d.d. 15 oktober 2018 waarbij is besloten tot het instellen van een reserve onderhoud passantenhaven is € 3.000 toegevoegd aan deze reserve.

Reserve Omgevingsvergunning

Doel: Het op kunnen vangen van te maken kosten voor de implementatie van de omgevingsvergunning.
In 2022 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Duurzaamheid

Bij het raadsbesluit tot vaststelling van de nota de reserves en voorzieningen 2021 is besloten de reserve op te heffen en het resterend saldo toe te voegen aan de reserve nader te bestemmen middelen.

Reserve Aanleg laanbeplanting Raalterweg Wesepe

Doel: Bij de reconstructie van de Raalterweg Wesepe aanbrengen van laanbeplanting.
In het kader van de realisatie van de Weseper Energiemolen en de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is met de ontwikkelaar afgesproken dat een bijdrage van € 20.000 in een reserve wordt gestort. Dit bedrag zal bij de reconstructie van de Raalterweg Wesepe worden gebruikt om laanbeplanting aan te brengen.
In 2022 is dit bedrag wordt dit doel aangewend.

Wachtgeldverplichting huidige wethouders

Doel: Dekking van mogelijke toekomstige wachtgeldverplichtingen voor de huidige wethouders.
In 2022 is een bedrag van € 2.006 toegevoegd aan bespaarde rente.
In 2022 is de reserve volledig aangewend voor wachtgeldverplichting voor een wethouder.

Reserve sociaal domein

Doel: Reserveren niet ingezette middelen sociaal domein tot en met 2018 voor toekomstige besteding binnen het sociaal domein.
In 2022 heeft in totaliteit een onttrekking ad € 11.055 plaatsgevonden.
Het saldo van de reserve SD wordt na 2018 ingezet voor incidentele trajecten binnen het sociaal domein.
De onttrekkingen hebben met name betrekking op de kosten voor MEE en Vriendendienst.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 2.100	€ 1.424
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 4.212	€ 4.122
Totaal	€ 6.312	€ 5.546

Het verloop van de voorzieningen wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 1.424	€ 775	€ 49	€ 50	€ 2.100
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 4.122	€ 210	€ -	€ 120	€ 4.212
Totaal	€ 5.546	€ 985	€ 49	€ 170	€ 6.312

	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Pensioenaanspraken wethouders	€ 1.423	€ 8	€ 49	€ 49	€ 1.333
Afgesloten grondexploitatiecomplexen	€ 1	€ -	€ -	€ 1	€ -
Wachtgeldverplichtingen voormalig politieke ambtsdragers	€ -	€ 370	€ -	€ -	€ 370
Voorziening spaarverlof en bovenwettelijke uren	€ -	€ 397	€ -	€ -	€ 397
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 1.424	€ 775	€ 49	€ 50	€ 2.100
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>					
Voorziening ruimtelijke kwaliteit	€ 94	€ -	€ -	€ -	€ 94
Voorziening riolering	€ 3.830	€ 128	€ -	€ 120	€ 3.838
Voorziening afvalstoffenheffing	€ 198	€ 82	€ -	€ -	€ 280
Totaal voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 4.122	€ 210	€ -	€ 120	€ 4.212
Totaal	€ 5.546	€ 985	€ 49	€ 170	€ 6.312

Alle aanwendungen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Toelichting voorzieningen

Voorziening Pensioenaanspraken wethouders

Doel: Het kunnen voldoen aan de mogelijke gevolgen van pensioenverplichtingen aan wethouders en de waardeoverdracht van wethouderspensioenen.

Ten laste van de voorziening is in 2022 € 48.523 aan pensioenlasten gebracht.

In 2022 is een bedrag van € 7.509 toegevoegd aan bespaarde rente.

Op basis van de jaarlijkse actuariële berekening van de wethoudersaanspraken is in 2022 een bedrag van € 48.686 vrijgevallen.

Voorziening afgesloten grondexploitatiecomplexen

Doel: Het kunnen voldoen aan nog te maken kosten voor afgesloten grondexploitatiecomplexen.

In 2019 is complex Zonnekamp West afgesloten.

Voor de nog te maken kosten is een voorziening gevormd.

Het project Zonnekamp-West is inmiddels afgerond.

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalig politieke ambtsdragers

Doel: Het kunnen voldoen aan toekomstige wachtgeldverplichtingen van (oud) burgemeester en -wethouders.

Vanwege het vertrek in 2022 van de burgemeester en een wethouder is in totaliteit € 369.823 in de voorziening gestort.

Voorziening spaarverlof

Doel: Het kunnen voldoen aan toekomstige verlofverplichtingen niet van gelijke omvang.

Voor het spaarverlof zoals dat vanaf 2022 van toepassing is, moet voor de de verplichting een voorziening worden opgenomen omdat hier sprake is van een spaarsoldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof.

In 2022 is vanwege de opbouw in totaliteit € 397.297 in de voorziening gestort.

Voorziening ruimtelijke kwaliteit

Doel: Het structureel middelen beschikbaar houden voor de uitvoering van projecten welke een bijdrage leveren aan het instand houden en verbeteren van het landschap.

In 2022 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Voorziening riolering

Doel: Verantwoording van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden conform artikel 44 lid 1d BBV.

Aangezien in voorgaande jaren de baten hoger waren dan de lasten is het surplus in een voorziening gestort. In toekomstige jaren wordt dit weer verrekend.

Conform de in de raadsvergadering van 14 december 2015 vastgestelde nieuwe financieringssysteematiek is in 2022 in totaal € 119.942 aan investeringslasten rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

In 2022 is per saldo een bedrag van € 127.820 toegevoegd wegens het voordelige resultaat 2022.

Voorziening afvalstoffenheffing

Doel: Verantwoording van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden conform artikel 44 lid 2 BBV.

Op grond van artikel 229b Gemeentewet mogen de baten van de afvalstoffenheffing niet uitgaan boven de lasten ter zake.

In 2022 is een bedrag van € 81.868 gedoteerd wegens het voordelig resultaat 2022.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 22.614	€ 22.223
	€ 22.614	€ 22.223
Waarborgsommen	€ 1	€ 1
Totaal	€ 22.615	€ 22.224

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2022:

	Saldo 31-12-2021	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	€ 22.223	€ 4.142	€ 3.751	€ 22.614
Waarborgsommen	€ 1	€ -	€ -	€ 1
Totaal	€ 22.224	€ 4.142	€ 3.751	€ 22.615

De totale rentelast voor het jaar 2022 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 743.303 (2021 € 803.899).

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Overlopende passiva

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
€ 5.836	€ 4.933
€ 7.699	€ 5.973
€ 13.535	€ 10.906

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Kasgeldleningen aangaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden
Overige kasgeldleningen
Banksaldi
Overige schulden

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
€ -	€ -
€ -	€ 2.500
€ -	€ -
€ 5.836	€ 2.433
€ 5.836	€ 4.933

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:

- Europese overheidslichamen
- Het Rijk
- Overige Nederlandse overheidslichamen

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
€ 4.031	€ 2.878
€ -	€ -
€ 1.981	€ 918
€ 1.577	€ 2.014
€ 110	€ 163
€ 7.699	€ 5.973

De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van het Rijk, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2022
Ministerie SZW BBZ	€ 19	€ 10-	€ -	€ 9
Ministerie OCW Onderwijsachterstanden	€ 143	€ -	€ 46	€ 97
Ministerie BZK bestrijding energiearmoede	€ -	€ 350	€ 5	€ 345
Ministerie SZW TOZO-uitkeringen	€ 493	€ 493-	€ -	€ -
Ministerie BZK Huisvesting aandachtsgebieden	€ 200	€ -	€ -	€ 200
Ministerie OCW Nationaal programma Onderwijs	€ 40	€ 88	€ -	€ 128
Ministerie VWS SPUK ijsbanen/zwembaden	€ 23	€ -	€ 23	€ -
Ministerie BZK Stimuleringsregeling Flexwonen	€ -	€ 912	€ -	€ 912
Ministerie VROM Huisvesting aandachtsgebieden 2022	€ -	€ 245	€ -	€ 245
Ministerie SZW Wet inburgering 2021	€ -	€ 45	€ -	€ 45
Totaal	€ 918	€ 1.137	€ 74	€ 1.981

De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen	Saldo 31-12-2022
Provincie Overijssel Cultuur aan de Basis	€ 29	€ -	€ -	€ 29
Gemeente Deventer Beschermde Wonen	€ 400	€ 670	€ 35	€ 1.035
Gemeente Deventer transformatie volksgezondheidszorg	€ 124	€ -	€ 8	€ 116
Provincie Overijssel klimaatregelen RIVUS 2022	€ -	€ 205	€ -	€ 205
Provincie Overijssel intensivering energietoezicht	€ -	€ 4	€ -	€ 4
Provincie Overijssel Ter Stegetunnel	€ 1.153	€ -	€ 1.153	€ -
Provincie Overijssel Centrumarrangement	€ 18	€ -	€ 18	€ -
Provincie Overijssel IJsseluitwaarden Olst	€ 143	€ -	€ 8	€ 135
Provincie Overijssel Flexpools versnellen Woningbouw	€ 44	€ -	€ 44	€ -
Provincie Overijssel Oude Allee	€ 29	€ -	€ -	€ 29
Provincie Overijssel Inkoopactie energiematregelen	€ 10	€ 10	€ 15	€ 5
Provincie Overijssel Centrumarrangement 2	€ 60	€ -	€ 60	€ -
Provincie Overijssel Crisisarrangement 3	€ 4	€ -	€ 4	€ -
Provincie Overijssel Centrumarrangement 3	€ -	€ 19	€ -	€ 19
Totaal	€ 2.014	€ 908	€ 1.345	€ 1.577

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31- 12-2022	Boekwaarde 31- 12-2021
Sport	€ 85	100%	€ -	€ 4
Woningbouw	€ 98.437	50%	€ 32.817	€ 31.080
Zorg	€ 499	100%	€ -	€ 17
Monumenten	€ 545	100%	€ 96	€ 114
Uitvaartzorg	€ 113	100%	€ 18	€ 23
Cultuur	€ 4.700	100%	€ 2.660	€ 2.822
Totaal	€ 104.380		€ 35.591	€ 34.060

In 2022 is geen beroep gedaan op de gemeente Olst-Wijhe in het kader van de verleende borg en garantstellingen.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen

De gemeente Olst-Wijhe heeft voor de uitvoering van de Wmo met diverse zorgaanbieders langdurige contracten afgesloten. De contracten hebben onder meer betrekking op huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en collectief vraagafhankelijk vervoer. Verder heeft de gemeente een meerjarig huurcontract voor de publieksbalie in het Holstohuis te Olst afgesloten.

Coronacompensatiepakket rijksoverheid

Het Rijk heeft voor de gemeenten een pakket aan financiële maatregelen getroffen ter (gedeeltelijke) dekking van de coronakosten/-effecten die gemeenten ondervonden c.q. ondervinden vanaf 2020.

In de decembercirculaire 2022 is per gemeente gespecificeerd welke middelen voorlopig dan wel definitief zijn toegekend.

In de jaarrekening 2022 hebben wij als onderdeel van de algemene uitkering alleen die bedragen verwerkt die wij als individuele gemeente toegezegd hebben kregen via de circulaires en steunpakketten.

Mogelijk ontvangen wij in 2023 van het Rijk nog andere/aanvullende coronacompensatie over 2022. Het ontbreken van een exacte verdeling/verdeelsleutel met betrekking tot de betreffende compensatie per gemeente betekent dat wij voor onze gemeente geen voldoende nauwkeurige en betrouwbare schatting/berekening kunnen maken van het bedrag waarop onze gemeente aanspraak kan maken.

In de jaarrekening 2022 is een aantal inhuurcontracten en een raamcontract voor onderhoud als onrechtmatig bestempeld omdat ze Europees hadden moeten worden aanbesteed. Een deel van de contracten loopt door in 2023. Met uitzondering van één contract dat te maken heeft met het uitstel van de Omgevingswet, worden deze contracten opgezegd en alsnog volgens de regels aanbesteed. Tot het moment dat de aanbestedingen zijn afgerond lopen de oude contracten door. De betalingen op deze contracten zullen bij de controle 2023 als onrechtmatig worden beschouwd. De verwachting is

dat hiermee de onrechtmatigheid in 2023 die voortvloeit uit de constatering bij de jaarrekening 2022 op € 400.000 uitkomt.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

OVERZICHT BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S

Bedragen x € 1.000

Jaarrekening 2022	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Resultaat
Baten				
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	276	271	393	122
Leefomgeving	7.615	8.021	9.819	1.797
Samenleving	3.740	6.601	6.832	232
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	35.925	39.509	40.087	578
Totale Baten	47.556	54.402	57.131	2.729
Lasten				
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	-3.641	-3.713	-3.786	-73
Leefomgeving	-11.378	-14.276	-14.722	-445
Samenleving	-23.920	-29.295	-27.330	1.965
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	-8.889	-9.836	-9.598	238
Totale Lasten	47.828	57.120	55.436	1.685
Saldo voor reservemutaties	272	2.719	1.695	4.414
Onttrekking reserves	569	7.515	6.342	-1.173
Toevoeging reserves	-296	-4.796	-5.001	-204
Saldo reserves	272	2.719	1.342	1.377
Saldo baten en lasten	0	0	3.037	3.037

OVERZICHT BATEN EN LASTEN THEMA'S EN TAAKVELDEN

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Baten Begroting 2022	Baten realisatie 2022	Saldo baten 2022	Lasten begroting 2022	Lasten realisatie 2022	Saldo lasten 2022
Bestuur, participatie en communicatie						
Bestuur	0	49	49	-1.276	-1.346	-71
Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	-99	-99
Dienstverlening						
Burgerzaken	176	247	71	-534	-503	31
Openbare orde & veiligheid						
Crisisbeheersing en Brandweer	75	78	3	-1.571	-1.544	27
Openbare orde en Veiligheid	19	19	0	-332	-294	39
Openbare ruimte						
Verkeer en vervoer	54	185	130	-2.129	-2.152	-23

Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	3	3	-1.074	-1.072	2
Riolering	1.791	1.872	81	-1.266	-1.347	-81
Begraafplaatsen en crematoria	58	60	2	-103	-89	14
Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving						
Ruimtelijke ordening	256	402	146	-1.506	-1.392	114
Wonen, grondexploitatie & handhaving						
Grondexploitatie (niet-bedrijfsventerrein)	1.609	3.243	1.634	-1.625	-3.178	-1.553
Wonen en bouwen	606	751	145	-1.439	-1.278	161
Economische zaken en grondexploitatie						
Economische ontwikkeling	179	152	-27	-392	-325	67
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.111	1.113	1	-1.138	-1.063	75
Economische promotie	0	0	0	-36	-36	0
Recreatie en toerisme						
Recreatieve Havens	26	0	-27	-22	8	30
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	6	3	-246	-185	61
Duurzaamheid						
Afval	1.955	2.002	48	-1.570	-1.617	-48
Milieubeheer	372	31	-341	-1.731	-986	745
Mediabeleid	0	0	0	0	-10	-10
Onderwijs						
Openbaar basisonderwijs	15	18	3	-130	-117	13
Onderwijshuisvesting	26	34	7	-773	-728	44
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	267	225	-43	-1.213	-1.194	19
Sport						
Sportbeleid en activering	40	49	9	-255	-275	-21
Sportaccommodaties	190	250	60	-1.488	-1.356	131
Kunst en Cultuur						
Cultuurpresentatie, -productie, -partici	16	48	32	-329	-298	31
Musea	0	0	0	-200	-52	148
Media	2	6	4	-409	-406	4
Welzijn						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.825	2.881	56	-5.029	-3.513	1.516
Werk- en inkomensondersteuning						
Inkomensregelingen	2.935	2.935	0	-5.722	-5.714	9
Begeleide participatie	0	12	12	-2.108	-2.005	104
Arbeidsparticipatie	152	152	0	-591	-580	11
Maatschappelijke ondersteuning						
Wijkteams	0	7	7	-315	-117	197
Maatwerkvoorziening (WMO)	3	5	2	-825	-693	131
Maatwerkdienstverlening 18+	112	146	34	-4.024	-3.953	71

Geëscaleerde zorg 18+	0	52	52	-50	-52	-2
Jeugd						
Maatwerkdienstverlening 18-	0	5	5	-5.055	-5.508	-453
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	-86	-84	3
Volksgezondheid						
Volksgezondheid	18	8	-10	-695	-686	9
Overhead						
Ondersteuning organisatie	148	530	382	-8.736	-9.047	-311
Treasury						
Treasury	484	518	34	-163	-147	16
Lokale heffingen						
OZB woningen	3.577	3.579	2	-159	-165	-7
OZB niet-woningen	1.351	1.359	8	-120	-120	0
Belastingen Overig	54	48	-6	-45	-40	5
Economische promotie	141	145	4	-6	-6	0
Algemene uitkeringen						
Algemene uitkering overige uitkeringen	33.140	33.913	773	0	0	0
Overige baten en lasten en onvoorzien						
Resultaat van de rekening baten lasten	0	0	0	0	-3.037	-3.037
Overige baten en lasten	615	-6	-621	-607	0	607
Vennootschapsbelasting						
Vennootschapsbelasting (VPB)	0	0	0	0	-73	-73
Reserves	7.515	6.342	-1.173	-4.796	-5.001	-204
Resultaat	61.917	63.473	1.556	61.917	63.473	1.556

TOELICHTING VAN DE VERSCHILLEN PER PROGRAMMA

Specificaties van de verschillen tussen de primitieve begroting en de begroting na wijziging en analyse van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie per programmaonderdeel op hoofdlijnen:

Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Saldo 2022
Baten	276	271	393	122
Lasten	-3.641	-3.713	-3.786	-73
Saldo van baten en lasten	3.366	3.443	3.393	50
Onttrekking reserves	0	35	7	-28
Toevoeging reserves	0	0	-11	-11
Resultaat	3.366	3.408	3.397	11

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Primaire Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Saldo 2022
Bestuur, participatie en communicatie				
Bestuur	-1.197	-1.276	-1.298	-22
Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	-99	-99
Dienstverlening				
Burgerzaken	-295	-358	-255	103
Openbare orde & veiligheid				
Crisisbeheersing en Brandweer	-1.607	-1.496	-1.466	30
Openbare orde en Veiligheid	-267	-313	-275	38
Reserves	0	35	-4	-39
Resultaat	3.366	3.408	3.397	11

Bestuur, participatie en communicatie

Bestuur

Het nadeel op dit taakveld komt vooral door ruim € 29.000 hogere accountantskosten dan begroot. Dit komt door meerwerk in verband met nieuwe SiSa-regelingen waarop de accountant moest controleren, Covid en door extra controles op processen.

Beheer overige gebouwen

De budgetten voor de exploitatiekosten van de voormalige schoollocaties zijn in 2022 nog geraamd onder Programma 3 Samenleving, Onderwijshuisvesting, de werkelijke kosten zijn onder Beheer overige gebouwen verantwoord. Het nadelig resultaat van ruim € 99.000 hier wordt gecompenseerd door een voordelig resultaat van bijna € 65.000 op onderwijshuisvesting. Het resterende nadeel van € 34.000 komt door niet geraamde doorlopende energiekosten, advieskosten op de doorontwikkeling van locaties en de kapitaallasten van de voormalige schoollocatie in Welsum.

Dienstverlening

Burgerzaken

Het overschot binnen burgerzaken is voornamelijk veroorzaakt doordat er vanwege corona compensatie is ontvangen voor de meerkosten voor de verkiezing, waarvan een deel niet nodig was. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 42.000, waarvan € 25.000 via de voorgestelde resultaatbestemming doorschuift naar 2022 voor de verwachte meerkosten tijdens de gemeenteraadsverkiezingen boven op de compensatie in 2022 vanuit het rijk. Vanwege het vervallen van de coronamaatregelen zijn er meer reisdocumenten aangevraagd en huwelijksvoltrekkingen uitgevoerd dan begroot. Hierdoor is er een voordeel van respectievelijk €28.000 ontstaan op de leges van de reisdocumenten en €8.500 op de huwelijksvoltrekkingen.

Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer

De brandweertaken zijn conform begroting uitgevoerd in 2022. Met de verrekening van het voordelig rekeningresultaat 2020 van de Veiligheidsregio Overijssel van € 111.000 was in de begroting al rekening gehouden. Het onderhoud van de brandweerkazernes wordt jaarlijks door de Veiligheidsregio IJsselland vergoed. In 2022 is de vergoeding hoger dan het noodzakelijk onderhoud. Het voordeel van bijna € 11.000 is gestort in de reserve onderhoud. In 2022 is het budget voor oefeningen crisisbeheersing niet volledig benut, een voordeel van € 10.000. Daarnaast kleine voordelen op de overige kosten voor gebouwen, piketdienst en leges.

Openbare orde en veiligheid

Een voordelig resultaat van € 4.000 ten opzichte van de begroting door de start van de procesregisseur complexe casuïstiek in de loop van het jaar, waardoor het beschikbare budget voor de Wet voor verplichte geestelijke gezondheid deels is ingezet. De extra inzet op toezicht en handhaving door BOA's is in 2022 nog niet gerealiseerd waardoor budget van gemeente en rijk hiervoor maar deels is ingezet, een voordeel van € 32.000. De kosten voor lijkschouwing, woningontzuiming en ontmanteling drugsclub zijn hoger uitgevallen, een nadeel van € 14.000. Daarnaast kleine afwijkingen, per saldo een voordeel van € 3.000. De overgehevelde budgetten uit 2021 voor aanpak hondenpoep, veilig buiten gebied, veilige omgeving en inzet BOA's zijn niet volledig ingezet door wisseling van de wacht op openbare orde en veiligheid, waardoor een voordeel is ontstaan van ruim € 13.000. De restantbudgetten komen te vervallen.

Reserves

Met de jaarrekening 2021 is corona compensatie voor verkiezingen overgeheveld naar 2022 ter dekking van meerkosten € 15.000. Doordat de middelen voor verkiezingen in 2022 toereikend waren, is het bedrag niet onttrokken uit de reserve nader te bestemmen middelen. Het noodzakelijke onderhoud brandweerkazernes is in 2022 lager dan de ontvangen vergoeding. Het voordeel van bijna € 11.000 is aan de reserve onderhoud toegevoegd voor uitvoering van het MJOP in komende jaren. De overgehevelde budgetten uit 2021 voor aanpak hondenpoep, veilig buiten gebied, veilige omgeving en inzet BOA's zijn niet volledig ingezet, waardoor de onttrekking aan de reserve Nader te bestemmen middelen ruim € 13.000 lager uitvalt. De restantbudgetten komen te vervallen.

Leefomgeving

Leefomgeving	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Saldo 2022
Baten	7.615	8.021	9.819	1.797
Lasten	-11.378	-14.276	-14.722	-445
Saldo van baten en lasten	3.763	6.255	4.903	1.352
Onttrekking reserves	32	1.724	1.282	-442
Toevoeging reserves	-13	-303	-488	-185
Resultaat	3.744	4.834	4.109	725

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Primaire Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Saldo 2022
Openbare ruimte				
Verkeer en vervoer	-1.766	-2.074	-1.967	107
Openbaar vervoer	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.052	-1.074	-1.069	5
Riolering	525	525	525	0
Begraafplaatsen en crematoria	-45	-45	-29	16
Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving				
Ruimtelijke ordening	-608	-1.249	-989	260
Wonen, grondexploitatie & handhaving				
Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-16	-16	64	81
Wonen en bouwen	-126	-833	-527	306
Economische zaken en grondexploitatie				
Economische ontwikkeling	-133	-213	-173	41
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-26	-26	50	76
Economische promotie	-36	-36	-36	0
Recreatie en toerisme				
Recreatieve Havens	4	4	7	3
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-225	-243	-179	64
Duurzaamheid				
Afval	385	385	385	0
Milieubeheer	-644	-1.359	-955	404
Mediabeleid	0	0	-10	-10
Reserves	19	1.421	794	-627
Resultaat	3.744	4.834	4.109	725

Openbare ruimte

Verkeer en vervoer

Als gevolg van de sluiting van een spoorwegovergang heeft ProRail een bijdrage toegekend voor de aanleg van gras betonstenen langs een deel van de Scherpenzeelse weg (afgerond € 50.000). Deze werkzaamheden zullen in 2023 plaats vinden gelijktijdig met het wegonderhoud. Om die reden wordt voorgesteld met resultaatbestemming 2022 genoemde bijdrage over te hevelen naar 2023.

Op de verstrekte budgetten voor snelheidsbeperkende voorzieningen aan de Raalterweg Wesepe resteren budgetten. Omdat de uitvoer van genoemde voorzieningen (groenaanleg etc.) nog doorlopen naar 2023 wordt voorgesteld het restantbudget (afgerond € 9.700) over te hevelen naar 2023.

Op de provinciale subsidie Verkeersveiligheid infrastructurele maatregelen is een voordeel gerealiseerd (afgerond € 42.000) doordat bestaande budgetten onder de provinciale subsidie zijn gerangschikt. Door de hoger energieprijzen is een nadeel ontstaan op de het budget openbare verlichting (afgerond € 65.000).

Openbaar groen

Dit betreft voordelen op het beheer- en onderhoud van groen (verwerking groenafval, algemeen groenbeheer). Wegens de overgang naar de ROVA voor blad verwijderen en onkruid op verharding zijn efficiency voordelen gerealiseerd.

Riolering

Het gerealiseerde voordeel op de exploitatielasten riolering ten opzichte van de begroting is toegevoegd aan de voorziening riolering. Bij de vaststelling van het tarief rioolheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op de riolering wordt op rekening basis toegevoegd/onttrokken aan de voorziening riolering. Vanwege het gerealiseerde voordeel op het totale product riolering wordt per saldo € 127.000 toegevoegd aan de voorziening riolering. De geraamde toevoeging aan de voorziening was € 15.000.

Begraafplaatsen

Aan de gemeentelijke gebouwen begraafplaatsen is minder onderhoud gepleegd dan in de meer jaren onderhoudsplanning was geraamd. Het reserveerde budget 2022 (€ 14.000) blijft beschikbaar in de Reserve onderhoud gebouwen begraafplaatsen.

Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving

Ruimtelijke ordening

Vanwege het meerjarig karakter van de Kracht van Salland Leader 2015-2022 zijn de resterende middelen tot een bedrag van afgerond € 25.000 overgeheveld naar 2023.

Voor de voorbereiding van de Omgevingswet zijn verschillende budgetten beschikbaar gesteld. De afronding/voorzetting van genoemde werkzaamheden vindt plaats in 2023 en volgende jaren. In het kader van resultaatbestemming 2022 wordt daarom voorgesteld het restant van de budgetten van afgerond € 399.000 over te hevelen naar 2023.

Voor de ontwikkeling van de vrijkomende schoollocaties in Wijhe zijn budgetten beschikbaar gesteld. De werkzaamheden met betrekking tot deze locaties lopen door in 2023. Om deze reden wordt voorgesteld het restant van deze budgetten van afgerond € 56.000 over te hevelen naar 2023.

Wonen, grondexploitatie & handhaving

Grondexploitatie (woningbouw)

Er zijn toevoegingen gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstnemingen voor de complexen Noorder Koeslag (circa € 117.000) en Zonnekamp Oost (circa € 16.000).

Er is een onttrekking gedaan aan deze reserve in verband een neerwaartse bijstelling van de winstneming (circa € 53.000) voor het complex Olstergaard (zie ook paragraaf 2.7 Grondbeleid).

Wonen en bouwen

De aanvragen voor omgevingsvergunningen zijn in 2022 hoger dan verwacht (afgerond € 289.000) waardoor de legesopbrengsten hoger uitvallen (76 flex-woningen, plan woningbouw Aberson, plan Olstergaard, uitvoering KGO-beleid. Op de in 2022 beschikbaar gestelde budgetten voor realisatie flex woningen is een overschrijding ontstaan (€ 75.000). Door het versneld oppakken en het vervallen van een locatie zijn extra kosten gemaakt.

Op het verpachten van gronden zijn extra baten gerealiseerd. De niet bestede budgetten voor de Noordmanshoek (€ 33.000), haalbaarheid woonwagencentrales (€ 25.000) en dashboard woningbouw (€ 7.500) worden met resultaatbestemming 2022 overgeheveld naar 2023.

Economische zaken en grondexploitatie

Economische ontwikkelingen

De provinciale middelen gekomen om winkelkernen te ondersteunen in coronatijd en de oorspronkelijke provinciale subsidies voor de ontwikkeling van winkelkernen zijn deels onderbenut gebleven. Hierdoor valt de formele ontvangen subsidie in 2022 lager uit en schuift zowel het resterende uitgavenbudget als de resterende geraamde subsidie door naar 2023. De subsidierestanten die via resultaatbestemming ingezet worden in 2023 zijn samen ruim € 72.000.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Voor complex Meente-Noord zijn aanvullende middelen (circa € 32.000) nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken. Mede gelet op BBV-voorschriften is om deze reden een bedrag ten laste van de exploitatie 2022 gestort in een voorziening. Van complex Wesepe zijn middelen vrijgevallen vanuit de vorig jaar gevormde verliesvoorziening (circa € 70.000). Om deze reden zijn extra bedragen toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Er is een toevoeging gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband winstneming bij complex Meente-Zuid (circa € 34.000).

Het gerealiseerde nadeel op de grondexploitatie van bedrijfsterreinen, wordt geneutraliseerd via toevoeging en onttrekking aan reserves en verder gemuteerd op de boekwaarde van de gronden van de verschillende complexen (zie ook paragraaf 2.7. Grondbeleid).

Recreatie en toerisme

Openbaar groen & (openlucht) recreatie

Er is een onderbesteding op de vervanging van speelvoorzieningen van € 40.000. Daarnaast was er € 12.000 minder aan rente en afschrijvingskosten omdat het investeringsproject Mooier aan de IJssel nog doorloopt. Ook is er € 10.000 over op dit taakveld, omdat het budget voor de subsidie aan de lokale omroep nog niet was overgeheveld naar het taakveld mediabeleid, waar de subsidie geboekt is.

Duurzaamheid

Afval

Bij de vaststelling van het tarief afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op het totale product Afvalstoffenverwijdering en – verwerking wordt op rekeningbasis toegevoegd/onttrokken aan de egalatievoorziening afvalstoffen. Vanwege de gerealiseerde voor- en nadelen op dit taakveld wordt per saldo € 82.000 toegevoegd aan de voorziening afvalstoffen

Milieu

In 2017 is het koersdocument Grootschalige duurzame energie en de Routekaart energie neutrale kernen vastgesteld. Deze programma's beslaan meerdere jaren. Niet bestede bedragen (afgerond € 24.000) worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2023.

Voor de uitvoering van het klimaatakkoord (transitievisie warmte € 202.100, wijkaanpak € 10.000 en energieloketten € 25.000) zijn in 2019 incidenteel middelen ontvangen uit het gemeentefonds. Deze middelen zijn beperkt ingezet in 2022. Wij stellen voor het restant van genoemde bedragen van afgerond € 160.000 met resultaatbestemming 2022 over te hevelen naar 2023.

In 2022 zijn aanvullend middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het klimaatakkoord via het gemeentefonds. In 2023 wordt nadere invulling gegeven aan de klimaatopgave. Wij stellen voor de ontvangen bijdrage van afgerond € 175.000 met resultaatbestemming 2022 over te hevelen naar 2023. Het rijk heeft voor de aanpak energie armoede ook middelen beschikbaar gesteld. Hiervoor is een plan van aanpak "Warm voor elkaar" vastgesteld. Dit traject loopt door naar 2023 en 2024, bedragen dienen te worden besteed voor 31 december 2024. Restant budget en de daarmee samenhangende rijksmiddelen tot een totaal bedrag van afgerond € 345.000) worden met resultaatbestemming 2022 overgeheveld naar 2023.

In 2021 is gestart met 5 initiatieven voor zonnevelden. Op het beschikbaar gestelde budget 2022 is een overschrijding ontstaan van afgerond € 52.000 doordat genoemde initiatieven nog niet hebben geleid hebben tot concrete intentieovereenkomsten.

Mediabeleid

De subsidie voor de lokale omroep is geboekt op het nieuwe correcte taakveld mediabeleid, maar het budget stond nog onder taakveld "openbaar groen en (openlucht)recreatie" waardoor hier een tekort is ontstaan van € 10.000.

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvan de uitvoering doorloopt naar 2023. Dit betreft programma duurzaamheid, klimaatakkoord, Raalterweg Wesepe en Leader. Met resultaatbestemming worden deze budgetten inclusief dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2023.

Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorziening voor het complex Meente-Noord is een onttrekking gedaan aan de Reserve grondexploitatie. De gevormde verliesvoorziening voor de complex Wesepe (bedrijfsterrein) kon worden verlaagd waardoor een extra bedrage is toegevoegd aan deze reserve. Er zijn toevoegingen gedaan aan deze reserve in verband met mutaties in de winstneming voor de complexen Noorder Koeslag, Zonnekamp-Oost, Olstergaard en Meente-Zuid.

Samenleving

Samenleving	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Saldo 2022
Baten	3.740	6.601	6.832	232
Lasten	-23.920	-29.295	-27.330	1.965
Saldo van baten en lasten	20.180	22.695	20.498	2.197
Onttrekking reserves	227	1.247	541	-706
Toevoeging reserves	-183	-183	-181	2
Resultaat	20.135	21.631	20.138	1.493

Bedragen x € 1.000

Thema's en taakvelden	Primaire Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Saldo 2022
Onderwijs				
Openbaar basisonderwijs	-100	-115	-98	16
Onderwijshuisvesting	-746	-746	-695	52
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-836	-946	-970	-24
Sport				
Sportbeleid en activering	-207	-214	-226	-12
Sportaccommodaties	-1.238	-1.298	-1.107	191
Kunst en Cultuur				
Cultuurpresentatie, -productie, -partici	-178	-314	-250	64
Musea	-115	-200	-52	148
Media	-405	-408	-400	8
Welzijn				
Samenkracht en burgerparticipatie	-1.926	-2.204	-632	1.572
Werk- en inkomensondersteuning				
Inkomensregelingen	-1.596	-2.787	-2.779	9
Begeleide participatie	-1.986	-2.108	-1.993	115
Arbeidsparticipatie	-561	-439	-429	11
Maatschappelijke ondersteuning				
Wijkteams	-151	-315	-111	204
Maatwerkvoorziening (WMO)	-741	-821	-688	133
Maatwerkdienstverlening 18+	-3.843	-3.912	-3.807	106
Geëscaleerde zorg 18+	0	-50	0	50
Jeugd				
Maatwerkdienstverlening 18-	-4.788	-5.055	-5.502	-448
Geëscaleerde zorg 18-	-85	-86	-84	3
Volksgesondheid				
Volksgesondheid	-676	-677	-678	-1
Reserves	44	1.064	360	-704
Resultaat	20.135	21.631	20.138	1.493

Onderwijs

Openbaar basisonderwijs

Onder openbaar basisonderwijs wordt het gymvervoer, bijdrage gymonderwijs en de exploitatie van de gymlokalen verantwoord. De exploitatie van de gymlokalen is ruim binnen het geraamde budget uitgevoerd. Vooral de onderhoudskosten waren lager dan begroot, doordat terughoudend wordt omgegaan met onderhoud in Olst vanwege het nieuw te bouwen kindcentrum. Per saldo levert dit een voordeel op van € 20.000. Verder geringe voor- en nadelen.

Onderwijs huisvesting

Op onderwijshuisvesting is een voordeel ontstaan van bijna € 65.000 doordat de werkelijke exploitatiekosten voor de voormalige schoolgebouwen onder programma 1 gemeentelijk vastgoed zijn verantwoord maar nog onder onderwijshuisvesting staan geraamd. Op de overige schoollocaties is per saldo een klein nadeel ontstaan door hoge kosten voor asbestsanering, gecompenseerd door vrijval van budget voor huur noodlokalen.

De projectkosten voor Scholen voor Morgen (cluster Olst en cluster Wijhe) zijn bijna € 10.000 hoger uitgevallen door onder andere aanvullende onderzoeken.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het betreft de verantwoording van het voortgezet onderwijs, onderwijsbegeleiding, leerplicht, leerlingenvervoer, voor- en vroegtijdse educatie en peuterwerk.

Voor leerlingenvervoer is het budget in 2022 bijgesteld. De lasten zijn € 20.000 hoger uitgevallen met name door het opnemen van een verwachte nabetaling aan de vervoerder. Via resultaatbestemming 2021 is een budget compensatie corona voor meerkosten opgenomen van ruim € 13.000. Deze meerkosten zijn in 2022 nog niet verrekend, zodat het budget wordt overgeheveld naar 2023. Het budget Onderwijs achterstandenbeleid wordt ingezet voor Voor- en vroegtijdse educatie. In 2022 is extra ingezet op dit beleid waardoor het beschikbare budget met ruim € 45.000 is overschreden. Dit is gedekt uit de gereserveerde middelen uit voorgaande jaren.

De gemeente heeft van het rijk middelen ontvangen voor uitvoering van het Nationaal programma onderwijs om de ontstane leerachterstanden door corona weg te kunnen werken. In 2022 is een eerste aanzet gegeven in een plan van aanpak, in samenwerking met de schoolbesturen en andere partners in de samenleving. Het resterende budget wordt gereserveerd voor 2023 en volgend jaren. Het gebruik van peuterwerk is de laatste twee jaar aanzienlijk gestegen. Sinds 2021 hebben ouders met recht op kinderopvangtoeslag ook recht op een kleine aanvullende gemeentelijke bijdrage. Het gebruik door deze doelgroep is groter dan verwacht waardoor in 2022 het beschikbare budget met ruim € 20.000 is overschreden. Bij de Kadernota 2024-2027 wordt dit meegenomen als autonome ontwikkeling. Voor 2023 zal dit verantwoord worden in een Bestuursrapportage.

Sport

Sportbeleid en activering

Voor de verhoogde inzet van combinatiefunctionarissen in voorgaande jaren zijn nog facturen gekomen in 2022. Dit was onvoorzien en verklaart de volledige overschrijding van € 12.000 op dit taakveld.

Sportaccommodaties

Bij sporthal de Hooiberg is een groot voordeel ontstaan van € 114.000, vooral op het gebied van onderhoud van het gebouw en de inventaris. Dit komt deels doordat in coronatijd al onderhoudswerkzaamheden zijn verricht en deels doordat de vervanging van het ketelhuis niet als onderhoud maar als vervangingsinvestering is meegenomen (hierdoor volgen vanaf 2023 rente- en afschrijvingskosten). Het voordeel op het onderhoud van het gebouw van € 88.000 blijft achter in de

onderhoudsreserve. Ook de inhuur van externe kon worden beperkt, doordat veel met eigen personeel kon worden opgevangen.

Het onderhoud van het zwembad liet ook een voordeel zien van € 28.000, omdat dit deels technisch nog niet noodzakelijk was. De stelpost voor onvoorziene uitgaven voor het zwembad van € 10.000 was ook in 2022 niet nodig en schuift daardoor wederom een jaar door.

Bij de sportparken was er een voordeel op rente- en afschrijvingskosten van € 34.000, doordat de investering in het kunstgrasveld Overwetering nog niet was afgerond in 2021.

Kunst en cultuur

Cultuur

Op dit taakveld is een voordeel ontstaan omdat de compensatiemiddelen voor corona onderbenut zijn gebleven. Meerdere cultuur budgetten zijn onderbenut gebleven door corona. Veel van deze regelingen lopen door naar 2023. Verder is het voorstel is om de middelen voor de subsidies meerkosten corona en ondersteuning cultuursector in coronatijd te herbestemmen voor een groot cultuur project genaamd VIJF. Dit gaat over zo'n € 35.000.

Musea

Op dit taakveld is een fors overschot te zien doordat het onderhoud aan voornamelijk de uurwerken van de kerktorens doorschuift naar 2023 ad € 47.000.

Het opstellen van de cultuurhistorische waardenkaart is verschoven naar 2023. Met resultaatbestemming 2022 wordt het budget van € 59.700 overgeheveld naar 2023.

Het budget voor het opstellen voor de kerkenvisie € 25.000 schuift door naar 2023. In 2023 wordt gestart met de uitvoeringsagenda kerkenvisie.

Media

het voordeel op dit taakveld is vooral ontstaan doordat ontvangen rijksmiddelen voor volwasseneneducatie op het gebied van basisvaardigheden nog niet zijn ingezet. Het voorstel is dan ook om van de overgebleven middelen € 6.000 over te hevelen naar 2023.

Welzijn

Samenkracht en burgerparticipatie

Onder Samenkracht en burgerparticipatie zijn alle lasten en baten voor opvang ontheemden verantwoord. Het gaat hierbij om de crisisnoodopvang Oekraïners op de Summercamp in maart/april van 2022, de opvang Oekraïners in gemeentelijke en particuliere opvang locaties, de transitie van voormalige Rabobank naar een gemeentelijke opvang Oekraïne (GOO) en de crisisnoodopvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV-ers) op de Summercamp eind van 2022.

Naast huisvestingskosten en uitkeringen aan de ontheemden gaat het ook om kosten voor begeleiding en interne kosten voor uitvoering. De vergoeding van de kosten vindt veelal plaats door middel van normvergoedingen en soms op basis van werkelijke kosten. Door de acute nood is de uitvoering voor een groot deel opgevangen binnen de bestaande capaciteit, met als gevolg dat er andere werkzaamheden zijn blijven liggen. Hierdoor is er een voordeel ontstaan, waardoor het bij de start van de opvang afgegeven mandaat van € 100.000 niet nodig is gebleken. Uit het verwachte voordeel is in 2022 € 155.000 beschikbaar gesteld voor de realisatie van flexwoningen voor spoedzoekers, statushouders en Oekraïners. Voorgesteld wordt om ook de hogere kosten hiervan uit het overschot te dekken, het gaat om € 73.500. Het resterende overschot bedraagt ruim € 1.162.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in een nieuw in te stellen reserve ontheemden met de mogelijkheid om dit bedrag de komende jaren breed in te zetten voor de opvang van ontheemden. Naast mogelijk extra kosten voor het opzetten en inrichten van nieuwe opvanglocaties, moet ook gedacht worden aan extra

kosten voor bijvoorbeeld medische zorg, Wmo, minimabeleid, jeugdhulp, onderwijs. Op dit moment is de financiële impact hiervan nog niet duidelijk. Ieder jaar kan bij de jaarrekening aangegeven worden of de reserve gehandhaafd moet worden. Bij vaststellen van de jaarrekening 2022 zal een en ander in de besluitvorming worden opgenomen.

Voor de opvang statushouders is de Wet inburgering 2021 met ingang van 2022 van kracht. De gemeente is gehouden aan een taakstelling op het aantal te huisvesten statushouders. Voor 2022 is een extra taakstelling opgelegd om de problemen bij de opvang van statushouders en asielzoekers landelijk op te kunnen lossen. De huisvesting, begeleiding en integratie is in 2022 binnen het beschikbare budget gerealiseerd. Mede door het uit 2021 overgehevelde budget zijn ook de kosten voor de inrichting van de Beatrixlaan voor statushouders gedekt. Het resterende budget uit 2021 valt vrij ten gunste van de reserve Nader te bestemmen middelen, een bedrag van € 47.553. Het niet benutte deel van de rijksbijdrage voor 2022 is gereserveerd voor komende jaren omdat de integratietrajecten een lange looptijd hebben. Daarnaast zijn in 2022 incidentele budgetten ontvangen van het rijk voor de extra taakstelling en beëindiging van verschillende regelingen. Deze bedragen worden voor de gevolgen in de uitvoering in komende jaren overgeheveld naar 2023, totaal ruim € 30.000.

Voor kinderopvang met sociaal medische indicatie is het gebruik in 2022 iets afgenomen met een voordelig resultaat van € 30.000. Op dit moment is nog niet te zeggen of het om een structurele daling van het gebruik gaat en of er een verband is met de stijging van het gebruik voor peuterwerk. Het budget van het rijk voor extra compensatie zorgpersoneel binnen het sociaal domein is hier verantwoord. De extra kosten zijn vooral onder 3.5 Maatschappelijke ondersteuning en 3.6 Jeugd verantwoord, waardoor hier een voordeel van € 85.000 is ontstaan. De subsidie voor extra onafhankelijke cliëntondersteuning van € 11.000 in 2022 wordt gedekt uit de reserve Sociaal domein. Voor de uitvoering van de Bestuursopdracht Voorliggend veld wordt voorgesteld om het restant budget over te hevelen naar 2023 als uitvoeringsbudget voor het opstellen van de Sociale Toekomstvisie, een bedrag van € 7.367.

Voor Wmo vervoer zijn de kosten binnen het geraamde budget gebleven met een voordeel van € 34.000. Het verbruik is ten opzichte van 2021 ongeveer gelijk gebleven.

Daarnaast kleine afwijking zowel voor- als nadelig op maatschappelijk werk, antidiscriminatievoorziening, mantelzorg, adviesraad sociaal domein, uitvoeringskosten Wmo en sociaal cultureel werk, per saldo een voordeel van ongeveer € 15.000.

Ut Huus krijgt minder subsidie naarmate er meer inkomsten vanuit Stichting Muziekonderwijs Olst-Wijhe worden ontvangen door Ut Huus. Die inkomsten waren in 2021 fors lager en in 2022 iets lager dan begroot, waardoor een nadeel van € 11.500 is ontstaan.

Voor dorpshuis De Bongerd in Welsum was er voornamelijk een overschrijding doordat belaste verhuur sinds 2020 is komen te vervallen bij de Bongerd. Hierdoor volgde nog een fiscale last vanaf 2020 op het onderhoud. Om de beschikbare onderhoudsmiddelen niet teveel te beperken komt dit nadeel van € 34.000 ten laste van de algemene middelen.

Bij het zalencentrum in Wesepe is de upgrade uitgevoerd, maar wordt een groot deel van het onderhoudsbudget van het zalencentrum in Wesepe doorgeschoven naar 2023 voor de aanpak van het dak ad € 95.000. Het resterende overschot van € 26.000 blijft achter in de onderhoudsreserve om de overschrijding van de upgrade op te vangen.

Door de corona zijn in 2022 veel minder activiteiten op het gebied van welzijn, sport, cultuur en dergelijke georganiseerd. Daardoor is er ook minder een beroep gedaan op incidentele subsidie budgetten zoals het leefbaarheidsbudget dat onder het budget van dorpsontwikkelingsplannen valt. Hierdoor is een voordeel van bijna € 17.000 ontstaan.

De coronacompensatiebedragen voor opstarten dorps- en buurthuizen zijn nog niet benut in 2022 en worden voor € 16.000 overgeheveld naar 2023 om eventuele problemen als gevolg van gestegen energieprijzen bovenop de gevolgen van de coronacrisis het hoofd te kunnen bieden.

Werk en inkomensvoorzieningen

Inkomensregelingen

Voor de uitkeringen ontvangen we van het rijk het zogenaamde BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten). In 2022 is dit budget niet toereikend. De overschrijding blijft echter binnen het eigen risico van de gemeente zodat we geen beroep hoeven te doen op de vangnetregeling. In de 2e Bestuursrapportage is al rekening gehouden met deze nadelige uitkomst waardoor nu geen grote afwijking ten opzichte van de begroting ontstaat. Per saldo een voordelig resultaat op de uitkeringen van bijna € 20.000.

De TOZO-regeling (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers) is in 2021 beëindigd. In 2022 is financieel alleen de nasleep zichtbaar in de vorm van inkomsten terugvordering en verhaal voor onterecht verstrekte uitkeringen. Deze inkomsten worden volledig terugbetaald aan het rijk. Onder minimabeleid zijn naast de normale uitkeringen ook de uitkeringen voor de energietoeslag verantwoord. Voor deze regeling heeft de gemeente een compensatie ontvangen van het rijk die niet toereikend is. Op dit moment is nog onduidelijk op welke manier gemeenten worden gecompenseerd voor de hogere kosten. Uitgangspunt van het rijk is dat gemeenten er geen nadeel van mogen ondervinden. Voorlopig is geen rekening gehouden met een aanvullende bijdrage van het rijk hiervoor. Door hogere inkomsten terugvordering en verhaal en inzet van incidentele budgetten voor o.a. compensatie gevolgen corona, is het nadelig resultaat op minimabeleid beperkt gebleven tot € 11.000..

In de decembercircular heeft het rijk een incidentele bijdrage toegekend voor vroegsignalering van schulden en bijzondere bijstand van € 20.000. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen naar volgende jaren ter dekking van een jaarlijkse subsidie aan de Voedselbank Raalte e.o. van € 5.000 voor de periode 2023-2026.

Begeleide participatie

Onder begeleide participatie wordt de uitvoering van de voormalige Wsw-regeling verantwoord. De kosten van deze uitvoering, zowel door KonnecteD (voormalige Sallcon) als door Tiem (voormalige Wezo), zijn binnen het geraamde budget gerealiseerd. Door een dalend aantal Wsw-ers is een voordeel ontstaan op de uitvoeringskosten van € 115.000.

Arbeidsparticipatie

De uitvoering re-integratie is binnen het (deels gemeentelijk) budget uitgevoerd. Tevens is gebruik gemaakt van incidentele corona compensatiebudgetten. Het geringe incidentele budget voor Breed offensief participatie, een wetsontwerp om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen, uit 2021 is niet specifiek ingezet en gezien het eenmalige karakter valt dit budget nu vrij ten gunste van de reserve Nader te bestemmen middelen.

Maatschappelijke ondersteuning

Wijkteams

Onder wijkteams wordt (een deel van) de toegang van het sociaal domein, maatwerk preventie jeugdgezondheidszorg, begeleiding gedupeerde kindertoeslagaffaire en de budgetten voor versterking dienstverlening gemeenten verantwoord.

Vanuit de heroverwegingsmaatregelen is de POH-er vanaf 1 januari 2022 in dienst van de gemeente, waardoor tegen gelijke kosten meer uren voor deze ondersteuning beschikbaar bleven.

De gemeente Olst-Wijhe heeft GIDS-gelden (Gezond In De Stad) ontvangen in 2021 en 2022. Dit budget dient ingezet te worden voor de eerste 1000 dagen van een kind. Een voorbeeld hiervan is het project Kansrijke Start. Dit is een project dat aansluit bij het Integrale Jeugdplan van de gemeente Olst-Wijhe. Door Corona en de nasleep hiervan, is het GIDS-budget nog niet benut. Vanuit het

Integrale Jeugdplan 2021 is er expliciet aandacht voor het jonge kind. Doel is om het GIDS-budget van bijna €15.000 hierop in te zetten in 2023.

Naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het vorige kabinet voorstellen gedaan om de publieke dienstverlening fundamenteel te verbeteren. Dit vraagt om een andere manier van werken en is een gezamenlijke opdracht voor gemeenten, uitvoeringsorganisaties en het rijk. Het rijk heeft hier vanaf eind 2021 tot en met 2027 middelen voor vrijgemaakt. De uitvoering heeft een langere looptijd en vindt vanaf 2023 plaats zoals het college eind vorig jaar heeft besloten. De middelen voor 2021 en 2022, per saldo € 145.000, worden hierbij ingezet. De raad is hierover via de nieuwsbrief geïnformeerd.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Onder de maatwerkvoorzieningen worden de woon- en leefvoorzieningen voor inwoners met een beperking (voormalige Wvg-voorzieningen) verantwoord. Voor woningaanpassingen is het budget altijd moeilijk in te schatten. In 2022 zijn meer aanpassingen aangevraagd en toegekend waardoor een nadeel van € 43.000 ten opzichte van de begroting is ontstaan. De aanpassing van een woning als gevolg van covid-19 was voorzien en gedekt uit het restant corona middelen. Op het budget voor leefvoorzieningen (verstrekking rolstoelen, scootmobielen en andere hulpmiddelen) is een voordeel ontstaan van ruim € 176.000. Dit voordeel ontstaat door meerdere factoren, zoals intensiever contractbeheer, kritisch toekennen middelen en het effect van de langere garantietermijn van 9 jaar. In afwachting van de uitkomsten van de lopende aanbesteding wordt het beschikbare budget nog niet aangepast.

Maatwerkdienstverlening 18+

De maatwerkdienstverlening 18+ betreft zowel de kosten voor de Wmo begeleiding als voor de Wmo huishoudelijke hulp, naast de uitvoeringskosten. Voor de Wmo huishoudelijke hulp zien we nog steeds een toename van de vraag en daardoor ook een nadelig resultaat in 2022 ten opzichte van de begroting van ruim € 85.000. Door aanpassing van het normenkader is de gemiddelde indicatie wel lager en dit was ook de doelstelling van de ingezette heroverwegingsmaatregel, maar door de stijging van het aantal klanten heeft dit per saldo niet gezorgd voor een positief resultaat ten opzichte van de begroting. In 2022 heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden voor Huishoudelijke Ondersteuning op basis van reële tarieven, de tarieven per uur voor huishoudelijke ondersteuning stijgen daardoor met ingang van 2023. Voor Wmo begeleiding is de uitkomst binnen de begroting gebleven, wel zien we een stijging op de dagbesteding. Per saldo een voordeel van € 180.000. Voor de meerkosten als gevolg van corona was voldoende compensatiebudget van het rijk beschikbaar. Het restant wordt overgeheveld naar 2023.

Geëscaleerde zorg 18+

De inzet op maatschappelijke opvang en beschermd wonen is voor de uitvoering lokaal gezondheidsbeleid budgettair neutraal. Hiervoor wordt van de regiogemeente Deventer budget ontvangen. Het incidenteel door het rijk beschikbaar gestelde bedrag voor brede aanpak dak- en thuislozen is in 2022 nog niet ingezet, dit wordt in 2023 opgepakt. Dit budget van bijna € 50.000 wordt daarom overgeheveld naar 2023.

Jeugd

Maatwerkdienstverlening 18-

Voor specialistische jeugdzorg zijn de kosten voor 2022 hoger dan het geraamde budget, een nadelig resultaat van € 435.000. Dit ondanks de goede resultaten door de inzet van de ambulant jeugdhulpverlener en de extra inzet van de POH-er met ingang van 2022. Uit analyses blijkt dat deze voordelen met name op de goedkopere jeugdhulp worden gerealiseerd. De overschrijding zit met name in de duurdere jeugdhulp waarbij vooral de uithuisplaatsingen en pleegzorg trajecten een

negatieve invloed hebben. In 2022 hebben we veel van deze trajecten in moeten zetten, waarbij wordt opgemerkt dat we juist in deze trajecten vaak minder beïnvloedingsruimte hebben. De invoering van het woonplaatsbeginsel valt daarnaast negatiever uit dan waar vooraf rekening mee is gehouden in het budget. Voor de meerkosten als gevolg van corona was voldoende compensatiebudget van het rijk beschikbaar.

Geëscaleerde zorg 18-

De totale kosten voor Stichting Veilig Thuis blijven in 2022 binnen het geraamde budget. In 2022 is door Stichting Veilig Thuis een coördinator mensenhandel aangesteld. De kosten hiervan zijn aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Hiervoor is budget overgeheveld van Programma 1 - Openbare orde en veiligheid.

Volksgezondheid

Volksgezondheid

De reguliere volks- en overige gezondheidszorg is op basis van de begroting gerealiseerd. De GGD heeft de extra kosten voor gezondheidszorg als gevolg van de opvang Oekraïners in 2022 doorberekend aan gemeenten omdat het rijk deze kosten via de algemene uitkering heeft vergoed. Een nadeel van € 10.000 op volksgezondheid met dekking binnen het voordeel op de algemene uitkering. Mede door de opvang van Oekraïners is inzet op de overige speerpunten van het gezondheidsbeleid in 2022 grotendeels achterwege gebleven waardoor een voordeel op het budget is ontstaan van € 9.000. De pilot Positieve gezondheid heeft wel een vervolg gekregen, in 2022 zijn verschillende trainingen gegeven. Dit traject wordt in 2023 nog voortgezet, onder andere door het geven van trainingen en informatie, zowel in- als extern, zodat het restant budget van bijna € 10.000 wordt overgeheveld naar 2023.

Reserves

Er is een lagere onttrekking geweest uit de reserves welzijnsaccommodaties van ruim € 243.000 vanwege per saldo lagere onderhoudskosten op diverse locaties. Uit de reserve onderhoud kerktorens is bijna € 65.000 niet onttrokken vanwege doorgeschoven onderhoud. Verder gaat het om gedeeltelijke of latere inzet van middelen via de reserve Nader te bestemmen middelen voor onder andere de cultuurhistorische waardenkaart (€85.000), de POK-gelden (€ 82.000), maatschappelijke begeleiding statushouders (€ 51.000) en middelen voor brede opvang dak- en thuislozen (€ 50.000). Ook betreft het overgebleven coronamiddelen op diverse posten (€ 80.000) en overige kleinere afwijkingen (€ 49.000). Voor de meeste budgetten uit de reserve Nader te bestemmen middelen geldt dat deze budgetten worden overgeheveld naar 2023.

Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en onvoorzien
--

Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Saldo 2022
Baten	35.925	39.509	40.087	578
Lasten	-8.889	-9.836	-9.598	238
Saldo van baten en lasten	27.036	29.674	30.489	815
Onttrekking reserves	310	4.509	4.512	3
Toevoeging reserves	-101	-4.310	-7.357	-3.047
Resultaat	27.245	29.873	27.644	2.228

Bedragen x € 1.000

Thema s en taakvelden	Primaire Begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Saldo 2022
Overhead				
Ondersteuning organisatie	-7.845	-8.588	-8.517	71
Treasury				
Treasury	273	321	372	50
Lokale heffingen				
OZB woningen	3.435	3.419	3.414	-5
OZB niet-woningen	1.231	1.231	1.239	8
Belastingen Overig	9	9	8	-1
Economische promotie	135	135	139	4
Algemene uitkeringen				
Algemene uitkering overige uitkeringen	29.630	33.140	33.913	773
Overige baten en lasten en onvoorzien				
Overige baten en lasten	169	8	-6	-13
Vennootschapsbelasting				
Vennootschapsbelasting (VPB)	0	0	-73	-73
Reserves	209	199	-2.845	-3.044
Resultaat	27.245	29.873	27.644	2.228

Overhead

Overhead

Op het taakveld overhead zijn er diverse overschotten ontstaan. Het betreft onder andere middelen voor de heroverweging (€ 13.000) en compensatiemiddelen voor corona (€ 55.000) die onderbenut zijn in 2022. In het voorstel tot resultaatbestemming komen deze onderdelen deels terug. Dit geldt ook voor al eerder bestemde middelen vanuit de reserve nader te bestemmen middelen voor bijvoorbeeld LIAS (€ 45.000), waarvan het restantbudget voor de implementatie doorloopt naar 2023. Hieronder worden de grotere posten toegelicht.

De reguliere loonkosten binnen de organisatie laten een voordeel zien van € 368.000 ten opzichte van het gemelde nadeel in de tweede bestuursrapportage. Ondanks noodzakelijk inhuur vanwege ziektevervanging en het niet kunnen opvullen van sommige vacatures, zorgde vooral een hoge doorbelasting van loonkosten aan projecten voor een uiteindelijk voordeel.

Vanuit de belastingdienst valt mogelijk een claim van € 75.000 te verwachten in verband met de fiscale uitruil woon-werkverkeer in 2021. Er loopt hierover nog een rechtszaak tussen Twentse gemeenten en de belastingdienst. Veiligheidshalve is financieel al rekening gehouden met een claim. Door een aanscherping van wet en regelgeving is het sinds dit jaar verplicht om een voorziening op te bouwen voor opgebouwd spaarverlof van werknemers. Het gespaarde verlof van dit jaar en voorgaande jaren is op geld gezet (€ 397.000) en dit is verplicht in een voorziening gestort. De voorziening dient ter dekking van eventuele vervanging bij opname van het verlof. Dit zorgt voor een groot nadeel nu, maar dempt tekorten in de toekomst als er een beroep op de voorziening wordt gedaan.

Het vertrek van een wethouder en burgemeester hebben ervoor gezorgd dat er verplicht een wachtgeldvoorziening gevormd moest worden voor de volledige periode na 2022 (€ 370.000). Ook het betaalde wachtgeld in 2022 zorgt voor een nadeel van € 73.000. Deels is dit nadeel opgevangen met de vrijval van gereserveerde middelen hiervoor ad € 145.000.

Op het gebied van ICT is er een voordeel ontstaan van € 211.000. Dit komt vooral door plannen die doorschuiven naar 2023 en door voordelen bij DOWR-i op het gebied van software en netwerkkosten. De voorgestelde resultaatbestemming is in totaal € 186.000. Vanwege de uitstel in uitvoering van gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (privacy) schuift ook op dat terrein budget van € 63.000 door naar 2023.

Voor energie is inmiddels slechts de afrekening van Vattenfall en Gazprom binnen voor het gemeentehuis. Door energiebesparende maatregelen is hier uiteindelijk een voordeel ontstaan van € 33.000 ten opzichte van de met € 18.000 opgehoogde begroting in de 2e BERAP. De verhoging van de begroting kwam door de meerkosten van de overstap naar Vattenfall in het laatste kwartaal tegen crisistarieven terwijl de energiebesparing langer voordeel gaf.

Structurele middelen die vanuit het rijk zijn gekregen voor de implementatie en uitvoering van vijf wetten (wet open overheid, wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, wet elektronische publicaties, archiefwet en digitale toegankelijkheid) zijn in 2022 grotendeels overgebleven. Hierdoor is een voordeel van € 93.000 ontstaan. De voorbereiding kon in 2022 nog met de beschikbare ambtelijke capaciteit gedaan worden.

Op het gebied van overheidsparticipatie is € 6.500 aan budget overgebleven. Het voorstel is om deze middelen door te schuiven naar 2023 ter aanvulling van de incidentele middelen die in het kader van het bestuursakkoord zijn toegekend voor 2023.

Ten slotte is er een voordeel van € 80.000 ontstaan in dit taakveld op de doorbelasting van overheadkosten naar de producten afval en riolering als gevolg van de hogere doorbelasting van loonkosten. De doorbelaste overhead is een opslag op de loonkosten.

Treasury

Op het gebied van financiering is er een per saldo een voordeel ontstaan ten opzichte van de begroting, wat met name veroorzaakt wordt doordat de rentelasten voor kortlopende financiering lager waren dan geraamd.

Lokale heffingen

Zie voor aanvullende informatie ook de paragraaf lokale heffingen.

OZB-woningen

Ondanks bijstelling bij de eerste bestuursrapportage 2022 is aan proceskostenvergoedingen meer uitbetaald dan geraamd.

OZB niet woningen

De werkelijke opbrengst eigenarenbelasting 2022 valt iets hoger uit dan geraamd.

Belastingen overig

Onder dit taakveld vallen de baatbelasting en de reclamebelasting. Er zijn geen significante afwijkingen.

Economische promotie

In dit taakveld is de toeristenbelasting begroot. Er zijn geen significante afwijkingen.

Algemene uitkering

Algemene uitkering en overig gemeentefonds

Ten opzichte van de van de 2e bestuursrapportage zijn er meer inkomsten ontvangen. Dit wordt met name veroorzaakt door bij de decembercirculaire 2022 toegekende middelen voor taakmutaties (o.a. energietoeslag voor mensen die leven van 120% van het sociaal minimum of minder). Deze bedragen maken onderdeel uit van het voorstel resultaatsbestemming 2022.

Overige baten en lasten en onvoorzien

Rekeningresultaat

In de financiële tabel van het resultaat per taakveld is het rekeningresultaat niet zichtbaar. Dit is wel zichtbaar gemaakt in het voorwoord en de samenvatting aan het begin van de jaarstukken.

Overige baten en lasten

Het voordeel op dit taakveld betreft zowel de vrijval van een niet direct toegewezen stelpost voor onvoorziene uitgaven van € 38.000, een onjuiste verwerking van het nadeel dat is ontstaan door de uitbreiding van de griffie van € 46.000 en een nadeel door een suppletie-btw-aangifte € 6.000.

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

In 2022 is de definitieve aanslag over 2020 ontvangen. Deze is lager uitgevallen dan het bedrag dat daarvoor in voorgaande jaren als verwachte last is verantwoord. Inmiddels is aangifte gedaan over 2021. De verschuldigde last is opgenomen als nog te betalen post in de jaarrekening 2022 evenals de verwachte heffing over 2022.

Reserves

Het nadeel op de reserves is vooral ontstaan door een storting van het rekeningresultaat in de reserve nader te bestemmen middelen. Het betreft € 3.171.000. Verder zijn het vooral nadelen vanwege lagere onttrekkingen doordat middelen doorschuiven naar 2023 of vrijvallen. Het betreft onder andere middelen voor corona (€ 55.000), implementatie LIAS (€ 45.000), ICT-plannen (€ 40.000) en het projectbudget heroverweging (€ 13.000). Wel was er een bijdrage vanuit de reserve wachtgeldverplichting van € 145.000 ter dekking van de ontstane wachtgeldverplichtingen.

TOELICHTING BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Begrotingsrechtmatigheid (algemeen)

Op grond van artikel 28, lid a van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet in de toelichting op de programmarekening een analyse worden opgenomen van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Hiervoor is het onderdeel 'toelichting van de verschillen per programma' in de jaarstukken opgenomen.

Artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet schrijft voor dat begrotingsoverschrijdingen op de lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties in principe onrechtmatig zijn. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium 'passend binnen het door de raad uitgezette beleid' van belang. In geval van strijd met een wettelijk bepaling of met een door de raad genomen besluit is duidelijk dat een en ander niet 'passend' is. Voor vele andere situaties is dit minder duidelijk. Wij zijn van mening dat onderstaande afwijking past binnen het bestaande beleid en als gevolg hiervan kan worden aangemerkt als niet onrechtmatig.

Beoordeling uitkomsten jaarrekening 2022

Voor 2022 zijn de lasten per programma:

Bedragen x € 1.000

Lasten Jaarrekening 2022	Primaire begroting 2022	Begroting 2022 n.w.	Realisatie 2022	Resultaat
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	-3.641	-3.713	-3.786	-73
Leefomgeving	-11.378	-14.276	-14.722	-445
Samenleving	-23.920	-29.295	-27.330	1.965
Algemene dekkingsmiddelen, overhead & onvoorzien	-8.889	-9.836	-9.598	238
Gerealiseerd resultaat	47.828	57.120	55.436	1.685

In het programma bestuur, dienstverlening en veiligheid is een overschrijding te zien vanwege kosten van gebouwen. De lasten zijn in de jaarrekening op een ander taakveld en programma verantwoord dan begroot. Deze overschrijding wordt gecompenseerd door een onderschrijding binnen het programma samenleving.

De overschrijding van de lasten op programma 2 wordt voornamelijk veroorzaakt door de grondexploitatie woningbouw. Op complex Olstergaard zijn meer gronden verkocht dan geraamd. In aansluiting met de systematiek wordt het gerealiseerde voordeel gemuteerd op de boekwaarde van de gronden. Het voordeel wordt ook als last in de exploitatie verantwoord.

Bij de toetsing van bovenstaande wettelijke kaders blijkt dat er geen overschrijding is op de programma's Samenleving en op Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien.

Ten aanzien van de investeringskredieten is er bij enkele kredieten een beperkte overschrijding op de lasten zichtbaar in de specificatie op de vermeerderingen 2022 materiële en immateriële vaste activa in de toelichting op de balans. Deze worden hieronder nogmaals voor wat betreft de overschrijding op de begrote lasten toegelicht:

Voor wat betreft Uitbreidingslocatie Wijhe-Zuid (Wengelerhoek) zijn de gemaakte kosten 2022 als boekwaarde opgenomen in de door de raad op 12 december 2022 vastgestelde grondexploitatie Wengelerhoek. Hiermee is de overschrijding rechtmatig.

Voor het zalencentrum Wesepe is de overschrijding op de lasten ontstaan door meerwerk ten aanzien van een noodzakelijke verbetering van de gebouwdragende constructie.

Voor het kunstgrasveld Overwetering zijn de materiaalkosten duurder uitgevallen waardoor de lasten bijna € 13.000 hoger waren dan begroot. Dit wordt deels gecompenseerd door een hogere SPUK-bijdrage op de btw.

Daarnaast is de omvang van de overschrijdingen onder de in de financiële verordening gestelde grens van € 50.000 gebleven waarbij de overschrijding gemeld had moeten worden in de bestuursrapportages en de overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid zijn wij van mening dat deze kunnen worden aangemerkt als niet onrechtmatig.

WNT-verantwoording 2022 Gemeente Olst-Wijhe

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	D.L.W. Zielhuis	J.T.J.J. van Zwam
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01-2022 t/m 31-12-2022	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.786	€ 77.849
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.566	€ 13.194
Subtotaal	€ 124.351	€ 91.043
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 192.002
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 124.351	€ 91.043
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	D.L.W. Zielhuis	J.T.J.J. van Zwam
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 97.565	€ 70.918
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.107	€ 13.282
Subtotaal	€ 116.672	€ 84.199
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 185.780

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 116.672	€ 84.199
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke regelt wat topfunctionarissen in de (semi)publieke sector mogen verdienen. Op grond van de WNT mag het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector maximaal 100% van het ministersalaris zijn. Topfunctionarissen in Olst-Wijhe zijn, volgens de wet, de gemeentesecretaris/algemeen directeur en de raadsgriffier. Het voor gemeente Olst-Wijhe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Beide functionarissen blijven ruim onder de norm.

Vaststelling juistheid en volledigheid eigen bijdrage WMO

Een aanvragen van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

OVERZICHT AANWENDING ONVOORZIENE UITGAVEN

Op grond van de financiële uitgangspunten wordt een bedrag van € 38.000 beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven. In 2022 is geen beroep gedaan op dit budget.

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Incidentele Baten & Lasten			
Jaarrekening 2022	Baten / Lasten	Incidentele baten en lasten begroting 2022 n.w.	Incidentele baten en lasten rekening 2022
1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	Baten	-	-
	Lasten	-15.000	-
2. Leefomgeving	Baten	7.417	-
	Lasten	-5.736	-
3. Samenleving	Baten	-	8.716
	Lasten	-576.876	-62.312
4. Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en Onvoorzien	Baten	80.180	-
	Lasten	-298.492	-3.301.811
Reserve mutaties	Onttrekkingen	1.515.071	6.319.276
	Toevoegingen	-4.796.187	-4.969.910
Resultaat		-4.264.817	-2.023.473

Incidentele Baten & Lasten Grexen			
Begroting 2023 - 2026	Baten / Lasten	Incidentele baten en lasten begroting 2022 n.w.	Incidentele baten en lasten rekening 2022
Grondexploitatie	Baten	2.720.294	4.285.651
Grondexploitatie	Lasten	-2.720.294	-4.168.748
Mutatie voorraad		-	116.903
Rentetoevoeging verliesvoorziening grondexploitatie		-42.382	-2.329
Totaal incidenteel		-4.307.199	-2.025.802

Toelichting Incidentele Baten en lasten 2022

Als aanvulling op de BBV notitie "Structurele baten en lasten" is in 2021 is een nieuwe notitie verschenen, namelijk de: 'verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten handreiking 2021'. Deze handreiking is opgesteld door de provincie. Op basis van deze notities zijn de incidentele baten en lasten van de gemeente Olst-Wijhe bepaald.

Programma 1 Bestuur, participatie en communicatie

In programma bestuur, participatie en communicatie is er voor de realisatie 2022 geen sprake van incidentele baten of lasten.

Programma 2 leefomgeving

In programma leefomgeving zijn de grondexploitatie incidenteel. Deze dienen echter afzonderlijk te worden vermeld in het overzicht van incidentele baten en lasten. In programma leefomgeving is er voor realisatie 2022 buiten de grondexploitatie om geen sprake van incidentele baten of lasten.

Programma 3 Samenleving

De incidentele baten en lasten in programma samenleving hebben allemaal betrekking op corona. De baten en lasten die betrekking hebben op corona dienen als incidenteel te worden gekenmerkt.

Programma 4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien

De incidentele baten en lasten in programma Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien hebben betrekking op het jaarresultaat 2022 en op implementatiekosten. Implementatiekosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van een nieuwe systeem zijn tijdelijk en vallen onder incidentele lasten.

Reservemutaties

Alle reservemutaties zijn in principe incidenteel. Als uitzondering wordt de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten genoemd. Bij deze reserve mogen onder voorwaarden de onttrekkingen als structureel worden aangemerkt.

Bij de gemeente Olst-Wijhe is er sprake van een bestemmingsreserve dekking kapitaallasten voor het gemeentehuis. De reserve bestemmingsreserve dekking kapitaallasten gemeentehuis voldoet echter niet aan de voorwaarden, conform 'Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020', om als structureel gekenmerkt te worden. Alle reservemutaties van de gemeente Olst-Wijhe zijn dus opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.

SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koningrijkszaken

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SISA - d.d. 7-2-2023							
Verzekerder	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SISA 2023 van toepassing v.m. SISA tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SISA 2023	Endverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A13/01 € 14.971	Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02	Aard controle R Indicator: A13/03 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: A13/04 € 14.971	Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen nomdbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen nomdbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitzonderend uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten t/m de transitie
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A16/01 € 2.054.600	Aard controle R Indicator: A16/02 € 187.746	Aard controle R Indicator: A16/03 € 146.197	Aard controle R Indicator: A16/04 € 122.586	Aard controle R Indicator: A16/05 € 87.745
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Endverantwoording (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			Aard controle R Indicator: A16/07 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/08 € 42.840	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09 € 2.641.714	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10 € 2.641.714	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11 Nee
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgeverde plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgeverde plannen van aanpak (t/m jaar T)	Endverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01 1	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02 25	Aard controle D2 Indicator: B2/03 0	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04 2	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05 Ja
			Endverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07 Nee	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08 Nee	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09 Nee	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10 Nee	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/11 Nee
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			Aard controle R Indicator: B2/10 € 5.438	Aard controle R Indicator: B2/11 € 18.393	Aard controle R Indicator: B2/12 € 0	Aard controle R Indicator: B2/13 € 0	Aard controle R Indicator: B2/14 € 0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			Aard controle R Indicator: B2/16 € 380	Aard controle R Indicator: B2/17 € 9.500	Aard controle R Indicator: B2/18 € 0	Aard controle R Indicator: B2/19 € 6.936	Aard controle R Indicator: B2/20 € 0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden, indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden, indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Totaal
			Aard controle R Indicator: B2/22 € 0	Aard controle R Indicator: B2/23 € 12.000	Aard controle R Indicator: B2/24 € 0	Aard controle R Indicator: B2/25 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26 € 5.808
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hiervoor per regel één provincie(codes) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen
		SISA tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01 1	Aard controle R Indicator: C41B/02 € 180.031	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03 € 186.369	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/04 € 121.369	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05 4
			030004 Provincie Overijssel	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Endverantwoording (Ja/Nee)	Endverantwoording (Ja/Nee)	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
			Kopie provinciecode	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07 1	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08 295	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/10 4
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01 0	Aard controle R Indicator: C55/02 € 4.435	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03 € 4.435	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04 0	Aard controle R Indicator: C55/05 € 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis– heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07 0	Aard controle R Indicator: C55/08 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11 € 0
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. verandering koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energie-rekening tot gevolg.
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10 0	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14 € 0
							Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15 € 0

BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
			1 RHA2021-02377203	Nog niet specifiek toegerekend	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn overnemer (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09	Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12
			1 Nog niet specifiek toegerekend	€ 0	€ 200.000,00	Ja	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toelagenaffaire	Nee	Ja	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen					
			Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04				
			€ 1.091	Nee				
BZK	C85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totaal	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontmeenden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totaal	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) - per project - inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project - inclusief uitvoering door derden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/03	Aard controle R Indicator: C85/04	Aard controle R Indicator: C85/05	
			1 Stimuleringsbijdrage 76 Flexwoningen OW	0	0	€ 0	€ 912.000,00	
			Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C85/06	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/08			
			1 Stimuleringsbijdrage 76 Flexwoningen OW	Nee	Nee			
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Aard controle R Indicator: C209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
			1 RHA2022-03336500	Nog niet specifiek toegerekend	€ 0	€ 0	€ 245.000,00	
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Aard controle R Indicator: C209/10		
			1 Nog niet specifiek toegerekend	0	Ja	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Nee	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 180.074	€ 36.675	€ 0	€ 0	€ 142.883	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10	
			1				€ 85.363	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra uur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 0	€ 0	€ 7.382	€ 0	€ 39.857	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1					

lenW	E448	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R Indicator: E44B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 030004 Provincie Overijssel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 030004 Provincie Overijssel	€ 27.883	€ 27.883	€ 55.767	€ 55.767	Nee
			3 030004 Provincie Overijssel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 030004 Provincie Overijssel	Reconstructie Kerkplein Olst	Nee			
			2 030004 Provincie Overijssel	Aanleg HWA Juliana-Bentinkstraat	Nee			
			3 030004 Provincie Overijssel	Aanleg HWA Broekslag fase 1	Nee			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitoeboden aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 2.439.585	€ 48.566	€ 161.609	€ 4.766	€ 18.780	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Baten (jaar T) WWIV (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIV) Aard controle R Indicator: G2/09	Baten (jaar T) WWIV (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Baten (jaar T) WWIV (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Baten (jaar T) WWIV (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 98.843	€ 23.312	€ 0	€ 287.234	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstreking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitoeboden aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 versprekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 versprekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Baten (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 3.237	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/11	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/12
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitoeboden aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr	Welke regeling betreft het? Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 18.698	€ 1.233
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 1.762	€ 1.750	€ 1.177
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 226	€ 5.229	€ 495
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 463	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 2.451	€ 35.677	€ 2.905
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/08	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/09	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	Ja		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing Gemeente Aard controle R Indicator: G4/13	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig Gemeente Aard controle R Indicator: G4/14	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/15	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/16
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/18	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/20
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	0	0	0	0	0

SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			€ 85.829	€ 85.829	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie	€ 0	€ 0	Ja	
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 229.225	€ 183.539				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Versprekt als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	€ 124.933	€ 21.997	€ 36.609	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	
			1 1042251	€ 18.858	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)	€ 0	€ 41.429	€ 0	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale cumulatieve besteding			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Automatisch berekend			
			1 2020	SPUKJ221269	€ 23.109			
			2 2021		€ 0			
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding (jaar T) per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/08	
			1 De Welters	€ 23.109	€ 23.109	€ 23.109	€ 0	

EMU-SALDO

Omschrijving	2021	2022	2022
	x € 1000,- Volgens realisatie jaarrekening 2021	x € 1000,- Volgens meerjarenramin g in begroting 2022	x € 1000,- Volgens realisatie jaarrekening
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	677	-479	1.852
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-42	-240	2.538
3. Mutatie voorzieningen	95	-952	765
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-340	-43	-2.835
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo	1.154	-1.148	2.914

Toelichting

De Jaarrekening 2022 laat het resultaat zien van de baten en lasten over 2022. Dit is het verschil tussen de inkomende en uitgaande geldstromen die aan boekjaar 2022 kunnen worden toegerekend. Voor een deel zijn dit geldstromen die ook daadwerkelijk in 2022 hebben plaatsgevonden, maar hierbij worden ook geldstromen toegerekend die in het verleden hebben plaatsgevonden (bijvoorbeeld de kapitaallasten van investeringen die in het verleden zijn gedaan) of geldstromen die nog in de toekomst moeten plaatsvinden (bijvoorbeeld stortingen in onderhoudsvoorzieningen).

In het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en IPO (Interprovinciaal Overleg) is afgesproken dat het Rijk en de lokale overheden gezamenlijk werken aan het beheersen van het EMU-tekort. Er is afgesproken dat in de jaarrekening een berekening wordt opgenomen van het EMU-saldo. De EMU-tekortnorm decentrale overheden voor de periode 2019 tot en met 2023 bedraagt per jaar -0,4% van het bruto binnenlands product.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn bij ons geen gebeurtenissen na balansdatum bekend die mogelijk impact hebben op de jaarrekening 2022.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 - OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

Overzicht reserves en voorzieningen rekening 2022

Naam reserve/voorziening	Grootboek-nummer	WBS nrs	Saldo aan het begin van 2022	Vermeerderingen dotatie rente	Overige vermeerderingen	Verminderings	Saldo aan het einde van 2022	bespaarde rente t.g.v exploitatie
A. Algemene reserve:								
Algemene reserve	09110000	U1.4100.00	5.453.343			2.453.343	3.000.000	
Nader te bestemmen middelen	09110005	U1.4105.00	1.778.430	0	6.911.680	1.620.690	7.069.420	
Reserve grondexploitatie	09110010	U1.4110.00	1.124.799	15.747	185.435	963.508	362.473	
Totaal algemene reserves			8.356.572	15.747	7.097.115	5.037.541	10.454.780	0
B. Nog te bestemmen resultaat jaarrekening								
Exploitatieresultaat 2021	09110015		2.411.813		0	2.411.813	0	
Exploitatieresultaat 2022	09110016		0		3.036.765	0	3.036.765	
Totaal algemene reserves			2.411.813	0	3.036.765	2.411.813	3.036.765	0
C. Bestemmingsreserves:								
Investeringsreserve, algemeen	09210000	U1.4200.00	541.899	0	0	465.707	76.191	
Decentralisatie huisvesting onderwijs	09210002	U1.4202.00	203.874	0	0	0	203.874	
Bestemmingsreserve algemeen	09210005	U1.4205.00	104			104	0	
Reserve recreatieve functies nabij IJssel Olst	09210010	U1.4210.00	102.963	0	0	102.963	0	
Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	09210012	U1.4212.00	0	0		0	0	
Bestemmingsreserve kapitaalaasten gemeentehuis	09210013	U1.4213.00	322.121	12.885		72.330	262.676	
Bestemmingsreserve privatisering groen	09210015	U1.4215.00	187.214			187.214	0	
Reclame sport	09210022	U1.4222.00	23.379		0	0	23.379	
Onderhoud gemeentehuis	09210040	U1.4240.00	302.076		69.550	117.516	254.110	
Onderhoud huisvesting buitendienst	09210041	U1.4241.00	31.912		10.598	21.508	21.002	
Onderhoud brandweergarages	09210042	U1.4242.00	141.628		10.950	20.000	132.578	
Onderhoud welzijnsaccommodaties	09210043	U1.4243.00	622.348		155.274	112.083	665.539	
Onderhoud kerktorens	09210044	U1.4244.00	144.856		27.874	8.058	164.672	
Onderhoud gebouwen begraafplaats	09210045	U1.4245.00	91.742		7.417	20.684	78.474	
Onderhoud passantenhaven	09210046	U1.4246.00	9.000		3.000	0	12.000	
Omgevingsvergunning	09210047	U1.4247.00	9.835			0	9.835	
Duurzaamheid	09210048	U1.4248.00	154			154	0	
Laanbeplanting Raalterweg Wesepe	09210049	U1.4249.00	20.000			20.000	0	
Wachtgeldverplichting huidige wethouders	09210049	U1.4250.00	143.295	2.006	0	145.301	0	
Sociaal Domein		U1.4255.00	69.378		0	11.055	58.323	
Totaal bestemmingsreserves			2.967.778	14.891	284.663	1.304.677	1.962.655	0
D. Voorzieningen								
Egalisatievoorziening afvalstoffen	09310005	U2.8305.00	197.801		81.868	0	279.669	
Riolering	09310016	U2.8316.00	3.829.753		127.820	119.942	3.837.631	
Ruimtelijke kwaliteit		U2.8330.00	94.142		0	0	94.142	
Pensioenaanspraken wethouders	09310040	U2.8340.00	1.422.130	7.509	0	97.209	1.332.430	
Afgesloten grondexploitatiecomplexen		U2.8350.00	1.642		0	1.642	0	
Wachtgeldverplichtingen vm werthouders	09310064	U2.8364.00	0		369.823	0	369.823	
Voorz. spaarverlof en bovenw. Uren alg		U2.8366.00	0		397.297		397.297	
Totaal voorzieningen			5.545.468	7.509	976.808	218.793	6.310.992	0
TOTAAL			19.281.631	38.147	11.395.351	8.972.823	21.742.305	0
Verwachte verliezen grondexploitatie	09320000	U2.8300.00	1.937.960	38.759	33.508	69.938	1.940.289	
Voorziening dubieuze debiteuren soza	09320001	U2.8301.00	425.642		0	52.050	373.592	
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	09320013	U2.8313.00	141.692		16	119.388	22.320	
Voorzieningen in mindering op activa			2.505.294	38.759	33.523	241.376	2.336.201	
TOTAAL GENERAAL			21.786.925	76.906	11.428.874	9.214.199	24.078.506	0

BIJLAGE 2 - OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN

Overzicht langlopende schulden rekening 2022

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum en nummer besluit :	goedkeuring/toelichting	O/W	leningnummer	O, S of R	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	Bedrag der annuïteit	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag opgenomen in loop dienstjaar	Rente	Aflossing	Restantbedrag geldlening einde dienstjaar
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Leningen vaste schuld :														
11	2.268.901	4-12-2001			40.0093835	S	2026	5,12		453.780		22.846	90.756	363.024
12	1.134.451	13-12-2001			10021720	S	2026	5,21	82.195	353.803		18.295	63.761	290.041
13	2.000.000	19-4-2002			40.0094524	S	2027	5,514		480.000		23.343	80.000	400.000
15	2.500.000	25-9-2001			40.0099965	S	2030	3,988		900.000		32.070	100.000	800.000
18	3.000.000	26-1-2010			40.104750	S	2024	3,695		600.000		21.677	200.000	400.000
19	2.500.000	15-6-2010			40.104952	S	2030	3,86		1.125.000		39.096	125.000	1.000.000
20	5.000.000	15-6-2010			40.105140	S	2030	3,88		2.250.000		79.486	250.000	2.000.000
21	4.000.000	15-6-2010			40.105406	S	2040	3,85		2.533.333		94.396	133.333	2.400.000
22	5.000.000	19-4-2011			40.106500	S	2031	4,49		2.500.000		103.083	250.000	2.250.000
23	2.500.000	27-9-2011			40.106839	S	2036	3,99		1.500.000		58.498	100.000	1.400.000
24	5.000.000	12-6-2012			10027626	S	2037	3,19		3.200.000		98.057	200.000	3.000.000
27	3.000.000				40.109285	S	2029	1,7		1.600.000		25.944	200.000	1.400.000
28	4.000.000				40.109681	S	2035	0,87		2.800.000		23.036	200.000	2.600.000
	4.142.000				40.115799	S	2062	2,555			4.142.000	51.738		4.142.000
	46.045.352				subtotaal				82.195	20.295.916	4.142.000	691.565	1.992.851	22.445.066
Leningen verstrekt t.b.v. woningbouw :														
Wb 3	1.441.826	28-09-1987	EV 2435 ; lening WSO	O/192	40.0070844	S	2022	2,83		1.441.826		40.804	1.441.826	-
Wb 7	601.049	25-2-1988	EV 2370/ WFB 1275	W/161	40.0072056	S	2022	3,06	32.982	304.154		9.307	304.154	-
Wb 10	326.318	25-2-1988	EV 2662 / WFB 1275	W/164	40.0072059	S	2025	0,9	13.801	180.776		1.627	12.174	168.602
	2.369.193				subtotaal				46.783	1.926.757	-	51.738	1.758.155	168.602
	48.414.545				TOTAAL GENERAAL				128.977	22.222.673	-	743.303	3.751.005	22.613.668

BIJLAGE 3 - OVERZICHT GEWAARBORGDE GELDLENINGEN

Overzicht gewaarborgde geldleningen

Leningen afgesloten voor 1-8-2021

Stamgegevens leningen										2022						
Gemeente	Nummer *	Hoofdsom	Doel van de geldlening	Specificatie doel	Naam van de geldnemer	Naam van de geldgever	Rentepercentage	Leningnummer	Verdeelsleutel 2022	% gewaarborgd Gemeente	Restant openstaand 1-1	Bedrag van de in de loop van het jaar te waarborgen geldleningen	Aflossing	mutatie ivm gewijzigde verdeelsleutel c.a.	Restant openstaand 31-12	Gewaarborgd door de gemeente
1. Olst	25	499.158	Zorg	7 medew,oningen.	St. Michaelshoeve	Zilveren Kruis	8,000			100%	16.640		16.640		0	0
1. Olst	38	544.536	Monumenten	Restauratie De	St. Monumenten	St. Nationaal	2,200	803991029		100%	114.075		18.254		95.821	95.821
2. Wijhe	9	1.134.451	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	4,59	4089480		50%	211.906		67.491		144.415	72.207
2. Wijhe	13	113.445	Uitvaartverzorging	aula	St.Beheer	Uitvaartverzuw doden				100%	22.688		4.538		18.150	18.150
3. Olst Wijhe	2	5.000.000	Woningbouw	Nieuwbouw 29 app.	Salland Wonen	BNG	5,349	4094935		50%	2.759.341		190.713		2.568.628	1.284.314
3. Olst Wijhe	3	2.000.000	Woningbouw	vm Mavo-terrein	Salland Wonen	BNG	5,345	4094936		50%	737.218		107.447		629.771	314.886
3. Olst Wijhe	4	2.000.000	Woningbouw	Paasweide/Wijhezicht	Salland Wonen	BNG	5,359	4094937		50%	737.905		107.509		630.395	315.198
3. Olst Wijhe	5	2.000.000	Woningbouw	woningen Olst-Noord	Salland Wonen	BNG	5,375	4094938		50%	738.691		107.580		631.111	315.555
3. Olst Wijhe	6	85.000	Sport	uitbr. kleedacc.	s.v. Wijhe '92	Rabobank Salland-West	5,800	3271908729		100%	4.323		4.323		0	0
3. Olst Wijhe	7	3.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	4,759	4098048		50%	1.212.661		150.035		1.062.627	531.313
3. Olst Wijhe	8	1.988.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	4,909	4098049		50%	1.140.197		72.012		1.068.185	534.093
3. Olst Wijhe	9	1.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	4,945	4098050		50%	574.739		36.223		538.516	269.258
3. Olst Wijhe	10	3.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	NWB	4,680	10022487		50%	1.697.625		108.645		1.588.980	794.490
3. Olst Wijhe	12	2.500.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	4,650	4099479		50%	1.498.674		86.510		1.412.164	706.082
3. Olst Wijhe	13	2.500.000	Cultuur	Kulturhus	Salland Wonen	BNG	4,675	4099480		100%	1.500.758		86.493		1.414.265	1.414.265
3. Olst Wijhe	14	2.200.000	Cultuur	Kulturhus	Salland Wonen	BNG	4,685	4099481		100%	1.321.401		76.108		1.245.293	1.245.293
3. Olst Wijhe	17	5.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	4,505	40101969		50%	2.668.847		217.137		2.451.710	1.225.855
3. Olst Wijhe	19	2.500.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	4,280	40104643		50%	1.000.000		125.000		875.000	437.500
3. Olst Wijhe	22	10.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	SRLEV N.V.	3,430	25062012		50%	10.000.000		0		10.000.000	5.000.000
3. Olst Wijhe	23	5.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	NWB	2,198	10028334		50%	5.000.000		0		5.000.000	2.500.000
3. Olst Wijhe	26	5.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	0,560	40113046		50%	5.000.000		0		5.000.000	2.500.000
3. Olst Wijhe	27	5.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	0,539	40113846		50%	5.000.000		0		5.000.000	2.500.000
3. Olst Wijhe	28	5.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	0,039	40114072		50%	5.000.000		0		5.000.000	2.500.000
3. Olst Wijhe	29	5.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	NWB	0,772	10030395		50%	5.000.000		0		5.000.000	2.500.000
3. Olst Wijhe	30	10.100.000	Woningbouw		Salland Wonen	ABP	0,320	NL152GL0003		50%	10.100.000		0		10.100.000	5.050.000
Totalen voor 1-8-2021		82.164.590									63.057.687	0	1.582.659		61.475.028	32.124.278

Leningen afgesloten na 1-8-2021

3. Olst Wijhe	31	4.876.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG	-	WOL123	31,4%	50%	1.544.730			-15.616	1.529.114	764.557
3. Olst Wijhe	32	1.732.000	Woningbouw		Salland Wonen	NWB	4,86	10031353	31,4%	50%	536.920			6.235	543.155	271.578
3. Olst Wijhe	33	10.000.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG		FLEX.780	31,4%	50%	0	3.136.000			3.136.000	1.568.000
3. Olst Wijhe	34	5.500.000	Woningbouw		Salland Wonen	BNG		40.115.637	31,4%	50%	0	1.724.800			1.724.800	862.400
Totaal na 1-8-2021		22.108.000									2.081.650	4.860.800	0	-9.381	6.933.069	3.466.534

Totalen		104.272.590									65.139.337	4.860.800	1.582.659	-9.381	68.408.097	35.590.813
----------------	--	--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------	------------------	------------------	---------------	-------------------	-------------------

BIJLAGE 4 - KERNGEGEVENS

A. Sociale structuur:	eind 2021	eind 2022
Aantal inwoners:	18.506	18.681
waarvan:		
- < 20 jaar	3.922	3.896
- > 20 jaar en < 65 jaar	10.419	10.499
- > 65 jaar	4.165	4.286
Aantal bijstandsontvangers:	192	192
waarvan:		
- Participatiewet tot 65 jaar	177	180
- I.O.A.W.	14	10
- I.O.A.Z.	1	2
B. Volkshuisvesting:		
- woningen	7.904	7.981
- niet woningen	924	933
C. Overige kerngegevens:		
Totaal aantal leerlingen (basis en voortgezet)	1.570	1.547
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs:	461	394
waarvan:		
- o.b.s. Opwaardz (samengevoegde scholen)		120
- o.b.s. Dijkzicht		27
- o.b.s. A. Bosschool		101
- o.b.s. De Wijje (samengevoegde scholen)		146
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs:	771	798
waarvan:		
- Mijnplein school Olst-IJsselwys		341
- Mijnplein school Wijje		457
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs:		
de Capellenborg:	338	355

Zetelverdeling gemeenteraad Olst-Wijhe 2022 (in aantallen) na de gemeenteraadsverkiezingen:

Gemeentebelangen Olst-Wijhe	5 zetels
CDA	3 zetels
VVD	3 zetels
PvdA	2 zetels
GroenLinks	2 zetels
D66	1 zetel
PartijvdSport	1 zetel

In 2022 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. De PartijvdSport is nieuw in de gemeenteraad.

Portefeuilleverdeling 2022, college van burgemeester en wethouders:

Yvonne van Mastrigt (burgemeester sinds 1 september 2022)

- Algemene bestuurlijke zaken en coördinatie
- Openbare orde en veiligheid
- Integriteit
- Integrale handhaving
- Immaterieel erfgoed, regionale/lokale geschiedenis en heemkunde

Marcel Blind

- Eerste locoburgemeester
- Wonen en grondbeleid
- Duurzaamheid (inclusief milieu, afval, energietransitie)
- Openbare ruimte (inclusief klimaatadaptatie, water binnendijs)
- Mobiliteit (inclusief maatwerk vervoer, openbaar vervoer, verkeersveiligheid)
- Monumenten
- Invoering Omgevingswet
- Ruimtelijke ordening: bestemmingsplannen/omgevingsplannen
- Kernenwethouder voor: Olst, Eikelhof, Herxen, Middel

Judith Compagner

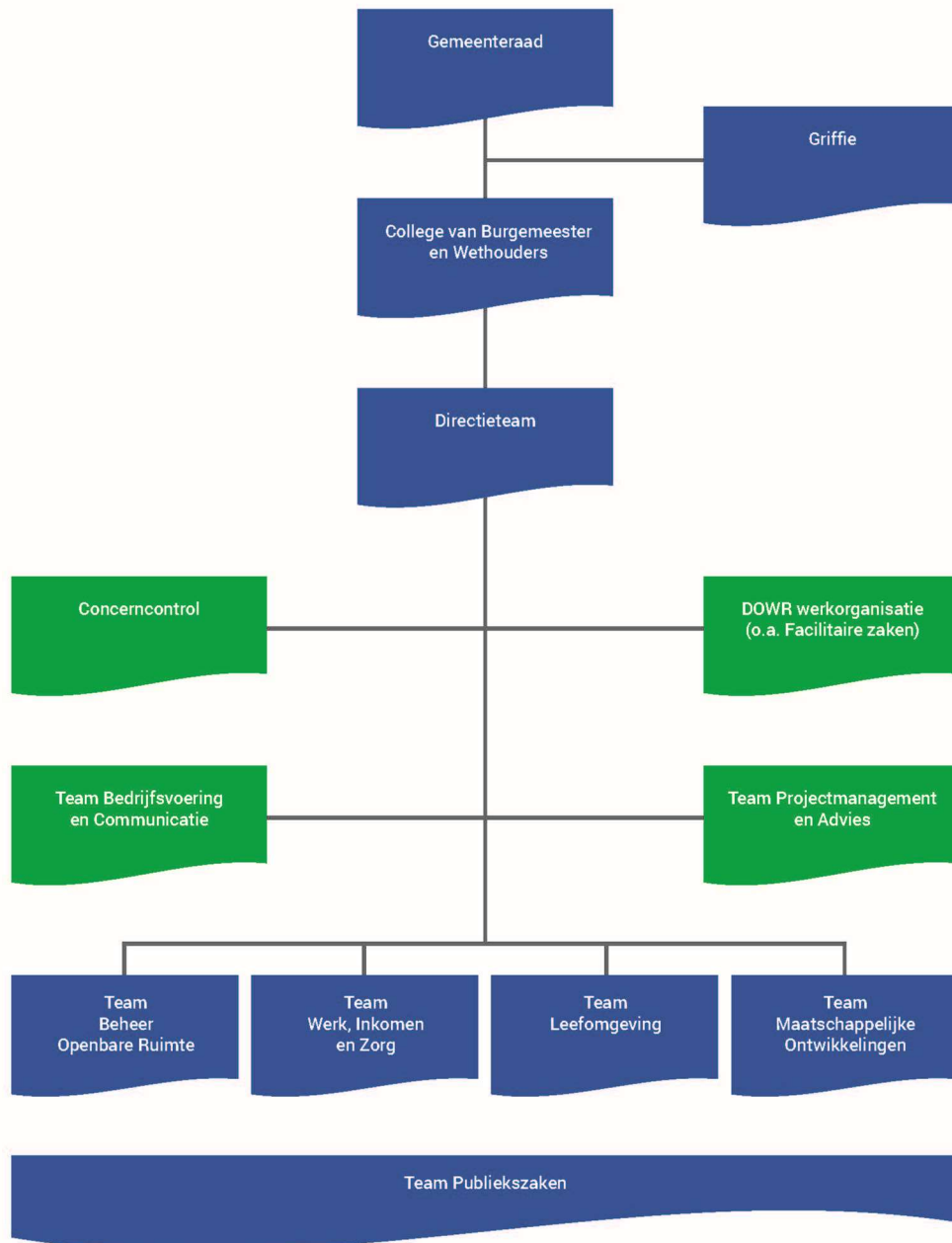
- Tweede locoburgemeester
- Sociaal domein (jeugdzorg, Wmo en participatie, inclusief transformatie sociaal domein)
- Volksgezondheid
- Werk en inkomen (armoedebeleid)
- Communicatie en participatie
- Dienstverlening
- Vitale kernen en gebiedsgericht werken
- Onderwijs (inclusief onderwijshuisvesting)
- Vitale voorzieningen (inclusief maatschappelijk vastgoed)
- Omgevingsvisie
- Kernenwethouder voor: Wijhe, Boerhaar, Boskamp, Den Nul

Hans Olthof

- Derde locoburgemeester
- Financiën
- Economische ontwikkeling (inclusief detailhandel, werklocaties)
- Bedrijfsuitvoering en ambtelijke organisatie
- Water buitendijs (inclusief Hoogwaterbeschermingsprogramma)
- Vrijtijdseconomie (Recreatie en toerisme)
- Sport, evenementenbeleid en dorpscultuur
- Regio Zwolle
- Vitaal buitengebied (inclusief GGA en PPLG)
- Kernenwethouder: Wesepe, Elshof, Marle, Welsum

ORGANOGRAM

Organogram

BIJLAGE 5 - WETTELIJKE INDICATOREN

Verplichte beleidsindicatoren

Hieronder volgt de lijst van verplichte beleidsindicatoren (Regeling van de minister van BZK van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572).

Met uitzondering van de eerste vijf indicatoren zijn de cijfers ontleend aan diverse externe bronnen en meestal vermeld op de site www.waarstaatjegemeente.nl

De actuele cijfers zijn soms niet beschikbaar.

Programma	Indicator	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe	Landelijk vergelijkend cijfer
Bestuur, Dienstverlening en veiligheid			
	Formatie per 1.000 inwoners	2022: 6,3 fte 2021: 6,2 fte 2020: 6,3 fte	Landelijk 2021: 6,5 fte
	Bezetting per 1.000 inwoners	2022: 6,7 fte 2021: 6,2 fte 2020: 6,3 fte	Landelijk 2021: 6,6 fte.
	Apparaatskosten per inwoner	2022: € 825 per inwoner 2021: € 720 per inwoner 2020: € 681 per inwoner	Niet bekend.
	Externe inhuur (kosten als percentage van de totale kosten externe inhuur)	2022: 25,6% 2021: 17,93% 2020: 18,08%	Landelijk 2021: 16,0% (nieuwe berekeningsmethode)
	Overhead	2022: 16,4% 2021: 16,21% 2020: 14,41%	Niet bekend.
	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	2021: 8 2020: 8 2019: 22	Landelijk 2021 <25.000 inw.: 8
	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	2022: 2,2 2021: 0,8 2020: 0,3	Overijssel 2022: 2,1
	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.	2022: 2,2 2021: 2,5 2020: 1,6	Overijssel 2022: 3,5
	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	2022: 0,5 2021: 1,4 2020: 0,8	Overijssel 2022: 1,2
	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	2022: 2,7 2021: 2,7 2020: 3,6	Overijssel 2022: 5,3
	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	2021: 287 2020: 269 2019: 249	Landelijk 2021 < 25.000 inw.: 315
	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	2022: 981 2021: 892 2020: 828	Landelijk 2022 < 25.000 inw.: 823
	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	2022: 990 2021: 903 2020: 850	Landelijk 2022 < 25.000 inw.: 905
Leefomgeving			
	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van	2021: 45,7% 2020: 45,8% 2019: 45,4%	Landelijk 2021 < 25.000 inw.: 48,9%

	50 zijn er evenveel woningen als banen.		
	Groene en grijze druk t.o.v. 15-64 jarigen.	2022: 77,6% 2021: 76,4% 2020: 76,6%	Landelijk 2022 <25.000 inw.: 80,2%
	Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen.	2022: 6,3 2021: 9,5 2020: 12,6	Landelijk 2022 <25.000 inw.: 9,3
	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2021: 158,9 2020: 151,6 2019: 148,8	Landelijk 2021: 172,1
	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	2020: 12,5% 2019: 9,3% 2018: 8,3%	Landelijk 2019: <25.000 inw.: 23,7
	De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg)	126 kg in 2020 52 kg in 2019 55 kg in 2018	Landelijk 2020: <25.000 inw.: 129
Samenleving			
	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	2022: 8,4% 2021: 10,8% 2020: 2e helft: 8,5%	Landelijk <25.000 inw: 2021: 12,2%
	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	2021: 1,5% 2020: 1e helft: 11,06%	Landelijk <25.000 inw: geen data
	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	2021 geen data 2020 geen data	Landelijk <25.000 inw: geen data
	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.	2021: geen data 2020: 2,3 2019: geen data	Landelijk <25.000 inw: 2020: 2,6
	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.	2021: 9 2020: 14 2019: 19	Landelijk <25.000 inw: 2021: 13
	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	2021: 2,1% 2020: 1,2% 2019: 1,8%	Landelijk <25.000 inw: 2021: 1,5
	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	2020: 55,6%	Landelijk 2020: <25.000 inw.: 50,3%
	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2021: 569,3 2020: 565,8 2019: 557,6	Landelijk 2021: < 25.000 inw.: 678,6
	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	2020: 1% 2019: geen data 2018: geen data	Landelijk 2020: 1%
	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2020: 3% 2019: 4% 2018: 3%	Landelijk 2020: 3%
	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking	2021: 71,9% 2020: 71,0% 2019: 72,1%	Landelijk 2021: 71,6%

	ten opzichte van de beroepsbevolking.		
	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	2020: 2% 2019: 1% 2018: 1%	Landelijk 2020: 2%
	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	2021: 197,6 2020: 264,1 2019: 178,5	Landelijk 2021 < 25.000 inw.: 215,4
	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2020: 190,6 2019: 179,4 2018: 245,1	Landelijk 2020: 147,1
	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten	2020: 710 2019: 660 2018: 610	Landelijk 2020: < 25.000 inw.: 631

Verklarende lijst van wettelijke beleidsindicatoren

Programma Bestuur, Dienstverlening, Veiligheid

Formatie	Formatie per 1.000 inwoners
Bezetting	Bezetting per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	Apparaatskosten per inwoner
Externe inhuur	Externe inhuur (kosten als percentage van de totale kosten externe inhuur)
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Programma Leefomgeving

Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Demografische druk	Groene en grijze druk t.o.v. 15-64 jarigen.
Aantal nieuw gebouwde woningen	Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen.
Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg)

Programma Samenleving

Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
------------------------	--

Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Niet-sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
% werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	
Overhead	Percentage van de totale lasten